

Národní plán obnovy

Plán pro oživení a odolnost České republiky

Praha, září 2021

Czech
Republic
The Country
For The Future

Národní plán obnovy

Plán pro oživení a odolnost České republiky

Praha, září 2021

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Na Františku 32

110 15 Praha 1

www.mpo.cz

www.planobnovy.cz

Konsolidované znění po konzultacích s Evropskou komisí.

Původní znění bylo předloženo Evropské komisi dne 1. července 2021.

Na přípravě spolupracovali:

Úřad vlády

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo financí

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo kultury

Obsah

Úvod.....	6
Část I. Cíle a soudržnost plánu	11
1 Ekonomický výkon v kontextu pandemie koronaviru	12
2 Dlouhodobý pohled na ekonomický růst a strategický přístup k chytrému, udržitelnému a inkluzivnímu růstu ¹³	
3 Zhodnocení naplnění parametrů Nástroje pro oživení a odolnost	13
3.1 Zhodnocení reakce na hospodářskou a sociální situaci	13
3.2 Zhodnocení reakce na Doporučení Rady EU adresovaná ČR (CSRs).....	25
3.3 Zhodnocení posílení potenciálu růstu, tvorby pracovních míst, a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti	36
3.4 Zhodnocení naplňování principu „významně nepoškozovat“	36
3.5 Zhodnocení naplňování zelené transformace	36
3.6 Zhodnocení naplňování digitální transformace.....	39
3.7 Zhodnocení naplňování kritéria kybernetické bezpečnosti.....	40
3.8 Zhodnocení realizace přeshraničního projektů	41
3.9 Zhodnocení příspěvku k plnění evropských vlajkových iniciativ	41
3.10 Zhodnocení příspěvku k politikám pro příští generaci, děti a mládež, včetně vzdělávání a dovedností	48
3.11 Zhodnocení respektování rovnosti žen a mužů a rovných příležitosti pro všechny	49
4 Soudržnost plánu	51
Část II. Popis reforem a investic	56
Část III. Doplněk a provádění plánu	57
1 Žádost o předfinancování	58
2 Konzistence plánu s dalšími iniciativami	58
2.1 Soulad s Vnitrostátním plánem ČR v oblasti energetiky a klimatu	58
2.2 Soulad s Dohodou o partnerství a komplementarita plánu	59
2.3 Soulad se Zárukami pro mladé	60
2.4 Soulad s Evropským semestrem.....	60
3 Implementace	61
3.1 Rozdělení a institucionální ukotvení činností.....	61
3.2 Administrativní kapacita.....	62
3.3 Struktura institucí v procesu NPO	63
3.4 Implementační struktura NPO	71
3.5 Finanční a informační toky	73
3.6 Využití finančních nástrojů	75
4 Kontrola a audit	76
4.1 Kontrolní systém	76
4.2 Systém auditu.....	88
4.3 Činnosti související s ukončením kontrol a auditů	93
4.4 Odborné vzdělávání osob vykonávajících kontrolu v NPO	95

5	Informační systém (IS)	95
6	Komunikace.....	96
6.1	Cíle komunikace	97
6.2	Popis implementační struktury v oblasti publicity	97
6.3	Webové prezentace NPO	98
6.4	Cílová skupina komunikace NPO	98
6.5	Komunikační kanály.....	98
Část IV. Celkový dopad		100
1	Makroekonomické dopady	101
1.1	Makroekonomický scénář	101
1.2	Metodika	101
1.3	Makroekonomické dopady Národního plánu obnovy.....	102
1.4	Dekompozice dopadů do dílčích komponent.....	105
2	Porovnání s investiční bází	111
3	Udržitelnost.....	111
4	Sociální a teritoriální soudržnost.....	112
5	Literatura	116

Seznam zkratk

CEDR	Centrální registr dotací
ČP	Čestné prohlášení
ČR	Česká republika
CSRs	Specifická doporučení Rady EU (Country Specific Recommendations)
DG ECFIN	Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti
DU	Delivery unit
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
FAQ	Frequently Asked Questions, často kladené otázky.
IČ	Identifikační číslo
KL	Kontrolní list
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MS	Ministerstvo spravedlnosti
Nařízení	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241, ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost
NKS	Národní komunikační strategie
NOZ	Občanský zákoník
NPO	Národní plán obnovy
OR	Obchodní rejstřík
PS	Pracovní skupina
RRF	Recovery and Resilience Facility
ŘV	Řídící výbor
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VK	Vlastník komponenty

Úvod

V důsledku pandemie COVID-19 prochází česká ekonomika obdobím recese. Domácí a zahraniční ochranná opatření a nejistota ohledně budoucího vývoje zasáhly domácí i zahraniční ekonomiku. Hrubý domácí produkt české ekonomiky v roce 2020 klesl o 5,8 %

Společnou reakcí zemí Evropské unie je realizace politik, které pomohou zmírnit dopady a podpoří obnovu ekonomiky. Zásadním ekonomickým prvkem mezi nimi je Nástroj pro oživení a odolnost (Recovery and Resilience Facility, RRF)¹. Nástroj pro oživení a odolnosti je jedním z výsledků dohody, které dosáhli členové Evropské rady na svém zasedání ve dnech 17. až 21. července 2020 o víceletém finančním rámci EU a Next Generation EU na období let 2021–2027. Tento nástroj má pomoci zemím Evropské unie zotavit se z následků pandemie a podpořit investice do ekologické a digitální transformace evropské ekonomiky.

Vláda České republiky připravila Národní plán obnovy. Národní plán obnovy je strategickým dokumentem, kterým Česká republika požádala o finanční příspěvek z Nástroje pro oživení a odolnost ve výši 7 035,7 mil. eur (179,1 mld. Kč) ve formě grantů.² Celková výše investic je plánována ve výši 190,6 mld. Kč³, která zahrnuje národní financování, jehož výše se bude odvíjet od finální výše příspěvku z Nástroje pro oživení a odolnost. Plán podléhá schválení Evropskou komisí a Radou Evropské unie.

Národní plán obnovy obsahuje priority vlády ČR a jeho jednotlivé komponenty, vč. finančních alokací jsou navrženy tak, aby pomohly vyvést českou ekonomiku z krize vyvolané pandemií COVID-19 a přispět ke splnění reformních a investičních požadavků.

Plán reflektuje specifická doporučení Rady pro ČR z let 2019 a 2020 v rámci tzv. evropského semestru a jeho opatření přispívají k budování odolnosti, k digitální a zelené transformaci. Rovněž reflektuje požadavek evropské legislativy, kdy celkem 37 % výdajů má podporovat klimatickou tranzici a dalších 20 % pak digitální transformaci.

Investice zahrnuté v rámci Národního plánu obnovy jsou rozčleněny do 6 pilířů, které se dále dělí na komponenty a konkrétní reformy a investiční akce. Alokace do jednotlivých pilířů plánu jsou následující:

— Digitální transformace	27 854 mil. Kč
— Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	85 182 mil. Kč
— Vzdělávání a trh práce	41 006 mil. Kč
— Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19	10 895 mil. Kč
— Výzkum, vývoj a inovace	13 200 mil. Kč
— Zdraví a odolnost obyvatelstva	12 441 mil. Kč
Celkem	190 578 mil. Kč
z toho: financování z RRF	179 143 mil. Kč

---

¹ Viz. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241, ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

² Odhadované celkové náklady plánu pro oživení a odolnost Česka činí 179 142 931 000 Kč, což se na základě referenčního kurzu Evropské centrální banky pro měny CZK a EUR ze dne 1. června 2021, kdy ČR oficiálně předložila Národní plán obnovy Evropské komisí, rovná částce 7 035 697 549 EUR.

³ Částka představuje očekávané výdaje státního rozpočtu bez daně z přidané hodnoty. Vzhledem k tomu, že daň z přidané hodnoty není proplácena z RRF, ostatní údaje jsou uváděny dále bez této daně.

Pilíře Národního plánu obnovy vycházejí ze stávající situace českého hospodářství, dlouhodobých trendů a dopadů aktuálně probíhající recese. Vychází rovněž z řady existujících vládních strategických dokumentů, kterými jsou např.:

- Teze Hospodářské strategie České republiky 2020–2030;
- Inovační strategie ČR 2019-2030: Czech Republic - The Country For The Future;
- Národní investiční plán České republiky do roku 2050;
- Strategický rámec Česká republika 2030;
- Digitální Česko;
- Rozvoj dopravní infrastruktury do roku 2050;
- Národní akční plán čisté mobility;
- Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu;
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+;
- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+;
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+;
- Zdraví 2030;
- Politika ochrany klimatu v ČR;
- Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050;
- Krizový akční plán cestovního ruchu 2020-2021;
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030
- Koncepce rozvoje venkova 2021-2027
- Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025
- Národní program reforem
- a další.

Členské státy mohou o podporu žádat formou předložení národních plánů na podporu oživení a odolnosti jako součásti evropského semestru, tedy každoročního cyklu koordinace hospodářských a sociálních politik. Dle aktuálního návrhu nařízení bude plán připraven na roky 2021–2023, s možností revize v roce 2022, kdy bude známa přesná alokace na rok 2023.

Plán pro oživení a odolnost, resp. Národní plán obnovy představuje komplexní a přiměřeně vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci České republiky a přispívá:

- zelené transformaci;
- digitální transformaci;
- inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícího začleňování, včetně hospodářské soudržnosti, pracovních míst, produktivity, konkurenceschopnosti, výzkumu, vývoji a inovací a dobře fungujícího vnitřního trhu se silnými malými a středními podniky;
- sociální a územní soudržnosti;
- zdravotnictví a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti, s cílem mimo jiné zvyšovat připravenost a schopnost reakce na krize, a
- politikám pro příští generaci, děti a mládež, jako je vzdělávání a rozvoj dovedností.

Plán vysvětluje, jak přispívá k účinnému řešení výzev identifikovaných v doporučeních Rady EU pro Českou republiku z let 2019 a 2020 v rámci tzv. evropského semestru. Plán posiluje potenciál růstu, tvorbu pracovních míst a hospodářskou, sociální a institucionální odolnost dotčeného členského státu, mimo jiné podporou politik ve prospěch dětí a mládeže, a zmírňuje hospodářský a sociální dopad krize způsobené onemocněním COVID-19, čímž přispívá k provádění evropského pilíře sociálních práv a k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti a konvergence v Evropské unii.

Plán zajišťuje, aby žádné opatření k provádění reforem a investic, které je v něm zahrnuto, významně nepoškozovalo environmentální cíle ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852 (zásada „významně nepoškozovat“). Dále plán uvádí výši a vysvětlení očekávaného příspěvku opatření uvedených v tomto plánu k digitální a zelené transformaci, včetně biologické rozmanitosti.

Pro investice do digitálních kapacit a konektivity, shrnuje plán vlastní bezpečnostní hodnocení. Plán rovněž uvádí, které přeshraniční projekty Česká republika hodlá financovat prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost.

Národní plán obnovy obsahuje milníky, cíle a orientační harmonogram pro provádění reforem a investic; předpokládané investiční projekty a související dobu investic; odhadované celkové náklady reforem a investic, včetně náležitého odůvodnění a vysvětlení jejich souladu se zásadou nákladové efektivnosti a úměrnosti očekávanému účinku na hospodářství a společnost.

Plán rovněž vysvětluje očekávaný příspěvek opatření uvedených v tomto plánu k rovnosti žen a mužů, k rovným příležitostem pro všechny a k začleňování těchto cílů v souladu se zásadami č. 2 a 3 evropského pilíře sociálních práv, s cílem udržitelného rozvoje OSN č. 5 a s případnou vnitrostátní strategií pro rovnost žen a mužů.

Významnou součástí plánu je přehled opatření pro účinné sledování a provádění tohoto plánu, včetně navržených milníků a cílů a souvisejících ukazatelů; systému České republiky k prevenci, odhalování a nápravě korupce, podvodů a střetu zájmů při využívání finančních prostředků získaných v rámci tohoto nástroje a opatření, jejichž cílem je zabránit dvojímu financování z tohoto nástroje a jiných programů Evropské unie.

V ČR se na plánování využití finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost začalo pracovat již na počátku srpna roku 2020. Do projektu se zapojilo víc než 100 aktérů nejen z jednotlivých resortů, ale také z Národní ekonomické rady vlády a dalších organizací. Od začátku srpna 2020 bylo napříč ministerstvy poskytnuto víc než 400 iniciativ, ze kterých byly vypracovány více než dvě desítky komponent, které vytvářejí šest zmíněných pilířů. V říjnu roku 2020 pak předseda vlády předal úvodní materiál Východiska Národního plánu obnovy předsedkyni Evropské komise k zahájení konzultací.

V rámci přípravy plánu uspořádalo Ministerstvo průmyslu a obchodu v listopadu a prosinci 2020 sadu kulatých stolů formou videokonference k jednotlivým pilířům NPO. Vedle zástupců státní správy se videokonferencí zúčastnili také např. zástupci samospráv, hospodářských a sociálních partnerů, neziskových organizací a dalších organizací.

Plán byl v průběhu přípravy projednáván v rámci kulatého stolu Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Opakovaně pak byl plán projednáván Radou hospodářské a sociální dohody, Radou pro výzkum, vývoj a inovace, Národní ekonomickou radou vlády, Radou vlády pro informační společnost a informace byly podány rovněž Radě vlády pro rovnost žen a mužů. Obsah plánu by rovněž předmětem jednání výborů Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR.

Z hlediska zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, lze konstatovat, že navrhované komponenty jsou z tohoto pohledu neutrální a tam, kde bylo relevantní, byly zapracovány prvky pro uplatnění podmínky genderové rovnosti a rovných příležitostí pro všechny.

Plán má následující strukturu: Část I. Cíle a soudržnost plánu popisuje hlavní parametry plánu, vazbu na tzv. Evropský semestr, jak plán zajišťuje rovné příležitosti pro všechny a jak je zajištěna soudržnost celého plánu. Část II. Popis reforem a investic je členěna podle jednotlivých komponent plánu a pro všechny komponenty udržuje jednotnou strukturu. Část III. Doplnkovost a provádění plánu popisuje parametry žádosti o předfinancování plánu, se věnuje souladu a doplnkovosti plánu s ostatními iniciativami, samotným principům provádění plánu, shrnuje výsledek konzultací plánu při jeho přípravě, a stanovuje parametry kontrolních, auditních a komunikačních mechanismů při provádění plánu. Část IV. Celkové dopady je věnována zhodnocení makroekonomických a sociálních dopadů plánu.

Vize: Česká republika odolná a konkurenceschopná

Mise NPO:

Vyvést českou ekonomiku z krize vyvolané pandemií COVID-19

Akcelerovat digitální a zelenou tranzici ekonomiky

Zvýšit ekonomickou prosperitu a kvalitu života

Posilovat produktivitu, konkurenceschopnost a odolnost ekonomiky

---

Udržet zaměstnanost a zlepšit podmínky pro vzdělávání

Zlepšit efektivitu veřejné správy

Budovat znalostní ekonomiku

Přehled komponent		Celý plán			Zahrnuto v RRF		
		Alokace bez DPH (v mil. Kč)	Úroveň splnění zelené agendy	Úroveň splnění digitální agendy	Alokace bez DPH (v mil. Kč)	Úroveň splnění zelené agendy	Úroveň splnění digitální agendy
Pilíř	Komponenta						
1. Digitální transformace 27 854 mil. Kč	1.1 Digitální služby občanům a firmám	2 857	0	2 857	2 857	0	2 857
	1.2 Digitální systémy veřejné správy	7 054	0	7 054	7 054	0	7 054
	1.3 Digitální vysokokapacitní síť	5 787	0	5 787	5 787	0	5 787
	1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie	5 710	0	5 491	5 710	0	5 491
	1.5 Digitální transformace podniků	5 000	0	5 000	5 000	0	5 000
	1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	1 446	0	1 446	1 446	0	1 446
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice 85 182 mil. Kč	2.1 Udržitelná doprava	24 000	13 989	955	24 000	13 989	955
	2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru	8 265	8 265	0	8 265	8 265	0
	2.3 Přechod na čistší zdroje energie	6 660	6 660	0	6 660	6 660	0
	2.4 Rozvoj čisté mobility	4 884	4 884	0	4 884	4 884	0
	2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší	16 081	15 667	0	16 081	15 667	0
	2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu	14 576	10 955	0	13 796	10 643	0
	2.7 Církulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda	4 400	2 400	0	3 600	2 400	0
	2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží	3 332	1 333	0	3 332	1 333	0
	2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem	2 984	1 605	0	2 984	1 605	0
3. Vzdělávání a trh práce 41 006 mil. Kč	3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace	4 857	0	4 857	4 857	0	4 857
	3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů	13 156	0	0	13 156	0	0
	3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce	22 993	8 579	4 560	22 549	8 579	4 560
4. Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19 10 895 mil. Kč	4.1 Systémová podpora veřejných investic	2 471	49	0	0	0	0
	4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky	1 000	400	0	1 000	400	0
	4.3 Protikorupční reformy	0	0	0	0	0	0
	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	34	0	0	34	0	0
	4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru	7 390	0	1 644	5 450	0	1 024
5. Výzkum, vývoj a inovace 13 200 mil. Kč	5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví	5 000	0	0	5 000	0	0
	5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe	8 200	200	600	3 200	200	600
6. Zdraví a odolnost obyvatel 12 441 mil. Kč	6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče	3 901	0	0	3 901	0	0
	6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče	8 540	0	0	8 540	0	0
Celkem		190 578	74 985	40 251	179 143	74 624	39 631
Podíl na celkové alokaci			39,4 %	21,1 %		41,6 %	22,1 %

ČÁST I. CÍLE A SOUDRŽNOST PLÁNU

1 Ekonomický výkon v kontextu pandemie koronaviru

Základními východisky při přípravě Národního plánu obnovy bylo zhodnocení fluktuací výkonu české ekonomiky v kontextu pandemie koronaviru, zhodnocení stavu veřejných financí a analýza dlouhodobějších tendencí ekonomiky v oblastech produktivity a konkurenceschopnosti.

V roce 2020 byla tuzemská ekonomika významně zasažena pandemií COVID-19. Opatření přijatá k zamezení šíření nákazy a jejich doprovodné efekty způsobily nejhlubší pokles výkonu ekonomiky v historii samostatné České republiky. Hrubý domácí produkt (HDP) očištěný o cenové vlivy a sezónnost propadl meziročně o 5,8 %, když předtím šest let v řadě rostl. Za posledních dvacet let klesla tuzemská ekonomika kromě loňského roku pouze dvakrát, a to v roce 2009 a v roce 2012.

Česká ekonomika oslabovala meziročně v každém čtvrtletí (-1,5 %; -10,9 %; -5,4 %; -5,3 %). Výrazný propad HDP byl ovlivněn především sníženou spotřebou domácností, nižšími investicemi, ale i hlubokým propadem zahraniční poptávky v první polovině roku. Růst zaznamenaly pouze výdaje vládních institucí. Pokles hrubé přidané hodnoty v jarní vlně pandemie COVID-19 nejvýrazněji ovlivnil vývoj ve službách, a sice v odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství, nedařilo se rovněž průmyslu i stavebnictví a většině služeb.

Dopady podzimní vlny pandemie COVID-19 na českou ekonomiku pak byly menší než během jara, a to především díky dobrému výkonu průmyslu, který nebyl tak výrazně zasažen vládními opatřeními a odolával zhoršující se epidemické situaci. Jednalo se zejména o vývozně orientovaná odvětví, která profitovala z doposud solidně fungujících globálních výrobních řetězců a plně prostupných hranic. Ve třetím a posledním čtvrtletí roku 2020 tak česká ekonomika stoupla mezičtvrtletně hlavně díky výsledkům průmyslu. Ty se odrazilily také v rekordních přebytcích zahraničního obchodu, kde k mezičtvrtletnímu růstu tuzemské ekonomiky přispěl hlavně čistý vývoz. Kladně zapůsobilo i rozvolnění protiepidemických opatření v předvánočním období, které podpořilo spotřebu domácností a následně vedlo k nárůstu tržeb v maloobchodu a ve službách. Toto rozvolnění však opět zhoršilo epidemickou situaci, tudíž na přelomu roku 2020/2021 se znovu řada provozů uzavřela.

Průmyslová produkce v průměru za rok 2020 (kal. oč. data) klesla meziročně o 7,2 %, což bylo primárně způsobeno „lockdownem“ na přelomu března a dubna. Silně zasažen byl zpracovatelský průmysl, a to především vlivem propadu automobilového sektoru, který byl v předchozích letech jeho hlavním tahounem. Kromě určitého nasycení trhu se projevila především jarní uzávěra tuzemských výrobních závodů.

Výrazný růst přebytku zahraničního obchodu ve 2. polovině roku 2020 se podílel na korekci ekonomického propadu z 1. poloviny roku 2020. Nejistoty spjaté se šířením nákazy se promítly do nízké ochoty firem investovat. Na straně vývozu se příznivě projevilo oslabení koruny, které umožnilo tuzemským vývozcům upevnit konkurenceschopnost na zahraničních trzích. Obchodní bilance skončila rekordním přebytkem ve výši 181,6 mld. Kč, což je o 35,9 mld. Kč více než v roce 2019. Vývoz se meziročně snížil o 4,4 % a dovoz o 5,6 %.

Značný podíl na tom, že celkově nedopadl výsledek ekonomiky hůře, měla vládní podpora například v podobě programu Antivirus, který brzdil propouštění ve firmách a nezaměstnanost se tak i přes určitý nárůst pohybovala na podstatně nižší úrovni, než by odpovídalo současné cyklické pozici ekonomiky. V prosinci dosáhla obecná míra nezaměstnanosti 3,2 % (z 2 % v roce 2019), zejména z důvodu poklesu počtu pracovníků ve službách a zůstala tak na nejnižší úrovni v rámci zemí EU. Pomohly i další vládní dotace, které ovšem srazily státní rozpočet do rekordního deficitu 367,4 mld. Kč (podle národní hotovostní metodiky). Pokles ekonomické aktivity s sebou nesl jak pokles dynamiky daňových příjmů, tak i růst výdajů vynaložených na boj proti šíření epidemie, posílení veřejného zdravotního systému a zmírnění ekonomických a sociálních dopadů. Propad státního rozpočtu měl za následek zhoršení hospodaření sektoru vládních institucí v metodice ESA 2010, které v roce 2020 skončilo podle údajů ČSÚ deficitem ve výši 6,1 % HDP a zadlužení se zvýšilo o 7,8 p. b. na 37,8 % HDP. Nižší daňové příjmy a vyšší výdaje spojené s pokračováním protiepidemických opatření, vakcinací a kompenzacemi firem by měly v letošním roce prohloubit deficit veřejných financí na přibližně 8 % HDP a zadlužení kolem 44 % HDP.

V reakci na propuknutí pandemie COVID-19 a následná opatření v tuzemské i zahraniční ekonomice přistoupila ČNB od března 2020 ke snížení úrokové sazby, což bylo doprovázeno oslabením kurzu koruny. Tím došlo k výraznému uvolnění měnových podmínek. Za celý rok 2020 průměrný kurz meziročně oslabil o 3,0 % na 26,5 CZK/EUR. Vývoj kurzu koruny byl v průběhu roku volatilní, pravděpodobně vlivem výrazně proměnlivého sentimentu na mezinárodních finančních trzích. Spekulace na jeho zpevnění v letošním roce se bude odvíjet od vývoje inflace a síly ekonomického oživení. Míra inflace v průměru za rok sice dosáhla 3,2 %, zejména díky dražším potravinám, alkoholu a bydlení, ale v závěru roku výrazně zpomalila (v prosinci na 2,3 %).

Předpokládáme, že restriktive svazující ekonomiku budou v průběhu letošního roku postupně odezívat, což nastartuje ekonomický růst. Ten by měl být tažen zejména spotřebou domácností a čistým vývozem, připojí se i investice. Do značné míry jej podpoří i nízká srovnávací základna roku 2020. Odhady míry růstu HDP jsou však zatíženy značnou nejistotou, což je vzhledem k rizikům vývoje epidemie COVID-19 u nás, stejně jako u našich obchodních partnerů, více než očekávatelné.

Predikce vychází z předpokladu, že k významnějšímu a déletrvajícím uvolnění restriktivních opatření dojde nejdříve koncem 2. čtvrtletí 2021. S postupně rostoucí proočkovaností a důsledným testováním společnosti by již omezení ve 2. polovině roku nemusela být makroekonomicky významná. K předkrizovým úrovním se výkon ekonomiky vrátí až koncem roku 2022. Nelze ale přehlížet, že i před epidemií byla naše ekonomika na sestupné fázi hospodářského cyklu.

2 Dlouhodobý pohled na ekonomický růst a strategický přístup k chytrému, udržitelnému a inkluzivnímu růstu

V dlouhodobé perspektivě se ČR přibližuje průměrné ekonomické úrovni EU. Pokračovat dále v konvergenci a dosáhnout průměru HDP na osobu původních členských zemí EU15 ale není možné bez kvalitativního skoku ekonomiky na vyšší výkonnostní úroveň. To je možné pouze za předpokladu výrazných strukturálních změn doprovázených růstem produktivity a přidané hodnoty. Růst české ekonomiky dosud spočíval především na vnějších zdrojích, na masivním přílivu přímých zahraničních investic. V zastřešující rozvojové strategii nazvané Strategický rámec Česká republika 2030 je definován základní směr hospodářské politiky: Cíl je definován jako posílení přínosů přímých zahraničních investic a posílení domácí části ekonomiky vč. hledání nových zdrojů ekonomického růstu. A to (1) podporou podnikání a inovací; (2) prováděním prorůstových opatření se zaměřením na oblasti výzkumu, vývoje a inovací a posilování odolnosti infrastruktury; a (3) zvýšit efektivitu využívání přírodních zdrojů a zabránit škodám, které spotřeba přírodních zdrojů a produkce škodlivin způsobuje.

Tento směr hospodářské politiky byl zásadním způsobem rozpracován ve vládních strategických dokumentech Inovační strategie České republiky 2019–2030 a Teze Hospodářské strategie České republiky 2020–2030. Klíčovým motorem chytrého, udržitelného a inkluzivního růstu budou inovace. ČR usiluje prostřednictvím zelené a digitální transformace o udržení své silné průmyslové základny a energeticky soběstačné ekonomiky s vysokou přidanou hodnotou, která bude využívat nejpokročilejší technologie. Využití nejpokročilejších technologií podpořené reformami a veřejnými investicemi posílí vzestupnou hospodářskou a sociální konvergenci: posilování konkurenceschopnosti a růst kvality života.

Národohospodářské priority ČR jsou v souladu s celoevropskými prioritami popsány rovněž v Roční strategii pro udržitelný růst 2021.

3 Zhodnocení naplnění parametrů Nástroje pro oživení a odolnost

Kapitola 3 se věnuje zhodnocení plánu jako celku a jeho souladu s průřezovými kritérii, které musí Národní plán obnovy splnit dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

3.1 Zhodnocení reakce na hospodářskou a sociální situaci

Kapitola vysvětluje, jak tento plán, s přihlédnutím k opatřením do něj zahrnutým, představuje komplexní a přiměřeně vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci členského státu, čímž vhodně přispívá ke všem šesti pilířům uvedeným v článku 3 nařízení se zohledněním specifických výzev dotčeného členského státu.

Opatření v plánu byla v rámci přípravy prvotně založena na zhodnocení ekonomického výkonu, fiskální situace, situace v oblasti konkurenceschopnosti a produktivity české ekonomiky a jejích silných a slabých stránek (viz podrobněji úvodní částí materiálu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020: Východiska Národního plánu obnovy).

Předložený NPO vychází z národních hospodářských priorit, jak jsou definovány ve strategických dokumentech vlády.⁴ Pro zřetelné provázání plánu s hospodářskou strategií ČR jsou komponenty plánu seskupeny do pilířů navazujících na pilíře definované v dokumentu Teze Hospodářské strategie České republiky 2020–2030.

---

⁴ Teze Hospodářské strategie České republiky 2020–2030; Inovační strategie ČR 2019–2030: Czech Republic - The Country For The Future; Národní investiční plán České republiky do roku 2050; Strategický rámec Česká republika 2030; Digitální Česko; Dopravní politika ČR pro období 2021 – 2027 výhledem do roku 2050, Dopravní sektorové strategie (Střednědobý

- Plán je komplexní – šest pilířů plánu je koncipováno jako převážně sektorově agnostických a zahrnuje oblasti, které jsou pravidelně hodnoceny jako stěžejní pro rozvoj konkurenceschopnosti ekonomiky. Obsahuje rovněž opatření pro posilování odolnosti, viz např. komponenta 6.1 – zvýšení odolnosti systému zdravotní péče, která rovněž bezprostředně reaguje na potřeby v souvislosti s následky pandemie COVID-19. Plán zahrnuje jak opatření prováděná na úrovni veřejného sektoru, tak i podporu soukromého sektoru.
- Plán je vyvážený – kromě opatření pro posilování konkurenceschopnosti zahrnuje i opatření v sociální oblasti a trhu práce, vč. rovného postavení žen a mužů (komponenta 3.3 - investice do zařízení pro zajištění předškolní péče o děti). Rovněž přispívá rozvoji regionů, a to podporou přípravy investičních projektů v regionech (komponenta 4.1).
- Plán komplexně a přiměřeně přispívá k plnění šesti pilířů uvedených v článku 3 Nařízení.

Pilíře uvedené v článku 3 Nařízení	Naplnění pilíře v rámci NPO
Zelená transformace	39,4 % opatření celého plánu přispívá k plnění cílů v oblasti klimatu, v rámci alokace uplatňované do RRF tento podíl činí 41,6 %
Digitální transformace	21,1 % opatření celého plánu přispívá k plnění dílů v oblasti digitální transformace, v rámci alokace uplatňované do RRF tento podíl činí 22,1 %
Inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, včetně hospodářské soudržnosti, pracovních míst, produktivity, konkurenceschopnosti, výzkumu, vývoje a inovací a dobře fungujícího vnitřního trhu se silnými malými a středními podniky	Opatření pilíře 1, 2, 3, 4, 5 Opatření pilíře 1, 2 Opatření pilíře 3 Opatření pilíře 1, 2, 3, 4, 5, 6 Opatření pilíře 1, 2, 3, 4, 5, 6 Opatření pilíře 5, 4.5 Opatření pilíře 1, 2, 4, 5
Sociální a územní soudržnost	Opatření pilíře 1, 2.5, 3 Opatření pilíře 2.1, 2.4, 4.1, 4.5
Zdravotnictví a hospodářská, sociální a institucionální odolnost, s cílem mimo jiné zvyšovat připravenost a schopnost reakce na krize, a	Opatření pilíře 1, 6
Politiky pro příští generaci, děti a mládež, jako je vzdělávání a rozvoj dovedností	Opatření pilíře 3

3.1.1 Podpora produktivity, konkurenceschopnosti a makroekonomické stability

V souladu s národními strategickými východisky přispěje NPO k vytvoření zdravého podnikatelského prostředí pro inovace, a tedy i růst produktivity a konkurenceschopnosti. Komponenty 1.1 Digitální služby občanům a firmám a 1.2 Digitální systémy veřejné správy zefektivní veřejnou správu a nabídnou kvalitní digitální služby koncovým uživatelům - občanům i podnikatelským subjektům. Přispějí tak ke snížení administrativní zátěže podnikatelského sektoru - stejně jako komponenta 1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení. Komponenta 1.6 adresuje konkrétní dlouhodobou překážku růstu v podobě velmi dlouhé průměrné délky stavebního řízení v ČR. K posílení konkurenceschopnosti napomohou též komponenty pilíře 2 Fyzická infrastruktura a zelená tranzice.

K prostředí vhodnému pro růst produktivity a posilování udržitelné konkurenceschopnosti přispěje také budování vysokokapacitního připojení a podpora rozvoje ekosystému sítí 5G, které jsou obsaženy v komponentě 1.3 Digitální vysokokapacitní síť.

NPO však vedle vytváření vhodného prostředí zahrnuje také přímou podporu podnikatelskému sektoru, se zvláštním zřetelem na malé a střední podniky, pro aktivizování vnitřních zdrojů růstu a podporu inovací. Komponenty 1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie, 1.5 Digitální transformace podniků a 1.6 Rozvoj

plán rozvoje dopravní infrastruktury s dlouhodobým výhledem), Koncepce městské a aktivní mobility; Národní akční plán čisté mobility; Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu; Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+; Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+; Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+; Zdraví 2030; Politika ochrany klimatu v ČR; Národní program reforem a další.

kulturního a kreativního sektoru podpoří inovativnost firem, přímo přispějí k provedení digitální transformace podniků a podpoří kreativní sektor.

Posílení produktivity a konkurenceschopnosti české ekonomiky může mít pozitivní dopady na makroekonomickou stabilitu. K té také přispějí komponenty NPO podporující zelenou transformaci: snížením spotřeby energie, rozvojem čisté mobility a transformací průmyslu se omezí závislost ČR na dovozu fosilních paliv, zejména ropných produktů. Komponenty 2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu a 2.7 Cirkulární ekonomika a recyklace a průmyslová voda napomohou ke zvýšení odolnosti české ekonomiky, která může být výrazně postižena dopady změny klimatu, zejména suchem a zároveň posílí dlouhodobou konkurenceschopnosti skrze nižší spotřebu surovin.

Komponenty pilíře 3 Vzdělávání a trh práce podpoří stabilitu na trhu práce s jejím pozitivním dopadem na makroekonomickou stabilitu. Komponenty pilíře VI. Zdraví a odolnost obyvatel přispějí ke zlepšení zdravotního stavu obyvatel ČR a ke zvýšení odolnosti zdravotnického systému čelit krizím podobným pandemii onemocnění COVID-19.

Dopady na makroekonomické úrovni jsou popsány blíže v Části IV materiálu.

3.1.2 Inkluzivní růst a soulad s Evropským pilířem sociálních práv

NPO přistupuje k trhu práce komplexně. Jednotlivá opatření zahrnutá do NPO předně adresují dlouhodobé strukturální problémy trhu práce v ČR a podpoří větší a inkluzivnější participaci skupin dosud znevýhodněných na trhu práce. NPO dále podpoří zkvalitňování veřejných služeb zaměstnanosti, sociální ochrany a zdravotnictví. V kontextu dopadů pandemie COVID-19 a především zelené a digitální transformace na českou ekonomiku NPO provázanými opatřeními podpoří tvorbu nových pracovních míst s vysokou mírou kreativity a přidané hodnoty. NPO jednak investicemi do rekvalifikací a dalšího vzdělávání podpoří posílení kapacity pracovních sil a na druhé straně podporou inovativních a kreativních firem podpoří nabídku nových pracovních míst.

ČR dlouhodobě vykazuje velmi nízkou míru nezaměstnanosti, ale trh práce čelí určitým strukturálním výzvám. Jedná se především o genderové nerovnosti na trhu práce související mj. s nerovnostmi v odměňování (gender pay gap). Rozdíl v průměrné mzdě žen a mužů patří v ČR (18,9 %) k nejvyšším v rámci EU (průměr 14,1 %). Jednou z příčin je dlouhodobě místní a finanční nedostupnost kvalitních služeb péče o děti předškolního věku kvůli nedostatečné kapacitě zařízení předškolní péče o děti, zejm. těch do 3 let věku. Podíl dětí do 3 let navštěvujících takovéto zařízení je v ČR (cca 9 %) značně pod průměrem EU (cca 35 %). Mnoho žádostí o přijetí do předškolního vzdělávání je zamítáno (cca 20 tis. dětí do 3 let věku). Nedostupnost a finanční náročnost služeb předškolní péče o malé děti je rovněž jednou z příčin, proč není využívána chudšími rodinami a rodinami ze sociálně znevýhodněného prostředí, což dále ztěžuje jejich zapojení na trhu práce. NPO proto ve své komponentě 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce cílí opatřeními Budování kapacit předškolních zařízení na navýšení kapacity míst pro děti do 3 let věku v zařízeních předškolní péče, zajištění jejich finanční i místní dostupnosti a zvýšení kvality poskytovaných služeb.

ČR jako průmyslově a exportně orientovaná ekonomika patří k nejohroženějším co do dopadů zelené a digitální transformace. Proces robotizace a digitalizace v příštích letech povede k nahrazení méně kvalifikovaných pracovních pozicí. Komponenta 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce proto zamýšlí více podpořit formou rekvalifikací oblast rozvoje (zejm. digitálních) dovedností a adaptabilitu pracovní síly v kontextu měnících se podmínek na trhu práce.

Symetricky v rozvoji kvalifikace pracovníků bude NPO podporovat investice do růstu produktivity a konkurenceschopnosti prostřednictvím podpory inovativních a kreativních odvětví, jak je popsáno výše v podkapitole Podpora produktivity, konkurenceschopnosti a makroekonomické stability.

3.1.3 Reformy a investice pro podporu výzkumu a inovací

Pro výše popsaný základní směr hospodářské politiky usilující o podporu inovací a využívání nejpokročilejších technologií je nezbytným předpokladem fungující ekosystém výzkumu, vývoje a inovací. NPO proto obsahuje komponenty 5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví a 5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe. Opatření, která budou uskutečněna s podporou Nástroje pro oživení a odolnost, jsou pouze dílčí součástí širšího úsilí o reformy a investice do výzkumu, vývoje a inovací, jak jsou nastíněny v Inovační strategii České republiky 2019–2030, Národní RIS3 strategie pro období 2021–2027 a Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+.

Investice definované v komponentě 5.1 podpoří primárně základní výzkum v konkrétních, státem vymezených zdravotnických oborech s cílem vybudování excelentní vědecké platformy, nezbytné pro inovace i pro zvyšování

odolnosti celého zdravotnického systému. Komponenta 5.2 se zaměří zejména na malé a střední podniky s cílem zvýšit inovační výkonnosti endogenních podnikatelských subjektů. Takto přispěje ke zkvalitnění spolupráce v rámci inovačního ekosystému ČR. Toho bude dosaženo prostřednictvím podpory výzkumu a vývoje realizovaného ve spolupráci soukromého a veřejného sektoru a podporou inovativních podniků v rychlém zavádění inovací, se zvláštním zřetelem na rozvoj digitalizace v oblasti inovací postupů a organizačních inovací a s důrazem na mezinárodní spolupráci a synergické efekty s rámcovým programem na podporu výzkumu a inovací.

V rámci komponenty 4.5 pak plán podpoří výzkum a výzkum a vývoj v oblasti sociálních a humanitních věd.

3.1.4 Územní soudržnost

Národní plán obnovy České republiky reaguje v oblasti územní soudržnosti na dlouhodobé negativní trendy, které byly v mnoha ohledech ještě zesíleny v důsledku krizové situace iniciované pandemií nemoci COVID-19. Nové specifické výzvy, které s sebou pandemie přinese, lze však zatím pouze odhadovat. Lze předpokládat, že empiricky měřitelné dopady krize na teritoriální kohezi se projeví v delším časovém horizontu, jelikož epidemie na území ČR nebyla dosud efektivně potlačena, a naopak paralelně gradovala s procesem tvorby Národního plánu obnovy.

3.1.4.1 Východiska potřeb zlepšení územní soudržnosti při tvorbě plánu

V rámci návrhu zaměření NPO a jeho jednotlivých komponent se pro oblast posilování územní soudržnosti především přihlíželo k aktuálním národním strategiím, koncepcím, akčním plánům a dalším relevantním dokumentům:

- Za základní podklad pro uvažování nad způsobem zlepšení soudržnosti lze považovat Strategický rámec Česká republika 2030 (<https://www.cr2030.cz/strategie/dokumenty-ke-stazeni/>) z roku 2017. Jedná se o dokument, který udává směr, jímž by se rozvoj země a společnosti měl vydat v tomto desetiletí. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v ČR a nasměrovat zemi k rozvoji, který bude udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Za tímto účelem formuluje v šesti klíčových oblastech (Lidé a společnost, Hospodářský model, Odolné ekosystémy, Obce a regiony, Globální rozvoj a Dobré vládnutí.) 27 strategických cílů rozdělených do 97 specifických cílů. Ty byly stanoveny s ohledem na vyvážené zastoupení ekonomické, sociální a environmentální složky rozvoje a z hlediska přínosů pro občany a kvalitu života jejich i budoucích generací. Na Strategický rámec pak navazuje Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030 (<https://www.cr2030.cz/strategie/dokumenty-ke-stazeni/>) z roku 2018, který rozpracovává Strategický rámec Česká republika 2030 schválený vládou s cílem zajistit provázanost cílů České republiky 2030 s dalšími strategickými a koncepčními materiály a představit soubor opatření a doporučení, jejichž prostřednictvím bude tato vize uváděna v praxi.
- Za druhý zásadní dokument pro posílení územní soudržnosti lze označit Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR, <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>), jejíž ambicí je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje v horizontu 7 let, resp. definovat hlavní cíle regionální politiky státu v období let 2021–2027. Hlavním smyslem SRR je identifikace tematických oblastí, kde je potřebný či žádoucí územně specifický přístup, definice (odlišných) intervencí, které by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území.
- Z dalších dokumentů věnujících se kohezi lze zmínit především Koncepti rozvoje venkova 2021-2027 (KRV, <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/koncepce-rozvoje-venkova>), která nastavuje jednotné národní pojetí rozvoje venkovských oblastí ČR a je základním koncepčním materiálem pro strategické řízení rozvoje venkova ze strany Ministerstva pro místní rozvoj. Odstraňuje deficit ve strategickém a systémovém přístupu k rozvoji venkova a jasně určuje, jakým směrem se má rozvoj českého venkova ubírat. KRV je v souladu s programovým obdobím EU a dobou platnosti Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (viz výše) platná pro období let 2021–2027.
- Pro zajištění komplementarity NPO s ESIF bylo při návrhu zaměření a v procesu zpracovávání plánu přihlíženo rovněž k dokumentu Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 (NKR, <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/koncepce-cr-pro-politiku-soudrznosti-2021>), který je podkladem pro Dohodu o partnerství pro období 2021–2027. Stěžejním cílem tohoto dokumentu je určit hlavní věcné oblasti pro financování po roce 2020 a na jejich základě navrhnout architekturu implementace politiky soudržnosti v ČR.

3.1.4.2 Situace před krizí způsobenou pandemií nemoci COVID-19 a hlavní výzvy v oblasti územní soudržnosti

V lednu 2018 byl v ČR publikován Analytický podklad k přípravě Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ strukturovaný do šesti základních okruhů (oblastí), které mají největší dopad na regionální politiku (1. Ekonomický rozvoj v regionálním pohledu, 2. Kvalita života a občanské společnosti v regionálním pohledu, 3. Síť, 4. Kvalita prostředí - životní prostředí a krajina, 5. Veřejná správa a regionální rozvoj a 6. Sídlní struktura). Ze zjištění analýzy vyplynula řada výzev v oblasti územní soudržnosti, především pak přetrvávající strukturální rozdíly mezi (i) metropolemi a (ii) jejich aglomeracemi, (iii) regionálními centry a (iv) jejich venkovskými zázemími, (v) strukturálně postiženými kraji a hospodářsky a sociálně ohroženými územími. Byť nejsou vzhledem k přetrvávající krizi k dispozici nějaká robustní data, lze implicitně očekávat, že důsledky pandemie nemoci COVID-19 a s ní nevyhnutelně spojená hospodářská a sociální krize budou mít mimořádně nepříznivý dopad zejména na skupinu posledně zmíněných územních celků.

Jednotlivým územím lze s určitou mírou zjednodušení charakterizovat skrze následující výzvy, kterým čelí:

Metropole (Praha, Brno, Ostrava) a jejich zázemí

- rozvoj a růst, na který se budou muset adaptovat, ke kterým patří oblast environmentální (tlak na zábor půdy, snižování ploch zeleně) a sociální (tlak na dostatečnou kapacitu veřejných služeb, a to zejména v zázemí velkých měst).
- Nedostatečně využívají svůj potenciál pro ekonomický a sociální rozvoj v porovnání se srovnatelnými metropolitními oblastmi Evropy.
- Přetrvávají nízké ambice firem a jejich nedostatečné strategické řízení ve smyslu růstu a konkurenceschopnosti založené na inovacích a posouvání technologických hranic.
- Je patrný nízký stupeň internacionalizace výzkumných institucí v metropolitních regionech, a s tím spojená omezená interdisciplinarita témat a řešení výzev 21. století.
- Panuje omezená spolupráce výzkumných institucí a firem (smluvní i kolaborativní výzkum) a nízká důvěra hlavních aktérů a jsou nepřipravené procesy na posílení aplikačního výzkumu a komercializace.
- V kontextu dopadů epidemie COVID-19 čelí Praha kritickému propadu výkonnosti cestovního ruchu, který byl vázán primárně na zahraniční klientelu a sektor MICE. Útlum cestovního ruchu významně ovlivňuje i navazující sektory, jako je kultura, kreativní průmysly, ale i obchod. Brno a Ostrava jsou ovlivněny zejména útlumem pořádání kulturních a sportovních akcí, včetně kongresů a veletrhů.

Aglomerace (10 krajských měst a Mladoboleslavsko) a jejich zázemí

- Na rozdíl od jiných metropolitních oblastí (Praha, Brno, Ostrava) vykazují pomalejší konvergenci/stagnaci v porovnání s evropským průměrem (např. prostřednictvím HDP/obyv.). Výjimkou je Plzeňský kraj, který vykazuje lepší výsledky v rámci konvergence k evropskému průměru.
- Tato území mají slabší vazby na silná a rychle rostoucí metropolitní území (Praha, Brno, Ostrava), a to ve smyslu dopravního napojení i ve smyslu spolupráce v oblasti vědy a výzkumu.
- Výkonnost výzkumu a vývoje i inovační výkonnost těchto území je nižší než výkonnost rostoucích metropolí.
- Území aglomerací musí řešit problém populačního růstu v zázemí měst, tzv. projevy suburbanizace, stejně jako velké rostoucí metropole. Projevy a dopady suburbanizace na fyzické a sociální prostředí obcí v zázemí měst je stejné jako u metropolí, liší se jen mírou intenzity tlaku na přírodní prostředí a změnu využití krajiny (od tlaku na zábor půdního fondu, rostoucí intenzity individuální automobilové dopravy, tlaku na dostatečnou kapacitu veřejných služeb, dopravní a technickou infrastrukturu jak v příměstských obcích, tak i v samotných městech).
- Růst individuální automobilové dopravy a nedostatečná kapacita dopravní infrastruktury (např. nevybudované či nedobudované městské obchvaty) a různé četné lokální problémy v dopravě mají také souvislost s různě rozvinutými systémy veřejné hromadné dopravy, a to zejména v případě integrace veřejné dopravy v bližším a širším zázemí města, popř. v celém kraji (regionu). Absence obchvatů města s sebou nese i zvýšené koncentrace emisí a hluku.
- Přinejmenším v některých krajských centrech dochází k rostoucí sociální segregaci. To se týká například Ústí nad Labem (a obecně severních Čech a severní Moravy a Slezska), kde se koncentrují jevy spojené se sociálním vyloučením – tj. příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, trestná činnost nezletilých, nezaměstnanost.

- V řadě měst spadajících do této kategorie je dílčím problémem (výzvou) existence brownfieldů, a to často v centrech měst.

Regionální centra a jejich venkovské zázemí

- Mají menší potenciál endogenního rozvoje, a to často vzhledem ke své poloze (mimo hlavní rozvojové osy), nedostatku pracovních sil, nevhodné kvalifikaci zaměstnanců nutné pro růst firem, nevyhovující infrastrukturu a nedostatku služeb.
- Existuje nedostatek kvalifikovaných lidí pro místní společnosti.
- Patrná je nedostatečná diverzita a heterogenita ekonomické základny, kdy je dané město často závislé na jednom či několika zaměstnavatelích – přičemž s klesající velikostí města klesá i diverzita zaměstnavatelů. To přináší potenciální ohrožení v případě útlumu daného odvětví, potažmo podniku.
- Potýkají se s nedostatečnou dostupností a kvalitou veřejných i komerčních služeb a kvalitou dopravní infrastruktury.
- V této kategorii měst (a jejich zázemí) se s větší dynamikou než jinde zvyšuje počet sociálně vyloučených, resp. osob ohrožených sociálním vyloučením a chudobou.

Strukturálně postižené kraje (Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský)

- Společným problémem strukturálně postižených krajů je nízká míra ekonomického růstu a zaostávání za ostatními regiony ČR.
- Přímo součástí ekonomických problémů je nízká atraktivita krajů pro život obyvatel, menší nabídka perspektivních pracovních a kariérních vyhlídek nejen pro mladé a kvalifikované odborníky (působící negativně na obyvatele kraje i na přilákání lidí z prostředí mimo kraj). Dílčím problémem je nízká kvalita lidských zdrojů, horší podmínky a nízká atraktivita pro podnikání.
- Původně významná specializace na tradiční odvětví těžby, energetiky, chemického, těžkého hutního průmyslu a mimo Moravskoslezský kraj i výroby nekovových minerálních výrobků. V období transformace a návratu tržního prostředí byly tradiční odvětví a firmy v nich působící vystaveny rychlé změně vnějšího prostředí (podmínek na trhu, konkurence, zákazníků, technologií), ale i zásadním vnitřním změnám (především proměně vlastnických poměrů vyvolávající změny ve strategiích firem, cílech vlastníků i jejich kapitálové síle). Řada z nich byla nucena kvůli rozpadu původních hodnotových řetězců přeorientovat své aktivity na jiné trhy (v geografickém i produktovém smyslu), což bylo v některých případech doprovázeno i tzv. downgradem ekonomických aktivit a značným omezováním rozsahu výroby (a tím i poklesem počtu zaměstnanců).
- V krajích nejsou příliš (v případě Karlovarského kraje téměř vůbec) rozvinuty veřejné kapacity vědy a výzkumu. Ačkoliv zejména investice ze strukturálních fondů toto postupně mění, jejich příspěvek k ekonomickému rozvoji regionu a přenosu znalostí a aplikací do podnikatelského sektoru je zatím malý.
- Pro strukturálně postižené kraje představoval cestovní ruch nástroj pro možnou diverzifikaci ekonomické základny, tento segment je však v současné době kriticky ohrožen. Karlovarský kraj dlouhodobě usiluje o rozvoj odvětví balneologie a lázeňství, i tyto segmenty čelí krizi vlivem pandemie COVID-19. Lázeňská technická infrastruktura navíc trpí dlouhodobým podfinancováním údržby a rozvoje, což snižuje její výkonnost a konkurenceschopnost.

Hospodářsky a sociálně ohrožená území

- Mezi hlavní problémy území patří celkově slabý hospodářský výkon.
- Pro určité typy hospodářsky a sociálně ohrožených území je dílčím problémem zhoršující se sociální struktura (věková, vzdělanostní, sociální), což platí zejména pro území bývalých Sudet. V oblastech je problém sociálního vyloučení, které přestalo mít v posledních desetiletích svůj dominantně městský charakter a sociálně vyloučení se přesouvali/byli přesouvání do odlehlých obcí s málo funkční infrastrukturou.
- V územích je horší dostupnost (kvalitních) veřejných služeb, kultury a v širším smyslu i občanské vybavenosti a komerčních služeb (školy, zdravotnictví, sociální služby, maloobchod, využití volného času pro zejména děti a mládež).

- Hospodářsky a sociálně ztrátová území jsou ohrožena rovněž změnou klimatu. Byť změna klimatu ohrožuje i metropolitní území a aglomerace, ve venkovských oblastech, tím spíše v periferní poloze, může mít změna klimatu také významný dopad.
- Podíl zemědělství hraje často stále významnou roli. Zemědělské a lesní hospodaření svou činností zajišťuje i podstatnou část managementu kulturní krajiny ČR.
- V mnohých hospodářsky a sociálně ohrožených územích lze jako dílčí problém identifikovat nedostupnost vysokorychlostního internetu, která může být negativním faktorem při rozvoji místních firem a obecně snižuje kvalitu života v dané lokalitě.
- Jedním z častých dílčích problémů jsou také nedokončené pozemkové úpravy, které mohou hlavně v příhraničních oblastech koncentrovat problémy s vlastnickými vztahy.

3.1.4.3 Hlavní přínosy reforem a investic v oblasti územní soudržnosti dle jednotlivých pilířů Národního plánu obnovy

I. Digitální transformace:

Digitální transformace v nejširším slova smyslu patří mezi klíčové politiky posilující teritoriální kohezi jednak díky výraznému snížení významu vzdálenosti mezi centry, regiony a periferiemi a zároveň dává impuls pro ekonomický, sociální a de facto i kulturní rozvoj.

Digitalizovaná veřejná správa umožní nediskriminační přístup ke službám poskytovaným státem jak ze strany občanů, tak firem, a to bez ohledu na místo kde žijí nebo podnikají. Sdílení znalostí, kompetencí, metodik a standardů poskytovaných prostřednictvím kompetenčních center vč. jejich přenosu na jednotlivé úřady a instituce dále zvýší atraktivitu veřejné správy daného kraje, regionu či obce. Digitalizace a s ní spojený rozvoj digitální infrastruktury tak může účinně zamezit odlivu kvalifikované pracovní síly do atraktivnějších ekonomických center země a zároveň má ambice z těchto rozvinutých oblastí přilákat investice z atraktivnějším podnikatelského prostředí.

Digitalizovaná veřejná správa umožní nediskriminační přístup občanů (včetně cizinců pobývajících na území) a firem ke službám poskytovaným státem bez ohledu na místo, kde žijí nebo podnikají. Sdílení znalostí, kompetencí, metodik a standardů poskytovaných prostřednictvím kompetenčních center vč. jejich přenosu na jednotlivé úřady a instituce dále zvýší atraktivitu veřejné správy daného kraje, regionu či obce. Digitalizace a s ní spojený rozvoj digitální infrastruktury tak může účinně zamezit odlivu kvalifikované pracovní síly do atraktivnějších ekonomických center země a zároveň má ambice z těchto rozvinutých oblastí přilákat investice z atraktivnějším podnikatelského prostředí, popř. odstraňovat administrativní bariéry v rámci přístupu poptávané zahraniční pracovní síly včetně vysoce kvalifikovaných pracovníků na pracovní trh ČR.

Plánovaný rozvoj digitální infrastruktury skrze sítě s velmi vysokou kapacitou pak umožní přístup k datovým službám prostřednictvím připojení k internetu pro obyvatele, podnikatele, veřejnou správu a socioekonomické aktéry, a to zejména ve venkovských oblastech. Díky Národnímu plánu obnovy se dosáhne stavu, kdy bude možné fakticky bez omezení využívat potenciál technologického vývoje a digitalizace na celém území ČR. O stupeň výš pak budou mířit snahy o vytvoření podmínek podporující rozvoj bezdrátových sítí a služeb 5. generace (5G). Rozvoj konektivity v konečném důsledku zajistí vazby mezi průmyslovými, dopravními, energetickými systémy, sociálními a finančními systémy a také oblastmi služeb a obchodu. Synergicky vznikající proces konvergence pevných a mobilních sítí elektronických komunikací vytvoří příležitosti pro nové obchodní modely a moderní digitální služby a aplikace v regionech napříč zemí bez ohledu na to, zda jsou v nynějším stavu považovány za metropole a jejich aglomerace na jedné straně nebo strukturálně postižené regiony či sociálně a hospodářsky ohrožená území na straně druhé. Beneficienty budou tudíž všichni bez rozdílu.

Digitální transformaci kromě veřejného sektoru projdou paralelně i podniky, především ty malé a střední, jejichž dostatečné množství a rovnoměrné rozprostření v území státu, funkčnost, a především konkurenceschopnost jsou považovány za esenciální podmínku hospodářské a v návaznosti na to i společenské vyspělosti a odolnosti jak dílčího regionu, tak státu jako celku. Národní plán obnovy umožní v tomto segmentu podnikání skokově posunout českou ekonomiku v oblasti moderních digitálních technologií, které budou motorem hospodářského oživení a návratu k hospodářskému růstu. Podporován přitom bude jak výzkum a vývoj v oblasti digitalizace, tak digitalizace průmyslu přes jednotlivé investice, přičemž jasné a logické provázání investic umožní zreformovat ekosystém podpory digitální transformace průmyslu. Národní plán obnovy reaguje i na identifikované nedostatky v oblasti internacionalizace a spolupráce výzkumných institucí a firem.

V neposlední řadě digitální pilíř implementuje reformu stavebního práva, kterou lze považovat za nezbytnou podmínku rozvoje krajů a obcí napříč ČR směrem k posílení teritoriální kohezi. Zjednodušení, zrychlení a zefektivnění procesů přípravy, umístování a povolování staveb v konečném důsledku povede ke zlepšení investičního prostředí a ke zrychlení výstavby a k větší propojenosti územních celků. Paralelně přitom budou řešeny podmínky pro řádné zavedení digitalizace stavebního řízení a územního plánování.

Rozvoj digitalizace a zvýšení efektivity oběhu jak informací ve veřejné správě, tak rozvoj digitalizace zejména malých a středních podniků představuje jeden z klíčových aspektů pro restart odvětví kultury, kreativních průmyslů a cestovního ruchu.

Uvedená opatření, tedy mix reforem a investic, jsou designována tak, aby žádné území nezůstalo vně digitalizačních snah a přínosy digitální transformace pocítili hospodářští i sociální aktéři a společnost jako taková bez výjimek.

II. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice:

Požadavky na rozvoj a zkvalitňování dopravní obslužnosti územních celků jsou nedílnou a trvalou součástí minulých i současných národních strategií, koncepcí či akčních plánů regionálního rozvoje a územní soudržnosti. Národní plán obnovy cíleně míří na modernizaci železniční dopravy a rovněž cyklistické a pěší dopravy jako efektivní a ekologické varianty nákladní i osobní dopravy s rostoucím potenciálem i významem jak pro hospodářský rozvoj, tak s ohledem na potřeby společnosti. Ať už se jedná o výzvy spojené s nedostatečným napojením strukturálně postižených a znevýhodněných regionů na regionální hospodářská centra a metropole, pokračující suburbanizací, přetížeností silniční dopravy vlivem nárůstu osobní a nákladní dopravy na nedokončené páteřní síť silnic a dálnic, ekologií dopravy, moderní železniční síť a alternativy ve formě aktivní mobility zejména ve městech nabízejí předpoklady pro zlepšení i samotné řešení. Národní plán obnovy přispěje do mozaiky probíhající modernizace železniční sítě zlepšením funkčnosti železničních uzlů a multimodálních terminálů pro osobní dopravu, posílením mezinárodní interoperability, zkvalitněním poskytovaných služeb, optimalizací kapacity, zlepšením podmínek pro pěší a cyklistickou dopravu a zvýšením bezpečnosti provozu.

Znečištění ovzduší silniční dopravou je společným jmenovatelem pro metropole, jejich aglomerace i regionální centra a města a obce v méně rozvinutých regionech. Komplementárně k modernizaci železniční dopravy a infrastruktury pro aktivní mobilitu, tak implementace Národního plánu obnovy přinese i rozvoj infrastruktury dobíjecích a plnicích stanic pro alternativní paliva napříč regiony doplněný o pořízení nízkoemisních a bezemisních vozidel na alternativní paliva. Aktivita bude vítaným impulsem ke zlepšení kvality ovzduší v regionech se stále aktivním těžkým průmyslem ať už ve strukturálně postižených krajích nebo hospodářsky ohrožených území, které by jinak pro přechod dopravy k té nízkoemisní hledaly zdroje jen velmi obtížně, či by na tuto tranzici rezignovaly.

Národní plán obnovy si dále klade ambiciózní cíle v oblasti zlepšení kvality ovzduší, která je jedním z parametrů měření kvality života v daném regionu a může být jedním z rozhodujících prvků pro přilákání investic a lidského kapitálu nebo alespoň při snaze o zamezení jejich odlivu. Další rozvoj fotovoltaických zdrojů a související náhrada fosilních zdrojů energie s cílem snížení emisní náročnosti hospodářství dále přispěje ke zvýšení atraktivity územních celků historicky postiženými nízkou kvalitou ovzduší pro život obyvatel a zamezí tak jejich odlivu do jiných regionů ČR případně i vně hranice státu. Ke zlepšení stavu ovzduší snížením emisí skleníkových plynů a dalších škodlivých látek přispěje energetické zefektivnění a adaptace budov spolu s celkovým zlepšením kvality bydlení v daném místě, což povede ke zkvalitnění života v jednotlivých regionech. Za tímto účelem budou podporovány energetické renovace bytových domů, výstavba nových budov pro bydlení v pasivním standardu a třeba také adaptační a mitigační opatření na budovách rezidenčního sektoru. Zásadním momentem pro zkvalitnění ovzduší a snížení emisí skleníkových plynů ve městech a obcích, které patří zejména do skupiny strukturálně postižených a hospodářsky znevýhodněných oblastí, přinese implementace aktivit zaměřených na výměnu nevyhovujících zdrojů vytápění v domácnostech na pevná paliva za zdroje nízkoemisní (tepelná čerpadla, plynové kondenzační kotle, kotle na biomasu) a optimalizace jejich provozu. Vytápění domácností je v současné době jedním z hlavních zdrojů znečištění ovzduší. Zároveň absolutní většina takovýchto domácností nemá dostatek vlastních prostředků na výměnu zdrojů vytápění a finanční motivace je tudíž zásadní nejen k úspoře energie zvýšením energetické účinnosti topných jednotek, ale i ke snížení emisí skleníkových plynů a přeneseně ke zlepšení stavu životního prostředí v blízkém okolí. Řada domácností nemá dostatek vlastních prostředků na výměnu zdrojů vytápění a finanční motivace je tudíž zásadní nejen k úspoře energie zvýšením energetické účinnosti topných jednotek, ale i ke snížení emisí skleníkových plynů a přeneseně ke zlepšení stavu životního prostředí v blízkém okolí. Projekty ve strukturálně znevýhodněných regionech s Plány spravedlivé transformace budou mít v souladu s dosavadní praxí bonifikovanou podporu oproti jiným regionům.

Podmínky života ve venkovských oblastech pak Národní plán obnovy zlepší implementací řady environmentálních opatření zaměřených jak na samotnou ochranu přírody, tak na adaptace na klimatickou změnu. Udržitelnost zemědělské a lesnické krajiny z pohledu hospodářského a ekologického v kontextu klimatické změny, zejména zadržováním vody v krajině, zvýšením biodiverzity a zlepšením stavu lesnických ekosystémů, zatraktivní život na vesnicích a účinně přispěje ke snaze zamezit vylidňování českého venkova. Druhou komplementární větví environmentálních snah pak bude podpora urychlení přechodu na oběhové hospodářství v České republice (předcházení vzniku odpadů, navýšení recyklační infrastruktury a omezení plýtvání druhotnými surovinami spolu se zvýšením obsahu recyklovaných materiálů ve výrobcích a zajištění surovinové bezpečnosti ČR).

Zejména z pohledu strukturálně postižených krajů a hospodářsky ohrožených území bude zásadní iniciativou Národního plánu obnovy revitalizace území se starou stavební zátěží. Tyto již nevyužívané plochy často umístěné v (relativně) atraktivních lokalitách nejsou kumulovány výhradně v těchto územních oblastech, ale jsou identifikovatelné v různé míře napříč všemi územními celky od metropolí a jejich aglomerací, přes regionální centra až po zmíněné hospodářsky méně rozvinuté regiony. Kromě environmentálních přínosů komplexní přeměny lokalit prostřednictvím posílení ekologické stability území, omezení záboru nové zemědělské půdy a zahušťování města, přinese regenerace brownfieldů podstatný impuls pro rozvoj lokálních investic a kvalitu života v daném městě či obci. Přeměnou projdou jak specifické rozlehlé areály brownfieldů spolu s realizací následných investičních projektů, tak menší brownfieldy ve vlastnictví obcí a krajů. Takto transformované území najde využití jak v nepodnikatelské sféře související se vznikem občanské vybavenosti, tak dojde k přeměně na infrastrukturu pro budoucí podnikatelskou aktivitu s cílem přitáhnout investice do územní jednotky.

III. Vzdělávání a trh práce

Tento pilíř Národního plánu obnovy reflektuje v oblasti územní soudržnosti především nerovnoměrnou kvalitu vzdělávacího systému a podmínek pro up-skilling a re-skilling v jednotlivých regionech ČR s výše uvedenou charakteristikou. Kvalitní vzdělání a rozvoj lidského kapitálu je přitom předpokladem pro hospodářský i sociální rozvoj jak z lokálního pohledu uvnitř státu, tak ČR jako celku. Díky pokročilé digitalizaci, kterou mj. Národní plán obnovy posune kvalitativním i kvantitativním skokem kupředu (viz výše), a s ní spojené transformaci vzdělávacího systému lze předpokládat, že se bude zvyšovat podíl pracovních míst v sektorech s vyšší přidanou hodnotou, a naopak se bude snižovat podíl pracovních míst v sekundárním sektoru hospodářství, především v těžkém průmyslu. Tomuto směru je nutné aktivně přizpůsobit i vzdělávací systém, aby tlaku na změnu ekonomické skladby daného regionu vycházela vstřícná nabídka pracovní síly disponující adekvátními znalostmi a dovednostmi. V opačném případě hrozí další rozevírání nůžek mezi vyspělými regiony s metropolitními aglomeracemi na jedné straně a ostatními částmi země. Mimořádně naléhavá je v tomto ohledu i situace v méně rozvinutých oblastech, zejm. pokud jde o strukturálně postižené kraje a hospodářsky a sociálně ohrožená území.

Zásadní podpora tudíž bude zaměřena na zvýšení digitálních dovedností žáků i pedagogů a v souladu se Strategii vzdělávací politiky do roku 2030+ se bude soustředit na proměnu obsahu, podporu digitální a informační gramotnosti a inforatického myšlení. Nezbytným komplementárním krokem bude prevence tzv. digitální propasti skrze zlepšení úrovně vybavení škol či založení fondu mobilních digitálních zařízení, spolu s podporou digitálních kompetencí pedagogů jako esenciálním předpokladem pro inovaci výuky a získání potřebných dovedností ze strany studentů. Díky pokročilým digitálním dovednostem žáků a studentů lze očekávat, že se naplno rozvine potenciál pro tvorbu inovací i v oblasti trvale udržitelného podnikání. Zároveň, pokud budou digitální technologie dostupné a budou ve vzdělávání na všech školách využívány vhodným způsobem, pomohou účinně v mitigaci vzdělávacích nerovností.

Ruku v ruce s digitálním vzděláváním usiluje Národní plán obnovy o rozšíření výukových kapacit a podmínek pro další vzdělávání a celoživotní učení. Stejně jako samotná digitalizace je celoživotní vzdělávání napomáhající uplatnitelnosti zaměstnanců na trhu práce klíčové pro transformaci ekonomiky daného regionu. A je tudíž předpokladem konvergence zaostávajících měst, obcí či krajů s těmi rozvinutými, ať v rámci ČR nebo hospodářsky vyspělé části EU. Národní plán obnovy mj. reaguje i na doporučení Rady EU k Národnímu programu reforem a přinese zvýšení kvality a inkluzivnosti systémů vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné podporou technických a digitálních dovedností a podporou učitelského povolání. Podpořena tak bude modernizace výukových kapacit s cílem vytvořit podmínky pro další vzdělávání napříč českou vzdělávací soustavou v rámci tvorby podmínek pro realizaci up-skillingu a re-skillingu v oblastech rychle se rozvíjejících odvětví a oborů s vazbou na Národní výzkumnou a inovační strategii pro inteligentní specializaci ČR. Investice poplynou do škol, vysokých škol a vybraných klíčových akademických pracovišť, aby byly všechny regiony země a jejich obyvatelstvo bez výjimky připraveny čelit výzvám spojeným s nevyhnutelnými strukturálními změnami v ekonomice, především v souvislosti s technologickými změnami, které budou doprovázet nástup průmyslu 4.0.

IV. Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19

Jendou z možností, jak podpořit teritoriální kohezi, je vytvoření podmínek pro hospodářskou konvergenci méně rozvinutých oblastí s těmi, které jsou v tomto ohledu na čele. Národní plán obnovy za tímto účelem přinese podstatný impuls v oblasti veřejného investování s cílem připravit regionální investory na přechod na zelenou a digitální ekonomiku pomocí cíleného up-skillingu a kvalitní přípravy projektů. Dále zvýší efektivitu veřejných investic, posílí investiční připravenost, respektive absorpční kapacitu a navýší podíl PPP projektů napříč regiony ČR. Řada obcí, měst a vyšších územních celků disponuje relevantní vizí, jak napomoci svému rozvoji, ale chybí jí projektový jazyk, který by vize realizoval. Národní plán obnovy toto napomůže změnit. Budování regionálních kulturních center jako součásti přirozeného propojení kultury s dalšími sektory ekonomiky dále přispěje k regionálnímu rozvoji.

V. Výzkum, vývoj a inovace

Národní plán obnovy též umožní zacelit existující deficit zvýšením kvality výzkumu a podporou výzkumných kapacit v oblasti zdravotnictví. Kvalitní vědecká a expertní základna je nezbytná pro zvýšení odolnosti zdravotnického systému jako celku. Podpora výzkumu a zajištění jeho vysoké kvality je předpokladem jak pro odbornou dostupnost vysoce kvalifikovaného personálu, tak pro inovace a zvyšování kvality ve zdravotní péči.

Spolu s digitalizací usiluje Národní plán obnovy o zvýšení konkurenceschopnosti a flexibility podniků, zejména těch malých a středních, i v rámci podpory výzkumu, vývoje a inovací. Specificky se plán soustředí na zvýšení inovační výkonnosti podnikatelských subjektů a zkvalitnění spolupráce v rámci inovačního ekosystému ČR. Prostřednictvím podpory výzkumu a vývoje realizovaného ve spolupráci soukromého a veřejného sektoru a motivováním podniků do rychlého zavádění inovací (se zvláštním zřetelem na rozvoj digitalizace v oblasti inovací postupů a organizačních inovací a s důrazem na mezinárodní spolupráci) bude zajištěna jak mezinárodní konkurenceschopnost podniků, tak jejich schopnost vypořádat se se strukturálními změnami v ekonomice s nástupem průmyslu 4.0 v rámci ČR. Inovace budou hrát mimořádně důležitou roli pro malé a střední podniky z regionálních center, strukturálně postižených krajů i hospodářsky znevýhodněné regiony, u kterých budou strukturální změny nejvíce citelné s ohledem na stávající charakter průmyslu, přetrvávající specializaci na tradiční odvětví těžby, energetiky, chemického, těžkého hutního průmyslu a produkci výrobků s malou přidanou hodnotou, kde je konkurenční výhodou pouze ubývající levná pracovní síla. Národní plán obnovy tak má ambice zabránit prohloubení strukturálních deficitů těchto územních celků a zároveň je naopak postavit na dráhu konvergence s vyspělými metropolemi a jejich aglomeracemi.

VI. Zdraví a odolnost obyvatel

Dostupnost a kvalita zdravotní péče patří mezi základní benchmarky kvality a spokojenosti života v daném regionu. Zároveň jsou oba ukazatele nepřímým indikátorem rozvinutosti oblasti s ohledem na to, že dostupná a kvalitní zdravotní péče vyžaduje minimálně dostatečnou alokaci finančních prostředků z veřejných rozpočtů, kvalitní infrastrukturu a zároveň dostupnost odborného zdravotnického personálu. Nedostatky ve zdravotní péči významně snižují atraktivitu obce, města či kraje a mohou být i rozhodujícím faktorem pro odliv obyvatelstva a přeneseně i podnikatelských subjektů či mít vliv na nízký až mizivý příliv investic do daného území. Z tohoto pohledu je tudíž fungující zdravotnictví další podmínkou posílení územní soudržnosti.

Národní plán obnovy je součástí širších snah o zvýšení odolnosti systému zdravotní péče i o zvýšení dostupnosti zdravotnických pracovníků. Podporovány budou investice jak do zdravotnické infrastruktury, tak do zvýšení systému odolnosti zdravotní péče prostřednictvím systému vzdělávání zdravotnických pracovníků a plánování personálních kapacit, které představují hlavní předpoklady pro navýšení počtu pracovníků ve zdravotnictví. Specificky dojde ke zvýšení dostupnosti a k rozvoji komplexní rehabilitační péče pro pacienty po kritických stavech, ke zlepšení možností plánování personálních kapacit na národní i regionální úrovni, k efektivní organizaci a usnadnění průchodnosti postgraduálního vzdělávání zdravotnických pracovníků a ke zkvalitnění infrastruktury pro zajištění specializačního vzdělávání zdravotnických pracovníků.

Pilíř věnovaný zdravotnictví nad rámec opatření snižující regionální rozdíly přinese mimořádný rozvoj vysoce specializované péče související s vybudováním centra kardiovaskulární a transplantační medicíny, posílení systému onkologické prevence a péče skrze několik provázaných opatření (vypracování národního onkologického programu ČR, zvýšení kvality preventivních screeningových programů, vznik Českého onkologického institutu a Centra onkologické prevence a infrastruktury pro inovativní a podpůrnou péči v Masarykově onkologickém ústavu a rozvoj sítě inovativních center vysoce specializované onkologické a hematoonkologické péče).

3.1.5 Sociální soudržnost

Opatření pandemie COVID-19 dopadla na nejvíce socio-ekonomicky znevýhodněné skupiny. Mezi ty patří také matky s malými dětmi, zejm. samoživitelky. Dlouhodobým problémem v ČR jsou genderové nerovnosti na trhu práce, zejm. ty v odměňování (gender pay gap) i následné ve výši důchodů (gender pension gap). Rozdíl v průměrné mzdě žen a mužů patří v ČR (18,9 %) k nejvyšším v rámci EU (průměr 14,1 %). Důvodem těchto rozdílů je nemožnost sladování soukromého/rodinného a pracovního života (work-life balance).

Jednou z příčin je dlouhodobě místní a finanční nedostupnost kvalitních služeb péče o děti předškolního věku kvůli nedostatečné kapacitě zařízení předškolní péče o děti, zejm. těch do 3 let věku. Podíl dětí do 3 let navštěvujících takovéto zařízení je v ČR (cca 9 %) značně pod průměrem EU (cca 35 %). Mnoho žádostí o přijetí do předškolního vzdělávání je zamítno (cca 20 tis. dětí do 3 let věku). Nedostupnost a finanční náročnost služeb předškolní péče o malé děti je rovněž jednou z příčin, proč není využívána chudšími rodinami a rodinami ze sociálně znevýhodněného prostředí, což dále prohlubuje riziko sociálního vyloučení a menší připravenosti dětí z tohoto prostředí na školní výuku.

Podpora těchto předškolních zařízení je tedy prevencí ohrožení příjmovou chudobou a sociálním vyloučením, a to i díky podpoře dřívějšího návratu rodičů na trh práce. To má přínos i pro zaměstnavatele, který tím šetří transakční náklady (za nábor a školení náhradních zaměstnanců na dobu určitou), i stát z hlediska výběru daní a odvodů na veřejném pojištění. Problémem jsou ale nízké investice do kapacity předškolních zařízení, ačkoli jsou zásadní pro sladování rodinného a pracovního života rodičů, především žen, jelikož přispívají ke snižování stávajících genderových nerovností na trhu práce.

NPO proto ve své komponentě 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce cílí opatřením Budování kapacit předškolních zařízení na navýšení kapacity míst pro děti do 3 let věku v zařízeních předškolní péče, zajištění jejich finanční i místní dostupnosti a zvýšení kvality poskytovaných služeb, což dlouhodobě přispěje ke snížení stávajících genderových nerovností na trhu práce a k prevenci před pádem nízkopříjmových rodin a dětí do chudoby. (Investice budou pokrývat realizaci stavebních úprav pro splnění hygienických norem, výstavby zcela nových objektů nebo nákupů stávajících objektů a jejich následné adaptace.)

Velmi negativními dopady epidemie koronaviru se setkává také segment sociálních služeb napříč všemi druhy a cílovými skupinami. Jedním z problémů byla nízká kapacita většiny sociálních služeb (pobytová zařízení, denní péče, domácí péče atd.), což také vedlo k vyšší míře hospitalizací a tlaku na sektor nemocniční péče, protože chyběl zdravotní, ale i sociální personál. Do budoucna je nutné zajistit efektivní nakládání s lidskými zdroji a možnostmi státního rozpočtu a nastavit vhodnou proporcionalitu s dodržováním zásad péče v rámci principu nezávislého života. Cílem tedy bude nejen modernizace současných sociálních služeb, zajištění provozních dispozic současných objektů, snížení koncentrace klientů v jednom zařízení, ale i podpora asistivních a asistenčních technologií či podpora terénních a ambulantních sociálních služeb, které udržují klienta co nejdéle v běžném přirozeném prostředí.

3.1.6 Institucionální odolnost

Pandemie nemoci COVID-19 explicitně ukázala, že ČR zásadním způsobem zaostává v procesu digitalizace veřejného sektoru, ať už se jednalo o veřejnou správu, zdravotnictví nebo školství. Tento deficit naplno obnažil neschopnost jednotlivých sektorů dostatečně efektivně a adekvátně reagovat na mimořádnou situaci, které postihla celé území státu naráz a současně s dlouhou dobou trvání. Digitalizace přirozeně stojí v popředí zájmu Národního plánu obnovy a z jeho rozpočtu je tímto směrem alokována podstatná část finančních prostředků.

Dostupnost služeb státu při mimořádných událostech je předpokladem pro jejich zvládnutí a je klíčovým znakem institucionální odolnosti. Nezbytným předpokladem dalšího posílení institucionální odolnosti bude rozvoj digitální infrastruktury skrze sítě s velmi vysokou kapacitou, které v maximální možné míře usnadní přístup k datovým službám prostřednictvím připojení k internetu pro obyvatele, podnikatele, veřejnou správu a socioekonomické aktéry. Paralelně se vytvoří podmínky podporující rozvoj sítí a služeb 5. generace (5G). Spolu s budováním infrastruktury bude probíhat digitalizace jednotlivých agend vykonávaných státem a veřejnou správou (včetně zdravotnictví) s cílem umožnit uživatelům řešit nejrůznější situace vzdáleně a prostřednictvím jednoho místa pod jedním přihlášením a v identickém rozhraní. Zároveň je ambicí v oblasti digitalizace poskytnout občanům a podnikatelským subjektům přístup k datům v rámci státní a veřejné správy. Ve zdravotnictví bude zahájena koordinovaná digitální transformace sloužící k reformě zdravotních služeb a přístupu k nim prostřednictvím nově realizovaných digitálních služeb včetně zavádění telemedicínských postupů a služeb ePreskripce. Ve sféře školství a vzdělávání obecně bude Národní plán obnovy cílit na prevenci tzv. digitální propasti. Dojde ke zlepšení úrovně vybavení škol jako nezbytného předpokladu digitalizace vzdělávání a paralelně bude podporováno zvyšování digitálních kompetencí studentů i pedagogů. Pro schopnost těžit

z digitalizované veřejné správy je předpokladem i zvyšování digitálních znalostí populace v rámci celoživotní učení pro re-skilling a up-skilling.

3.1.7 Hospodářská odolnost

Ekonomické subjekty často chápou krizi nikoliv jen jako omezení, ale i jako jedinečnou příležitost se posunout kupředu (byť za cenu zvýšených nákladů), ke které by za standardní situace fungování nebyly motivovány. A Národní plán obnovy je pro změnu dodatečným motivačním prvkem. Obdobně jako v případě veřejné správy nabídne soukromému sektoru digitální skok kupředu. Paralelně podpoří výzkum a vývoj realizovaný ve spolupráci obou sektorů a bude motivovat podniky do rychlého zavádění inovací. Lze očekávat, že globální nástup průmyslu 4.0 bude v souvislosti s pandemií urychlen a Národní plán obnovy připraví půdu tak, aby ekonomické subjekty byly na transformaci hospodářství připraveny, byly v tomto ohledu odolné a ČR tímto procesem prošla bez výrazných turbulencí.

Ruku v ruce s adaptací firem na digitální ekonomiku a na tvorbu produktů s vysokou přidanou hodnotou musí jít adekvátní zvyšování znalostí a dovedností pracovní síly. Kromě výše zmíněné reformy školního vzdělávání je Národní plán obnovy připraven zefektivnit, zkvalitnit a zadaptovat celoživotní učení pro re-skilling a up-skilling v souvislosti s očekávanými ekonomickými výzvami.

3.1.8 Zdravotnictví

ČR patří mezi nejvíce zasažené země na světě epidemií COVID-19. České zdravotnictví se ukázalo jako velmi robustní systém se značnou kapacitou infrastruktury a zdravotního personálu, který je schopen poskytovat léčbu neselektivně všem nakaženým. Nicméně epidemie připomněla, jak nezbytné je se důsledněji zaměřit na podporu a ochranu veřejného zdraví a odolnost systému zdravotní péče tak, aby byl mj. připraven flexibilně reagovat na nově se objevující hrozby. Kromě vlastní odborné a kapacitní připravenosti zdravotnického systému je nezbytná vybavenost datová (adresována digitalizací podpořenou z Národního plánu obnovy) a infrastrukturní. Zvýšení odolnosti systému je nutné realizovat jak v rámci akutní péče, tak v rámci péče následné, kdy velká část pacientů si nese následky onemocnění. Jako rizikové se do budoucna jeví důsledky odkladu preventivní a neakutní péče z důvodu mimořádné koncentrace zdravotního systému na boj s epidemií COVID-19. Zdravotní odolnost je dále zcela závislá na dostatečné kapacitě a kvalifikovaném personálu a je ve velké míře ovlivněna systémem vzdělávání zdravotnických pracovníků. Zároveň je v ČR značný prostor pro rozvoj super-specializované péče a výzkumu, který spoludotváří zdravotní odolnost nejen v krizových obdobích.

Národní plán obnovy v oblasti zdravotnictví byl sestaven s vědomým všech dlouhodobých nedostatků i aktuálních výzev spojených s pandemií. Je tudíž součástí širších snah o zvýšení odolnosti systému zdravotní péče i o zvýšení dostupnosti zdravotnických pracovníků. S jeho přispěním dojde k rozvoji systému vzdělávání lékařského a nelékařského personálu v oblasti intenzivní medicíny, ke zvýšení dostupnosti a rozvoje komplexní rehabilitační péče pro pacienty po kritických stavech, k efektivnímu plánování personálních kapacit na národní i regionální úrovni, ke zlepšení organizace a průchodnosti postgraduálního vzdělávání zdravotnických pracovníků, k rozvoji infrastruktury pro zajištění specializačního vzdělávání zdravotnických pracovníků a vysoce specializované péče vybudováním centra kardiiovaskulární a transplantační medicíny.

V souvislosti s dlouhodobými trendy i riziky plynoucími z odkladu neakutní péče bude dále mimořádně posílen systém onkologické prevence a péče skrze několik provázaných opatření jako zpracování národního onkologického programu ČR, zvýšení kvality preventivních screeningových programů, vznik Českého onkologického institutu a Centra onkologické prevence a infrastruktury pro inovativní a podpůrnou péči v Masarykově onkologickém ústavu a rozvoj sítě inovativních center vysoce specializované onkologické a hematoonkologické péče.

3.1.9 Sociální odolnost

V kontextu dopadů pandemie COVID-19 i zelené a digitální transformace je potřeba podpořit rozvoj dovedností v rámci dalšího vzdělávání a celoživotního učení, zejm. základních digitálních dovedností, ale i měkkých dovedností potřebných pro schopnost adaptace na dané změny. Navýšení jejich podílu v populaci produktivního věku je cílem do roku 2025 Evropské agendy dovedností i cílem do roku 2030 nového Akčního plánu Evropského pilíře sociálních práv. Účast na dalším vzdělávání je ovšem v ČR dlouhodobě nízká 8,1 % (oproti 11,3 % průměru EU), navíc dokonce v posledních letech klesá.

ČR ovšem jako průmyslově a exportně orientovaná ekonomika patří k nejohroženějším co do dopadů zelené a digitální transformace. Proces robotizace/automatizace a digitalizace v příštích letech povede k nahrazení méně kvalifikovaných pracovních pozic (s rutinními dovednostmi) technologiemi umělé inteligence - do pěti let u více než jednoho milionu zaměstnanců, do patnácti let u více než dvou milionů a do třiceti let pak u více než tří milionů. Vytvářejí se nové kategorie

zaměstnání, které mění či zcela nahrazují ty tradiční. Změny jsou tak dynamické, že na ně musí být připraveni všichni v průběhu celého života.

Komponenta 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce proto zamýšlí více podpořit oblast rozvoje (zejm. digitálních) dovedností a adaptabilitu pracovní síly v kontextu měnících se podmínek na trhu práce. Bude podpořena rekvalifikace (re-skilling) a další profesní vzdělávání (up-skilling) – zejm. v malých a středních podnicích a v oblasti digitálních dovedností. Dále budou podpořeny nové způsoby zvýšení digitálních dovedností mj. vznikem a rozvojem sítě moderních vzdělávacích center v jednotlivých krajích dle tamějších specifických potřeb. Tato centra budou svým technickým vybavením odpovídat technologickým výzvám procesů digitalizace a robotizace/automatizace.

Nápomocny v rámci celoživotního učení a dalšího vzdělávání vč. jejich distanční online formy budou i vysoké školy. Je však nutné zajistit pro tento účel nejen jejich personální kapacity a materiální zázemí, ale i proměnu nastavení jejich vnitřních procesů, ačkoli vysoké školy disponují potřebnou kompetenční základnou. Komponenta 3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů se proto zaměřuje na transformaci vysokých škol s cílem jejich adaptace na nové formy učení v reakci na měnící se potřeby trhu práce.

Bude podpořeno využívání kombinace prezenčních a distančních forem výuky i online metod v těch prezenčních, rozvoj kapacit up-skillingu pracovníků v intenzivně znalostních oborech pro lepší přenos znalostí mezi akademickou a aplikační sférou. A dále, příprava a rozvoj online studijních programů, těch z rychle rozvíjejících se prioritních odvětví s vysokou přidanou hodnotou a nedostatkem kvalifikovaných pracovníků či těch prakticky orientovaných potřebných na trhu práce.

Zvýšení sociální odolnosti by měly přispět rovněž investice do sociálních zařízení. Lepší vybavení kvalitním investičním majetkem a energeticky účinné rekonstrukce stávajících nebo výstavba nových zařízení sociálních služeb zvýší nejen celkové standardy pro dotčené skupiny, ale lze předpokládat, že v těchto podmínkách bude rovněž snazší zvládnání krizových situací.

Na vyšší míru sociální odolnosti a provádění naplňování zásad evropského pilíře sociálních práv cílí i komponenta 1.6 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru svým reformním opatřením zavádějícím tzv. status umělce/umělkyně. Dopady pandemie COVID-19 zásadně poškodily celý kulturní a kreativní sektor (KKS) a poničily existující síť a vazby. Prohloubily se tak rozdíly mezi KKS a jinými oblastmi zaměstnanosti. Přitom struktura zaměstnanosti KKS je postavena značně na mladých lidech, je proto třeba zabránit ztrátě nové kreativní generace. Absence opatření by totiž mohla vést k odlivu lidského kapitálu z KKS. Přijetím legislativy zavádějící status umělce/umělkyně, spolu s investicemi do rozvoje jejich klíčových dovedností (vč. ekonomických dovedností) i obnovy narušených sítí spolupráce v KKS, dojde ke zlepšení pracovních podmínek umělců/umělkyně.

3.2 Zhodnocení reakce na Doporučení Rady EU adresovaná ČR (CSRs)

České republice byla v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020 adresována níže uvedená doporučení Rady EU (Country Specific Recommendations, CSRs). Reformy a veřejné investice zahrnuté v NPO tato CSRs reflektují. Níže uvedená tabulka detailně specifikuje, jak k plnění jednotlivých segmentů CSRs 2019 a 2020 konkrétní reformy a veřejné investice přispívají.

V roce 2019 obdržela ČR doporučení Rady EU:

- Zlepšit dlouhodobou fiskální udržitelnost důchodového systému a systému zdravotní péče. Přijmout projednávaná protikorupční opatření.
- Podporovat zaměstnávání žen s malými dětmi, mimo jiné zlepšením přístupu k cenově dostupné péči o děti, a zaměstnávání znevýhodněných skupin. Zvýšit kvalitu a inkluzivnost systémů vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné podporou technických a digitálních dovedností a podporou učitelského povolání.
- Zaměřit se v rámci investiční hospodářské politiky na dopravu, a zejména její udržitelnost, na digitální infrastrukturu a na přechod na nízkouhlíkové hospodářství a transformaci energetiky včetně zvýšení energetické účinnosti, a to s ohledem na regionální rozdíly. Snížit administrativní zátěž pro investice a v oblasti zadávání veřejných zakázek podporovat soutěž více založenou na kritériích kvality. Odstranit překážky bránící rozvoji plně funkčního inovačního ekosystému.

V roce 2020 obdržela ČR doporučení Rady EU:

- V souladu s obecnou únikovou doložkou Paktu o stabilitě a růstu přijmout veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Pokud to hospodářské

podmínky dovolí, provádět fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění udržitelnosti dluhu a současně zvýšit investice. Zajistit odolnost systému zdravotní péče, posílit dostupnost zdravotnických pracovníků, primární péči a integraci péče a zavést služby elektronického zdravotnictví.

- Podporovat zaměstnanost aktivními politikami na trhu práce, poskytováním dovedností (včetně digitálních dovedností) a přístupem k digitálnímu učení.
- Podpořit malé a střední podniky větším využíváním finančních nástrojů k zajištění podpory likvidity, snížením administrativní zátěže a zlepšením elektronické veřejné správy. Předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice, aby se napomohlo hospodářskému oživení. Zaměřit investice na ekologickou a digitální transformaci, zejména na vysokokapacitní digitální infrastrukturu a technologie, na čistou a účinnou výrobu a využívání energie a na udržitelnou dopravní infrastrukturu, a to mimo jiné v uhelných regionech. Zajistit inovativním podnikům přístup k financování a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje.

Požadavek CSR	Zahrnutí v NPO nebo jiných intervencích ČR (NPR)
Zlepšit dlouhodobou fiskální udržitelnost důchodového systému	<p>V únoru 2019 zahájila svou činnost Komise pro spravedlivé důchody jako poradní orgán ministryně práce a sociálních věcí. Komise se během svých jednání věnovala řadě z jejího pohledu závažných problémů českého důchodového systému – nedostatečně zajištěné příjmové straně důchodového systému, rozdílem mezi důchody žen a mužů, zajištění dřívějších důchodů osobám ve fyzicky náročných profesích a nízké efektivitě doplňkových penzijních schémat. Od září 2019 je činnost komise téměř plně věnována výraznější parametrické reformě důchodového systému, která spočívá ve vytvoření robustního - nultého - solidárního pilíře a plně pojistného - prvního - pilíře důchodového systému. Byl zpracován legislativní návrh, který byl předložen do meziresortního připomínkového řízení.</p> <p>OECD zpracovala studii mapující situaci v českém důchodovém systému včetně návrhu jeho reformy. V lednu 2020 proběhla v ČR mise OECD, která si kladla za cíl seznámit se s představami všech zúčastněných stran, výsledky doporučení byly prezentovány v závěrečné zprávě v listopadu 2020, ve zprávě je 5 hlavních doporučení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zjednodušit výpočet důchodových dávek zápočtem příjmů konstantním procentem ze všech výdělků a následně přizpůsobit základní výměru, aby se dosáhlo i cílů přerozdělování - Výrazně snížit minimální počet let potřebných k získání nároku na starobní důchod a základní výměru upravovat úměrně k získané době pojištění - Navázat úpravy důchodového věku na změny ve střední délce života - Zvážit financování přerozdělovacích prvků veřejných výdajů na důchody z daní s cílem posílit příjmovou stranu a/nebo zásluhovost v důchodovém systému - Zlepšit výkonnost penzijních fondů <p>Legislativní návrh MPSV adresuje vzhledem ke gescím jednotlivých ministerstev první doporučení, dále pak bez dalších podmínek snižuje minimální délku povinné doby pojištění. K třetímu doporučení je v zákoně o důchodovém pojištění platná úprava pravidelného pětiletého povinného vyhodnocování nastavení důchodového věku ve vztahu k demografickému vývoji.</p>
Zlepšit dlouhodobou fiskální udržitelnost systému zdravotní péče	<p>V rámci NPO jsou téma adresována v rámci pilíře 6 Zdraví a odolnost obyvatel.</p> <p>Financování českého zdravotnictví závisí převážně na příjmech, jejichž zdrojem jsou mzdy. To jej činí zranitelným vůči ekonomickým cyklům a představuje riziko pro jeho dlouhodobou udržitelnost, a to i s ohledem na stárnutí populace. Česká republika provádí klíčové strukturální reformy ke zlepšení efektivity poskytování zdravotních služeb, potažmo k finanční udržitelnosti systému, jedná se především o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajištění maximálního pokrytí, kvality a dostupnosti primární péče prostřednictvím probíhající reformy primární péče, • nastavení cen zdravotních služeb, monitoringu a úhrad, produktivity a ekonomického srovnávání skrze nový CZ-DRG systém, • podporu sdílení zdravotních údajů v souladu s pravidly o jejich dostupnosti a použití a zajištění datové interoperability v rámci digitalizace zdravotnického systému ČR. <p>Pro úspěšné hodnocení a měření dopadů výše uvedených aktivit podniká ČR kroky vedoucí k vytvoření systému hodnocení výkonnosti systému zdravotní péče v ČR (HSPA).</p>

<p>Přijmout projednávaná protikorupční opatření</p>	<p><u>V rámci NPO je pokryto v komponentě 4.3 Protikorupční reformy.</u></p> <p>Návrh zákona o lobbvání a související změnový zákon (sněmovní tisky č. 565 a 566) byly po schválení vládou postoupeny Poslanecké sněmovně (PSP), dne 10. 12. 2020 projednány v 1. čtení a postoupeny Ústavně právnímu výboru a Stálé komisi pro Ústavu, ve kterých jsou nyní projednávány. Návrh zákona o ochraně oznamovatelů a související změnový zákon (sněmovní tisky č. 1150 a 1151) byly dne 1. 2. 2021 schváleny vládou, dne 9. 2. 2021 předloženy PSP a nyní čekají na své 1. čtení. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (sněmovní tisk č. 630, senátní tisk č. 51) byl po schválení PSP ve 3. čtení dne 22. 1. 2021 projednán Senátem dne 17. 3. 2021 a vrácen PSP s pozměňovacími návrhy. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, (sněmovní tisk č. 683) byl dne 10. 12. 2020 projednán v 1. čtení PSP a postoupen Ústavně právnímu výboru, kde je nyní projednáván.</p>
<p>Podporovat zaměstnávání žen s malými dětmi, mimo jiné zlepšením přístupu k cenově dostupné péči o děti, a zaměstnávání znevýhodněných skupin</p>	<p><u>V rámci NPO je pokryto v komponentě 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce</u></p> <p>Trh práce v ČR i v době před pandemií vykazoval relativně nízkou zaměstnanost žen s dětmi – jak kvůli nízké nabídce služeb péče o děti do 3 let, tak genderovým rozdílem v zaměstnanosti a odměňování. Opatření vlády se zaměřují na podporu dostupnosti služeb předškolní péče, rovného odměňování, zvýšení flexibility rodičovského příspěvku a zlepšení nabídky pružných forem zaměstnávání.</p> <p>ČR (konkrétně zejména MPSV) dlouhodobě podporuje zaměstnanost rodičů, žen s malými dětmi zejména prostřednictvím zvýšování kapacit a místní i finanční dostupnosti předškolních služeb péče o děti. I přes postupný nárůst kapacit v dané oblasti však zůstává nedostatek míst v předškolních zařízeních zejména pro děti mladší 3 let a také pro děti starší v oblastech kolem velkých měst.</p> <p>MPSV podporuje službu péče o dítě v dětské skupině (zákon č. 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů), od roku 2016 je rovněž realizován projekt Podpora implementace dětských skupin v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OP Z). V programovém období 2016-2020 byl rozvoj dětských skupin podpořen na území hl. m. Prahy i prostřednictvím Operačního programu Praha – pól růstu (OP PPR). V dětských skupinách je zaručena kvalita poskytované péče, neboť je stanoven například maximální počet dětí ve třídě i na pečující osobu, odborná kvalifikace pečujících osob, plán výchovy a péče, či hygienické požadavky. Aktuálně je připravena novela zákona o dětské skupině, která je projednávána v PSP. Hlavním cílem novely je zajistit kvalitní dostupnou moderní službu pro nejmenší děti od 6 měsíců do 3 let skrze stabilní státní financování a nastavení závazných ukazatelů kvality péče pomocí standardů kvality. Součástí novely je rovněž změna názvu dětské skupiny na „jesle“ s cílem vytvořit ucelený a navazující systém předškolních služeb (jesle do 3 let, nárok na místo v MŠ od tří let).</p> <p>K 30. 4. 2021 MPSV evidovalo 1 133 aktivních dětských skupin s více než 15 000 místy pro děti. Celkový objem financí čerpaných z Evropského sociálního fondu na rozvoj dětských skupin činil v roce 2019 celkem 921,3 mil. Kč.</p> <p>K 31. 12. 2020 byl dokončen systémový projekt MPSV „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“, který byl financován z Evropského sociálního fondu v rámci OP Z. Mikrojesle jsou veřejným zařízením péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v malém kolektivu maximálně čtyř dětí. Poskytovatelem mikrojeslí může být obec, příspěvková organizace obce či nestátní nezisková organizace. Mikrojesle však po celé České republice fungují dál a jejich provoz je podporován financemi z Evropského sociálního fondu (ESF). V r. 2016 z Evropského sociálního fondu OP Z bylo podpořeno 72 mikrojeslí v celkové částce 135 milionů korun. Díky novým výzvám č. 69 a 70 na zač. r. 2019 bylo celkově podpořeno 102 mikrojeslí v částce 253 milionů korun, převážná většina pokračuje z výzvy č. 126 a 127 a navíc vzniklo 40 nových zařízení. OP Z podporuje také mimoškolní péči o děti mladšího školního věku, která je důležitým prvkem pro integraci dětí ze znevýhodněného prostředí a působí jako prevence negativních sociálních jevů.</p> <p>Od roku 2018 došlo k několika úpravám směrem k větší flexibilitě čerpání rodičovského příspěvku (RodP). Od 1. 1. 2018 došlo k navýšení celkové částky při narození vícero dětí z 220 tis. na 330 tis. Kč a zároveň ke zrušení měsíční horní hranice pro čerpání RodP (až do výše peněžitého příspěvku v mateřství). Díky této změně mohou, především rodiče s vyššími příjmy, rychleji čerpat RodP. Od 1. 1. 2020 byla navýšena celková částka RodP z 220 tis. na 300 tis. Kč (u vícero dětí na 450 tisíc), byl zvýšen limit měsíční částky pro rodiče, kteří nedoloží příjmy (ze 7,4 tis. na 10 tis. Kč) a navýšen limit pro docházku dítěte do 2 let do zařízení péče na 92 hodin měsíčně bez ztráty nároku na RodP.</p> <p>S cílem rozšířit nabídku flexibilních forem práce byl novelou zákoníku práce do § 317a zakotven nový právní institut sdíleného pracovního místa s účinností od 1. 1 2021 (zákon č. 285/2020 Sb.). Institut sdíleného pracovního místa má potenciál podpořit zaměstnatelnost osob s kratší pracovní dobou, především osob pečujících o malé děti (typicky matky s malými dětmi) či jiné osoby, nebo osob se zdravotním postižením. Podstatou této flexibilní formy práce je střídání dvou nebo více zaměstnanců s kratší pracovní dobou (§ 80 zákoníku práce) na jednom pracovním místě.</p> <p>Daná opatření jsou v souladu s platnou Konceptcí rodinné politiky z roku 2017.</p> <p>K podpoře zaměstnávání žen s malými dětmi bude sloužit i Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030, kterou vláda schválila 8. 3. 2021. Kromě podpory rovnosti žen a mužů na trhu práce se strategie zaměřuje mj. na potírání</p>

	<p>genderových stereotypů, zvyšování zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, podporu dostupnosti služeb péče o děti či prevenci domácího a sexuálního násilí. V roce 2021 bude Úřad vlády ČR koordinovat plnění strategie. K financování opatření strategie budou sloužit mj. nové operační programy pro programové období 2021-2027 v rámci Evropského sociálního fondu Plus (ESF+) např. OPZ+, OP JAK či EHP/Norské fondy.</p>
<p>Zvýšit kvalitu a inkluzivnost systémů vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné podporou technických a digitálních dovedností a podporou učitelského povolání</p>	<p>Naplnění CSRs je obsaženo v komponentě NPO 3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů, a to nejvíc v rámci podpory pro nejohroženější školy, které pracují s heterogenními kolektivy, nedostatečným zájemem a v důsledku toho s podprůměrnými výsledky vzdělávání, kde se uvažuje o podpoře ve výši 2 mld. Kč, a poté se plánuje investovat z NPO alespoň 1 mld. Kč na doučování žáků základních škol.</p> <p>Aktivita vedoucí k naplnění CSRs budou podporovány také z Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK) (2021-2027). Dne 19. 10. 2020 vláda schválila Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (Strategie 2030+). Úkolem Strategie 2030+ je jasně stanovit směr rozvoje školství a priority investic na dalších deset let. Cílem je modernizovat vzdělávací systém Česka v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají. Strategie 2030+ má dva hlavní strategické cíle. První se zaměřuje na proměnu obsahu a způsobu vzdělávání, druhý na snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání a rozvoj potenciálu všech dětí. Cesty k realizaci těchto cílů představují jednotlivé strategické linie, kterých je celkem pět – proměna samotného vzdělávání, problematika nerovnosti, podpora pedagogů, zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce a zajištění stabilního financování.</p> <p>Kvalita a inkluzivnost vzdělávání bude naplňována pokračováním procesu společného vzdělávání. Zároveň probíhá revize kurikulárních dokumentů od pre-primární až po vyšší sekundární úroveň. Strategie 2030+ se mj. zaměřuje na podporu digitálních kompetencí žáků a učitelů a snižování digitální propasti. V rámci zvyšování kvality a atraktivity odborného vzdělávání dojde k inovaci oborové soustavy. Atraktivita učitelského povolání je podporována jednak zvyšováním objemu prostředků na platy učitelů (v roce 2021 o 9 %). Dále pokračuje projekt SYPO, který se zaměřuje na metodickou podporu učitelů. Rovněž je připravována novela zákona o pedagogických pracovnících, která se zaměřuje na mentoring pro začínající učitele a na vymezení podmínek pro působení odborníků z praxe při výuce na školách. Důležitou součástí digitálního vzdělávání je i rovina kybernetické bezpečnosti. Dne 30. 11. 2020 byla vládou schválena Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky. Ta si vytyčuje v jednom ze svých strategických cílů posilovat vzdělávání a osvětu rozličných cílových skupin v oblasti kybernetické bezpečnosti.</p> <p>Naplňování CSRs je rovněž pokryto v návrhu komponent NPO: 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace, kde se pozornost věnuje mimo jiné preventivním opatřením, které mají pomoci eliminovat digitální propast mezi žáky z podnětného rodinného prostředí a těmi, kteří pocházejí z prostředí nepodnětného či ze strukturálně postiženého regionu. V této komponentě má být využito 4,857 mld. Kč k posílení digitální a informační gramotnosti, informatického myšlení i posílení fondu mobilních digitálních zařízení základních škol.</p>
<p>Zaměřit se v rámci investiční hospodářské politiky na dopravu, a zejména její udržitelnost</p>	<p>V rámci NPO je problematika dopravních investic řešena v rámci komponenty 2.1 Udržitelná doprava</p> <p>Prvním krokem je multimodální přístup, který je hlavním nástrojem k udržitelné mobilitě. V případě pravidelných a silných přepravních proudů je proto nezbytné v první řadě zajistit využívání kolejové dopravy s elektrickou vzbou, a to jak v osobní, tak nákladní dopravě. Multimodální přístup musí být přitom výhodný nejen z pohledu životního prostředí, udržitelného vývoje a veřejného zdraví, ale rovněž jako ekonomicky výhodná alternativa. Proto musí být kladen důraz na mezioborovou spolupráci. V časovém rámci roku 2030 je cílem zdvojnásobit výkony železniční nákladní dopravy nad 300 km na úkor přímé silniční dopravy (na základě spolupráce mezi silničními a železničními dopravci). Podmínkou je dokončení hlavní sítě Transevropské dopravní sítě pro nákladní dopravu do roku 2030, zajištění modernizace terminálů intermodální dopravy, a to v parametrech definovaných v rámci technické specifikace pro interoperabilitu a nařízení č. 1315/2013/EU. Obdobný cíl v osobní v dálkové dopravě je vázán na vybudování hlavních tras vysokorychlostních tratí, tzn. až k roku 2040. Specifický přístup je nezbytný při řešení dopravy ve městech. Cíle v této oblasti jsou tedy dlouhodobého charakteru a financování těchto oblastí je zajišťováno na bázi komplementarity ve využívání z různých zdrojů: Fondu soudržnosti, Nástroje pro propojení Evropy (CEF), Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), RRF (NPO – komponenta Udržitelná doprava), státního rozpočtu, rozpočtů samosprávy a soukromých zdrojů – partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP).</p> <p>Druhým krokem je optimalizace jednotlivých druhů dopravy, a to z hlediska zkvalitnění služeb a zvýšení bezpečnosti provozu, a to prostřednictvím zaváděním digitálních technologií a postupným zaváděním alternativních pohonů ve všech druzích dopravy s cílem postupného dosažení uhlíkové neutrality. Opatření se budou zavádět jak na dopravní infrastrukturu, tak v rámci obnovy a modernizace dopravních prostředků. Proto budou na bázi komplementarity rovněž využívány různé zdroje financování: Fond soudržnosti, CEF, EFRR, RRF (NPO – komponenta Udržitelná doprava a komponenta Rozvoj čisté mobility), Státní rozpočet, rozpočty samosprávy</p>
<p>Zaměřit se v rámci investiční hospodářské politiky na digitální infrastrukturu</p>	<p>V rámci NPO je téma pokryto v komponentě 1.3 Digitální vysokokapacitní síť:</p> <p>Budování sítí s velmi vysokou kapacitou (sítí VHCN) je základním předpokladem pro rozvoj digitální ekonomiky jako celku a také pro budování jednotného vnitřního trhu EU, v rámci čehož se plánuje:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Připojení adresních míst k sítím VHCN, včetně připojení socioekonomických aktérů (konkrétně zvýšení počtu adresních míst a socioekonomických aktérů připojených pomocí sítě VHCN o 21 000); • Připojení obcí a připojení jejich místních částí (konkrétně zvýšení počtu obcí připojených pomocí vysokokapacitní přípojní sítě, tj. backhaulem, o 300); <p>Je v zájmu státu dosáhnout stavu, aby byly vybrané dopravní koridory kontinuálně a v potřebných parametrech, v plném rozsahu a přednostně pokryty signálem 5G jednak pro cestující, ale zejména pro aplikace propojené a automatizované mobility CAM.</p> <p>Paralelně bude potřebné v omezeném rozsahu odzkoušet v síti 5G nasazení inteligentního dopravního systému (C-ITS) a cíleně směřovanou veřejnou podporou podpořit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vývoj aplikací pro vertikály dopravních koridorů ekosystému sítě 5G, • vědeckovýzkumné aktivity spojené s technickým rozvojem infrastruktury systému 5G včetně přípravy na přechod na jeho vyšší generaci. <p><u>Dále je v NPO doporučení aplikováno komponentou 1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie a komponentou 1.5 Digitální transformace podniků.</u></p>
<p>Zaměřit se v rámci investiční hospodářské politiky na přechod na nízkouhlíkové hospodářství a transformaci energetiky, včetně zvýšení energetické účinnosti, a to s ohledem na regionální rozdíly</p>	<p><u>Pokryto v komponentách NPO 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru, 2.3 Přechod na čistší zdroje energie, 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší a 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda</u></p> <p>NPO komponenta 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru je zaměřena na renovace veřejných a státních budov a veřejného osvětlení. Cílem komponenty je zvýšení počtu kvalitních renovací budov organizačních složek státu a podpora renovace veřejného osvětlení v obcích. V rámci podporovaných aktivit budou zaváděny chytré prvky např. řízení a automatizace, využití BIM (Building Information Modelling) nebo propojení systému veřejného osvětlení na dobíjecí infrastrukturu pro elektromobily.</p> <p>Cílem komponenty 2.3 Přechod na čistší zdroje energie je další rozvoj fotovoltaických zdrojů a související náhrada fosilních zdrojů energie s cílem snížení emisní náročnosti hospodářství ČR a snížení emisí znečišťujících látek a dále modernizace rozvodů tepelné energie, konkrétně zejména náhrady parních rozvodů tepla za teplovodní/horkovodní rozvody tepla vedoucí k úsporám primárních energetických zdrojů.</p> <p>Cílem komponenty 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší je urychlit renovaci budov domácností, podpora adaptace budov na klimatickou změnu a opatření na ochranu ovzduší - výměna zastaralých a nevyhovujících zdrojů tepla a instalace fotovoltaických systémů v sektoru bydlení. Opatření povede k zásadnímu zvýšení energetických úspor (8,4 PJ), snížení emisí skleníkových plynů (1350 kt CO₂) a emisí znečišťujících látek do ovzduší a také ke zvýšení adaptace a odolnosti domácností na klimatickou změnu. V rámci komponenty jsou realizovány reformy na zefektivnění programu podpory renovací (Nová zelená úsporám, NZÚ), zkvalitnění celkového rámce na podporu obnovitelných zdrojů energie (OZE) a podpora komunitní energetiky se zapojením domácností.</p> <p>Cílem komponenty 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda, recyklace a průmyslová voda je v souladu se strategickými dokumenty EU podpořit urychlení přechodu na oběhové hospodářství v ČR, vedoucí k dosažení udržitelného rozvoje společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.</p> <p>V rámci komponenty jsou plánovány investice do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budování recyklační infrastruktury, zejména do rozvoje cirkulární ekonomiky v oblasti nakládání s biologicky rozložitelnými odpady • budování infrastruktury na energetické využívání zejména nerecyklovatelných, nebezpečných a zdravotnických odpadů. • podpory a rozvoje cirkulárních řešení u podnikatelských subjektů • podpory projektů zaměřených na úsporné využívání vody v průmyslu <p>Plánované investice do posilování principů cirkulární ekonomiky přispějí k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrácení upravených odpadů jako druhotných surovin do ekonomiky a úspoře primárních zdrojů • zvýšení soběstačnosti v zajištění deficitních surovinových zdrojů, • snížení závislosti na importu surovin, • snížení energetické a materiálové náročnosti výroby, • snížení provozních nákladů, • snížení produkce odpadů a jejich skládkování, • vytvoření nových pracovních míst, • vytvoření nových obchodních modelů, redukce skleníkových plynů,

	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření nových recyklačních kapacit, • získávání kritických surovin zpět do ekonomiky, • inovacím odpadového a recyklačního sektoru. <p>Doporučení v oblasti investic do zvyšování energetické účinnosti je plněno prostřednictvím programů financovaných z národních prostředků a zdrojů EU. Jedná se o národní programy, operační programy, Modernizační fond a NPO. Nastavení podpory v současnosti probíhá.</p>
<p>Snížit administrativní zátěž pro investice a v oblasti zadávání veřejných zakázek podporovat soutěž více založenou na kritériích kvality</p>	<p><u>Snížení administrativní zátěže pro investice – pokryto v komponentě 1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení, včetně podmínek širší digitalizace veřejné správy.</u></p> <p>Podpora soutěže více založené na kritériích kvality oblasti zadávání veřejných zakázek - jsou uveřejňovány metodiky pro zadavatele, týkající se hodnocení nabídek na více kritérií, jsou zpracovávány metodiky sociálně zodpovědného zadávání, které je postaveno na vícekritériálním hodnocení. Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) také provádí vzdělávací program k veřejným zakázkám, kde je veřejnosti (zadavatelům a dodavatelům) na seminářích vysvětlováno a prezentováno vícekritériální hodnocení nabídek – a to jak v běžných seminářích k zadávání veřejných zakázek, tak ve speciálním bloku, který je věnován ekonomickému hodnocení nabídek.</p> <p>ČR využila možnosti podle zadávacích směrnic a zneškodnila v některých kategoriích veřejných zakázek soutěž na cenu.</p> <p>Pokrok dosažený ČR také v oblasti zohledňování kvality ve veřejných zakázkách je tedy významný.</p> <p>Soutěž více založenou na kritériích kvality rovněž podporuje komponenta 4.1 Systémová podpora veřejných investic.</p>
<p>Odstranit překážky bránící rozvoji plně funkčního inovačního ekosystému</p>	<p>Strategickým rámcovým plánem, který má pomoci ČR se během dvanácti let posunout mezi nejnovativnější země Evropy, je Inovační strategie ČR 2019–2030 (IS). Formuluje význam dvou základních instrumentů budoucí prosperity – výzkumu, vývoje a inovací na jedné straně a digitalizace na druhé straně a jejich podporou směřuje hospodářství ČR k budoucí prosperitě. Podstata IS spočívá v průniku resortních koncepcí a strategií, kterými stát definuje konkrétní cíle v oblastech jako digitalizace, strategie chytré specializace, infrastruktura, ochrana duševního vlastnictví a dalších. Jednotlivé pilíře představují soubor opatření v konkrétní problematice oblasti, přičemž skutečně klíčové a průřezové nástroje protínají více pilířů. V prosinci 2019 vláda schválila systém řízení a koordinace IS, který je postaven na konkrétních opatřeních u každého z pilířů, nastiňuje termíny jejich postupné realizace a zároveň obsahuje souhrn již realizovaných projektů. Dokument také konstatuje rozdělení kompetencí u dvou hlavních aktérů IS, kde Radě vlády pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) připadá řídicí a koncepční role, MPO role výkonná a koordinační. Mezi realizované projekty patří například snižování administrativní zátěže v systému podpory výzkumu, vývoje a inovací (k této problematice byla ustavena pracovní skupina pod vedením místopředsedy RVVI, která probírá potřebná opatření), program <i>The Country For The Future</i> cílící na vznik inovativních firem - high-tech start-upů (MPO); realizace Národní strategie umělé inteligence (MPO); novela pro pravidla daňových odpočtů na výzkum a vývoj (VaV) (MF); a další projekty realizované MŠMT, MD, Úřadem průmyslového vlastnictví, Technologickou agenturou (TA ČR) a dalšími.</p> <p>Strategický rámec pro rozvoj všech složek výzkumu, vývoje a inovací (VaVal) v ČR představuje národní politika VaVal. V období 2019–2020 probíhala průběžně realizace opatření aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR pro období 2019–2020 (aktualizace 2018). Současně byla připravována nová Národní politika na období 2021+, která ve struktuře IS představuje jeden z nástrojů plnění cílů v pilíři Financování a hodnocení výzkumu a vývoje. Nová Národní politika VaVal 2021+ byla vládou schválena v červenci 2020 a reaguje rovněž na rizika a hrozby globální povahy 21. století prostřednictvím nově navrženého opatření s cílem podpořit specifické výzkumné programy relevantní pro oblasti definovaných hrozeb s celospolečenským dopadem.</p> <p>Jeden z hlavních nástrojů řízení systému VaVal představuje Metodika 17+, schválená vládou v únoru 2017, jejímž smyslem je změna systému hodnocení výzkumných organizací spočívající v přechodu ze systému založeného na kvantitě k hodnocení kvality a dopadů výsledků výzkumu a vývoje. Metodika 17+ byla dopracována pro všechny moduly hodnocení v segmentu vysokých škol a byla zahájena implementace prvního komplexního hodnocení počínající na podzim 2019 a končící v roce 2021.</p> <p>Národní RIS3 strategie ČR 2021-2027, která byla schválena vládou 25. 1. 2021, je založena na zrevidovaných východiscích. Analytická a návrhová část vychází z provedených analýz a je kladen důraz na přehlednou strukturu klíčových oblastí změn a cílů. Strategie prioritizuje témata VaVal podle národních potřeb mimo jiné na základě diskuse národních inovačních platforem a s přihlédnutím k probíhajícím megatrendům, společenským výzvám a novým technologiím.</p> <p>V první polovině roku 2020 byla dokončena příprava rozsáhlé novely zákona o podpoře VaVal, která zakotvuje mj. podporu inovací, zavedení i jiných než dotačních nástrojů podpory VaVal, zjednodušení a zvýšení flexibility systému podpory VaVal, atd. Novela zákona byla schválena vládou v prosinci 2020. Projednávání novely zákona jako tisku 1118/0 je aktuálně zařazeno pro 1. čtení na pořad 104. schůze PSP (od 25. 5. 2021).</p> <p>Zároveň vláda schválila Radou pro výzkum, vývoj a inovace připravené metodické doporučení Identifikace hospodářských a nehopodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur ve výzkumu, vývoji</p>

	<p>a inovacích, které má zvýšit spolupráci výzkumných organizací s firmami odstraněním právních nejasností u limitu spolupráce.</p> <p>Vláda projednala též Radou pro výzkum, vývoj a inovace vypracované Vyhodnocení plnění Akčního plánu pro implementaci Národní strategie otevřeného přístupu ČR k vědeckým informacím na léta 2017–2020 za celé období jeho platnosti.</p> <p>Aktivita vedoucí k naplňování CSRs jsou podporovány z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) (2014-2020) a budou podporovány také z Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK) (2021-2027).</p> <p><u>Na tuto část CSRs rovněž reagují komponenty NPO 5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe, část komponenty 4.5 Podpora výzkumu a vývoje v oblasti sociálních a humanitních věd a 1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie.</u></p>
<p>V souladu s obecnou únikovou doložkou Paktu o stabilitě a růstu přijmout veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení</p>	<p>ČR přijala celou řadu opatření směřujících ke zmírnění zdravotních a hospodářských dopadů pandemie COVID-19 a jí vyvolaných celospolečenských socioekonomických důsledků. Z přímé pomoci bylo alokováno téměř 250 mld. Kč, tj. 4,5 % HDP, ve formě:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) daňových opatření včetně pojistného (kompenzační bonusy pro OSVČ, osoby na DPP/DPČ, malá s.r.o., loss carryback, plošné prominutí záloh, snížení DPH a silniční daně, prominutí záloh na sociální a zdravotní pojistné pro OSVČ, prominutí pojistného na sociální pojištění placeného zaměstnavatelem pro menší podnikatele ...), b) transferů a plateb souvisejících se zdravotnictvím (stabilizace systému veřejného zdravotního pojištění prostřednictvím navýšení platby za státního pojištěnce, centrální nákupy ochranných pomůcek a zdravotnického materiálu apod.), c) sociálních transferů (prodloužení ošetřovného včetně ošetřovného OSVČ, cenová kompenzace poživatelů dávek důchodového pojištění), d) přímé podpory firem (programy Antivirus A, A plus, B, program COVID-nájemné, COVID-Ubytování, COVID-Ubytování II – HUZ a IUZ, COVID Záruka CK, úvěry z PGRLF, COVID-Lázně, COVID-Podpora cestovního ruchu, COVID-Školy v přírodě) <p>K tomu byly provedeny individuální úpravy záloh daně z příjmu fyzických osob a daně z příjmu právnických osob a faktické posuny splatností (v odhadované výši cca 13 mld. Kč) či odklad EET. Dále byly odloženy splátky jistiny, případně i úroků u úvěrů v objemu 300 mld. Kč.</p> <p>A v neposlední řadě byly schváleny dva velké záruční programy (COVID III a COVID Plus), které dohromady s dalšími produkty Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB) a pojistnou kapacitou Exportní garanční a pojišťovací společnosti tvoří 860 mld. Kč (15,5 % HDP).</p> <p>Důsledkem schválených opatření je nejenom omezený odhadovaný propad ekonomiky, ale i jeho efekty do rozpočtů domácností, firem, stejně jako řady dílčích částí veřejných.</p> <p>Připravováno je zavedení systémového opatření short-time work (kurzarbeit), a to v podobě samostatného opatření politiky zaměstnanosti ukotveného v zákoně o zaměstnanosti.</p>
<p>Pokud to hospodářské podmínky povolí, provádět fiskální politiku zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění udržitelnosti dluhu a současně zvýšit investice</p>	<p>Již pro rok 2020 byla novelami zákona o státním rozpočtu ČR postupně navyšována částka kapitálových výdajů na rekordní úroveň. Dne 22. 12. 2020 byl přijat zákon č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, účinný od 1. 1. 2021. Ten mimo jiné upravil zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti způsobem, jenž umožňuje provedení fiskální expanze v roce 2021 v souladu s potřebami epidemiologické situace i potřebou oživení ekonomiky. Následně zaručuje kompatibilní trajektorii konsolidace veřejných financí ČR s nařízeními Rady, kterými se provádí evropský Pakt o stabilitě a růstu. Konsolidace strukturálního salda sektoru vládních institucí bude probíhat alespoň o 0,5 procentního bodu meziročně, dokud nebude dosaženo střednědobého rozpočtového cíle, platného pro ČR. Tím by se nemělo narušit křehké oživení české ekonomiky ve světě celosvětových rizik a nejistot. Současně to ale nevylučuje ani rychlejší konsolidaci, pokud to celková situace bude umožňovat nebo případně i okolnosti vyžadovat. Oživení a zvýšení investic se plánuje podpořit mj. prostředky z <i>Next Generation EU</i>.</p>
<p>Zajistit odolnost systému zdravotní péče, posílit dostupnost zdravotnických pracovníků, primární péči a integraci péče a zavést služby elektronického zdravotnictví</p>	<p><u>Pokryto v komponentě 6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče, 6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče a 1.1 Digitální služby občanům a firmám (e-Health)</u></p> <p>Centra vysoce specializované onkologické péče (KOC) se významně podílí na prevenci onkologických onemocnění. V roce 2019 byla vyhlášena nová výzva k žádosti o udělení statutu centra vysoce specializované onkologické péče podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Všechna stávající KOC získala statut na dalších 5 let, tedy do roku 2024. V ČR jsou dostupné všechny metody primární i sekundární prevence karcinomu děložního hrdla. Zavedenými opatřeními v této oblasti jsou například hrazené očkování proti infekci lidského papilomaviru (HPV) u 13letých dětí či dostupnost vysoce citlivých testů na zjištění HPV infekce. Preventivní testy HPV DNA pro všechny</p>

	<p>ženy po dovršení 35 a 45 let budou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Dále v roce 2020 byla v rámci preventivní prohlídky u registrujícího praktického lékaře snížena věková hranice na stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem u osob z 55 na 50 let věku. Toto opatření přispěje k včasnému záchytu karcinomu kolorekta.</p> <p>Součástí plnění doporučení v oblasti odolnosti a efektivity zdravotního systému je také činnost Národního screeningového centra Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) v oblasti koordinace optimalizace programů screeningu a časného záchytu onkologických i jiných závažných onemocnění a to ve smyslu jejich průběžného hodnocení a zvyšování jejich efektivity a ekvity (populační programy screeningu zhoubných nádorů), a také podpora zavádění nových programů (např. program časného záchytu karcinomu plic, screening spinální svalové atrofie u novorozenců, pilotní projekty časného záchytu dalších onemocnění).</p> <p>V rámci reformy primární péče je aktuálně řešena především problematika uvolnění preskripčních omezení u některých druhů léčivých přípravků pro praktické lékaře.</p> <p>V rámci komponenty 1.1 Digitální služby občanům a firmám je reforma elektronizace zdravotnictví, kde výzvou pro zdravotnictví je zahájení koordinované digitální transformace sloužící k reformě zdravotních služeb a přístupu k nim prostřednictvím nově realizovaných digitálních služeb. Zásadní výzvou je standardizace výměny zdravotnických záznamů a její zavádění v praxi. ČR musí vybudovat sdílené centrální služby, které budou poskytovat a propojovat data z centrálního datového fondu ČR a usnadní koncovým uživatelům efektivnější využívání služeb státem financovaného zdravotnictví. V rámci komponenty 1.2 Digitální systémy veřejné správy je plánováno budování a rozvoj systémů podporujících elektronizaci zdravotnictví, vybudování a rozvoj infrastruktury elektronického zdravotnictví, která je nezbytným předpokladem pro zavádění centrálních digitálních služeb pro poskytovatele zdravotních služeb, zdravotníky, ale i pacienty. Tato opatření jsou v souladu s Národní strategií elektronického zdravotnictví a strategií Zdraví 2030 přijatých vládou ČR. Prvořadým cílem je řešení interoperability a standardizace, výměny zdravotnických záznamů; rozvoj portálu elektronického zdravotnictví, sekundární využití zdravotních dat, poskytování informací z centrálních registrů; podporu inovačních projektů zejména telemedicíny, která přináší do zdravotnictví nové efektivnější postupy, které se osvědčily zejména v době pandemie. Zcela nezbytnou komplementární komponentou určenou pro poskytovatele zdravotních služeb je zajištění kybernetické bezpečnosti a ochrana osobních údajů. Jedním z vhodných řešení je spolupráce se soukromým sektorem, který má mnohdy dostatečně zajištěnou kyberbezpečnosti a který může nabídnout veřejnému sektoru své know-how, služby a práci s daty pro ochranu před hackerskými útoky na zdravotnické zařízení. V rámci rozvoje digitálních kompetencí je důležité i vzdělávání v kybernetické bezpečnosti. Informační gramotnost, zodpovědnost a odolnost obyvatel vůči kybernetickým hrozbám je důležitým atributem rozvoje digitální gramotnosti a rozvoje digitální společnosti.</p>
<p>Podporovat zaměstnanost aktivními politikami na trhu práce, poskytování dovedností a přístupem k digitálnímu učení</p>	<p>V rámci NPO je pokryto v komponentě 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce.</p> <p>Opatření je naplňováno v souladu se Strategií politiky zaměstnanosti do roku 2020 prostřednictvím realizace aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) a v rámci plnění opatření Analýzy nabídky a poptávky na trhu práce. Nástroje a opatření APZ jsou dlouhodobě součástí politiky zaměstnanosti, vymezené v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů a rovněž jsou pilotovány nové či inovativní nástroje APZ. Zacílení nástrojů APZ je mj. v rámci OP Z či nově navrhovaném OP Z+. Dochází k jejich modernizaci a lepšímu zacílení ve prospěch nejvíce znevýhodněných osob. Oblast rozvoje dovedností je podporována konkrétně prostřednictvím realizace rekvalifikací a projektů podporujících vzdělávání zaměstnanců ve firmách. Rozvoj digitálních kompetencí je podporován prostřednictvím implementace opatření Akčního plánu Strategie digitální gramotnosti České republiky na období 2015 až 2020. Jedním z konkrétních realizovaných projektů v oblasti podpory rozvoje digitálních kompetencí, je projekt DigiKatalog, v rámci kterého je vytvářen smart online systém, který umožní každému ověřit si úroveň přenositelných digitálních kompetencí a na základě toho mu budou nabídnuty relevantní vzdělávací kurzy.</p> <p>Připravováno je posílení podpory dalšího vzdělávání, zejména s ohledem na potřeby průmyslu 4.0, jeho dopady a dopady digitalizace (součástí komponenty v NPO), a to včetně vytvoření rekvalifikačních středisek využívajících moderních technologií (virtuální reality) a umožňujících zapracování/rekvalifikaci pro potřeby moderních pracovišť, posílení tripartitní koordinace dalšího vzdělávání a zpřístupnění dalšího vzdělávání širšímu okruhu osob (např. ověření pilotního zavedení vzdělávacích kont apod.)</p> <p>V rámci rozvoje digitálních kompetencí bude pozornost věnována rovněž kybernetické bezpečnosti. Informační gramotnost, zodpovědnost a odolnost obyvatel vůči kybernetickým hrozbám je důležitým atributem rozvoje digitální společnosti.</p>
<p>Podpořit malé a střední podniky zajištěním podpory likvidity využíváním finančních nástrojů, snížením administrativní zátěže</p>	<p>Projekty digitalizace v oblasti snižování administrativní zátěže jsou pokryty v komponentě 1.2 Digitální systémy veřejné správy. Zefektivnění činnosti jednotlivých orgánů veřejné správy jako takových, posílení koordinace centrálních orgánů vůči území i posílení koordinace mezi jednotlivými centrálními orgány veřejné správy navzájem se pak věnuje komponenta 4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy. Konkrétně se reformy v rámci této komponenty zaměřují na <i>a) posílení uplatňování evidence-informed přístupu ve veřejné správě</i> (Součástí řešení této dílčí části reformy je nastavení činnosti nově zřízeného centrálního analytického útvaru, který bude jednak šířit povědomí o důležitosti evidence-informed principů mezi všemi relevantními stakeholdery veřejné správy, a zároveň bude poskytovat věcným útvarům ve veřejné správě poradenství a metodické vedení v oblasti správné aplikace kvalitativních i kvantitativních analytických metod) a <i>b) zlepšení pro-klientského způsobu výkonu veřejné správy v ČR</i> (Cílem této části reformy je realizovat cílené vzdělávací programy a obcím v této oblasti poskytnout metodickou podporu - v návaznosti na realizovaný vzdělávací program pro úředníky územních samosprávních celků v rámci projektu PGR).</p>

	<p>Finanční nástroje jako návratná forma podpory budou součástí komponenty 4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky. Prostřednictvím nového typu kvazikapitálových produktů ČMZRB dojde k cílené podpoře podnikatelů rozšířením jejich investiční kapacity a úvěruschopnosti vůči komerčním bankovním produktům. Projekty zelené transformace budou díky kombinaci komerčních seniorních úvěrů s podřízenými úvěry ČMZRB snáze financovatelné a podpoří se tak jejich realizovatelnost v post-krizovém období. V rámci spolufinancování dojde k aktivizaci soukromých investičních zdrojů. Komponenta obsahuje specifické zaměření na projekty, které přispívají zelené transformaci a plnění klimatických cílů Unie.</p> <p>Opatření, která připravila vláda ČR, byla zaměřena jak na přímou podporu, tak i na zajištění likvidity (viz text výše).</p> <p>V rámci spolupráce MPO a MV byla na Portálu občana zpřístupněna služba Jednotný registrační formulář (JRF) MPO umožňující vytvořit elektronické podání živnostenskému úřadu. Prostřednictvím JRF lze učinit i podání vůči správci daně z příjmů, resp. silniční daně, správě sociálního zabezpečení, Úřadu práce ČR a zdravotní pojišťovně. V aplikaci JRF je možno využít online služby elektronické identifikace uživatele z identifikačního portálu eidentita.cz. V případě přihlášeného uživatele lze tak získat údaje o jeho osobě ze základních registrů a využít je pro vyplnění formuláře JRF.</p> <p>V roce 2020 MPO a MV realizovala další propojení Živnostenského rejstříku (informačního systému Registru živnostenského podnikání) s Portálem občana. Podnikatelé mají možnost prostřednictvím Portálu občana činit komfortnější elektronické podání ve věcech živnostenského podnikání (ohlásit živnost, oznámit změnu údajů apod.), a to přesměrováním na interaktivní formulář webové aplikace JRF s možností automatického vyplnění údajů o podateli vedených v živnostenském rejstříku a základních registrech s ověřením identity podatele prostřednictvím Národního bodu pro identifikaci a autentizaci.</p> <p>Průběžné rozšiřování funkcí informačního systému Registru živnostenského podnikání přináší podnikatelům nemalé úspory nákladů a snižuje jejich administrativní zatížení.</p> <p>MPO rovněž v souladu se Strategii podpory MSP v ČR pro období 2021-2027 zajistí usnadnění přístupu MSP k externímu financování za účelem jejich dalšího rozvoje, zavádění inovačních řešení, investic a růstu, včetně přístupu k úvěrovému financování i alternativním kapitálovým a kvazikapitálovým instrumentům, a to zejména prostřednictvím SC 2.1 OP TAK.</p>
<p>Podpořit malé a střední podniky větším využíváním finančních nástrojů k zajištění podpory likvidity, snížením administrativní zátěže a zlepšením elektronické veřejné správy</p>	<p>Část opatření vztahujících se ke zlepšení v oblasti eGovernmentu je pokryto v NPO, konkrétně v komponentách 1.1 Digitální služby občanům a firmám, 1.2 Digitální systémy veřejné správy, 1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení.</p> <p>Provádění strategických materiálů vlády v oblasti eGovernmentu probíhá v souladu s akčními plány pro implementaci Strategie Digitální Česko, resp. její 2. pilíř Informační koncepce ČR udává cíle ČR v oblasti digitalizace veřejné správy ČR. Integrovanými součástmi Informační koncepce ČR jsou Národní architektonický rámec a Národní architektonický plán.</p> <p>ČR implementuje vedle strategie Digitální Česko i další strategické materiály týkající se digitalizace veřejné správy. V posledních dvou letech došlo k významným posunům spočívajícím v zavedení nových nástrojů a rozvoji digitálně přátelského legislativního rámce se zaměřením na budování kapacit a zvyšování odborných kompetencí zaměstnanců státní správy. Prováděná opatření vedou ke zkvalitňování poskytování digitálních služeb veřejné správy.</p> <p>V roce 2020 byla aktualizována strategie Digitální Česko, mj. v souladu s prioritami na úrovni EU. Schváleny byly nové implementační plány a předložena Zpráva o plnění programu Digitální Česko za rok 2020.</p> <p>V lednu 2020 přijala ČR tzv. Digitální ústavu, zákon o právu na digitální služby. Díky této nové legislativě budou moci do pěti let fyzické i právnické osoby provádět úkony digitálně a orgány veřejné moci budou povinny poskytovat digitální služby. Tento zákon upravuje právo fyzických a právnických osob, které budou mít možnost vystupovat ve vztahu k orgánům veřejné moci výhradně digitální formou. To přispěje k efektivnější komunikaci s veřejnou správou na všech úrovních.</p> <p>V průběhu roku 2020 byl projednáván vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. PSP tento vládní návrh dne 5. 3. 2021 schválila.</p> <p>ČR postupně zapojuje služby eGovernmentu poskytované různými orgány veřejné správy do “samoobslužného portálu” veřejné správy – Portálu občana.</p> <p>Jsou připravovány projekty jako digitalizace stavebního řízení, Moje daně, eJustice a další. V lednu 2021 byl spuštěn projekt bankovní identity. V souvislosti s tímto projektem byl novelizován zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, díky němuž mohou banky nabízet službu bankovní identity po úspěšném absolvování akreditačního procesu.</p> <p>Zároveň pokračují práce na rozšiřování služeb pro občany i firmy na Portálu občana. Například nová funkcionality Formuláře služeb nabízí seznam odkazů na formuláře umístěné na portálech spolupracujících úřadů, který se postupně rozšiřuje.</p>

	Co se týče většího využívání finančních nástrojů, přispět by měla komponenta 4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky a navýšení jejího základního kapitálu.
Předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice, aby se napomohlo hospodářskému oživení	<p>Pokryto v komponentě 4.1 Systematická podpora veřejných investic</p> <p>Komponenta 4.1 je postavena na alokaci ve výši 2,4 mld. Kč určené na podporu přípravy projektů a PPP projektů, což umožní následnou realizaci projektů – a napomůže k hospodářskému oživení – resp. pomáhá brzdit případné problémy způsobené útlumem přípravy dané poklesem příjmů jednotlivých veřejných investorů. Komponenta cílí na zvýšení počtu realizovaných PPP projektů, a to pomocí metodickou a personální, ale samozřejmě především finanční při přípravě tohoto typu projektů.</p>
Zaměřit investice na digitální transformaci, zejména na vysokokapacitní digitální infrastrukturu a technologie	<p>Pokryto v komponentě 1.3 Digitální vysokokapacitní síť</p> <p>Budování sítí s velmi vysokou kapacitou (sítí VHNC) je základním předpokladem pro rozvoj digitální ekonomiky jako celku a také pro budování jednotného vnitřního trhu EU, v rámci čehož se plánuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připojení adresních míst k sítím VHNC, včetně připojení socioekonomických aktérů (konkrétně zvýšení počtu adresních míst a socioekonomických aktérů připojených pomocí sítí VHNC o 21 000); ▪ Připojení obcí a připojení jejich místních částí (konkrétně zvýšení počtu obcí připojených pomocí vysokokapacitní přípojní sítě, tj. backhaulem, o 300). <p>Je v zájmu státu dosáhnout stavu, aby byly vybrané dopravní koridory kontinuálně a v potřebných parametrech, v plném rozsahu a přednostně pokryty signálem 5G jednak pro cestující, ale zejména pro aplikace propojené a automatizované mobility CAM.</p> <p>Paralelně bude potřebné v omezeném rozsahu odzkoušet v síti 5G nasazení inteligentního dopravního systému (C-ITS) a cíleně směřovanou veřejnou podporou podpořit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vývoj aplikací pro vertikály dopravních koridorů ekosystému sítí 5G, ▪ vědeckovýzkumné aktivity spojené s technickým rozvojem infrastruktury systému 5G včetně přípravy na přechod na jeho vyšší generaci. <p>Pokryto dále v komponentě 1.5 Digitální transformace podniků</p> <p>Komponenta k digitální transformace podniků se zaměřuje na vznik propojeného a dlouhodobě udržitelného ekosystému, jehož fungování bude zastrešovat nově vzniklá Platforma pro digitalizaci hospodářství. Komponenta 1.5 je zacílena na podporu digitalizace průmyslu přes jednotlivé investice. Jasně a logicky provázání investic umožní zreformovat ekosystém podpory digitální transformace průmyslu.</p> <p>Cílem plně fungujícího ekosystému digitální transformace je komplexní provázanost všech aktérů v systému a jejich aktivní nabídka vůči ostatním subjektům tak, aby došlo k pokrytí potřeb trhu. Principem podpory je umožnit nabídku všem subjektům za účelem zvyšování digitální transformace a využití nových a vznikajících technologií.</p>
Zaměřit investice na ekologickou transformaci, zejména na čistou a účinnou výrobu a využívání energie a na udržitelnou dopravní infrastrukturu, a to mimo jiné v uhelných regionech	<p>Pokryto v komponentách 2.1 Udržitelná doprava, 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru, 2.3 Přechod na čistší zdroje energie, 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší a 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda</p> <p>NPO komponenta 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru je zaměřena na renovace státních budov a veřejného osvětlení. Komponenta je v současnosti připravována. Doporučení v oblasti investic do zvyšování energetické účinnosti je plněno prostřednictvím programů financovaných z národních prostředků a zdrojů EU. Jedná se o národní programy, operační programy, Modernizační fond a NPO. Nastavení podpory v současnosti probíhá.</p> <p>MPO v rámci přípravy NPO/RRF v komponentě 2.4 Rozvoj čisté mobility navrhuje podporu budování infrastruktury a pořízování vozidel na alternativní paliva (elektro, H2) v souladu s Nařízením o RRF. Bohužel, nařízení o RRF neumožňuje podpořit využití jiných alternativních paliv, jako je LNG, CNG a bioCNG. Další opatření zaměřená na budování infrastruktury a pořízování vozidel na alternativní paliva (elektro, H2, LNG, CNG) jsou obsažena v aktualizovaném Národním plánu čisté mobility, který byl vytvořen na základě požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU z 22. 10. 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Aktualizací vláda ČR schválila v dubnu 2020. V ní se přepokládá, že podpora rozvoje infrastruktury pro alternativní paliva bude pokračovat i v příštích letech tak, aby se podařilo naplnit příslušné strategické cíle tohoto dokumentu, ať už jde o počty vozidel na jednotlivé typy alternativních paliv, tak i o počty příslušných typů dobíjecích či plnicích stanic do roku 2030.</p> <p>Cílem komponenty 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší je urychlit renovaci budov domácností, podpora adaptace budov na klimatickou změnu a opatření na ochranu ovzduší - výměna zastaralých a nevyhovujících zdrojů tepla a instalace fotovoltaických systémů v sektoru bydlení. Opatření povede k zásadnímu zvýšení energetických úspor (8,4 PJ), snížení emisí skleníkových plynů (1350 kt CO₂) a emisí znečišťujících látek do ovzduší a také ke zvýšení adaptace a</p>

	<p>odolnosti domácností na klimatickou změnu. V rámci komponenty jsou realizovány reformy na zefektivnění programu podpory renovací (NZÚ), z kvalitnění celkového rámce na podporu obnovitelných zdrojů energie (OZE) a podpora komunitní energetiky se zapojením domácností.</p> <p>Podpora oběhového hospodářství, čisté energie a energetických úspor a rekultivací včetně nového využití území zejména v uhelných regionech je zakotvena v OP Spravedlivá transformace 2021-2027. Komponenta 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda zásadně propojuje zelenou i digitální agendu a v rámci plánovaných investic tak bude přispívat k transformačnímu procesu společnosti na principy cirkulární ekonomiky v kontextu Zelené dohody pro Evropu. Plánované investice na budování recyklační infrastruktury jsou v souladu s klimatickou politikou a přispívají tak k cíli zelené transformace. Investice do energetické infrastruktury zejména pro nereklovatelné, nebezpečné a zdravotnické odpady jsou v souladu s principem „významně neškodit“ (<i>do no significant harm</i>) a přispívají k plnění cílů EU v oblasti omezování skládkování odpadů. V rámci komponenty budou rovněž podporovány investice do funkčních a šetrných řešení pro nakládání se zdroji v podnicích; předcházení vzniku odpadů; optimalizace procesů výroby a úsporná řešení pro nakládání s vodou.</p>
<p>Zajistit inovativním podnikům přístup k financování a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje</p>	<p>Pokryto v komponentě 1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie a v komponentě 5.2. Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe (komponenta bude naplněna realizací konkrétních podpořených projektů výzkumu, vývoje a inovací v několika schválených programech podpory či v mezinárodních výzvách).</p>

3.3 Zhodnocení posílení potenciálu růstu, tvorby pracovních míst, a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti

Viz zhodnocení v kapitole 3.1.

Konkrétní kvantifikace makroekonomického rozměru a dopadů NPO je obsaženo v Části IV. materiálu.

3.4 Zhodnocení naplňování principu „významně nepoškozovat“

Žádné opatření pro provádění reforem a investičních projektů zahrnuté v plánu pro oživení a odolnost významně nepoškozují environmentální cíle ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852 (zásada „významně nepoškozovat“).

Veškeré aktivity, které jsou zahrnuty do Národního plánu obnovy, musejí splňovat zásadu významně nepoškozovat životní prostředí. Podle nařízení (EU) 2021/241 se v rámci mechanismu podporují pouze ta opatření, která dodržují zásadu „významně nepoškozovat“. Opatření, která, jsou zahrnutá do Plánu, nesmí narušovat environmentální cíle ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852.

Česká republika provedla zhodnocení jednotlivých opatření, které je součástí tabulkové přílohy. Přezkoumání probíhalo ve dvou krocích. Nejprve proběhlo posouzení, zda je nezbytné se zabývat podrobným zhodnocením principu „významně nepoškozovat“, a na jeho základě bylo u opatření, která to vyžadují, provedeno podrobné hodnocení.

Tam, kde to bylo relevantní, bylo odkázáno na doprovodná opatření, která zabrání narušování environmentálních cílů, např. při záboru půdy bude zohledněna ochrana biodiverzity a ekosystémů při samotné projektaci investic; v oblasti rekonstrukcí stavebních objektů v rámci programových schémat energetických úspor budou financovány projekty, které na úrovni celého programu dosáhnou buď snížení primární spotřeby energie minimálně o 30 % anebo snížení produkce emisí CO₂ o 30 %.

3.5 Zhodnocení naplňování zelené transformace

Provádění plánovaných opatření významně přispěje k zelené transformaci, včetně biologické rozmanitosti, a řešení výzev, které z této transformace vyplývají, která odpovídají částce, která představuje 39,4 % celkových finančních prostředků NPO, v rámci alokace uplatňované do RRF tento podíl činí 41,6 %, čímž podpoří dosažení klimatických cílů Unie do roku 2030 a současně plnění cíle klimatické neutrality EU do roku 2050.

Česká republika uplatnila metodiku, která spočívá v přidělení konkrétního koeficientu poskytované podpoře, který odráží rozsah, v jakém tato podpora přispívá k plnění cílů v oblasti klimatu. Koeficienty jsou založeny na rozměrech a kódech pro typy intervencí stanovených v příloze VI nařízení.

Očekává se, že provádění veškerých plánovaných opatření bude mít trvalý účinek.

Konkrétní přiřazení koeficientům jednotlivým investicím je součástí tabulkové přílohy.

Na úrovni jednotlivých komponent mají největší vliv na naplňování zelené agendy opatření v rámci **pilíře 2 – Fyzická infrastruktura a zelená tranzice**.

V rámci komponenty **2.1 Udržitelná doprava** dojde k posílení železniční elektromobility, Investice Elektrizace železnic je nejvýznamnějším prvkem elektromobility, neboť v případě použití střídavého systému 25 kV se dosahuje energetická účinnost dopravy až na úroveň 95 % (v případě spalovacího motoru se jedná jen kolem 30 %, v případě cyklu elektrolýza – palivový článek – baterie 40 %), neboť systému umožňuje rovněž rekuperaci brzděné energie.

Investice Zlepšení životního prostředí (podpora železniční infrastruktury) je zaměřena na projekty železniční infrastruktury, částečně se jedná o dílčí zlepšení tras transevropské dopravní sítě a navazujících tratí s cílem zajistit napojení regionů ležících mimo tuto síť. Jde o dílčí zvýšení konkurenceschopnosti železniční dopravy, které se plně projeví v synergii s realizací dalších projektů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů, Fondu soudržnosti a státního rozpočtu. Zvýšení podílu železniční dopravy vede k úsporám v emisích znečišťujících látek, skleníkových plynů a trakční energie. Zaměření je primárně na modernizaci stávajících tratí, proto nedochází k další fragmentaci krajiny. Samotná výstavba bude realizována s ohledem na recyklovatelnost stavebního materiálu po ukončení životnosti stavby. Součástí investice je rovněž modernizace staničních budov včetně zateplování s pozitivními dopady na energetickou spotřebu.

Soulad Národního plánu obnovy s Národním klimaticko-energetickým plánem je dále demonstrován na uvedení konkrétních investic v Národním plánu obnovy.

Komponenta 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru se dělí na tři investiční oblasti: i) renovace státních budov, ii) zvýšení energetické účinnosti systémů veřejného osvětlení a iii) snižování spotřeby energie renovacemi v budovách ve vlastnictví veřejných subjektů. Všechny investiční oblasti mají přímý dopad na zvyšování energetické účinnosti a jako takové jsou plně v souladu s třetím rozměrem energetické účinnosti energetické unie.

V rámci komponenty 2.2 Snižování spotřeby energie se očekává snížení spotřeby energie v budovách ve vlastnictví veřejných subjektů a organizačních složek státu o 606 TJ a zvýšení počtu kvalitních a středně hlubokých a hlubokých renovací. Dále díky realizaci energeticky úsporných opatření při realizaci renovaci veřejného osvětlení se očekává dosažení úspory energie o 286 TJ.

Hlavním cílem této složky je zvýšit energetickou účinnost v celém národním hospodářství ve vztahu k cílům a závazkům stanoveným v revidované směrnici o energetické účinnosti. Nejprve je cílem podpořit plnění národního příspěvku energetické účinnosti vyjádřeného jako snížení energetické intenzity tvorby HDP na úroveň 0,157 MJ /Kč k cíli energetické účinnosti EU do roku 2030 ve výši 32,5 % (snížení konečné/primární spotřeby tak, aby nedošlo k překročení k překročení spotřeby primární energie na úrovni 1 273 Mtoe a 956 Mtoe konečné spotřeby energie pro EU. Zároveň zvýšení objemu předpokládaných prostředků na renovace budov umožní zvýšit ambice Dlouhodobé strategii renovací na podporu renovace vnitrostátního fondu obytných a jiných než obytných budov, veřejných i soukromých.

Obě investiční oblasti jsou v souladu s dimenzí energetické unie zaměřené na snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie dané souborem podmínek pro využití prostředků, tzn. přispěje i k naplňování cílů těchto oblastí.

Prostřednictvím praktického provádění komponent (nastavením podmínek využití finančních prostředků) budou provedeny reformy spočívající v podpoře využití:

- realizace projektů prostřednictvím Energy performance contracting,.
- digitalizaci a automatizaci, např. prostřednictvím aplikace inteligentních prvků, systémů automatizace budov,
- Building Information Modeling (BIM),
- propojení zvyšování energetické účinnosti s tématy, jako jsou inteligentní města.

Investice navíc přispějí k přizpůsobení budov změně klimatu, zejména v důsledku provádění opatření, jako jsou zelené střechy a fasády, a dalších opatření proti přehřátí budov.

Komponenta 2.3 Přechod na čistší zdroje energie je rozdělena do dvou investičních oblastí: i) stavba nových fotovoltaických zdrojů energie; ii) modernizace distribuce tepla v systémech dálkového vytápění.

Stavba nových fotovoltaických zdrojů energie by měla být plně v souladu s první dimenzí energetické unie snižování emisí skleníkových plynů nebo konkrétněji se zvyšováním OZE. Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu (NECP CZ) stanovil cíl podílu OZE na hrubé konečné spotřeby do roku 2030 na úrovni 22,0 %. Podíl OZE v elektroenergetice by se měl do roku 2030 zvýšit na 16,9 % (z cca 14,0 % v roce 2019). Pokud jde o fotovoltaické zdroje, NECP CZ předpokládá zvýšení instalovaného výkonu na cca. 3 975 MWe do roku 2030 (z přibližně 2 086 MWe). Jak je uvedeno v NECP CZ, potřebný nárůst instalovaného výkonu pro splnění uvedené cíle může být vyšší v důsledku možného ukončení provozu některých stávajících fotovoltaických zdrojů v důsledku vypršení stanovené lhůty pro výplatu provozní podpory. Prostřednictvím této komponenty by mělo být realizováno cca 270 MW instalovaného výkonu fotovoltaických zdrojů. Tento dodatečný rozvoj fotovoltaických zdrojů by měl přispět k překročení cíle stanoveného ve Vnitrostátním plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu. Tento instalovaný výkon odpovídá cca. 972 TJ konečné spotřeby z obnovitelných zdrojů energie, což odpovídá (za jinak stejných předpokladů) zvýšení cílového podílu OZE v sektoru elektroenergetiky v roce 2030 ze 16,92 % na 17,28 % a ke zvýšení cíleného celkového podílu OZE z 22,00 % na 22,09 %. ČR plánuje v tomto ohledu zahrnout podrobné informace do zprávy o pokroku v oblasti OZE, která má být připravena v souladu s nařízením EU 2018/1999. V tomto ohledu bude případně v rámci aktualizace NECP CZ zvýšen celkový cíl OZE, pokud tedy bude rozhodnuto o přípravě této aktualizace na národní úrovni rozhodnuto, což v tuto chvíli není možné předjímat.

Modernizace distribuce tepla by měla být plně v souladu s druhou dimenzí energetické unie, která je zaměřena na zvýšení energetické účinnosti. Veřejné prostředky by měly být primárně použity na rekonstrukci parních rozvodů tepla na systémy založené na horké vodě, což je spojeno s relativně významnými úsporami primární energie. V tomto ohledu je však také nezbytné zvýšit účinnost horkovodních rozvodů a modernizovat předávací stanice, řídicí systémy a čerpací stanice pro distribuci tepelné energie. Tato komponenta by měla vést k úspoře primárních energetických zdrojů cca na úrovni 254,3

TJ. Uvedené úspory primární energie by rovněž měly zabránit vypuštění nezanedbatelného množství emisí skleníkových plynů (a dalších znečišťujících látek). Rekonstrukce rozvodů tepla je součástí širší transformace soustav dálkového vytápění ČR, které jsou stále převážně založeny na spalování fosilních paliv. Opatření v této oblasti (zejména tedy investiční a provozní podpora, ale i další dodatečné nástroje) jsou zaměřeny na modernizaci zdrojů KVET (dle našeho názoru není nutné detailněji zdůrazňovat pozitivní roli kombinované výroby elektřiny a tepla pro naplňování hlavních dimenzí energetické unie, zejména tedy dimenze zvyšování energetické účinnosti), respektive nahrazení zdrojů KVET využívající fosilní paliva zdroji KVET s výrazně nižší uhlíkovou stopou (včetně zdrojů využívající OZE, které by rovněž měly přispět k cíli průměrného ročního přírůstku OZE v sektoru vytápění a chlazení, který je rovněž stanoven v NECP CZ). Modernizaci distribuce tepla lze považovat za předpoklad celkové transformace sektoru dálkového vytápění. Modernizace rozvodů tepla by měla zajistit, že nové zdroje KVET (financované z významné části skrze ostatní dotační programy) budou již dimenzovány na moderní rozvody tepla s nízkými energetickými ztrátami. Detailnější informace s ohledem na celkovou strategii modernizace systému dálkového vytápění budou k dispozici v připravované strategickém dokumentu. Tato strategie zohledňuje také doporučení Uhelné komise ČR.

Komponenta **2.4 Rozvoj čisté mobility** napomáhá k dekarbonizaci dopravy a transformaci automobilového průmyslu směrem k zelené ekonomice. Zároveň přispívá k plnění závazku ČR vyplývajícího ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, čl. 25, která zavádí pro každý členský stát povinný cíl do roku 2030 dosažení 14% podílu energie v dopravě z obnovitelných zdrojů a plnění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/94 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva; dále má návaznost na směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) 2009/33 ze dne 23. dubna 2009 o podpoře čistých silničních vozidel na podporu nízkoemisní mobility a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1161 ze dne 20. června 2019, kterou se mění směrnice 2009/33.

Hlavní ambicí komponenty **2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší** je zvýšení energetické účinnosti v rámci celého národního hospodářství zejména ve vztahu ke stanoveným cílům vyplývajících z revidované podoby směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2012/27 o energetické účinnosti, která byla v prosinci roku 2018 revidována na novou podobu směrnice s číslem 2018/2002. Zároveň je důležitým cílem snížení emisí látek znečišťujících ovzduší. Podle pravidel pro stanovení závazku je cíl ČR dle článku 7 výše uvedené směrnice pro období 2021-2030 ve výši 84 PJ nových úspor energie v roce 2030, tj. celkem 462 PJ kumulovaných úspor energie do roku 2030. Komponenta také přispívá k plnění cílů podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie dle článku 3, zejména cíle podílu energie z obnovitelných zdrojů v odvětví vytápění a chlazení dle článku 23 a cíle rozšíření energie z obnovitelných zdrojů v odvětví dopravy dle článku 25 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Hlavní ambicí komponenty je snižování spotřeby energie a přechod na čistší zdroje energie v sektoru domácností. To znamená energetické rekonstrukce budov včetně výstavby nových budov, využívání OZE v budovách a záměnu zdrojů vytápění na pevná převážně fosilní paliva za nízko-emisní zdroje, respektive bezemisní zdroje v rezidenčním sektoru.

Tato komponenta je plně v souladu s energeticko-klimatickou politikou EU, která zakotvuje cíl snížení emisí skleníkových plynů o alespoň 40 % do roku 2030 v porovnání s rokem 1990 (včetně navýšení tohoto cíle na 55 %), zvýšení podílu OZE na 32 % a zvýšení energetické účinnosti na 32,5 %.

Dále komponenta reaguje také na novou iniciativu Evropské komise Zero Pollution Ambition a zásadně přispívá k urychlení dosažení cílů pro snížení emisí částic PM_{2,5} stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, a to zcela v souladu s ustanovením článku 6 odst. 2 písm. c), který požaduje prioritizaci opatření snižujících emise černého uhlíku. Dalším významným aspektem komponenty je dosažení cílů směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu a dosažení cíle směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) 2004/107 o obsahu arsenu, kadmia, rtuti, niklu a polycyklických aromatických uhlovodíků ve vnějším ovzduší.

Opatření v rámci komponenty **2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu** navazují na zastřešující strategie ČR a byla vybrána tak, aby v maximální možné míře kombinovala přínosy k adaptaci na klimatickou změnu a zároveň přinášela zásadní ekosystémové benefity pozitivně přispívající k druhové rozmanitosti. Jednotlivá opatření organicky spojují oblasti půdy, vody, sekvestrace uhlíku a biodiverzity, doplňují se vzájemně i s dalšími opatřeními mimo NPO tak, aby NPO zásadně přispěl k naplnění reformního úsilí ČR v oblasti adaptace na klimatickou změnu i ve zlepšování biodiverzity. Pro ČR je ze strategického hlediska klíčové vyrovnat se především s problematikou sucha kombinovanou s úbytkem lesních porostů v důsledku postupu kůrovcové kalamity. Rozměr kůrovcové kalamity má takový rozsah, že systémově významně zasahuje do bilance emisí skleníkových plynů.

Cílem komponenty **2.7 Cirkulární ekonomika a recyklace a průmyslová voda** je v souladu se zásadními strategickými dokumenty EU (Akční plán EU pro oběhové hospodářství, Nový akční plán EU pro oběhové

hospodářství) podpořit urychlení přechodu na oběhové hospodářství v ČR, předcházet vzniku odpadů, navýšit recyklační infrastrukturu a omezit plýtvání druhotnými surovinami, zvýšit obsah recyklovaných materiálů ve výrobcích, zvýšit surovinovou bezpečnost ČR.

Komponenta se v souladu se strategickými dokumenty EU zaměřuje i na oblast udržitelného nakládání s vodou s cílem podpořit opatření na úspory vody a optimalizaci využívání vody v podnikatelské sféře jako součást zavádění principů oběhového hospodářství a adaptace hospodářství na změny klimatu.

Cílem komponenty **2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem** je podpořit hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a zajistit ochranu proti suchu a přírodě blízkou povodňovou ochranu intravilánu města Brna. Komponenta dále cílí na zachování a zlepšování stavu předmětů ochrany zvláště chráněných území a území soustavy Natura 2000, obnovu vodních, nelesních a lesních ekosystémů a zmírnění dopadů změny klimatu na tyto ekosystémy, podporu biodiverzity a regulaci šíření invazních druhů či zvýšení potenciálu zadržování vody v krajině.

3.6 Zhodnocení naplňování digitální transformace

Plán obsahuje opatření, která účinně přispívají k digitální transformaci nebo k řešení výzev, které z ní vyplývají, a která odpovídají částce, jež představuje 21,1 % celkových finančních prostředků NPO, v rámci alokace uplatňované do RRF tento podíl činí 22,1 %, na základě metodiky pro digitální označování stanovené v příloze VII nařízení. Plánovaná opatření budou mít trvalý účinek.

Souhrnná tabulka s přehledem podílu digitálních investic je součástí přílohy.

Souhrnným cílem pilíře 1 Digitální transformace je posunout ČR zásadně kupředu v oblasti digitální transformace, která je jednou z hlavních priorit Nástroje pro oživení a odolnost, a to jak ve veřejné, tak i v soukromé sféře. Zejména pak v souladu s Doporučením Rady k Národnímu programu reforem ČR na rok 2020 a stanovisku Rady ke Konvergenčnímu programu ČR z roku 2020: podpořit malé a střední podniky (SME) zlepšením elektronické veřejné správy, zaměřit investice na digitální transformaci, zejména na vysokokapacitní digitální infrastrukturu a technologie, na čistou a účinnou výrobu a zajistit inovativním podnikům přístup k financování a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje.

Všechny části komponenty jsou vzájemně propojeny a navzájem na sebe navazují a doplňují se k dosažení výše uvedeného cíle. Komponenty **1.1 Digitální služby občanům a firmám** a **1.2 Digitální systémy veřejné správy** tvoří první polovinu komponenty a zaměřují se na dokončení digitalizace veřejné správy, která byla zahájena schválením koncepce Digitální Česko, a to se zvláštním zaměřením na kybernetickou bezpečnost a odolnost zejména ve zdravotnictví, která se ukázala jako klíčová již před epidemií nemoci COVID-19. Komponenta 1.3 Digitální vysokokapacitní síť pak propojuje obě části a má za cíl podpořit dobudování vysokokapacitních sítí (zejm. 5G), jakožto základní podmínku úspěšné digitální transformace ve veřejném i soukromém sektoru.

Komponenty **1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie** a **1.5 Digitální transformace podniků** tvoří propojený celek, který navazuje na koncepci Digitální Česko – pilíř Digitální Ekonomika a společnost a posunuje ji směrem k rychlejší digitální transformaci českého hospodářství vzhledem k pandemii nemoci COVID-19 a jejím dopadům. A to od vývoje samotných průlomových technologií v čele s umělou inteligencí (AI), přes jejich přenos do podnikové sféry a podporu nadějných firem typu start-up a spin-off jakožto budoucích motorů prosperity, až po vybudování systému a podporu konkrétní transformace firem, především malých a středních. Většina aktivit je přímo navázaná na evropské projekty a komplexně řeší dané výzvy včetně například poskytnutí potřebné finanční likvidity SME prostřednictvím podpory celoevropského projektu na bázi DLT. Komponenty jsou zcela komplementární s dalšími částmi NPO, zejména částmi **3. Vzdělávání a trh práce** a **5. Výzkum, vývoj a inovace**.

Komponenta **1.1 Digitální služby občanům a firmám** má digitalizovat jednotlivé agendy vykonávané státem a veřejnou správou (včetně zdravotnictví jako komplexního oboru ekonomiky státu, který je min. parciálně řízen prostřednictvím státu a financován z veřejných prostředků) a postupně tyto agendy řetězit do životních situací řešených z jednoho místa pod jedním přihlášením a v identickém rozhraní, a to především prostřednictvím federovaných portálů. Dále obsahuje významný prvek digitalizace v justici.

Komponenta **1.2 Digitální systémy veřejné správy** má Vytvořit efektivní prostředí pro digitalizaci agend vykonávaných veřejnou správou (a zdravotnictvím jako komplexním oborem ekonomiky financovaným především z veřejných zdrojů), a to především z pohledu sdílení dat mezi systémy, posílení vnitřní digitalizace institucí, kybernetické bezpečnosti a sdílení znalostí.

Komponenta **1.3 Digitální vysokokapacitní sítě** má ambici naplnit základní předpoklad pro úspěšnou digitální transformaci veřejné správy i ekonomiky, a to dobudování vysokorychlostního připojení. Současná situace v této oblasti v segmentu domácností a podnikatelských subjektů v České republice a aktuální trendy jeho modernizace směřují k nezbytnosti zavádění spolehlivějšího a rychlejšího připojení k internetu, jaké dovolují jen sítě s velmi vysokou kapacitou (dále jen „vysokokapacitní sítě“ nebo „sítě VHCN“). Vysokokapacitní sítě společně s nastupujícím světovým fenoménem sítí 5G jsou nezbytné pro maximalizaci růstového potenciálu digitální ekonomiky České republiky zejména v období po světě po pandemii, kdy se očekává mohutný nástup digitalizace společnosti. Okamžitý přenos datových informací s velmi nízkou chybovostí a malým zpožděním a vysoká spolehlivost přenosu dat vytváří nové možnosti pro všechny průmyslové oblasti, telemedicínu nebo pro autonomní provoz dopravních prostředků. Ačkoli rozsah všech pozitivních dopadů ještě nelze ani odhadnout, je například zřejmé, že podpoří rozvoj inteligentních měst, dopravy, zdravotnictví a dalších služeb pro občany i podnikatele. Dále rozvoj těchto sítí podpoří tzv. digitální správu státu v rozsahu potřebném pro významné zvýšení dostupnosti digitálních služeb veřejné správy občanům a podnikatelským subjektům, i pro výměnu velkých datových sad mezi úřady navzájem.

Hlavním cílem komponenty **1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie** je rychlé společenské a ekonomické oživení z koronavirové krize prostřednictvím digitalizace, její využití jako příležitosti k digitální transformaci a jejím prostřednictvím naplnění cíle Inovační strategie ČR 2019-2030 - navrátit Česko do roku 2030 mezi nejvyspělejší inovační země světa. Logicky a systémově na sebe navazují s následující komponentou 1.5, přičemž 1.4 obsahuje řídicí a průřezové aktivity celé digitální transformace a podporu vzniku nových technologií a strategických technologií, tedy centrum celé digitální transformace. Reformy a investice tak cílí na vytvoření nového systému koordinace skokové digitální transformace české ekonomiky a dále na podporu vývoje klíčových digitálních technologií v čele s AI. V případě tzv. klíčových a strategických technologií je pak podpořena jejich certifikace a další naplnění regulatorních požadavků. Komponenta, a zvláště část podpory klíčových a strategických technologií se též opírá o Národní výzkumnou a inovační strategii pro inteligentní specializaci 2021-2027 (Národní RIS3 strategie), jež je výrazně orientována na identifikaci a difúzi technologií a inovací, které jsou zásadní pro transformaci perspektivních odvětví v ČR.

Navazující komponenta **1.5 Digitální transformace podniků** obsahuje konkrétní vznik infrastruktury pro přenos technologií do podnikové praxe, a to v podobě vybudování prvků Evropského digitálního ekosystému, společně s konkrétními programy přímé podpory digitální transformace podniků, se zvláštním zaměřením na kybernetickou bezpečnost. Komponenta tak obsahuje projekty podpory vzniku evropských a případně národních Center pro digitální inovace (Digital innovation hubs, DIH) a Referenčních a testovacích zařízení, které napomohou přenosu klíčových digitálních technologií podpořených zejména v komponentě 1.4 do podnikové sféry. K tomu pak slouží programy přímé podpory digitální transformace podniků s využitím kapacity nástrojů a institucí podpořených v rámci komponenty 1.4

Komponenta **1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení** představuje komplexní řešení dlouhodobého problému ČR s povolováním staveb, zejména s ohledem na složitost procesu, počet zainteresovaných subjektů a jejich dosud nízkou míru spolupráce. Jedná se o významný prvek posílení nejen podnikatelského prostředí v ČR a její celkové konkurenceschopnosti.

3.7 Zhodnocení naplňování kritéria kybernetické bezpečnosti

Posouzení je relevantní především ke komponentám 1.1, 1.2 a částečně 1.3.

Komponenta 1.1 je v souladu s aktuálními opatřeními v oblasti kybernetické bezpečnosti. Do příprav jednotlivých projektů jsou zapojeni bezpečnostní ředitelé jednotlivých úřadů a institucí. Pravidla pro strategickou autonomii v oblasti informačních systémů a digitálních služeb nejsou v současnosti jasně a závazně definována. Projekty využívající cloudové služby (příp. budou využívat) využívají výhradně cloudová centra provozovaná v rámci EU. V rámci komponenty 1.2 Digitální systémy veřejné správy bude realizován i projekt technologického rozšíření eGovernment Cloudu. Do tohoto prostředí pak budou následně přeneseny klíčové informační systémy veřejné správy v souladu s nově připravovanou národní cloudovou legislativou.

Součástí komponenty je i implementace Systému prověřování zahraničních investic (viz Příloha), který je zaměřen na prověřování zahraničních investic z bezpečnostních důvodů (dle zákona č.34/2021Sb.). Tento zákon poskytuje účinné nástroje na obranu kritické infrastruktury a moderních technologií s bezpečnostní aplikací před rizikovými investory. K efektivnímu fungování tohoto systému, který napomůže zvýšení odolnosti české ekonomiky a podpoří rozvíjení strategické autonomie, je nutné zajistit co nejnižší administrativní náročnost nejen pro státní orgány, ale i pro zahraniční investory a cílové firmy. Zároveň je nezbytné disponovat možností rychlé výměny informací v rámci státní správy, s ostatními členskými státy a Evropskou komisí.

Komponenta 1.2 jako celek je zcela v souladu s aktuálními opatřeními a trendy v oblasti kybernetické bezpečnosti a mnohé z nich rozvíjí a implementuje. Pravidla pro strategickou autonomii v oblasti informačních systémů a digitálních služeb nejsou v současnosti jasně a závazně definována. Projekty využívající (příp. budou využívat) cloudové služby tak využívají výhradně cloudová centra provozovaná v rámci EU. V rámci této komponenty bude realizován i projekt technologického rozšíření eGovernment Cloudu. Do tohoto prostředí pak budou následně přeneseny klíčové informační systémy veřejné správy v souladu s nově připravovanou národní cloudovou legislativou.

Komponenty 1.3, 1.4 a 1.5 jsou bezprostředně v souladu se rozvojovými záměry Evropské unie v oblasti elektronických komunikací. Realizace záměrů komponenty podpoří budování strategické autonomie Evropy v oblasti informačních a komunikačních systémů a digitálních služeb, což je v souladu s prioritou posilování digitální suverenity EU.

V tomto ohledu je zásadní zejména reforma 1.4.1, která vytváří integrovaný Výbor pro digitální transformaci, jehož jedním z hlavních úkolů bude právě koordinace zajištění bezpečnosti a otevřené strategické autonomie ve spolupráci veřejných a soukromých subjektů.

Veškeré investice v rámci komponenty 1.4 budou z podstaty kofinancování evropských programů nebo zajištění národních strategických cílů v digitální agendě, vedeny v souladu se zásadami multi-vendor oslovení a výběru, a to s ohledem na dodržení nejvyšších standardů kvality a zhodnocení bezpečnostních rizik. Relevantní postupy a doporučení EK budou vzaty v potaz zejména, nikoliv však pouze, u investic do demonstračních projektů 5G (1.4.1.6) a vybudování kvantové komunikační infrastruktury (1.4.3.1).

Česká republika se bude zasazovat o bezpečné budování infrastruktury pro nové technologie, a stejně tak pokračovat v systematickém a pečlivém hodnocení rizik, nezbytných pro vytvoření a udržení odolné a bezpečné infrastruktury.

3.8 Zhodnocení realizace přeshraničního projektů

Části investice **1.3.4 Dokrytí 5G koridorů a podpora rozvoje 5G** mají charakter přeshraniční spolupráce. Je však jasně rozlišeno, že:

Komponenta obsahuje řadu aktivit, jež vznikly na základě původních podnětů EK, které ČR pak realizačně rozšiřuje a současně zdůrazňuje jejich evropskou dimenzi.

Výstavba sítí VHC musí být doprovázena odstraňováním překážek a bariér, které omezují a zpomalují investiční výstavbu sítí elektronických komunikací (směrnice 2014/61EU). ČR kromě transpozice dané směrnice přijala již dva balíky opatření (Akční plán a Akční plán 2.0), jejichž cílem je odstraňovat uvedené negativní jevy a snižovat administrativní náročnost. Rovněž ČR rozšířila aktivity Broadband Competence Office (BCO) o působnost územních koordinátorů. Obě iniciativy byly pozitivně hodnoceny na jednáních se zástupci EK a lze je prosazovat členskými státy EK jako best practice v rámci roadmaps implementujících Connectivity Toolbox.

Dále komponenta obsahuje záměr pokrýt signálem 5G pro pohybující se objekty v železničních koridorech splňující parametry pro CAM aplikace. Tento záměr plánuje ČR v rámci CEF 2 komplementárně doplnit o evropskou dimenzi tak, aby existovala bezprostřední vazba na realizaci FeMBMS (Further evolved Multimedia Broadcast Multicast Service) a FRMCS v železniční dopravě v rámci EU.

Realizaci úkolů vyplývajících z Akčního plánu 5G pro Evropu (COM(2016) 588) na území ČR podpoří strategické dokumenty, analýzy a studie, které jsou obsaženy v reformách této komponenty. ČR prosazuje, aby v této oblasti v rámci EK vznikla platforma podporující rozvoj sítí 5G a aplikací ekosystémů sítí 5G v členských zemích EU.

3.9 Zhodnocení příspěvku k plnění evropských vlajkových iniciativ

NPO se kromě specifických národních priorit věnuje rovněž potřebě některých společných unijních výzev, které vyžadují koordinované investice a reformy všech zemí, podporují růst, vytvářejí nová pracovní místa a jsou potřebné pro souběžnou transformaci. Jedná se tzv. evropské stěžejní iniciativy, které přispějí k tomu, že se Evropa stane digitálním a ekologickým kontinentem se zřejmými přínosy pro ekonomiku i obyvatele. ČR se tak v plánu snaží reflektovat společné celounijní výzvy, které EK stanovila v Roční strategii pro udržitelný růst 2021. Hlavní ambicí Evropy je dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a hodlá výrazně zvýšit svůj podíl v oblasti snižování emisí skleníkových plynů pro rok 2030. NPO ČR se zapojí do těchto společných iniciativ:

- Nabírání na síle (*Power up*)
- Renovace (*Renovate*) – zlepšení energetické účinnosti budov;

- Dobíjení a doplňování paliva (*Recharge and Refuel*) – urychlení rozvoje čisté mobility;
- Připojení (*Connect*) – budování vysokorychlostního internetu;
- Modernizovat (*Modernise*) – EU-ID a modernizace klíčových digitálních veřejných služeb;
- Rozšíření (*Scale-up*) – vytváření evropského průmyslového cloudu;
- Změna kvalifikace a prohlubování dovedností (*Reskill and Upskill*).

3.9.1 Nabírání na síle (Power up)

Účelem iniciativy „**Nabírání na síle**“ je obecně vývoj čistých technologií, jež ob stojí i v budoucnosti, urychlení vývoje a využívání obnovitelných zdrojů energie, jakož i jejich integrace prostřednictvím modernizovaných sítí a lepšího propojení. Tato stěžejní iniciativa by měla položit základy pro rozhodující trhy s vodíkem v Evropě a související infrastrukturu. Jejím cílem je podpořit vybudování a odvětvovou integraci téměř 40 % z 500 GW vyrobených z energie z obnovitelných zdrojů potřebných do roku 2030, podpořit vybudování kapacity elektrolyzérů o výkonu 6 GW a výrobu a přepravu 1 milionu tun vodíku z obnovitelných zdrojů v celé EU do roku 2025.

V rámci komponenty **2.3 Přejít na čistší zdroje energie** bude podpořen rozvoj fotovoltaických zdrojů a související náhrada fosilních zdrojů energie s cílem snížení emisní náročnosti ČR a snížení emisí znečišťujících látek. Rozvoj fotovoltaických zdrojů je zasazen do širšího rámce strategie transformace energetického sektoru.

Stavba nových fotovoltaických zdrojů energie by měla být plně v souladu s první dimenzí energetické unie snižování emisí skleníkových plynů nebo konkrétněji se zvyšováním OZE. Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu (NECP CZ) stanovil cíl podílu OZE na hrubé konečné spotřebě do roku 2030 na úrovni 22,0 %. Podíl OZE v elektroenergetice by se měl do roku 2030 zvýšit na 16,9 % (z cca 14,0 % v roce 2019). Pokud jde o fotovoltaické zdroje, NECP CZ předpokládá zvýšení instalovaného výkonu na cca. 3 975 MWe do roku 2030 (z přibližně 2 086 MWe). Jak je uvedeno v NECP CZ, potřebný nárůst instalovaného výkonu pro splnění uvedené cíle může být vyšší v důsledku možného ukončení provozu některých stávajících fotovoltaických zdrojů v důsledku vypršení stanovené lhůty pro výplatu provozní podpory. Prostřednictvím této komponenty by mělo být realizováno cca 270 MW instalovaného výkonu fotovoltaických zdrojů. Tento dodatečný rozvoj fotovoltaických zdrojů by měl přispět k překročení cíle stanoveného ve Vnitrostátním plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu. Tento instalovaný výkon odpovídá cca. 972 TJ konečné spotřeby z obnovitelných zdrojů energie, což odpovídá (za jinak stejných předpokladů) zvýšení cílového podílu OZE v sektoru elektroenergetiky v roce 2030 ze 16,92 % na 17,28 % a ke zvýšení cíleného celkového podílu OZE z 22,00 % na 22,09 %. ČR plánuje v tomto ohledu zahrnout podrobné informace do zprávy o pokroku v oblasti OZE, která má být připravena v souladu s nařízením EU 2018/1999. V tomto ohledu bude případně v rámci aktualizace NECP CZ zvýšen celkový cíl OZE, pokud tedy bude rozhodnuto o přípravě této aktualizace na národní úrovni rozhodnuto, což v tuto chvíli není možné předjímat.

Modernizace distribuce tepla by měla být plně v souladu s druhou dimenzí energetické unie, která je zaměřena na zvýšení energetické účinnosti. Veřejné prostředky by měly být primárně použity na rekonstrukci parních rozvodů tepla na systémy založené na horké vodě, což je spojeno s relativně významnými úsporami primární energie. V tomto ohledu je však také nezbytné zvýšit účinnost horkovodních rozvodů a modernizovat předávací stanice, řídicí systémy a čerpací stanice pro distribuci tepelné energie. Tato komponenta by měla vést k úspoře primárních energetických zdrojů cca na úrovni 254,3 TJ. Uvedené úspory primární energie by rovněž měly zabránit vypuštění nezanedbatelného množství emisí skleníkových plynů (a dalších znečišťujících látek). Rekonstrukce rozvodů tepla je součástí širší transformace soustav dálkového vytápění ČR, které jsou stále převážně založeny na spalování fosilních paliv. Opatření v této oblasti (zejména tedy investiční a provozní podpora, ale i další dodatečné nástroje) jsou zaměřeny na modernizaci zdrojů KVET (dle našeho názoru není nutné detailněji zdůrazňovat pozitivní roli kombinované výroby elektřiny a tepla pro naplňování hlavních dimenzí energetické unie, zejména tedy dimenze zvyšování energetické účinnosti), respektive nahrazení zdrojů KVET využívající fosilní paliva zdroji KVET s výrazně nižší uhlíkovou stopou (včetně zdrojů využívající OZE, které by rovněž měly přispět k cíli průměrného ročního přírůstku OZE v sektoru vytápění a chlazení, který je rovněž stanoven v NECP CZ). Modernizaci distribuce tepla lze považovat za předpoklad celkové transformace sektoru dálkového vytápění. Modernizace rozvodů tepla by měla zajistit, že nové zdroje KVET (financované z významné části skrze ostatní dotační programy) budou již dimenzovány na moderní rozvody tepla s nízkými energetickými ztrátami. Detailnější informace s ohledem na celkovou strategii modernizace systému dálkového vytápění budou k dispozici v připravované strategickém dokumentu. Tato strategie zohledňuje také doporučení Uhlé komise ČR.

K plnění přispěje rovněž komponenta **2.4 Rozvoj čisté mobility**, která podpoří jak infrastrukturní projekty, tak i nákup bateriových a vodíkových vozidel.

Komponenta **2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší** přispěje též k plnění iniciativy „Nabírání na síle“, protože v rámci této komponenty se předpokládá také podpora instalace FVE v sektoru bydlení.

3.9.2 Renovace (Renovate)

Záměrem iniciativy „**Renovace**“ je zlepšení energetické účinnosti veřejných a soukromých budov, které významně přispěje k dosažení cílů v oblasti klimatu, vytvoří velký počet pracovních míst ve stavebnictví, úspory nákladů na energii, zdravější životní podmínky, podpoří digitální rozvoj prostřednictvím inteligentního bydlení. Programy renovace budov tak budou mít zásadní význam pro podporu ekonomického růstu. Iniciativa by měla do roku 2025 přispět ke zdvojnásobení míry renovací a k podpoře rozsáhlých renovací.

Výše uvedených cílů by chtěla ČR dosáhnout zejména prostřednictvím komponenty 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru. Hlavní ambicí komponenty je zvýšení energetické účinnosti v rámci celého národního hospodářství zejména ve vztahu ke stanoveným cílům vyplývajících z revidované podoby směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti a směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov (článek 2a Dlouhodobá strategie na podporu renovace vnitrostátního fondu obytných a jiných než obytných budov, veřejných i soukromých). Základním cílem je národní příspěvek k zajištění splnění cíle EU v oblasti energetické účinnosti do roku 2030 (32,5% snížení celkové konečné spotřeby oproti scénáři PRIMES 2007) a dekarbonizace fondu budov do roku 2050. Způsob stanovení cílů a politiky k jejich dosažení jsou uvedeny ve Vnitrostátním plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu.

Další významnou částí, která by měla naplnit cíl EK, je komponenta 2.5 **Renovace budov a ochrana ovzduší**. Hlavní ambicí komponenty je zvýšení energetické účinnosti v rámci celého národního hospodářství zejména ve vztahu ke stanoveným cílům vyplývajících z revidované podoby směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti, která byla v prosinci roku 2018 revidována na novou podobu směrnice s číslem 2018/2002. Zároveň je důležitým cílem snížení emisí látek znečišťujících ovzduší. Podle pravidel pro stanovení závazku je cíl ČR dle článku 7 výše uvedené směrnice pro období 2021-2030 ve výši 84 PJ nových úspor energie v roce 2030, tj. celkem 462 PJ kumulovaných úspor energie do roku 2030. Komponenta také přispívá k plnění cílů podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie dle článku 3, zejména cíle podílu energie z obnovitelných zdrojů v odvětví vytápění a chlazení dle článku 23 a cíle rozšíření energie z obnovitelných zdrojů v odvětví dopravy dle článku 25 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001/EU o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Hlavní ambicí komponenty je snižování spotřeby energie a přechod na čistší zdroje energie v sektoru domácností. To znamená energetické rekonstrukce budov včetně výstavby nových budov, využívání OZE v budovách a záměnu zdrojů vytápění na pevná převážně fosilní paliva za nízko-emisní zdroje, respektive bezemisní zdroje v rezidenčním sektoru.

3.9.3 Dobíjení a doplňování paliva (Recharge and Refuel)

Účelem iniciativy „**Dobíjení a doplňování paliva**“ je podpora čistých technologií, jež obtoží i v budoucnu s cílem urychlit využívání udržitelné, dostupné a inteligentní dopravy, dobíjecích stanic a plnicích stanic a rozšíření veřejné dopravy. Tyto aktivity učiní evropská města a regiony čistší, urychlí transformaci průmyslu a přispějí k dosažení pařížských cílů v oblasti klimatu. Cílem této stěžejní iniciativy bude do roku 2025 vybudovat jeden ze tří milionů dobíjecích stanic potřebných v roce 2030 a polovinu z 1 000 potřebných vodíkových stanic.

Výše uvedených cílů EU by chtěla ČR dosáhnout prostřednictvím komponenty 2.4 **Rozvoj čisté mobility**. Pro zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí z dopravy je žádoucí posílit zastoupení nízkoemisních způsobů dopravy, tedy čistou mobilitu. Tuto skutečnost zmiňují strategické dokumenty např. Státní politika životního prostředí ČR, Politika ochrany klimatu v ČR, Národní program snižování emisí ČR.

Cílem ČR je zvýšit počet dobíjecích a plnicích stanic pro alternativní paliva a počet vozidel s nulovými a nízkými emisemi v ČR, zrychlit využívání udržitelné dopravy a podpořit rozvoj čistší, silnější a rozsáhlejší veřejné dopravy.

Vazba tohoto cíle je i v doporučeních EU pro ČR v rámci udržitelné dopravní infrastruktury. Snahou ČR je snížení emisí v dopravě prostřednictvím opatření uvedených v Aktualizaci Národního akčního plánu čisté mobility (NAP CM), který vznikl na základě požadavku směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Aktualizace tohoto dokumentu reaguje na dosavadní postup plnění a některé nové výzvy v této oblasti a reflektuje mj. nejnovější vývoj legislativy EU.

V současnosti je v ČR (k 31.12.2020) dle statistiky Ministerstva průmyslu a obchodu 734 stanic, 1 516 dobíjecích bodů a 7 109 bateriových elektrických vozidel kategorie M1. Dle NAP CM je cílem pro rok 2030 - 220 000 – 500 000 elektromobilů a 19 000-35 000 dobíjecích bodů.

Investice zahrnuté v této komponentě pomůže k urychlení výstavby infrastruktury a rychlejšímu rozšíření elektrických vozidel, aby tato infrastruktura byla využívána. To pomůže nastartování výroby a prodeje vozidel na alternativní paliva a výrazně podpoří oživení. Opatření by měla přinést významné snížení emisí skleníkových plynů a zlepšit kvalitu ovzduší. Investiční podpora výstavby dobíjecích a plnicích stanic a tím spojená podpora nákupu nízkoemisních a bezemisních vozidel má za cíl zvýšit motivaci subjektů investovat do výstavby infrastruktury pro alternativní paliva. Tyto aktivity jsou v současnosti zatím ztrátové. Podpora nákupu vozidel na alternativní paliva má za cíl kompenzovat vyšší pořizovací cenu těchto vozidel, a tak zvýšit motivaci potenciálních zájemců ke koupi o tato vozidla.

Sektor dopravy je v ČR druhým největším zdrojem emisí skleníkových plynů. V období 2000–2018 se emise CO₂ z dopravy zvýšily o 66 %. V rámci sektoru dopravy je pak největším producentem emisí CO₂ individuální automobilová doprava, následovaná silniční nákladní dopravou a silniční veřejnou dopravou. Doprava je v ČR i významným zdrojem dalších znečišťujících látek (pevné částice frakce PM_{2,5}, PM₁₀, dále NO₂). Problém znečištění ze silniční dopravy se týká zejména velkých měst a aglomerací, ale nevyhýbá se také menším sídlům s vysokou intenzitou dopravy. ČR je rovněž významnou tranzitní zemí. Např. v Praze se doprava v roce 2016 podílela na celkových emisích PM_{2,5} téměř 50 % a na celkových emisích oxidů dusíku cca 75 %.

Komponenta 2.4 je také úzce svázána s komponentou **2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší**, neboť se předpokládá podpora dobíjecích stanic pro elektromobily v sektoru bydlení.

3.9.4 Připojení (Connect)

Iniciativa „**Připojení**“ by měla občanům a podnikům v Evropě umožnit přístup k rychlým širokopásmovým službám. Zavádění rychlých širokopásmových služeb do všech regionů a domácností, včetně optických sítí a sítí 5G, jakož i rozvoj kvantové kryptografické komunikace bude mít zásadní význam pro zajištění co nejširšího územního pokrytí v oblastech, které nejsou pokryty trhem, a zároveň pro zachování otevřené strategické autonomie EU. Zatímco se očekává, že městské oblasti a hlavní pozemní dopravní trasy budou rychleji pokryty ze soukromých zdrojů, facilita na podporu oživení a odolnosti by měla zajistit, aby do roku 2025 bylo pro všechny oblasti zajištěno co nejširší nepřerušované pokrytí sítí 5G.

Výše uvedených cílů by měla ČR dosáhnout prostřednictvím iniciativy v rámci komponenty **1.3 digitální vysokokapacitní síť**. Zásadním strategickým dokumentem je Národní plán rozvoje sítí s velmi vysokou kapacitou. Tento dokument je součástí koncepce Digitální Česko a Inovační strategie ČR 2019–2030. Národní plán rozvoje sítí s velmi vysokou kapacitou shrnuje analýzu současného stavu, vytyčuje postupy a nástroje a jeho implementace v dlouhodobém horizontu vytvoří podmínky pro rozvoj vysokokapacitního připojení k internetu, a to v kvalitě a spolehlivosti podle parametrů vymezených v regulačním rámci EU pro síť s velmi vysokou kapacitou.

Pokrytí českých domácností pevnými sítěmi VHCN dosáhlo podle Strategie DESI 2020 jen 29 % (průměr EU je 44 %). Hlavní ambicí je proto skrz síť s vysokou kapacitou (síť VHCN) zajistit v maximální možné míře přístup k datovým službám prostřednictvím připojení k internetu pro obyvatele, podnikatele, veřejnou správu a socioekonomické aktéry, zejména ve venkovských oblastech a využívat tento potenciál na celém území. Mělo by jít rovněž o urychlení a zlevnění výstavby sítí VHCN. Zároveň je nutné vytvořit podmínky podporující rozvoj sítí a služeb 5. generace (5G), zejména v oblastech doplňujících rozvojová kritéria stanovená aukcí kmitočtů.

Reformy v této oblasti se tak zaměří na zlepšování prostředí pro budování sítí elektronických komunikací, podporu rozvoje ekosystému sítí 5G a podporu prostředí pro další generace. Investice budou směřovány do vybudování vysokokapacitního připojení, dokrytí koridorů sítěmi 5G a podpory jejich rozvoje. Do rámce investic vynaložených do sítí VHCN lze zařadit vznik a vývoj digitálních technických map, připojení adresních míst k sítím VHCN, připojení obcí a jejich místních částí, připojení socioekonomických aktérů, rozvoj ekosystému sítí 5G ve významných národohospodářských sektorech, oblasti a podpory rozvoje sítí 5G v koridorech a prostřednictvím aplikací vertikál ekosystému sítí 5G.

Strategickým dokumentem Implementace a rozvoj sítí 5G v ČR by měla být podpořena reforma rozvoje ekosystému sítí 5G. Budou rozpracovány rozvojové koncepce a strategie jednotlivých národohospodářských sektorů (průmysl, doprava, zdravotnictví, zemědělství, životní prostředí, bezpečnost a IZS, atd.) včetně definování souvisejících procesů, postupů a kroků. Bude nezbytné vymezit a rozpracovat úkoly vyplývající z oblasti kybernetické bezpečnosti, výstavby sítí elektronických komunikací v intravilánu obcí a měst, rozvoje chytrých měst/obcí/regionů a taky koncepčně a operativně řešit problémy spojené bojem s dezinformacemi o 5G sítích.

1. S využitím veřejných zdrojů je nutné železniční a silniční koridory v plném rozsahu pokrýt mobilními službami 5G (jedná se o lokality, kde pokrytí lze dosáhnout pouze za předpokladu neúměrně vysokých investičních nákladů).

2. Cíleně směřovanou veřejnou podporou je nutné podpořit vývoj nedostatkových aplikací vertikál ekosystému sítí 5G a tím způsobem ve skutečnosti urychlí rozvoj sítí 5G.

3. Cílené řešení problémů rozvoje sítí 5G v úzce specifických oblastech (kybernetická bezpečnost na sítích 5G, kompaktní boj s dezinformacemi o sítích 5G apod.).

Investice by měly směřovat na koridory a podporu rozvoje sítí 5G, čímž by mělo být dosaženo cílů EK, týkajících se rozvoje sítí 5G v investičně těžkých lokalitách, ve kterých lze dosáhnout doplňkové synergické efekty (rozvoj a zkvalitnění služeb poskytovaných v dopravních koridorech), a paralelní podpory a rozvoje aplikací vertikál ekosystému sítí 5G. Investováno by mělo rovněž na pokrytí 5G koridorů. Naplnění cílů EK bude dosaženo zajištěním v maximální míře pokrytí signálem 5G vybraných koridorů, montáže opakovačů do vagonů, odzkoušení nasazení inteligentního dopravního systému (C-ITS) v 5G sítích na zkušebním polygonu a podporou vědeckovýzkumných aktivit spojených s technickým rozvojem infrastruktury systému 5G.

3.9.5 Modernizovat (Modernise)

Záměrem iniciativy „**Modernizovat**“ je zajistit modernizované klíčové digitální veřejné služby přístupné všem. Bezpečný celoevropský elektronický systém pro elektronickou identifikaci a autentizaci ve vztahu k vládám a soukromým subjektům a přístup k jejich službám poskytnou občanům kontrolu nad jejich online identitou a údaji, a umožní přístup k digitálním službám on-line. Digitalizace veřejné správy a služeb zvýší účinnost obojího. Patří sem i soudnictví a systém zdravotní péče. Do roku 2025 by členské státy měly zajistit poskytování evropské digitální identity (e-ID) a orgány veřejné správy by měly poskytovat interoperabilní, personalizované a uživatelsky vstřícné digitální veřejné služby.

Naplňování a přispívání k této iniciativě je obsaženo v komponentách **1.1 Digitální služby občanům a firmám** a **1.2 Digitální systémy veřejné správy**. Cílem komponenty 1.1 je digitalizovat jednotlivé agendy vykonávané státem a veřejnou správou (včetně zdravotnictví jako komplexního oboru ekonomiky státu, který je min. parciálně řízen prostřednictvím státu a financován z veřejných prostředků) a postupně tyto agendy řetězit do životních situací řešených z jednoho místa pod jedním přihlášením a v identickém rozhraní, a to především prostřednictvím federovaných portálů (Portál veřejné správy, Portál občana, Portál podnikatele, Portál justice, Portál zdravotnictví, ...). Zároveň poskytnout občanům a podnikatelským subjektům přístup k datům v rámci státní a veřejné správy umožňující řešení životních situací, a to včetně neveřejných dat přístupných kvalifikovaným subjektům pomocí řízeného přístupu při zachování principů bezpečnosti, ochrany osobních údajů, ochrany autorských práv apod. V neposlední řadě v rámci tohoto cíle vzniknou komplexní závazná pravidla pro správu dat institucemi státní a veřejné správy. Tento cíl má generovat roční úsporu na straně klientů až ve výši 25 mld. Kč ročně (občané a podnikatelé – viz důvodová zpráva k zákonu č. 12/2020 Sb. o právu na digitální služby). Cíl dále zvyšuje odolnost ČR především v oblasti dostupnosti služeb státu při mimořádných událostech a je v souladu s doporučeními EU pro r. 2019-2021 především v oblastech digitální transformace a infrastruktury a snižování administrativní zátěže. Cíl zároveň posiluje schopnosti a možnosti evidence based government policy.

Cílem komponenty 1.2 je vytvořit efektivní prostředí pro digitalizaci agend vykonávaných veřejnou správou (a zdravotnictvím jako komplexním oborem ekonomiky financovaným především z veřejných zdrojů), a to především z pohledu: (i) Sdílení dat mezi jednotlivými systémy (orgány a institucemi) prostřednictvím základních registrů, propojeného datového fondu a Informačního systému sdílené služby (eGovernment SBUS), (ii) Vytvoření či rozvoj stávajících či nových funkcionalit backendových informačních systémů jednotlivých orgánů a institucí, které slouží především k vlastnímu výkonu agend. Hlavní důraz je zde kladen na vzájemnou spolupráci umožňující vyšší míru vnitřní digitalizace úřadů a institucí, (iii) Kybernetické bezpečnosti vybraných centrálních orgánů a poskytovatelů zdravotnických služeb především v regionu Prahy, (iv) Sdílení znalostí, kompetencí, metodik a standardů poskytovaných prostřednictvím kompetenčních center vč. jejich přenosu na jednotlivé úřady a instituce.

3.9.6 Rozšíření (Scale-up)

Iniciativa „**Rozšíření**“ - digitální transformace EU závisí na zvýšení kapacit evropského průmyslového cloudu dat a na schopnosti rozvíjet nejvýkonnější, nejmodernější a nejudržitelnější procesory. Do roku 2025 bude cílem stěžejní iniciativy zdvojnásobit výrobu polovodičů v Evropě a desetkrát zvýšit výrobu energeticky účinnějších procesorů. To například umožní rychlé zavádění propojených automobilů a zdvojnásobení podílu společností v EU, které využívají pokročilé cloudové služby a data velkého objemu (ze současných 16 %).

Na základě strategie Digitální Česko, Inovační strategie 2020–2030 a Národní strategie AI plánuje ČR prostřednictvím své komponenty **1.5 digitální transformace podniků** vytvořit propojený a udržitelný digitální ekosystém. Tento ekosystém zahrnuje všechny důležité nové a vznikající technologie, jako je umělá inteligence, vysoce výkonná výpočetní technika,

kybernetická bezpečnost či cloudové služby. Cílem plně fungujícího ekosystému je zabezpečit komplexní provázanost všech aktérů v systému a jejich aktivní nabídku vůči ostatním subjektům tak, aby došlo k pokrytí potřeb trhu.

Jedním z hlavních cílů propojeného digitálního ekosystému je vytvoření sítě EDIH. EDIHy budou pomáhat malým a středním podnikům s využíváním nových digitálních technologií, nebo například i cloudových služeb. Přechod na Cloud může hrát významnou roli v boji s pandemií.

Naplněním cílů EK bude využívání BidDat a Cloudových služeb, které jsou zásadním faktorem v boji s pandemií, posílením průmyslu a dlouhodobě udržitelného růstu. EDIHy ve spolupráci s národní sítí DIH může pomoci k většímu využívání těchto nových technologií.

V rámci Národní strategie cloud-computingu vznikne technologická platforma pro digitální transformaci, která obsahuje všechny dostupné a potřebné informace o cloud computingu. Investice by měly být směřovány do podpory využívání využívání cloudových služeb a zpracování dat českými podniky. Cílem je podpořit procentuální nárůst podniků využívajících cloudové služby a datovou analytiku.

3.9.7 Změna kvalifikace a prohlubování dovedností (Re-skill and Up-skill)

Tato evropská iniciativa předpokládá značné investice do změny kvalifikace a prohlubování dovedností, má zásadní význam pro podporu ekologické a digitální transformace, zvýšení inovačního a růstového potenciálu, posílení hospodářské a sociální odolnosti a zajištění kvalitní zaměstnanosti a sociálního začlenění. Investice a reformy by se měly zaměřit na digitální dovednosti a vzdělávání a odbornou přípravu pro všechny věkové skupiny. Do roku 2025 by se měl podíl Evropanů ve věku 16–74 let se základními digitálními dovednostmi zvýšit na 70 %. Cílem je zajistit výrazné zlepšení digitálních kompetencí a inforatického myšlení žáků, zvláštní pozornost by se měla věnovat znevýhodněným skupinám, tj. primárně těm s nižším socioekonomickým statusem, ženám a zejména mladým lidem vstupujícím na trh práce, a to za pomoci vytváření kvalitních pracovních příležitostí a podporou odpovídající nabídky učňovské přípravy a posilování odborného vzdělávání a přípravy. Členské státy by měly zajistit výrazné zlepšení digitálních kompetencí žáků, aby se snížil podíl 13–14letých studentů, kteří v počítačové a informační gramotnosti zaostávají, na méně než 15 %. Do roku 2025 by alespoň čtyři z pěti absolventů odborného vzdělávání a přípravy měli být zaměstnáni a tři z pěti by měli využít profesní přípravu na pracovišti.

Výše uvedených cílů EU by ČR chtěla dosáhnout prostřednictvím své komponenty **3.1 inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace**, která je součástí Strategie digitální Česko a Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+. Obě zmíněné strategie si kladou za cíl přispět k masivnímu využívání digitálních technologií, které jsou nedílnou součástí všech oblastí vzdělávání. Moderní technologie by se měly stát smysluplnou součástí výuky, podporovat inforatické myšlení a digitální gramotnost žáků. Aby byla zajištěna vysoká kvalita digitálního vzdělávání, je důležité se zaměřit na 3 aspekty: i) vnitřní a externí konektivitu škol, školského vybavení a služby IT, což je záměrem mimo jiné i jiných komponent Národního plánu obnovy Česka; ii) digitální kompetence a inforatické myšlení učitelů a žáků; iii) kvalitní digitální obsah a kurikulum. Tyto tři aspekty jsou propojeny a bez jejich komplementarity nemůže být zajištěno vysoce kvalitní vzdělávání v souvislosti s dynamickými změnami ve společnosti. Tento předpoklad je v souladu s nově publikovaným akčním plánem pro digitální vzdělávání Evropské komise (DeAP).

Vzhledem k dynamickému vývoji digitálních technologií je nutné zabezpečit, aby měli jedinci stejný přístup k digitálním technologiím. Pokud student nemá dostatečné digitální kompetence, přístup k digitálním technologiím nebo internetovému připojení, je ohrožen takzvaným digitálním vyloučením. Úkolem vzdělávacího systému je minimalizovat nebo zabránit digitálním nerovnostem mezi žáky bez ohledu na jejich socioekonomické zázemí, a to podporou nediskriminačního přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a vytvářením podmínek pro zvýšení jejich digitálních kompetencí, které využijí nejen ve škole během výuky (například školní kluby, přístupné technologie pro žáky, náležité využívání digitálních technologií ve svém volném čase atd.).

Výše uvedenou problematiku chce ČR realizovat prostřednictvím 1) reformy kurikula a posílení IT vzdělávání, 2) implementací revidovaného kurikula a rámce DigCompEdu a také 3) posílení samotného vybavení škol základními a pokročilými digitálními technologiemi.

Příspěvkem k dosažení cílů EU pak bude jedinec vybavený základními kompetencemi a dovednostmi, schopný reagovat na výzvy dnešního dynamického světa. Doporučené reformy mají ambici významně podpořit digitální vzdělávání a inforatické myšlení a zvýšit počet občanů vybavených základními digitálními dovednostmi. Komponenta cílí také na vybavení mateřských škol základními digitálními technologiemi, kde však bude kladen důraz na používání těchto zařízení primárně ze strany učitele, učitelky. Díky pokročilé digitalizaci a související transformaci vzdělávacího systému očekáváme významnější podíl pracovních míst v sektorech s vyšší přidanou hodnotou. Zároveň předpokládáme, že díky pokročilým

digitálním dovednostem žáků a studentů bude potenciál pro vytváření inovací v oblasti udržitelného podnikání plně vyvinut. Navýšení počtu odborníků v této oblasti je zcela zásadní pro další rozvoj ekonomiky jak na národní, tak na evropské úrovni. Jejich současný nedostatek zapříčiňuje nedostatečné investice firem do výzkumu, vývoje a inovací. Reforma vzdělávacího systému a propojení ekosystému bude vést k posílení samotné vzdělanosti populace, z toho plynoucí i posílení ekonomiky jako takové a následně i celkový rozvoj v oblasti digitalizace státu.

Další velmi důležitou oblastí, kterou by ČR chtěla reformovat, je **adaptace kapacity a zaměření školních programů v rámci komponenty 3.2**. Jedná se zejména o kapacity ve vysokoškolském vzdělávání pro on-line výuku, re-skilling a up-skilling. 1) Instituce vysokoškolského vzdělávání mají omezené kapacity pro poskytování výuky online. V některých rozvíjejících se technologických oborech a disciplínách existuje příliš málo studijních programů s omezeným počtem studijních míst, což má za následek nedostatek odborníků pro soukromý i veřejný sektor. 2) Instituce vysokoškolského vzdělávání mají pouze omezené kapacity pro rekvalifikaci a vzdělávání jako takové. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ schválená 19. 10. 2020 vládou České republiky stanovila jako jeden ze svých strategických cílů, konkrétně se jedná o cíl 2, snížení nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. Cílem je zajistit spravedlivou šanci na přístup ke kvalitnímu vzdělávání pro všechny děti, žáky a studenty, a zvýšit kvalitu vzdělávání ve školách a regionech zaostávajících za jinými částmi vzdělávacího systému. Komponenta dále navazuje také na stěžejní koncepční dokument pro terciární vzdělávací sektor, kterým je Strategický záměr ministerstva pro oblast vysokých škol na období od roku 2021 schválený dne 30. 6. 2020 poradou vedení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Výše uvedenou problematiku by ČR chtěla realizovat prostřednictvím reformy a investic týkajících se 1) transformace vysokých škol s cílem adaptovat je na nové formy učení v odpovědi na měnící se potřeby trhu práce v post-covidové obnově, 2) podporou škol při práci s heterogenní skupinou žáků ve všech regionech, tedy nejen těch, které statisticky vykazují zvýšené nerovnosti ve vzdělávání, 3) dále bude podpořeno doučování žáků základních a středních škol a v neposlední řadě 4) se bude investovat do rozvoje vybraných klíčových akademických pracovišť.

Zmíněná investice do rozvoje vybraných klíčových akademických pracovišť představuje budování moderních zařízení pomocí synergických efektů z již postavené infrastruktury dotčených veřejných vysokých škol, kterými jsou Univerzita Karlova a Masarykova univerzita. V rámci těchto nově budovaných univerzitních kampusů s úzkým odkazem na další fakulty umožní tato investice multidisciplinární rozvoj vzdělávání v oblastech jako je medicína, biomedicína, biotechnologie, farmacie a přírodní vědy. Bude tedy možné modernizovat zásadně koncept (de facto vytvořit nový koncept) vzdělávání v kritických oblastech odrážejících potřeby odolnosti ČR na současné hrozby.

Příspěvkem k cílům vytyčených EU je přizpůsobení vysokoškolských institucí výzvám 21. století tím, že rozvinou svoje kapacity pro online vzdělávání a učení, využívání metod blended learningu a rozvoj kapacit vysokoškolských institucí pro poskytování re-skilling a up-skilling s ohledem na měnící se potřeby trhu práce, přičemž doménou vysokých škol bude primárně upskilling pracovníků v oblastech vyžadujících vysokou kvalifikaci (tzv. knowledge-intensive). Dále se připraví studijní programy v rychle se rozvíjejících odvětvích s vysokou přidanou hodnotou a v odvětvích s významnou společenskou relevancí a nedostatkem kvalifikovaných pracovníků. Připravovat se také budou studijní programy profesního profilu orientovaných na potřeby trhu práce a zahrnující významný podíl praktické výuky. Tato reforma povede k větší dostupnosti a flexibilitě vysokoškolského vzdělávání, což vytvoří předpoklady a tím i lepší zaměstnatelnost pro skupiny v ohrožení nezaměstnanosti.

Oblast podpory a rozvoje systému celoživotního učení, resp. dalšího vzdělávání, je pro Českou republiku velkou a dlouhodobou výzvou. Participace na dalším vzdělávání je zde dlouhodobě nízká (8,1 % oproti 11,3 % v EU), alarmující je zejména klesající podíl účasti v dalším vzdělávání v České republice v posledních letech.

Proto hlavním cílem **komponenty 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce** je výrazně podpořit rozvoj oblasti celoživotního učení a rozvinout systémové prostředí v oblasti dalšího vzdělávání a v souladu s cíli Evropské agentury dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost zvýšit participaci v dalším vzdělávání. MPSV se hodlá v souladu s Doporučením Rady k národnímu programu reformy Česka na rok 2020 a stanoviskem Rady ke konvergenčnímu programu Česka z roku 2020, kde je jako jedno z doporučení pro ČR uvedeno: „Podporovat zaměstnanost aktivními politikami na trhu práce, poskytováním dovedností (včetně digitálních dovedností) a přístupem k digitálnímu učení“ a v souladu s Akčním plánem pro evropský pilíř sociálních práv a aktuálně zveřejněným Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade“ zaměřit především na problematiku rozvoje digitálních dovedností a dovedností potřebných z hlediska potřeb a dopadů 4. průmyslové revoluce. Rozvoj těchto aktivit je akcentován taktéž v rámci plánovaných aktivit navázaných na Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030, který bude v následujících letech hlavním strategickým dokumentem pro oblast politiky zaměstnanosti v České republice.

MPSV proto v souladu s výše uvedenými doporučeními EK hodlá v rámci Národního plánu obnovy podpořit nejen investice do oblasti celoživotního učení a rozvoje dovedností, ale též realizovat reformní kroky, které by rozvoj oblasti celoživotního učení podpořili ze systémového hlediska. Tyto reformy se budou zaměřovat na vytvoření koordinačního mechanismu na tripartitní bázi pro oblast dalšího vzdělávání a vytvoření přehledné databáze nabídky rekvalifikací a dalšího vzdělávání, jež by umožňovala lepší párování nabídky a poptávky v oblasti rekvalifikací a dalšího vzdělávání. Dále se rozšíří cílové skupiny osob v produktivním věku, které se mohou účastnit rekvalifikací a dalších vzdělávacích aktivit pro zlepšení jejich zaměstnatelnosti a odstranění nedostatků v oblasti digitálních dovedností a dojde k rozšíření nabídky možností vzdělávání z obsahového hlediska a podporu vzniku a rozvoje sítě moderních vzdělávacích center, která by svým materiálně technickým vybavením odpovídala technologickým výzvám spojeným s procesy digitalizace a potřebami průmyslu 4.0.

3.10 Zhodnocení příspěvku k politikám pro příští generaci, děti a mládež, včetně vzdělávání a dovedností

Z pohledu politik pro příští generace, děti a mládež je důležité uvést širší kontext. Dne 19. října 2020 byla schválena Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, která je klíčovým dokumentem pro rozvoj vzdělávací soustavy České republiky v dekádě 2020-2030, kdy je jejím hlavním cílem modernizovat vzdělávací systém v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají. Strategie má své dva hlavní strategické cíle: 1) Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život a 2) Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. Zároveň má tato Strategie pět svých strategických linií, které se věnují proměně kurikula, rovnému přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, podpoře pedagogických pracovníků a pak také podpora v co nejširším slova smyslu směřující do pedagogického sboru a do oblasti financování.

Strategie si mimo jiné vytyčila také zajistit podporu rozvoje digitální gramotnosti všech žáků, neboť úroveň jejich digitálních dovedností je nedostačující. Digitální technologie všeobecně nemají být omezeny jen na výuku informatiky nebo jí blízké oblasti, ale mají se stát integrální součástí všech vzdělávacích oblastí, které jsou na základní škole vyučovány. Při tak dynamickém vývoji digitálních technologií a zvyšování jejich výskytu v každodenním životě školy také potřebují podporu především v oblasti IT správy a při integraci digitálních technologií do života školy. Je zapotřebí nejen dostatečně školy vybavit náležitými technickými zařízeními, ale pozornost se musí soustředit na proměnu vzdělávacích obsahů, podporu již zmíněné samotné digitální a informační gramotnosti a informatického myšlení. Zlepšení úrovně vybavení škol a založení fondu mobilních digitálních zařízení přispěje k prevenci tzv. digitální propasti. V neposlední řadě cílí Strategie na podporu digitálních kompetencí pedagogů jako nutný předpoklad pro inovaci výuky a získání potřebných dovedností žáky. V blízké budoucnosti 90 % pracovních míst ve všech odvětvích bude v budoucnosti vyžadovat určitou formu digitálních dovedností, je nutné se těmto otázkám intenzivněji věnovat. Školy by však měly motivovat žáky k získání dalších pokročilých dovedností, které budou v průběhu života rozvíjet. V budoucnosti bude čím dál akutnější nedostatek ICT specialistů s pokročilými digitálními dovednostmi, například z oblasti umělé inteligence nebo kyberbezpečnosti. Tento problém firmy pociťují již teď, kdy v roce 2019 mělo problémy s najmutím ICT odborníků 80 % českých firem (2. nejhorší místo v EU).

Dalším kritickým bodem české vzdělávací soustavy jsou stále se zvyšující nerovnosti ve vzdělávání, které byly ještě kvůli panující tíživé epidemiologické situaci z důvodu viru COVID-19 dopadající velmi intenzivně na chod všech škol prohloubeny. Více se ukazují nerovnosti spojené s ekonomickými problémy mnohých rodin, které se při distanční výuce více odkryly. Česká republika si tyto problémy uvědomuje, a kromě toho, že si v rámci Strategie vytyčila v rámci třech implementačních období postupné intervence do této oblasti, snaha o eliminaci vlivu nepodněného rodinného prostředí je zároveň postupně posilována i z pozice škol, nikoliv pouze státu. Přímou návaznost má již výše zmíněný Strategický cíl 2, jehož cílem je zajistit žákům spravedlivé šance na přístup ke kvalitnímu vzdělání a zvýšit kvalitu vzdělávání ve školách a regionech, které zaostávají za ostatními částmi vzdělávací soustavy, a to prostřednictvím podpory učitelů, aby dokázali rozvíjet potenciál žáků. Další podporou je vzdělávání heterogenních kolektivů žáků, které přináší silnější společenskou soudržnost, občanskou angažovanost i větší flexibilitu v další profesní kariéře. Veškerá zmíněná opatření v oblasti regionálního školství, které jsou do Strategie jako do stěžejního dokumentu české vzdělávací politiky prospány, navazují i na doporučení Rady Evropské unie k Národnímu programu reforem.

Ve stejném roce, konkrétně dne 30. června 2020, byl schválen Strategický záměr ministerstva pro oblast vysokého školství pro období od roku 2021, který navazuje do jisté míry na Strategii, a to v otázkách potřeby připravovat jedince na rychle se měnící svět, na který působí již digitalizace téměř všech sektorů společnosti včetně očekávané postupné obměny trhu práce. Záměr se věnuje terciárnímu sektoru, který je tím hlavním poskytovatelem re-skillingových a up-skillingových

služeb. S respektem k vysoké autonomii vysokých škol má však záměr hájit veřejné zájmy, moderovat diskuzi mezi vysokými školami a dalšími společenskými aktéry a vytvářet podmínky pro efektivní činnosti spolu s přinášením impulzů pro jejich rozvoj směrem k vyšší kvalitě, otevřenosti a mezinárodní konkurenceschopnosti.

Česká republika v rámci NPO dále rozvíjí politiky zaměstnanosti (rekvalifikace a další profesní vzdělávání) navazuje na „flagship“ Reskill and upskill. Cílem NPO je v souladu s touto vlajkovou iniciativou EU podpořit oblast rozvoje dovedností občanů ČR v celoživotní perspektivě, a to se zaměřením na rozvoj základních digitálních dovedností (v souladu s následujícími cíli EU: „By 2025, the share of Europeans aged from 16 to 74 with basic digital skills should increase to reach 70 %. Education systems needs to be further adapted to the challenges of the 21st century“) a dále navazuje též na cíle Evropské agendy dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost.

V rámci Národního plánu obnovy jsou tedy politiky pro příští generaci, děti a mládež, včetně vzdělávání a dovedností primárně naplňovány komponentami **3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace** a **3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů**. V oblasti dovedností, zvyšování a prohlubování kvalifikací je pak silně zastoupena v rámci komponenta **3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce**. K rozvoji vzdělávání, kreativity a dovedností přispívá i komponenta **4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru**. K plnění tohoto cíle (tj. příspěvek pro příští generace) přispěje i komponenta **2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší**, kde se předpokládá podpora osvěty, výchovy a vzdělávání dětí a mládeže zaměřené na úspory energie, využívání OZE, změnu klimatu adaptaci na změnu klimatu apod.

3.11 Zhodnocení respektování rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí pro všechny

Úkolem této podkapitoly je popsat stávající vnitrostátní výzvy a jejich začlenění do plánu, pokud jde o rovnost žen a mužů a rovné příležitosti pro všechny, bez ohledu na pohlaví, rasový nebo etnický původ, náboženství nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, v souladu s principy 2 a 3 evropského Pilíře sociálních práv.

V české společnosti přetrvává řada genderových nerovností. Různá mezinárodní a evropská srovnání ukazují, že v rámci EU patří ČR z hlediska úrovně rovnosti žen a mužů k podprůměrným zemím. Například v indexu Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) ČR dlouhodobě dosahuje podprůměrných hodnot. V indexu za rok 2019 dosáhla ČR skóre 55,7, zatímco průměr EU činil 67,4, čímž ČR v hodnocení členských států EU obsadila 21. příčku. Dalším zásadním ukazatelem rovnosti žen a mužů je Social Institution and Gender Index (SIGI) od OECD. Tento index hodnotí úroveň rovnosti žen a mužů pomocí 33 indikátorů ve 4 oblastech: diskriminace v rodině, omezení tělesné integrity, omezený přístup ke zdrojům a omezené občanské svobody. Česká republika sice patří do kategorie zemí s velmi nízkými nerovnostmi, nicméně s hodnotou 19,8 % je šestou nejhorší zemí EU.

K hlavním problémům v oblasti genderových nerovností patří nerovnosti na trhu práce (včetně vysokého rozdílu v průměrných příjmech žen a mužů), ekonomické nerovnosti (vyšší míra ohrožení chudobou žen), velmi nízké zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, horizontální genderová segregace ve školství či stereotypní rozdělení rolí v péči o domácnost a rodinu. Specifickým problémem souvisejícím s nerovností žen a mužů je pak výskyt sexuálního a domácího násilí. Genderové nerovnosti mají negativní dopad především na postavení žen v české společnosti. Řada těchto nerovností ovšem negativně ovlivňuje i životy mužů – jedná se především o oblast zdraví či genderových stereotypů o rolích mužů.

Obecně lze shrnout, že ve všech relevantních mezinárodních indexech hodnotících úroveň rovnosti žen a mužů se ČR pohybuje výrazně pod průměrem EU. Zahraniční i české studie ukazují, že některé z těchto nerovností byly dále umocněny pandemií onemocnění COVID-19 a souvisejícími opatřeními.

V březnu 2021 vláda ČR schválila Strategii rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030, která představuje rámec pro odstraňování výše uvedených genderových nerovností. Národní plán obnovy na některé cíle (zejm. ve vztahu k zajištění dostupnosti služeb péče o děti do tří let) této strategie navazuje.

Všech 6 pilířů Národního plánu obnovy a jejich jednotlivé komponenty jsou navrženy tak, že jsou ve vztahu k podpoře rovných příležitostí pro všechny neutrální anebo rovné příležitosti pro všechny přímo podporují a současně směřují k prevenci aktuálních hrozeb sociálního vyloučení, zejména ve formě digitálního vyloučení. To platí rovněž pro dodržování práv osob se zdravotním postižením, a to v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením. Národní plán obnovy je v souladu s Národním plánem podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025. Z hlediska přímé podpory rovnosti žen a mužů je relevantní komponenta 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce, která obsahuje reformu budování kapacit předškolních zařízení. Absence služeb předškolní péče (zejm. pro děti do tří let věku) je jednou z hlavních překážek pro rovnost žen a mužů na trhu práce a

jedním z hlavních důvodů relativně vysokého rozdílu v míře zaměstnanosti žen a mužů. Kariérní výpadky žen z důvodu péče o děti také prohlubují rozdíly v průměrných mzdách žen a mužů (v současnosti 18,9 % v neprospěch žen). Národní plán obnovy se proto zaměřuje ve vztahu k rovnosti žen a mužů právě na zajištění dostupnosti služeb péče o děti do tří let věku. Ostatní problémy související s genderovými nerovnostmi (např. domácí a sexuální násilí, nerovnosti žen a mužů ve vzdělávání, diskriminace na trhu práce, genderové stereotypy) jsou řešeny prostřednictvím jiných intervencí mimo Národní plán obnovy (např. v rámci příštího období EU fondů či EHP/Norských fondů). Hledisko rovnosti žen a mužů je pak dílčím způsobem zohledňováno v rámci relevantních komponent.

Z hlediska přímé podpory rovných příležitostí pro všechny a prevence sociálního vyloučení jsou důležité zejména komponenty pilíře 3. Vzdělávání a trh práce. Konkrétně u komponenty 3.1. Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace, je to investice 3.1.3. Fond mobilních digitálních zařízení pro znevýhodněné žáky a digitalizace škol, který cílí na skutečnost, že úkolem vzdělávacího systému je předcházet tzv. digitální propasti mezi žáky bez ohledu na jejich socioekonomické, zdravotní či jiné znevýhodnění. Dále jde o komponentu 3.2. Adaptace kapacity a zaměření školních programů, zejména investice 3.2.2 Zavedení opatření pro podporu škol s vyšším počtem vyloučených lokalit – jde o podporu nejohroženějších škol, což jsou často školy navštěvované významně romskými dětmi, a 3.2.3 Zavedení opatření pro doučování žáků a cílenou přípravu na vyučování, které cílí na zavedení opatření pro podporu škol v oblastech s vyšším počtem vyloučených lokalit. Osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené, osoby se zdravotním postižením a senioři jsou cílovou skupinou a koncovými beneficiáři 3. pilíře, komponenty 3.3. Rozvoj služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce, investice Rozvoj a modernizace materiálně technické základy sociálních služeb. Na tyto osoby směřují rovněž opatření investice 2 rozvoj politiky zaměstnanosti (rekvalifikace a další vzdělávání). Při implementaci opatření ve všech pilířích bude třeba dbát na jejich inkluzivnost ve všech fázích realizace, zejména s ohledem na potřeby osob znevýhodněných, např. zdravotním postižením v pozici koncových uživatelů, jako je tomu v případě reformy 1. pilíře Národního plánu obnovy.

4 Soudržnost plánu

Česká republika připravila Národní plán obnovy, který představuje soudržný balík reforem a investic, které jsou navzájem provázané. Na úrovni celku je plán tvořen investicemi a reformami přehledně učenými do 6 hlavních pilířů plánu.

Následující tabulka uvádí přehled reforem v rámci jednotlivých pilířů a investic.

Pilíř	Komponenta	Reformy v rámci komponenty	Doprovodné investice k reformám	Naplnění vazby na CSR (vysoká, střední, nízká)	Soulad s Národním plánem v oblasti energetiky a klimatu	Opatření podporující Zelenou dohodu pro Evropu
1. Digitální transformace	1.1 Digitální služby občanům a firmám	<ul style="list-style-type: none"> - Podmínky pro kvalitní správu datových fondů a zajištění řízeného přístupu k datům - Služby elektronického zdravotnictví 	<ul style="list-style-type: none"> - Digitální služby pro koncové uživatele - Rozvoj otevřených dat a veřejného datového fondu - Digitální služby v resortu justice 	Vysoká	Ne	Ano
	1.2 Digitální systémy veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> - Kompetenční centra pro podporu eGovernmentu, kyberbezpečnosti a elektronizace zdravotnictví - Budování a rozvoj systémů podporujících elektronizaci zdravotnictví 	<ul style="list-style-type: none"> - Budování a rozvoj základních registrů a zázemí pro eGovernment - Budování a rozvoj jednotlivých informačních systémů - Kybernetická bezpečnost - Vytvoření předpokladů pro digitální justici 	Vysoká	Ne	Ano
	1.3 Digitální vysokokapacitní sítě	<ul style="list-style-type: none"> - Zlepšení prostředí pro budování sítí elektronických komunikací - Podpora rozvoje ekosystému sítí 5G a dalšího rozvoje těchto sítí 	<ul style="list-style-type: none"> - Vybudování vysokokapacitního připojení - Dokrytí koridorů sítěmi 5G a podpora rozvoje sítí 5G - Podpora rozvoje mobilní infrastruktury sítí 5G v investičně náročných bílých místech na venkově - Vědeckovýzkumné činnosti související s rozvojem sítí a služeb 5G 	Vysoká	Ne	Ano
	1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie	<ul style="list-style-type: none"> - Institucionální reforma systému koordinace a podpory digitální agendy a digitální transformace, vč. strategie RIS 3 – řídicí aktivita - Společná skupina pro podporu a certifikaci strategických technologií s Radou pro strategické technologie - Ucelená podpora investic a rozvoje inovativních firem, start-upů, projektů a nových technologií 	<ul style="list-style-type: none"> - Zahájení činnosti Evropského centra excelence v AI "pro bezpečnější společnost" - Evropské středisko pro sledování digitálních médií (European Digital Media Observatory Hub – EDMO) - Přenos zahraniční nejlepší praxe a know-how pro digitální transformaci, monitoring a výzkum socio-ekonomických dopadů krize (Samuel Neaman Institute) - Platforma pro vzdělávání managementu SME pro post-COVID-19 digitální transformaci - Evropský projekt pro DLT financování digitalizace SME pro překonání krize (European Blockchain Services Infrastructure – EBSI) - Demonstrativní projekty rozvoje aplikací pro města a průmyslové oblasti (např. 5G) - Programy Czech Rise-Up - Podpora podnikavosti, podnikání a inovativních firem - Pilotní koinvestiční fondy pro rozvoj pre-seedových investic, strategických technologií a univerzitních spin-offů v rámci Evropských center excelence - Internacionalizace start-upů - Regulační sandboxy v souladu s 	Střední	Ne	Ano

Pilíř	Komponenta	Reformy v rámci komponenty	Doprovodné investice k reformám	Naplnění vazby na CSR (vysoká, střední, nízká)	Soulad s Národním plánem v oblasti energetiky a klimatu	Opatření podporující Zelenou dohodu pro Evropu
			EU prioritami - Vybudování kvantové komunikační infrastruktury - Podpora výzkumu a inovací v leteckém průmyslu			
	1.5 Digitální transformace podniků	- Vytvoření platformy pro digitalizaci hospodářství	- Vytvoření Evropských a národních center pro digitální inovace (e/DIH) - Vytvoření evropského referenčního testovacího a experimentálního zařízení - Přímá podpora digitální transformace podniků	Střední	Ano	Ano
	1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	- Zavedení rekodifikace stavebního práva do praxe	- Vytvoření „Agendového informačního systému“ (AIS) - Rozvoj a využití datového fondu veřejné správy v územním plánování - Plné využití přínosů digitalizace stavebního řízení	Vysoká	Ne	Ano
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	2.1 Udržitelná doprava	- Vytváření alternativ k energeticky a prostorově náročné silniční dopravě	- Aplikace moderních technologií na železniční infrastrukturu - Elektrizace železnic - Podpora železniční infrastruktury - Bezpečnost silniční a železniční dopravy	Vysoká	Ano	Ano
	2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru		- Snižování energetické náročnosti budov ve vlastnictví organizačních složek státu - Snižování energetické náročnosti systémů veřejného osvětlení - Snižování energetické náročnosti budov ve vlastnictví veřejných subjektů	Vysoká	Ano	Ano
	2.3 Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie	- Příprava posouzení dekarbonizace dálkového vytápění v Česku - Příprava posouzení trajektorií udržitelného využívání bioenergie a dodávek biomasy v Česku	- Výstavba nových fotovoltaických zdrojů energie - Modernizace distribuce tepla	Vysoká	Ano	Ano
	2.4 Rozvoj čisté mobility	Reformy řešeny mimo NPO (nový zákon o podpoře nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících)	- Budování infrastruktury - Podpora nákupu vozidel	Vysoká	Ano	Ano
	2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší	- Renovační vlna v rezidenčním sektoru - Zkvalitnění právního, správního a ekonomického rámce pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie - Podpora komunitní energetiky (Podpora energetických společenství)	- Renovace a revitalizace budov pro energetickou úsporu: Program Nová zelená úsporám 2030 - Podpora výměny nevyhovujících zdrojů tepla a samostatné instalace obnovitelných zdrojů energie – Program NZÚ 2030 - Předprojektová příprava a osvěta	Vysoká	Ano	Ano
	2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu		- Protipovodňová ochrana - Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích - <i>Závlahy</i>	Vysoká	Ano	Ano

Pilíř	Komponenta	Reformy v rámci komponenty	Doprovodné investice k reformám	Naplnění vazby na CSR (vysoká, střední, nízká)	Soulad s Národním plánem v oblasti energetiky a klimatu	Opatření podporující Zelenou dohodu pro Evropu
			<ul style="list-style-type: none"> - Provádění pozemkových úprav s pozitivním vlivem na prevenci eroze a zachycování srážek - Budování lesů odolných klimatické změně - Zadržování vody v lese 			
	2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda	<ul style="list-style-type: none"> - Implementace nové legislativy odpadového hospodářství ČR - Dopracování a implementace strategie Cirkulární Česko 2040 	<ul style="list-style-type: none"> - Budování recyklační infrastruktury - <i>Budování odpadové - Energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů</i> - Cirkulární řešení v podnicích - Úspora vody v průmyslu 	Vysoká	Ano	Ano
	2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží		<ul style="list-style-type: none"> - Investiční podpora regenerace specifických brownfieldů - Investiční podpora regenerace brownfieldů ve vlastnictví obcí a krajů pro nepodnikatelské využití - Investiční podpora regenerace brownfieldů ve vlastnictví obcí a krajů pro podnikatelské využití 	Střední	Ano	Ano
	2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem	<ul style="list-style-type: none"> - Novela vodního zákona – Zvládání sucha a stavu nedostatku vody 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajistit ochranu proti suchu a přírodě blízkou povodňovou ochranu intravilánu města Brna - Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu - Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů - Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu 	Střední	Ano	Ano
3. Vzdělávání a trh práce	3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace	<ul style="list-style-type: none"> - Reforma kurikula a posílení IT vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - Implementace revidovaného kurikula a rámce DigCompEdu - Vybavení škol digitálními technologiemi 	Vysoká	Ne	Ne
	3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů	<ul style="list-style-type: none"> - Transformovat vysoké školy s cílem adaptace na nové formy učení a v odpovědi na měnící se potřeby trhu práce v post-covidové obnově - Podpora škol 	<ul style="list-style-type: none"> - Investice do rozvoje vybraných klíčových akademických pracovišť - Doučování žáků škol 	Vysoká	Ne	Ne
	3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj politiky zaměstnanosti - Zajištění udržitelného financování zařízení péče o děti - Reforma v oblasti dlouhodobé péče 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj politiky zaměstnanosti - Zvýšení kapacity zařízení péče o děti - Rozvoj a modernizace infrastruktury sociální péče 	Vysoká	Ne	Ano
4. Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19	4.1 Systémová podpora veřejných investic	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Zavedení systémové podpory přípravy investičních projektů</i> - <i>Zavedení analyticko-metodické podpory přípravy projektů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Příprava projektů – vybrané projekty pro podporu přípravy</i> - <i>Analyticko-metodická podpora – metodická podpora a školení – kompetenční podpora – zelená tranzice</i> - <i>Analyticko-metodická podpora – metodická podpora a školení – kompetenční podpora – digitální tranzice, vč. vývoje podpůrného SW</i> - <i>Analyticko-metodická podpora – metodická podpora a školení –</i> 	Vysoká	Ne	Ne

Pilíř	Komponenta	Reformy v rámci komponenty	Doprovodné investice k reformám	Naplnění vazby na CSR (vysoká, střední, nízká)	Soulad s Národním plánem v oblasti energetiky a klimatu	Opatření podporující Zelenou dohodu pro Evropu
			<i>kompetenční podpora – podpora přípravy projektů a PPP projektů</i>			
	4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky	- Rozvoj Českomoravské záruční a rozvojové banky jako národní rozvojové banky	- Vývoj nové řady kvazikapitálových nástrojů na podporu podnikání	Vysoká	Ne	Ano
	4.3 Protikorupční reformy	- Ochrana oznamovatelů protiprávního jednání - Posílení legislativního rámce a transparentnosti v oblasti soudců, soudců, státních zástupců a soudních exekutorů - Sběr a analýza dat o korupci - Stanovení pravidel pro lobbování - Kontrola a audit		Vysoká	Ne	Ne
	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	- Zvýšení efektivity, pro-klientské orientace a využití principů evidence-informed ve veřejné správě		Střední	Ne	Ne
	4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru	- Obnova kulturního a kreativního sektoru – status umělce/umělkyně - <i>Transformace Státního fondu kinematografie na Fond Audiovize</i> - Kooperativní financování kulturních institucí	- Rozvoj regionálního kulturního a kreativního sektoru - Digitalizace kulturního a kreativního sektoru - <i>Modernizace kulturních institucí</i> - Kreativní vouchery - <i>Podpora výzkumu a vývoje v oblasti sociálních a humanitních věd</i>	Střední	Ne	Ne
5. Výzkum, vývoj a inovace	5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví	Reformy řešeny mimo NPO	- Systémová podpora VaVal pro prioritní oblasti lékařských věd a související společenskovední disciplíny	Střední	Ne	Ne
	5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe	- Řešení nových příležitostí a výzev prostřednictvím posilování výkonnosti českých podniků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (VaVal)	- <i>Podpora výzkumu a vývoje v podnicích (v souladu s Národní RIS3 strategií)</i> - Podpora zavádění inovací do podnikové praxe - Podpora spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje (v souladu s Národní RIS3 strategií) - Podpora výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí - <i>Podpora výzkumu a vývoje v oblasti dopravy</i> - Podpora výzkumu a vývoje v synergických efektech s rámcovým programem pro výzkum a inovace	Vysoká	Ano	Ano
6. Zdraví a odolnost obyvatel	6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče	- Optimalizace systému vzdělávání	- Vznik simulačního centra intenzivní medicíny - Rehabilitační péče pro pacienty po kritických stavech - Rozvoj vysoce specializované péče – vybudování centra kardiiovaskulární a transplantační medicíny	Střední	Ne	Ne
	6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče	- Národní onkologický program ČR – NOP ČR 2030 - Podpora a zvyšování kvality	- Vybudování Českého onkologického institutu (ČOI) - Rozvoj vysoce specializované	Střední	Ne	Ne

Pilíř	Komponenta	Reformy v rámci komponenty	Doprovodné investice k reformám	Naplnění vazby na CSR (vysoká, střední, nízká)	Soulad s Národním plánem v oblasti energetiky a klimatu	Opatření podporující Zelenou dohodu pro Evropu
		preventivních screeningových programů	hematoonkologické a onkologické péče - Vznik a rozvoj Centra onkologické prevence a infrastruktury pro inovativní a podpůrnou péči Masarykova onkologického ústavu			

* Pozn: investice a reformy kurzívou budou finycovány z národních zdrojů.

Národní plán obnovy je rovněž v souladu s Národním programem reformem. Příprava materiálů byla vzájemně koordinována.

Výše uvedená tabulka rovněž ukazuje, které komponenty mají vazbu na Národní klimaticko-energetický plán. Podrobněji je příspěvek k plnění klimatických cílů a soulad s Národním klimaticko-energetickým plánem popsán v kapitole Zhodnocení naplňování zelené transformace a konkrétně poté také v rámci jednotlivých relevantních komponent.

Co se týče vazby na další finanční zdroje – tyto jsou popsány v části věnující se komplementaritě plánu.

Investice v rámci NPO zaměřené na digitalizaci ekonomiky, inovace a usnadnění přechodu na udržitelnou zelenou ekonomiku a infrastrukturu mohou být částečně realizovány skrze soukromé subjekty. Tyto investice mohou být napojeny na menší podpůrné projekty (technická spolupráce a jiné finanční nástroje) implementované nezávislými evropskými finančními institucemi s dostatečnými zkušenostmi a kapacitami, např. Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj, která v březnu 2021 schválila dočasné obnovení investic na území ČR. Prioritní národní investice tak mohou být dále znásobeny strategickým spolufinancováním s půjčkami a kapitálovými vklady Evropské banky pro obnovu a rozvoj a soukromého sektoru s cílem co nejefektivnějšího využití prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost prostřednictvím synergií a pákového efektu.

ČÁST II. POPIS REFORM A INVESTIC

POPISY JEDNOTLIVÝCH INVESTIC A REFORM JSOU PŘILOŽENY JAKO SAMOSTATNÉ DOKUMENTY

ČÁST III. DOPLŇKOVOST A PROVÁDĚNÍ PLÁNU

1 Žádost o předfinancování

Na základě ustanovení čl. 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nařízení o RRF“), současně s odevzdáním Národního plánu obnovy ČR žádá o poskytnutí předběžného financování ve výši 13 % finančního příspěvku (nevratné finanční podpory) stanoveného pro plán v prováděcím rozhodnutí Rady.

ČR tak činí z důvodu potřeby předsunutí finanční podpory co nejbezprostředněji po krizi způsobené dopady onemocnění COVID-19. Vzhledem k celkovému rozpočtu Národního plánu obnovy ČR přesahujícímu odhadovanou výši maximálního finančního příspěvku určeného dle čl. 11 nařízení o RRF a současné absenci žádosti o půjčku v této fázi, by se mělo jednat o 13 % výše maximálního finančního příspěvku určeného pro ČR dle Přílohy IV nařízení o RRF – tj. 919 317 880 € vyplacených do dvou měsíců od přijetí příslušného závazku ve formě uzavření dohody mezi Evropskou komisí a ČR.

2 Konzistence plánu s dalšími iniciativami

Plán je v souladu s Národním klimaticko-energetickým plánem, Dohodou o partnerství, příp. dalšími iniciativami.

2.1 Soulad s Vnitrostátním plánem ČR v oblasti energetiky a klimatu

Soulad Národního plánu obnovy s Národním klimaticko-energetickým plánem je demonstrován na uvedení konkrétních investic v Národním plánu obnovy.

Komponenta 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru se dělí na tři investiční oblasti: i) renovace státních budov, ii) renovace veřejného osvětlení a iii) renovace budov veřejných subjektů. Tyto investiční oblasti mají přímý dopad na zvyšování energetické účinnosti a jako takové jsou plně v souladu s třetím rozměrem energetické účinnosti energetické unie.

V rámci komponenty 2.2 Snižování spotřeby energie dojde ke snížení spotřeby energie v budovách ve vlastnictví veřejných subjektů a organizačních složek státu o 606 TJ a zvýšení počtu kvalitních a středně hlubokých a hlubokých renovací. Dále díky realizaci energeticky úsporných opatření při realizaci renovaci veřejného osvětlení dojde k úspoře energie o 286 TJ.

Hlavním cílem této složky je zvýšit energetickou účinnost v celém národním hospodářství ve vztahu k cílům stanoveným v revidované směrnici o energetické účinnosti. Nejprve je cílem podpořit plnění národního příspěvku energetické účinnosti 0,157 MJ / Kč energetické náročnosti HDP, což by mělo zajistit splnění cíle energetické účinnosti EU do roku 2030 ve výši 32,5%. Investiční oblast obnovy veřejných budov by navíc měla pomoci zvýšit ambice dlouhodobé strategie obnovy.

Tyto investiční oblasti jsou nepřímo sladěny s dimenzí energetické unie zaměřenou na snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie dané souborem podmínek pro použití financování, aby co nejvíce přispěly k zmírňování změny klimatu. Tyto investiční oblasti přispějí ke zlepšení energetické účinnosti, což vede ke snížení konečné spotřeby energie, a tedy ke snížení emisí skleníkových plynů, přičemž se vezme v úvahu, že nejčistší energie se nevyrábí. Kromě toho se místní zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů považují za způsobilé opatření při renovaci státních a veřejných budov i při rekonstrukci veřejného osvětlení. Tato složka proto přispěje také ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie.

Kromě toho budou prostřednictvím praktického provádění komponent provedeny reformy, jako je širší používání metody EPC. Obě složky přispějí k digitalizaci a automatizaci, např. prostřednictvím aplikace inteligentních prvků, systémů automatizace budov a Building Information Modeling (BIM) a celkového propojení zvyšující se energetické účinnosti s tématy, jako jsou inteligentní města a propojení veřejného osvětlení s nabíjecí infrastrukturou a instalacemi obnovitelné energie

Investice navíc přispějí k přizpůsobení budov změně klimatu, zejména v důsledku provádění opatření, jako jsou zelené střechy a fasády, a dalších opatření proti přehřátí budov.

Komponenta **2.3 Přechod na čistší zdroje energie** je rozdělena do dvou investičních oblastí: i) stavba nových fotovoltaických zdrojů energie; ii) modernizace distribuce tepla v systémech dálkového vytápění.

Stavba nových fotovoltaických zdrojů energie by měla být plně v souladu s první dimenzí energetické unie snižování emisí skleníkových plynů nebo konkrétněji se zvyšováním OZE. Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu (NECP CZ) stanovil cíl podílu OZE na hrubé konečné spotřebě do roku 2030 na úrovni 22,0 %. Podíl OZE v elektroenergetice by se měl do roku 2030 zvýšit na 16,9 % (z cca 14,0 % v roce 2019). Pokud jde o fotovoltaické zdroje, NECP CZ předpokládá zvýšení instalovaného výkonu na cca. 3 975 MWe do roku 2030 (z přibližně 2 086 MWe). Jak je uvedeno v NECP CZ, potřebný nárůst instalovaného výkonu pro splnění uvedené cíle může být vyšší v důsledku možného ukončení provozu některých stávajících fotovoltaických zdrojů v důsledku vypršení stanovené lhůty pro výplatu provozní podpory. Prostřednictvím této komponenty by mělo být realizováno cca 270 MW instalovaného výkonu fotovoltaických zdrojů. Tento dodatečný rozvoj fotovoltaických zdrojů by měl přispět k překročení cíle stanoveného ve Vnitrostátním plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu. Tento instalovaný výkon odpovídá cca. 972 TJ konečné spotřeby z obnovitelných zdrojů energie, což odpovídá (za jinak stejných předpokladů) zvýšení cílového podílu OZE v sektoru elektroenergetiky v roce 2030 ze 16,92 % na 17,28 % a ke zvýšení cíleného celkového podílu OZE z 22,00 % na 22,09 %. ČR plánuje v tomto ohledu zahrnout podrobné informace do zprávy o pokroku v oblasti OZE, která má být připravena v souladu s nařízením EU 2018/1999. V tomto ohledu bude případně v rámci aktualizace NECP CZ zvýšen celkový cíl OZE, pokud tedy bude rozhodnuto o přípravě této aktualizace na národní úrovni rozhodnuto, což v tuto chvíli není možné předjímat.

Modernizace distribuce tepla by měla být plně v souladu s druhou dimenzí energetické unie, která je zaměřena na zvýšení energetické účinnosti. Veřejné prostředky by měly být primárně použity na rekonstrukci parních rozvodů tepla na systémy založené na horké vodě, což je spojeno s relativně významnými úsporami primární energie. V tomto ohledu je však také nezbytné zvýšit účinnost horkovodních rozvodů a modernizovat předávací stanice, řídicí systémy a čerpací stanice pro distribuci tepelné energie. Tato komponenta by měla vést k úspoře primárních energetických zdrojů cca na úrovni 254,3 TJ. Uvedené úspory primární energie by rovněž měly zabránit vypuštění nezanedbatelného množství emisí skleníkových plynů (a dalších znečišťujících látek). Rekonstrukce rozvodů tepla je součástí širší transformace soustav dálkového vytápění ČR, které jsou stále převážně založeny na spalování fosilních paliv. Opatření v této oblasti (zejména tedy investiční a provozní podpora, ale i další dodatečné nástroje) jsou zaměřeny na modernizaci zdrojů KVET (dle našeho názoru není nutné detailněji zdůrazňovat pozitivní roli kombinované výroby elektřiny a tepla pro naplňování hlavních dimenzí energetické unie, zejména tedy dimenze zvyšování energetické účinnosti), respektive nahrazení zdrojů KVET využívající fosilní paliva zdroji KVET s výrazně nižší uhlíkovou stopou (včetně zdrojů využívající OZE, které by rovněž měly přispět k cíli průměrného ročního přírůstku OZE v sektoru vytápění a chlazení, který je rovněž stanoven v NECP CZ). Modernizaci distribuce tepla lze považovat za předpoklad celkové transformace sektoru dálkového vytápění. Modernizace rozvodů tepla by měla zajistit, že nové zdroje KVET (financované z významné části skrze ostatní dotační programy) budou již dimenzovány na moderní rozvody tepla s nízkými energetickými ztrátami. Detailnější informace s ohledem na celkovou strategii modernizace systému dálkového vytápění budou k dispozici v připravované strategickém dokumentu. Tato strategie zohledňuje také doporučení Uhelné komise ČR.

Hlavní ambicí komponenty **2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší** je zvýšení energetické účinnosti v rámci celého národního hospodářství zejména ve vztahu ke stanoveným cílům vyplývajících z revidované podoby směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti, která byla v prosinci roku 2018 revidována na novou podobu směrnice s číslem 2018/2002. Zároveň je důležitým cílem snížení emisí látek znečišťujících ovzduší. Podle pravidel pro stanovení závazku je cíl ČR dle článku 7 výše uvedené směrnice pro období 2021-2030 ve výši 84 PJ nových úspor energie v roce 2030, tj. celkem 462 PJ kumulovaných úspor energie do roku 2030. Komponenta také přispívá k plnění cílů podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie dle článku 3, zejména cíle podílu energie z obnovitelných zdrojů v odvětví vytápění a chlazení dle článku 23 a cíle rozšíření energie z obnovitelných zdrojů v odvětví dopravy dle článku 25 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001/EU o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Hlavní ambicí komponenty je snižování spotřeby energie a přechod na čistší zdroje energie v sektoru domácností. To znamená energetické rekonstrukce budov včetně výstavby nových budov, využívání OZE v budovách a záměnu zdrojů vytápění na pevná převážně fosilní paliva za nízko-emisní zdroje, respektive bezemisní zdroje v rezidenčním sektoru.

Tato komponenta je plně v souladu s energeticko-klimatickou politikou EU, která zakotvuje cíl snížení emisí skleníkových plynů o alespoň 40 % do roku 2030 v porovnání s rokem 1990 (včetně navýšení tohoto cíle na 55 %), zvýšení podílu OZE na 32 % a zvýšení energetické účinnosti na 32,5 %.

2.2 Soulad s Dohodou o partnerství a komplementarita plánu

Všechny komponenty Národního plánu obnovy byly koncipovány v úzké spolupráci s útvary odpovědnými za přípravu kohezního financování a přípravu programů Modernizačního fondu a Fondu spravedlivé transformace (FST).

Na úrovni implementace bude prováděna důsledná kontrola dvojího financování, viz další kapitoly. V rámci jednotlivých aktivit jsou iniciativy financované z NPO odlišeny od ostatních zdrojů financování buď věcnou odlišností, časovým, teritoriálním nebo projektovým hlediskem.

Koordinace, vymezení a doplňkovost mezi fondy, ve vztahu k ostatním nástrojům EU a národním programům jsou detailněji popsány v samostatné příloze v takzvané **“matici doplňkovosti”**. Ta poskytuje komplexní pohled na doplňkovost jednotlivých nástrojů.

V rámci systému řízení implementace Národního plánu obnovy a dalších programů dle Dohody o partnerství bude probíhat vzájemná koordinace prostřednictvím účasti MMR-NOK v Řídicím výboru NPO, a naopak MPO v Radě pro ESI fondy na pracovní úrovni. A dále by měla koordinace probíhat na úrovni řídicích orgánů programů a vlastníků komponent.

Využití prostředků v Národním plánu obnovy je relevantní především k následujícím cílům politik:

- k CP 1 pilíře Digitální transformace a Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na covid-19
- k CP 2 a CP 3 pilíř Fyzická infrastruktura a zelená transformace
- k CP 4 pilíře Vzdělávání a trh práce a Zdraví a odolnost obyvatelstva
- k FST pilíře Digitální transformace, Fyzická infrastruktura a zelená tranzice, Vzdělávání a trh práce, Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19, Výzkum, vývoj a inovace

2.3 Soulad se Zárukami pro mladé

Iniciativy představené v plánu obnovy posilují vzdělávání a odbornou přípravu, která podporuje zaměstnanost mladých lidí, čímž přispívají k udržitelné a konkurenceschopné ekonomice a sociální spravedlnosti.

Soulad se projevuje především v oblasti pilíře 3 Vzdělávání a trh práce. V rámci komponenty 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace Národní plán obnovy podporuje nezbytné kompetence a dovednosti mladých, kteří jsou schopni reagovat na výzvy v dnešním dynamickém světě, přispějí ke dvojité zelené a digitální transformaci. Budou schopni díky základním digitálním dovednostem zodpovědně využívat digitální technologie, ale zároveň se díky pokročilým digitálním dovednostem podílet na jejich tvorbě za využívání inovací a nových technologií. S ohledem na rozvoj digitálního vzdělávání je žádoucí zohledňovat i témata kybernetické bezpečnosti, která je její nedílnou součástí. Skrze kvalitní a modernizované vzdělávání je nutné posilovat informační gramotnost, zodpovědnost a odolnost obyvatel. V oblasti digitálního vzdělávání je třeba cílit na osvojení návyků potřebných pro bezpečný pohyb na internetu a používání digitálních technologií.

Dále díky pokročilé digitalizaci a s tím spojené transformaci vzdělávacího systému očekáváme, že se bude zvyšovat podíl pracovních míst v sektorech s vyšší přidanou hodnotou, a naopak se bude snižovat podíl pracovních míst v sektorech s nižší přidanou hodnotou. Dále očekáváme, že se díky pokročilým digitálním dovednostem žáků a studentů naplno rozvine potenciál pro tvorbu inovací i v oblasti trvale udržitelného podnikání.

Plán přispívá výrazně tomu, aby mladí mohli získat kvalitní zaměstnání, aby měli kvalitní nabídku dalšího vzdělávání, učňovské přípravy nebo stáží. Cílem komponenty 3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních vzdělávacích programů je zajistit a poskytnout dostupné vysoké školy studenty. Je nutné vybavit a připravit školy na vzdělávání na dálku a zajistit potřebnou podporu žákům, studentům, pedagogům a rodičům u distančních způsobů vzdělávání. Chceme vybavit vysoké školy pro poskytování celoživotního učení a dalšího vzdělávání ve vazbě na up-skilling a re-skilling a podpořit samotnou realizaci re-skilling a up-skilling kurzů ve vysokém školství. Vzdělávací systém poskytne žákům spravedlivé šance na přístup ke kvalitnímu vzdělání.

V oblasti digitálního vzdělávání a rekvalifikací pak přispěje rovněž komponenta 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce.

2.4 Soulad s Evropským semestrem

Národní plán obnovy reflektuje specifická doporučení Rady a byl připravován společně s Národním programem reform. Začlenění specifických doporučení Rady je uvedeno v kapitole **“Zhodnocení reakce na Doporučení Rady EU adresovaná ČR (CSRs)”**.

3 Implementace

Samotná implementace NPO je zajištěna s maximální mírou efektivity. Stěžejní je stanovení základní struktury implementace, která je detailněji definována níže. Na celý proces spojený s Národním plánem obnovy (NPO), vč. implementace dohlíží Řídící výbor NPO. Hlavní implementační úloha bude realizována na úrovni vlastníků komponent. Vlastníci komponent jsou subjekty odpovědné za implementaci aktivit v rámci jednotlivých komponent. Pro zajištění koordinace, udržování jednotných standardů vykazování a monitoringu je nad úrovní vlastníků komponent zřízena centrální úroveň, kterou představuje koordinační subjekt – Odbor koordinace NPO zřízený na Ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO). Tento odbor je zároveň jednotným komunikačním a styčným subjektem ve vztahu k Evropské komisi.

Struktura implementace	
Řídící úroveň	Řídící výbor NPO (ŘV NPO)
Koordinační úroveň	Ministerstvo průmyslu a obchodu, zejména Odbor koordinace NPO, tzv. Delivery unit (MPO-DU) ^{5 6}
Implementační (nosná) úroveň	Vlastníci komponent (VK) Pracovní skupina monitorování
Zprostředkující subjekty	Subjekty, jež vlastníci komponent smluvně zaváží k vybraným úkonům spojeným s implementací
Příjemci podpory	
Poradní úroveň (sociální partneři)	Výbor NPO

3.1 Rozdělení a institucionální ukotvení činností

Poskytování prostředků z RRF je zcela novým nástrojem Evropské komise, který doplňuje kohezní a podpůrnou politiku EU. Tento institut je z části řešen stávajícími legislativními normami. Přesné vymezení povinností, činností, kompetencí, pravomocí a úkolů subjektů zapojených do realizace NPO je řešeno v usnesení vlády č. 467 ze dne 17. května 2021 (usnesení NPO). Součástí usnesení budou i definované vztahy mezi VK, DU. Činností, která se prolíná se stávajícími legislativními normami, je kontrolní a auditní činnost. Tato je ukotvena v zákoně č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon), dále v zákoně č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o finanční kontrole). Legislativní mantinely pro nakládání s veřejnými (rozpočtovými) prostředky souvisejícími s NPO jsou legislativně zachyceny v zákoně č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla). Dále jsou pro oblast výzkumu a vývoje ukotveny činnosti související s realizací NPO v zákoně č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení vlády definuje činnosti a odpovědnosti:

- Řídící výbor NPO;
- Delivery unit na MPO (koordinace);
- Vlastníci komponent (implementace a odpovědnost za komponenty);
- Ministerstvo financí (kontrolní a auditní činnost, oblast hlášení nesrovnalostí), (MF).

⁵ K 1.5.2021 vytvořen schválenou systemizací na základě usnesení vlády ČR č. 406 ze dne 26.4.2021.

⁶ Pro oblast nesrovnalostí odesílaných Evropskému úřadu pro boj proti podvodům je koordinačním subjektem Ministerstvo financí – Centrální kontaktní bod AFCOS.

Usnesení vlády také definuje vztahy mezi VK a dalšími subjekty zajišťujícími implementaci (např. MPO-DU). Audit Nástroje pro oživení a odolnost, resp. implementace Národního plánu obnovy, bude na základě stávajících právních předpisů a usnesení vlády k NPO vykonávat Ministerstvo financí. Součástí usnesení vlády je i statut a jednací řád Řídícího výboru, vč. etického kodexu. Zároveň je jím zajištěn mandát pro koordinační roli na MPO. Usnesení NPO v textu a ve svých přílohách obsahuje též povinnosti vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (nařízení 2021/241), jde např. o zpřístupnění údajů nutných k realizaci s odpovědnými orgány za jejich dodržování, a to úrovně VK, MPO a MF. Usnesením je jasně deklarováno institucionální oddělení rolí spojených s realizací NPO, konkrétně oddělení funkce auditní, funkce koordinační a funkce implementační. Povinnosti soustředěné na MPO jsou dále členěny mezi jednotlivé odbory ministerstva zajišťující jejich chod.

3.2 Administrativní kapacita

Administrativní kapacita a její zajištění je plně v kompetenci jednotlivých subjektů (VK, MPO-DU a další zapojené subjekty). Tyto jsou povinny zajistit dostatečnou administrativní kapacitu pro plnění NPO.

MPO-DU bylo k 1. 5. 2021 zajištěno administrativní kapacitou 13 systemizovaných míst. Odbor je v rámci začleněn do funkční organizační struktury MPO do Sekce fondů EU. Vedle MPO-DU bylo k 1.5.2021 vytvořeno též samostatné Oddělení kontrol a auditu NPO začleněné do Odboru kontrol Sekce fondů EU, které zastává roli koordinační a metodickou v oblasti kontrol, a to až do 1.7.2021, kdy bude začleněno do MPO-DU. MPO-DU bude tak v počtu 17 služebních a pracovních míst. Výběrová řízení na služební místa zřízená na dobu určitou (tj. do 31.12. 2026) byla zahájena 1.5.2021. Další rozšíření personální kapacity je plánováno na podzim roku 2021 (v závislosti na další působnost MPO-DU). Organizační zařazení MPO-DU a jednotlivých interních útvarů MPO je dále ukotvena v organizačním řádu MPO.

Marketingovou, personální, technickou a informační podporu MPO-DU zajišťují interní útvary MPO. Komunikace s těmito útvary se řídí interními předpisy MPO. Veškeré náklady související s výkonem MPO-DU jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Personálně bude tento odbor obsazen jednak stávajícími zaměstnanci ze Sekce fondů EU se zkušenostmi s kohezními fondy, kteří budou převedeni do MPO-DU a dále také osobami na nově zřízených neobsazených místech.

Vzhledem k tomu, že i administrativní kapacity MPO jsou omezené, bude MPO při koordinaci spolupracovat s externími subjekty a dodavateli. S touto smluvní činností se počítá zejména v oblasti evaluací, analýz rizik či komunikace. Část nákladů spojená s tímto externím zapojením subjektů bude hrazena v rámci Technical Support Instrument, tzv. TSI projektu schváleného DG REFORM a hrazeného z rozpočtu EU. Další činnosti, z projektu nehrazené, budou stejně jako v případě personálních nákladů hrazeny ze státního rozpočtu a budou představovat nárůst výdajů státního rozpočtu. Přesné vyčíslení a rozčlenění je v odpovědnosti jednotlivých sekcí MPO.

Auditní činnost a její výkon je soustředěn na Ministerstvu financí. V rámci Ministerstva financí byl k výkonu auditu Nástroje pro oživení a odolnost určen odbor Auditní orgán. Audit a popsany systém je blíže uveden v kapitole "Systém auditu".

Centrální kontaktní bod AFCOS (CKB AFCOS) je v ČR partnerem pro Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) ve správněprávní oblasti. Tomuto úřadu mj. zasílá hlášení nesrovnalostí dle podmínek stanovených v evropských předpisech, vyžadává pro úřad OLAF dokumenty ke zpracování analýz a organizačně zabezpečuje kontroly na místě prováděné úřadem OLAF. Z čl. 22 nařízení o RRF vyplývá povinnost spolupráce členského státu mj. s úřadem OLAF za účelem ochrany finančních zájmů EU. Z tohoto důvodu a na základě dobré praxe z jiných programů řízených přímo EK je vhodné, aby i v případě tohoto nástroje byl úřad OLAF informován o podezřeních ze spáchání nezákonných praktik (podezření na podvodná jednání), která by finanční zájmy EU ohrožovala. Vzhledem k tomu, že CKB AFCOS má již vytvořen zabezpečené úložiště pro výměnu citlivých dokumentů a zpřístupněn zabezpečenou poštu pro komunikaci s EK, bude vhodným partnerem i pro oblast nesrovnalostí odhalených při implementaci prostředků z RRF.

Na úrovni jednotlivých VK, kteří jsou odpovědnými subjekty v případě konkrétních komponent a jejich řídicích a kontrolních procesů budou primárně využívány existující lidské zdroje v podobě zřízených pracovních či služebních míst. Část implementačních subjektů (VK) má zkušenosti s implementací kohezních fondů, tyto zkušenosti pak mohou uplatňovat při realizaci NPO. (Osoby hrazené z technické asistence kohezních programů se nebudou v rámci svého hlavního pracovního poměru podílet na implementaci RRF.) Organizační zajištění VK musí být definováno organizační strukturou do úrovně jednotlivých útvarů VK a musí zajišťovat vymezení úkolů a odpovědností v implementaci NPO. VK mohou dle svého interního nastavení písemně delegovat část svých činností na ostatní subjekty implementační struktury

či subjekty jim podřízené (zprostředkující subjekty), a to v rozsahu daném platnou legislativou. Vzhledem k tomu, že RRF představuje nový mechanismus zaměřený na různorodé investice či reformy, bude nutné navýšit administrativní kapacitu i u VK tak, aby tato kapacita odpovídala potřebám NPO, resp. RRF. VK analyzují požadavky na personální kapacity, které budou k zajištění implementace požadovat. Případný nárůst personálních kapacit v podobě zvyšování počtu služebních míst musí být i v případě VK schválen usnesením vlády procesem systemizace nových služebních míst. VK bude toto usnesení připravovat v závislosti na individuálních potřebách vlastní implementační struktury.

Z časového hlediska bude k nárůstu administrativních kapacit docházet postupně, a to zejména v průběhu roku 2021. MPO-DU připravilo návodný soubor otázek pro VK, jež VK upozorní na oblasti, které musí být nastaveny a popsány pro dosažení optimálního stavu připravenosti (včetně administrativních kapacit).

VK budou pro své administrativní kapacity zajišťovat dostatečné vzdělávání. MPO bude toto vzdělávání podporovat (nad úrovní VK) formou průřezových online vzdělávacích akcí a bude zajišťovat proškolení v oblasti obecných metodických postupů společných pro všechny vlastníky komponent.

Všichni zaměstnanci zapojení do procesu implementace, koordinace, kontroly a dalších činností souvisejících s NPO jsou povinni dodržovat zákaz střetu zájmů při výkonu svých činností. Eliminace střetu zájmů je dále zajištěna oddělením implementační, rozhodovací a koordinační funkce. Při výkonu svěřených činností budou zpracovány dokumenty zajišťující popis těchto činností. Schvalovací procesy budou podléhat pravidlu tzv. „kontroly čtyř očí“, při které je každý výstup verifikován dvěma zaměstnanci. Vyloučení střetu zájmů na úrovni jednotlivých subjektů je dále ukotveno v interních předpisech všech subjektů implementace (popisy pracovních míst, etické kodexy apod.), kde je ukotvena i povinnost oznamovat střet zájmů. Porušení těchto interních předpisů např. etických kodexů je posuzováno individuálně služebním úřadem (např. disciplinárním řízením). Obecná úprava je také v zákoně č. 234/2014 Sb. o státní službě ve znění pozdějších předpisů (zákon o státní službě). Dle §77 tohoto zákona je státní zaměstnanec povinen zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem služby ve prospěch vlastní nebo jiného, jakož i nezneužívat postavení státního zaměstnance. Samostatně je pak střet zájmů ošetřen v zákoně č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů ve znění pozdějších předpisů (zákon o střetu zájmů).

3.3 Struktura institucí v procesu NPO

3.3.1 Řídící výbor NPO

Jedná se o nejvyšší rozhodovací a schvalovací orgán, jehož činnost vychází ze Statutu, Jednacího řádu a Etického kodexu. Členové Řídícího výboru národního plánu obnovy (ŘV NPO) jsou vždy zástupci jednotlivých vlastníků komponent a MPO-DU. ŘV NPO plní základní rozhodovací funkci nad procesy a implementací komponent schválených NPO, a dále monitorovací a dohledovou funkci. Kompetence a činnosti ŘV NPO jsou uvedeny ve statutu výboru, jehož nedílnou součástí je etický kodex. Statut a jednací řád je schválen usnesením vlády. Statut a jednací řád stanovují zejména působnost, funkce ŘV NPO, a také vymezují práva a povinnosti všech členů (včetně předsedy a místopředsedy). Statut je vyvěšen na souhrnných stránkách www.planobnovyCR.cz. Předsedu ŘV NPO jmenuje a odvolává ministr průmyslu a obchodu. ŘV NPO se schází alespoň 2x ročně, vždy před podáním souhrnné žádosti o vyplacení finančních prostředků a dále dle potřeby. Jeho hlavní funkcí je schválení žádosti o výplatu finančních prostředků a s tím spojené dokumentace a podkladů. MPO-DU je pracovním a koordinačním orgánem ŘV NPO, který koordinuje implementační procesy, naplňuje pokyny ŘV NPO a plní funkci sekretariátu výboru. Zápis a další výstupy z jednání jsou vždy písemné.

3.3.2 Odbor koordinace NPO, Delivery unit (MPO-DU)

MPO-DU bude zajišťovat zejména⁷:

- sběr dat od VK vč. monitorování a vyhodnocování plnění milníků, cílů a indikátorů;
- přípravu zpráv dle požadavků EK;
- koordinaci publicity na úrovni členského státu ve spolupráci s dalšími útvary MPO či externími subjekty;

---

⁷ Činnosti jmenovány v příloze usnesení vlády o NPO

- kompletaci podkladů od jednotlivých VK a předkládání souhrnné žádosti o výplatu finančních prostředků včetně všech povinných příloh dle požadavků EK;
- komunikaci a koordinaci s EK, MF, VK a dalšími odbornými útvary implementaci NPO;
- sekretariát ŘV NPO;
- řízení finančních toků mezi EK, MPO-DU a VK;
- přerozdělování prostředků alokovaných na účet v cizí měně zřízený MPO;
- metodickou podporu nad klíčovými činnostmi společnými pro všechny komponenty.

MPO-DU bude získané údaje zpracovávat v samostatném informačním systému, do kterého budou VK zadávat požadovaná data⁸. Vedle tohoto sběrného systému bude MPO-DU zadávat data do integrovaného a interoperabilního informačního a monitorovacího systému EK. Tento nástroj bude obsahovat funkcionality pro vytěžování dat, hodnocení rizik s cílem umožnit přístup k příslušným údajům a jejich analýzu.

V základním nastavení koordinační úrovně MPO-DU jsou definovány následující role – koordinace a monitoring, celková kontrola plnění milníků a cílů a metodická podpora. Koordinace a monitoring – tyto role bude společně zajišťovat Oddělení koordinace ČR a EU a Oddělení monitoringu a informačního systému. Oddělení budou provádět koordinační a monitorovací činnosti vůči jednotlivým VK tak, aby byl zajištěn dohled nad plněním cílů a milníků. S jednotlivými VK budou úzce komunikovat a zajišťovat přehled o úrovni plnění milníků a cílů reforem a investic stanovených v NPO. Tento přehled budou dále centralizovat a komprimovat do souhrnných údajů tak, aby bylo zajištěno výkaznictví pro podávání žádostí o výplatu finančních prostředků. Po vypracování žádosti o výplatu finančních prostředků vč. všech příloh budou oddělení odpovědná za zadávání údajů do centrálního systému EK ve vztahu k plnění cílových hodnot. Žádost o výplatu finančních prostředků bude primárně zpracovávána Oddělením monitoringu a informačního systému. Sledování plnění milníků/cílů a dalších indikátorů – primární kontrola bude probíhat na úrovni VK, jejichž hlavním cílem a odpovědností je zajistit naplnění stanovených milníků. MPO-DU bude dohlížet nad rovnoměrným naplňováním a pokrokem při dosahování milníků a jejich vykazováním ze strany VK. Bude upozorňovat na případné výkyvy vůči plánovaným hodnotám a termínům a centrálně bude udržovat komplexní přehled o skutečné naplněnosti jednotlivých milníků v čase. Metodická podpora – zastřešující metodické postupy pro VK na centrální úrovni. Hlavní agendou je nastavení a popsání centrálních procesů po ověření klíčových oblastí (předcházení podvodům, korupci, jiným trestným činnostem, souladu s pravidly kontroly střetu zájmů, zamezení dvojímu financování), správa a aktualizace připravených implementačních metodik, zajištění souladu s dalšími předpisy. Další činností je tvorba základních metodických postupů, jež lze průřezově zajistit pro všechny VK. Tyto metodické dokumenty budou závazné pro VK a jejich zprostředkující subjekty.

3.3.2.1 Zpracování souhrnné žádosti o výplatu finančních prostředků k EK

Po sběru údajů od VK budou údaje agregovány na jednotnou úroveň a budou připraveny k předání do systému EK. Spolu se žádostí o výplatu finančních prostředků bude zpracovávána i zpráva o pokroku. Žádost o výplatu a zpráva o pokroku bude zpracovávána vždy 2x ročně v rámci procesu evropského semestru a odesílána prostřednictvím systému EK (vyjma tzv. "nulté" žádosti o výplatu předfinancované v roce 2021). Žádost o výplatu nemusí být předložena, event. nebude do ní milník zařazen, pokud nebudou VK schopni prokázat splnění daného milníku. Splnění milníků a cílů musí VK prokazovat při podání každé žádosti o výplatu finančních prostředků. Toto podléhá schválení ŘV NPO. Žádost o výplatu finančních prostředků k EK bude obsahovat pouze milníky a cíle, jejichž plnění bylo ukončeno v rámci daného období. Nad těmito ukončenými operacemi vztahujícími se k milníkům a cílům bude provedeno auditní šetření ze strany MF a veškeré výstupy pak budou součástí předkládané žádosti o výplatu finančních prostředků.

Ke každé žádosti o výplatu finančních prostředků bude předloženo:

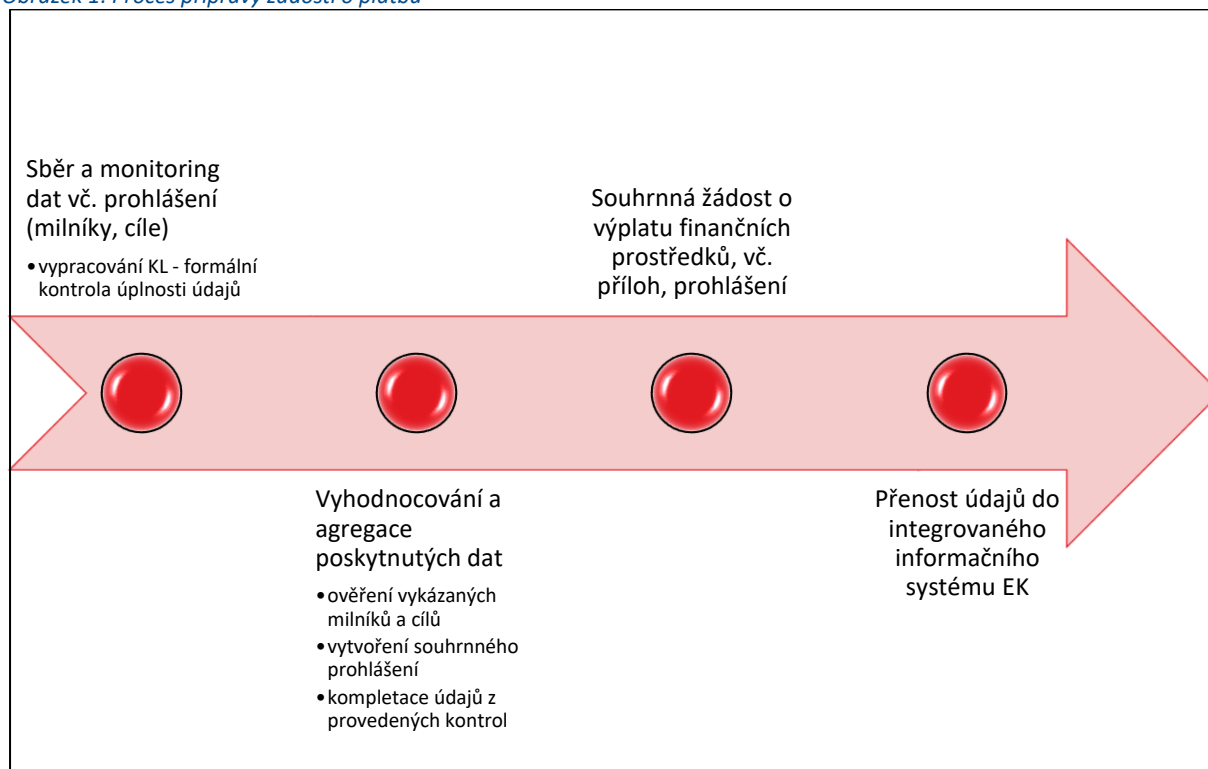
- Prohlášení členského státu
- Shrnutí provedených auditů, vč. zjištěných nedostatků, přijatých nápravných opatření

v souladu s článkem 22 nařízení 2021/241 na splnění milníků a cílů. Částky požadované v žádosti o výplatu se budou řídit schváleným costingem milníků a cílů. Na odeslání žádosti o výplatu finančních prostředků navazuje řízení finančních toků mezi členským státem a EK a koordinace a předávání finančních prostředků na VK, které je v kompetenci MPO a MF. Finanční toky jsou popsány níže.

⁸ Forma přenosu dat bude upřesněna, a to vzhledem k podobě informačního/sběrného systému MPO-DU

Obrázek 1: Proces přípravy žádosti o platbu

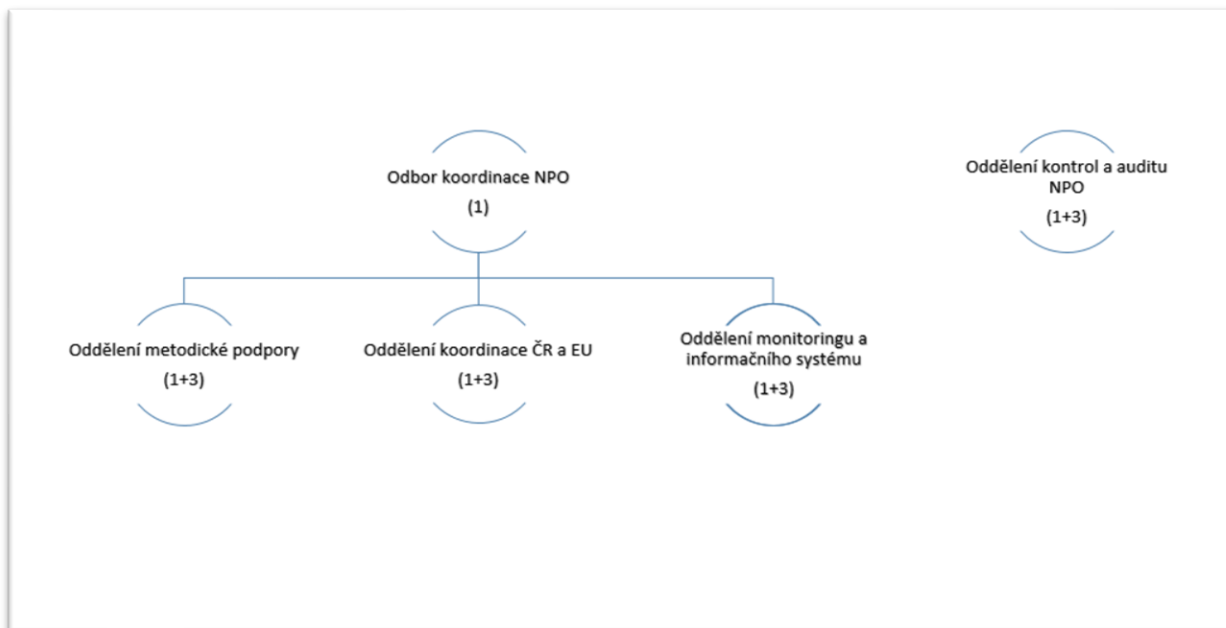
3.3.2.2 Monitoring

Další činností MPO-DU je průběžný monitoring plnění milníků a cílů. VK jsou povinni průběžně reportovat údaje o vývoji milníků a cílů do centrálního sběrného systému, který bude pod správou MPO-DU, a to v přesně daném intervalu. Reporting bude probíhat formou předkládání monitorovacích zpráv, které budou mít ze strany závazně danou strukturu. MPO-DU může na základě těchto údajů od VK požadovat další dodatečná vysvětlení k plnění milníků/cílů a indikátorů (zejména pokud indikátory budou signalizovat zpoždění v plnění milníků – preventivní charakter). Vykazování splněných milníků a cílů bude součástí reportu ke každé souhrnné žádosti o výplatu finanční prostředků k EK. Zároveň bude v reportu shrnuto, jaký je aktuální pokrok v plnění celého NPO a jaké jsou výhledy pro další období. Mapování a shrnutí makroekonomických dopadů NPO zajišťuje MPO ve spolupráci s MF. Výše popsaný systém monitoringu a vykazování milníků přispěje k plynulé koordinaci plnění plánu napříč všemi VK. Tyto údaje budou mimo jiné sloužit pro případné návrhy úprav NPO a budou v případě potřeby předloženy EK a ŘV NPO.

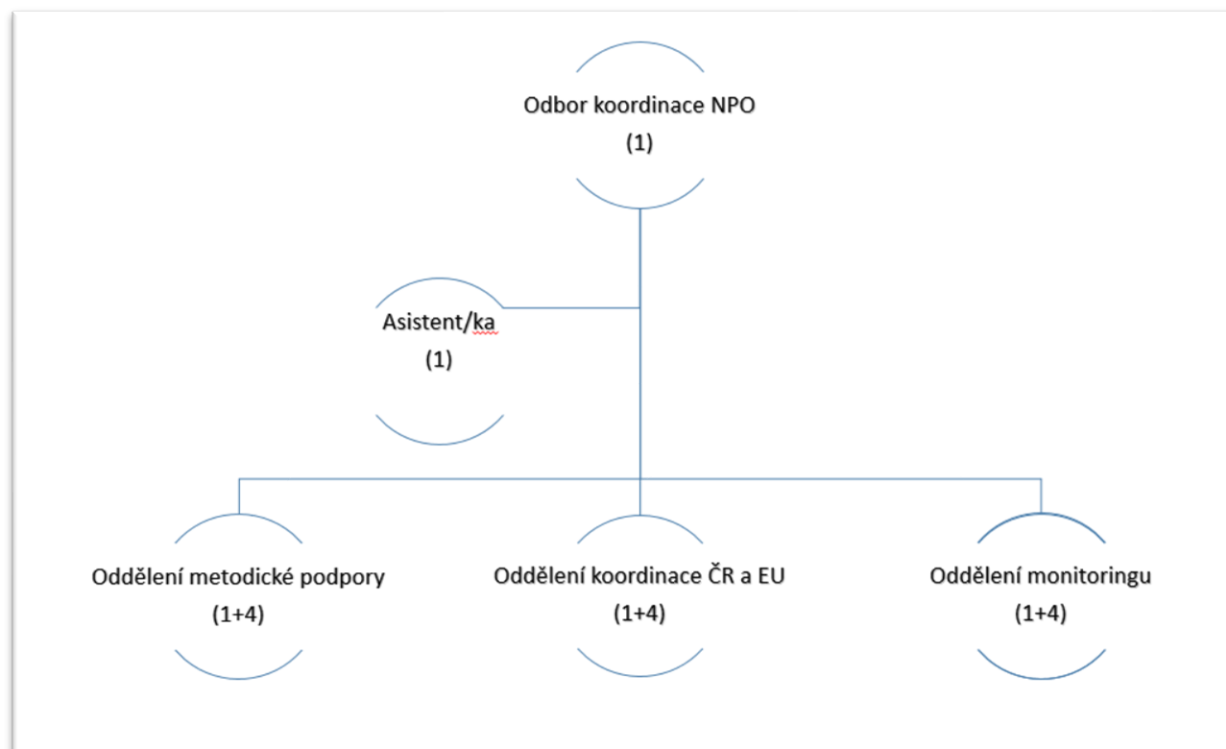
3.3.2.3 Odborné útvary MPO zapojené do koordinační úrovně NPO

Vzhledem k alokovaným kapacitám a efektivnímu využívání zdrojů z RRF jsou v rámci MPO-DU činnosti zajišťovány ve spolupráci malých týmů.

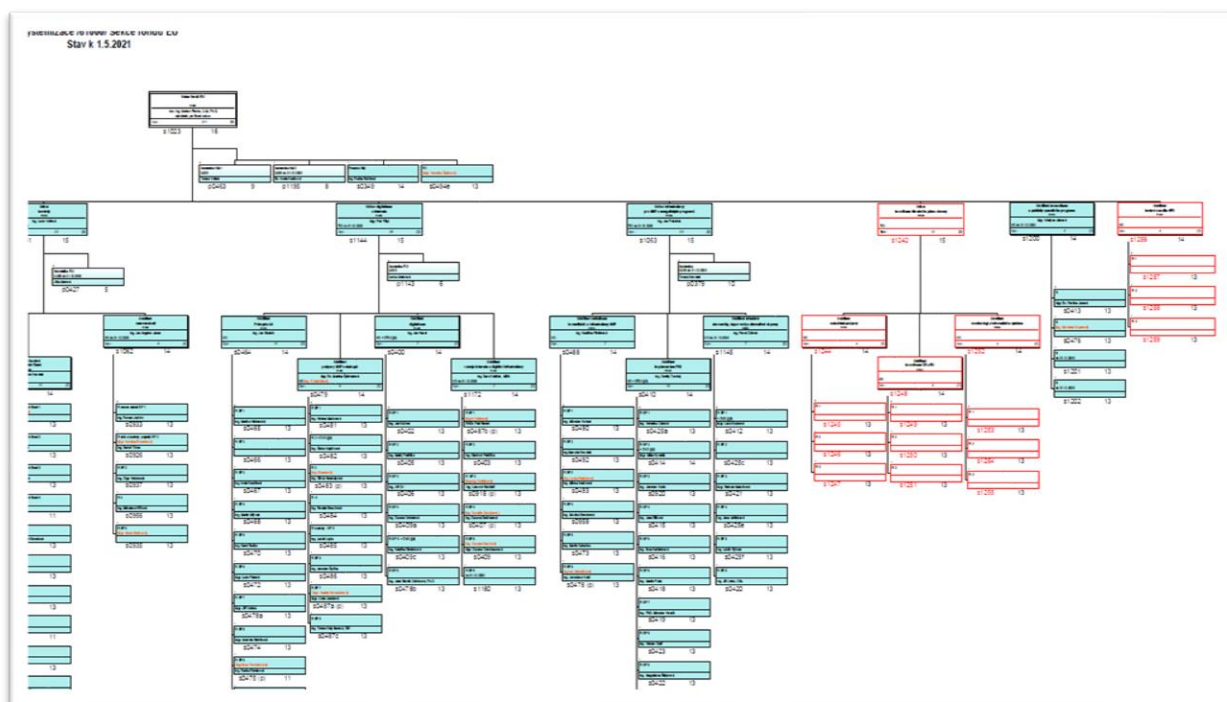
Obrázek 2: Schválená organizační struktura MPO-DU k 1.5.2021

Obrázek 3: Plánovaná organizační struktura MPO-DU k 1.7.2021

Obrázek 4: Výšek organizační struktury sekce MPO, součástí je MPO-DU, stav k 1.5.2021

Kromě MPO-DU budou do implementace NPO zapojeny také další odborné útvary MPO. Odborné útvary budou zajišťovat činnosti související s finančními toky (nad úrovní VK). Jedná se zejména o Odbor rozpočtu a financování, který bude z rozhodnutí MF zřizovat účet cizích prostředků pro příjem plateb z EK.

3.3.3 Vlastníci komponent (VK)

Vlastník komponenty je subjekt odpovědný za implementaci, dosahování cílů, milníků a dalších požadavků, vč. nastavení komponent a realizace, přičemž odpovědnost a reportovací povinnost za naplňování celé komponenty a její realizaci vůči MPO-DU nelze dále delegovat (na rozdíl od jiných implementačních procesů). Obecně lze delegovat (tj. do implementace zapojit zprostředkující subjekt) činnosti pouze v rozsahu stanoveném právními předpisy, a to např. veřejnoprávní smlouvou či opatřením ministra (v rámci jednoho resortu)⁹. VK dále nastavuje řídicí a kontrolní systém a je odpovědný za provádění primární kontroly své komponenty a procesů s tím souvisejících. Status vlastníků komponent vyplývá přímo z NPO, kde jsou uvedeny jednotlivé reformy či investice. Každá komponenta má jednoho vlastníka. V závislosti na nastavení může být komponenta – výjimečně a v odůvodněných případech – ve vlastnictví více vlastníků, přičemž finální nastavení řídicího a kontrolního systému a jeho funkčnost bude individuálně posuzována a ověřována MF u každé komponenty či její části, a to včetně delegace vybraných činností. Jasná hranice mezi více vlastníky jedné komponenty je stanovena na úrovni jednotlivých aktivit v komponentě.

Implementační subjekty jsou povinny plnit interně nadefinované úkoly ve stanovených lhůtách. Procesy nastavené u VK (týkající se realizace reform i investic) musí splňovat základní kontrolní mechanismy a zajišťovat prevenci, odhalování a nápravu korupce, podvodů, jiných trestných činů a také střetu zájmů při využívání finančních prostředků získaných v rámci NPO, resp. RRF. Dále je nutné na úrovni VK implementovat opatření, jejichž cílem je zabránit dvojímu financování z tohoto nástroje a jiných programů EU. VK jsou při využívání finančních prostředků z RRF odpovědní za to, že jejich nastavené procesy jsou v souladu s platným unijním a vnitrostátním právem. Za tímto účelem zajistí efektivní a účinný systém vnitřní kontroly a zpětného získávání neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých částek.

⁹ VK provádí výběr zprostředkujícího subjektu dle svého uvážení v rámci zákonného nastavení. Na tuto činnost může VK po předchozím schválení alokovat finanční prostředky.

V případě implementace investic VK nastaví řídicí a kontrolní systém zahrnující např. i procesy příjmu projektů či jiných aktivit, jejich hodnocení, zpracování právních aktů o poskytnutí prostředků, monitoring, popis procesních činností při zjištění pochybení, nesrovnalostí apod. Celý popsany proces musí u VK zaštiťovat i další činnosti jako je archivace, propagace (povinné publicity) aj.

Vlastníky komponent jsou níže jmenované subjekty.

Pilíř	Komponenta	Vlastník
1. transformace	Digitální	
	1.1 Digitální služby občanům a firmám	Ministerstvo vnitra
	1.2 Digitální systémy veřejné správy	Ministerstvo vnitra
	1.3 Digitální vysokokapacitní sítě	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	1.5 Digitální transformace podniků	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	Ministerstvo pro místní rozvoj
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	2.1 Udržitelná doprava	Ministerstvo dopravy
	2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru	Ministerstvo průmyslu a obchodu/ Ministerstvo životního prostředí
	2.3 Přechod na čistší zdroje energie	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	2.4 Rozvoj čisté mobility	Ministerstvo průmyslu a obchodu/ Ministerstvo životního prostředí/ Ministerstvo dopravy
	2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší	Ministerstvo životního prostředí
	2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu	Ministerstvo zemědělství
	2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda	Ministerstvo průmyslu a obchodu/ Ministerstvo životního prostředí
	2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží	Ministerstvo pro místní rozvoj/ Ministerstvo průmyslu a obchodu
	2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem	Ministerstvo životního prostředí

3. Vzdělávání a trh práce	3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce	Ministerstvo práce a sociálních věcí
4. Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19	4.1 Systémová podpora veřejných investic	Ministerstvo pro místní rozvoj
	4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	4.3 Protikorupční reformy	Ministerstvo spravedlnosti
	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	Ministerstvo vnitra
	4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru	Ministerstvo kultury
5. Výzkum, vývoj a inovace	5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe	Ministerstvo průmyslu a obchodu
6. Zdraví a odolnost obyvatel	6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče	Ministerstvo zdravotnictví
	6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče	Ministerstvo zdravotnictví

Povinnosti VK vůči MPO-DU uvedené v usnesení vlády o NPO zahrnují zejména:

- Odpovědnost za použití finančních prostředků k zamýšlenému účelu, jak je definováno v konkrétním ustanovení dohody mezi ČR a EK.
- Informace o výkonnosti předložené podle dohody mezi EK a ČR (dále jen „dohoda“) za dané období byly řádně uvedeny, jsou úplné, přesné a spolehlivé; prokazující, že příslušných milníků nebo cílů bylo dosaženo.
- Prokázání plnění cílů a milníků (mimo jiné i posudky nezávislých odborníků, které si VK pro tyto účely bude zajišťovat, v případě, že je to relevantní a charakter milníku/cíle umožní takového posouzení).
- Zavedené kontrolní systémy poskytují nezbytnou záruku, že s prostředky bylo nakládáno v souladu s ustanoveními dohody, konkrétněji s respektováním zásady řádného finančního řízení a nedocházelo k žádným porušením, pokud jde o podvody, korupci nebo střet zájmů.
- Činnosti prováděné za účelem dosažení milníků a cílů v rámci RRF v žádosti o výplatu finančních prostředků nebo žádosti o platby nejsou financovány žádným jiným programem ani nástrojem EU.
- Nejsou známy žádné nezveřejněné záležitosti, které by mohly poškodit zájmy EU.

- Vlastníci komponent prováděli činnosti v souladu s povinnostmi stanovenými v dohodě mezi ČR a EU a při těchto činnostech uplatňovali řádné vedení účetnictví, vnitřní kontroly, auditní systémy a postupy uvedené v dohodě mezi členským státem a EK. Toto budou VK dokládat souhrnem provedených kontrol s analýzou zjištěných souvisejících nedostatků a přijatých nebo plánovaných nápravných opatření.
- Jelikož informace doprovázející žádost o vyplacení prostředků vůči EK obsahuje pouze údaje, které se nevztahují k jednotlivým aktivitám, musí VK uchovávat podrobnější informace (např. Soupis konečných příjemců, dokumentace finančního řízení investic/reform, na které se vztahují cíle/milníky v NPO) pro účely auditu.

3.3.4 Ministerstvo financí

Ministerstvo financí zabezpečuje v rámci NPO auditní činnost (popsáno v kapitole Systém auditu) a hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF. Komunikaci s úřadem OLAF zajišťuje v rámci Ministerstva financí Centrální kontaktní bod AFCOS.

3.3.5 Příjemci podpory

Příjemci se liší dle konkrétních aktivit (reforma/investice). Příjemce v dané komponentě definuje VK. Koneční příjemci podpory jsou vybráni na základě výzvy nebo přímého výběru tak, aby bylo zajištěno, že aktivity budou realizované a cíle a milníky splněné. Příjemci podpory stejně jako implementační subjekty, kterým budou poskytovány prostředky z RRF, se musí při realizaci výběru dodavatele řídit zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek ve znění pozdějších předpisů (ZZVZ). Dohled nad dodržováním zákona provádí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), více níže viz Externí subjekty s návazností na NPO. Pravomoc vykonávat kontrolu nad konečnými příjemci podpory mají vlastníci komponent (dle zákona o finanční kontrole).

Výběr konečných příjemců podpory z RRF bude transparentní a prostředky bude možné poskytnout příjemci jen za předem stanovených pravidel v souladu s relevantní legislativou. Tato pravidla stanovuje vlastník komponenty.

3.3.6 Výbor NPO

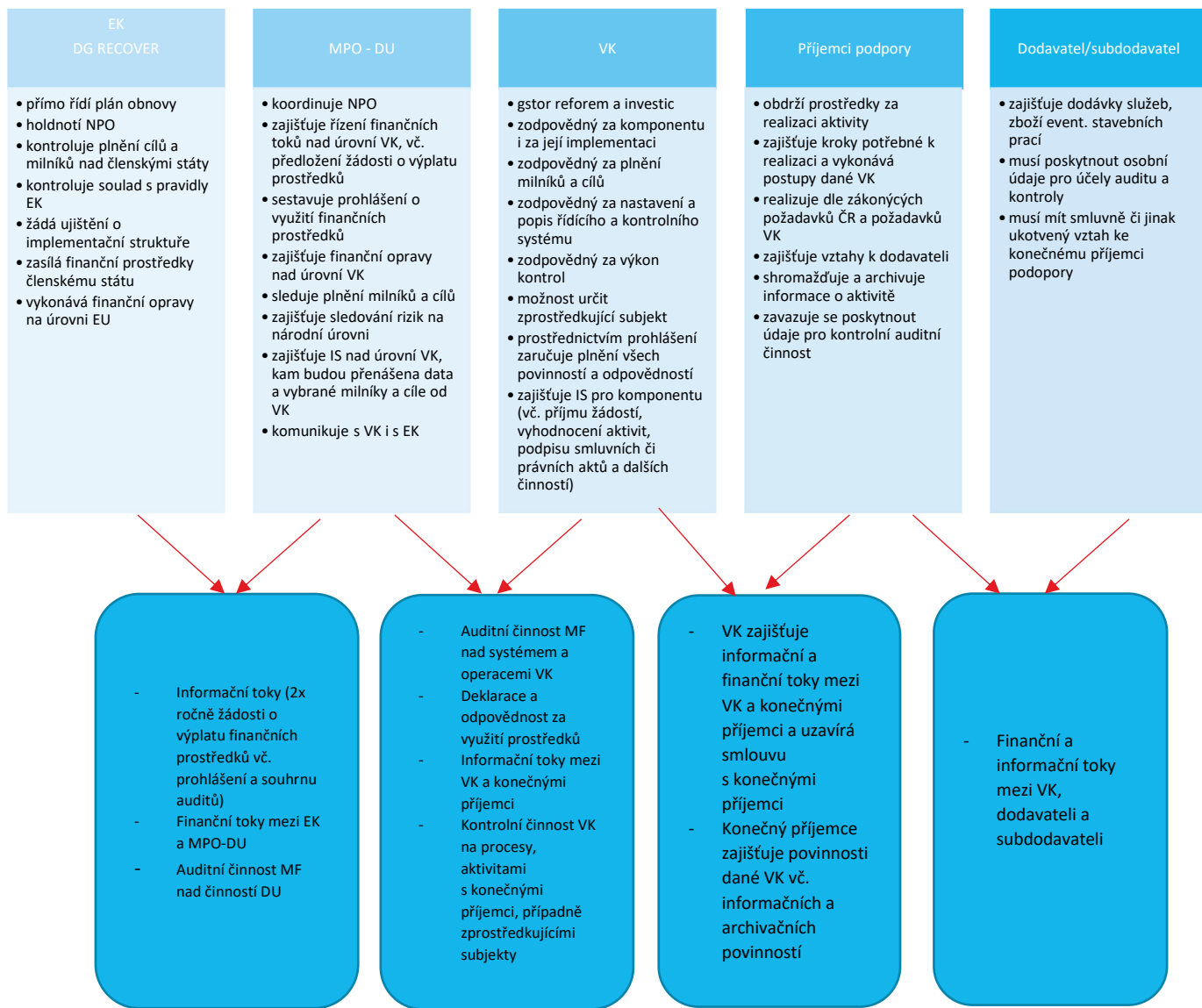
Tento výbor je výborem poradním. Účastní se ho sociální a hospodářští partneři. Výbor nemá rozhodovací funkci, ale pouze monitorovací a poradní. Výbor NPO je oprávněn dávat podněty k úpravám NPO ŘV NPO. ŘV NPO rozhoduje o navrhovaných úpravách. Výbor NPO připomínkuje vybrané dokumenty.

3.3.7 Externí subjekty s návazností na NPO

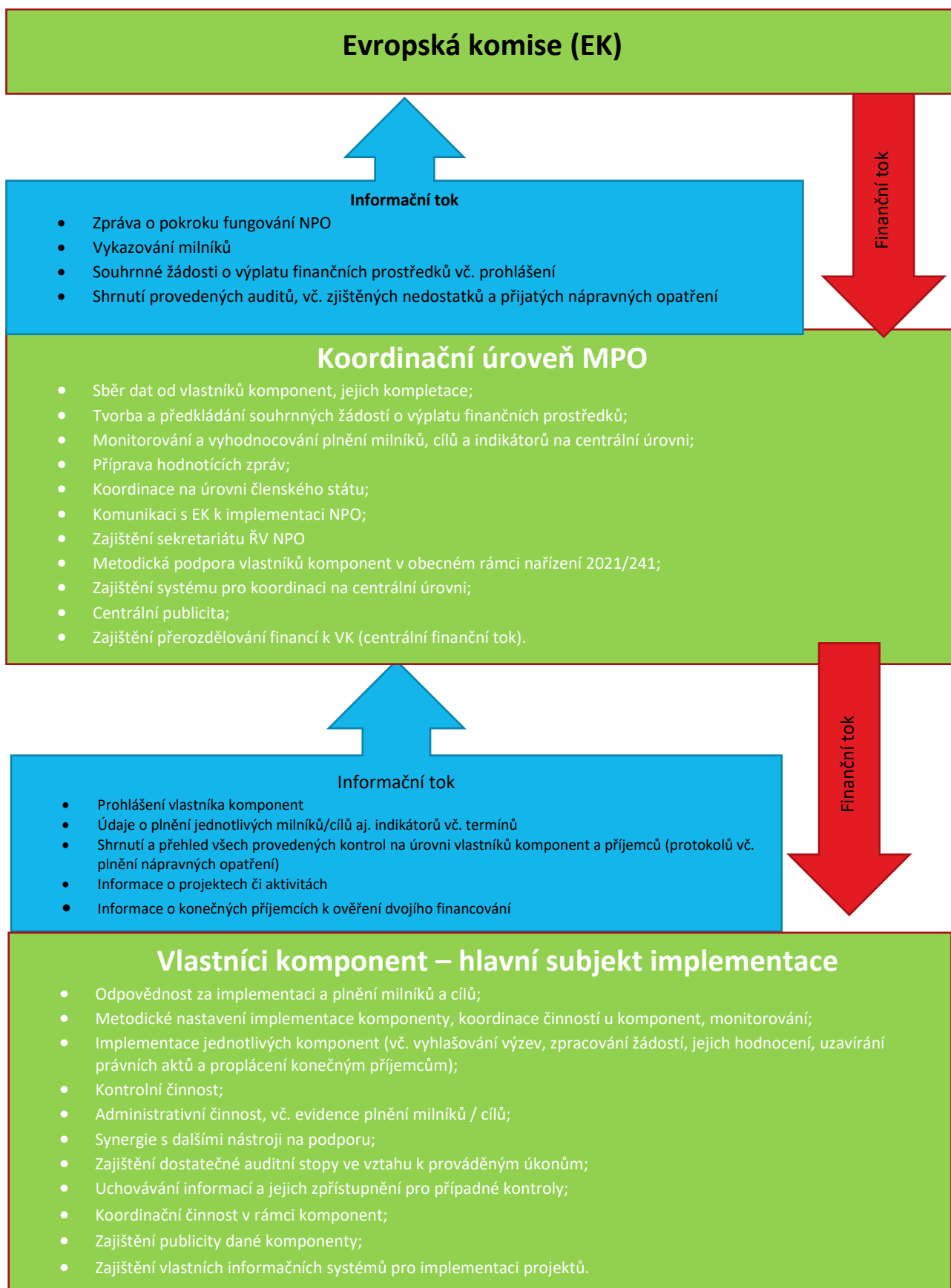
Do činností souvisejících s NPO mohou zasáhnout další externí orgány, které budou poskytovat nezávislé vstupy. Např. Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti (DG ECFIN), OLAF, Nejvyšší kontrolní úřad dle zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšší kontrolním úřadu ve znění pozdějších předpisů, či Ministerstvo financí a jemu podřízené místně příslušné správci daně (finanční úřady), v souladu se zákonem o finanční kontrole a rozpočtovými pravidly. Dohled nad zadáváním veřejných zakázek provádí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže na základě ZZVZ. ÚOHS je ve svých činnostech oprávněn zejména přezkoumávat úkony zadavatelů veřejných zakázek. V případě zjištění pochybení je oprávněn zrušit zadávací řízení, případně stanovit finanční sankci za porušení zákona. Výše popsané subjekty a orgány nejsou standardní součástí implementační struktury, ale z titulu svých funkcí mohou vstupovat do implementace případně plnit poradní funkci.

3.4 Implementační struktura NPO

Obrázek 5: Implementační struktura s vybranými toky

Obrázek 6: Detail činností a přenosů dat mezi VK, MPO-DU a EK

VK a MPO-DU budou propojeni skrze finanční a informační toky¹⁰. Sběr dat bude probíhat prostřednictvím monitorovacích zpráv a bude se týkat zejména plnění milníků, indikátorů a cílů, ale i dat potřebných k vyhodnocování plnění obecných principů uplatňovaných v rámci NPO (zákaz dvojího financování, střet zájmu atd.). VK budou povinni poskytnout MPO-DU veškerá data nezbytná pro činnost odboru. Při stanovení rozsahu potřebných dat bude ze strany MPO-DU respektována zásada přiměřenosti (i ve vztahu k odpovídající administrativní zátěži). Poskytované údaje mají primárně zajistit plnění podmínek a požadavků vyplývajících z nařízení 2021/241.

Propojení úrovní implementace (VK a DU) bude zajištěno prostřednictvím informačního systému. Informační a monitorovací systém využívaný VK bude v kompetenci jednotlivých VK. V případě VK, který nebude disponovat informačním systémem pro implementaci, administraci a sběr dat, bude na jeho zodpovědnosti zajistit sběr a přenos těchto dat do centrálního informačního systému MPO-DU jiným odpovídajícím způsobem. VK jsou povinni přenášet data, a to v 6ti-týdenním intervalu, z interního implementačního systému do centrálního informačního systému MPO-DU, a to v předem dané formě¹¹.

Přenášená data¹² budou zahrnovat zejména údaje o:

- Plnění cílů, milníků a pokroku a dosažených cílech, údaje o vybraných indikátorech;
- Prohlášení VK, že finanční prostředky byly využity k zamýšlenému účelu, že informace předložené spolu se žádostí o výplatu finančních prostředků jsou úplné, přesné a spolehlivé a že zavedené kontrolní systémy poskytují nezbytnou záruku, že finanční prostředky byly spravovány v souladu se všemi platnými pravidly, zejména pravidly o střetu zájmů a předcházení podvodům, korupci, jiným trestným činům a dvojímu financování z RRF a z jiných programů EU a v souladu se zásadou řádného finančního řízení;
- Údaje nutné pro hodnocení rizik;
- Údaje potřebné pro sestavení souhrnné žádosti o výplatu finančních prostředků;
- Údaje o zamezení střetu zájmů;
- Údaje o zamezení dvojího financování;
- Údaje o předcházení podvodům, korupci a jiným trestným činnostem;
- Údaje o provedených kontrolách, vč. zjištěných nedostatků, nápravných opatřeních a jejich plnění;
- Aktuální souhrnnou výši svých skutečných rozpočtových výdajů opatření NPO, které byly označeny jako klimaticky relevantní - tj. pozitivním (nenulovým) klimatickým koeficientem dle příslušné metodiky pro sledování klimatu;
- Údaje o konečných příjemcích finančních prostředků a o aktivitách (investice/reforma), tj. základní identifikace.

Pro monitoring, administraci a implementaci u jednotlivých VK stanoví závazná obecná metodická stanoviska a postupy a dále si každý VK samostatně zpracovává interní postupy, manuály.¹³ Postupy stanovené VK musí metodická stanoviska MPO-DU respektovat.

3.5 Finanční a informační toky

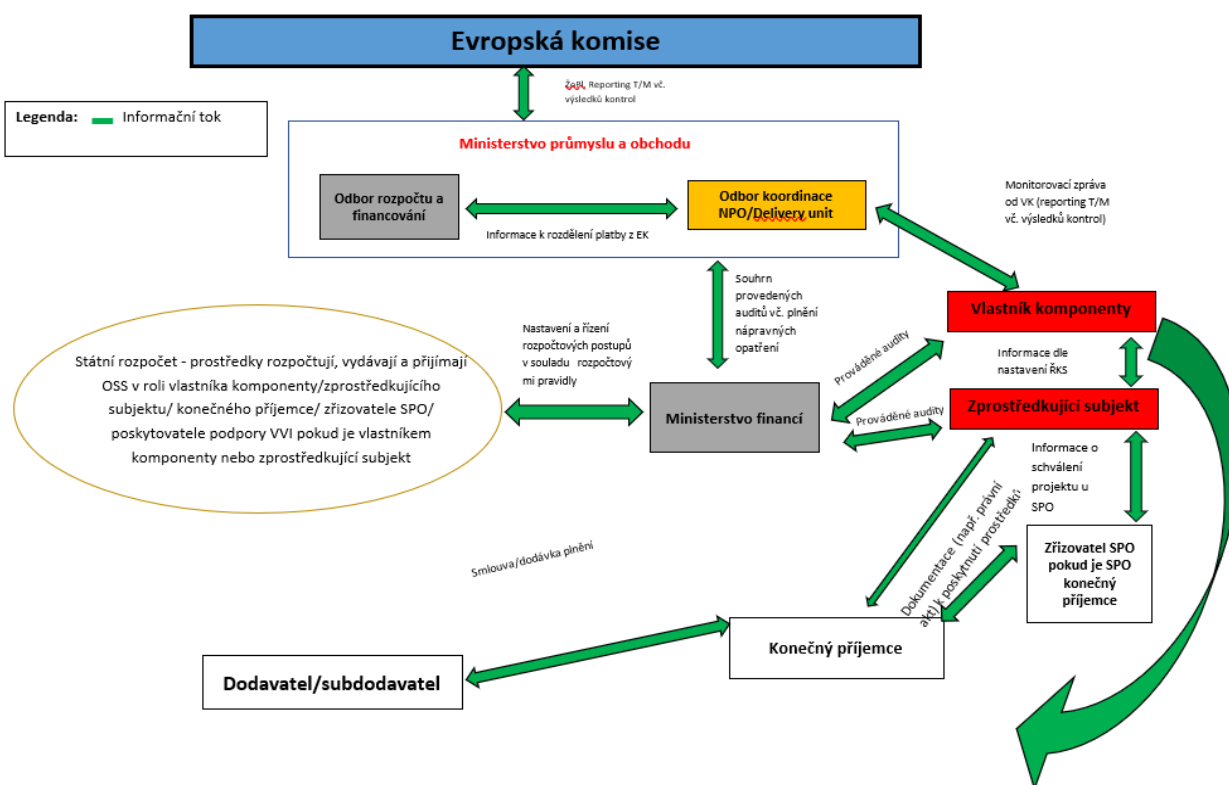
¹⁰ Systém pro informační toky, sběr dat bude upřesněn v jednotné metodice, která bude vytvořena.

¹¹ Forma bude předmětem jednání a bude se odvíjet od systému EK, který je dle EK ve vývoji.

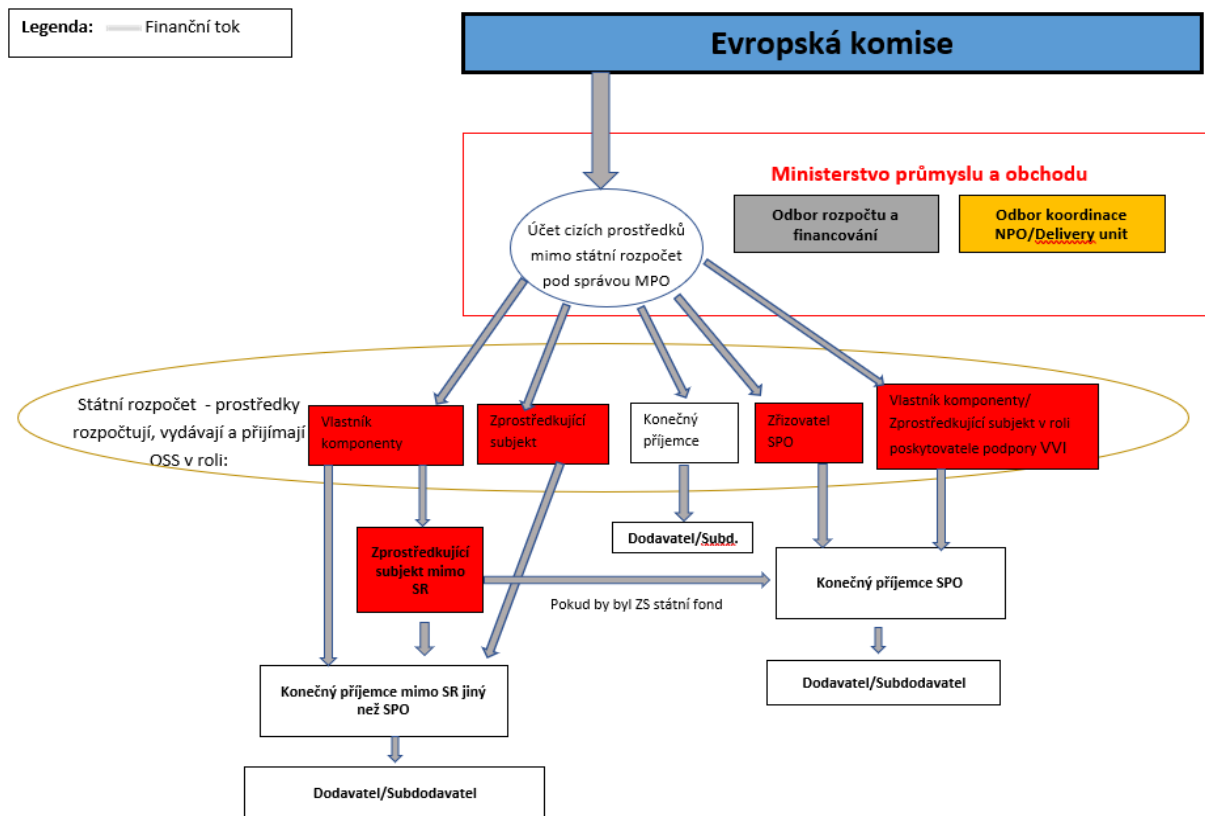
¹² Výčet bude ještě upřesněn dle možností centrálního informačního systému.

¹³ V případě nesouladu mezi obecnými metodickými, koordinačními stanovisky a interní metodikou VK mají přednost obecná nadřazená metodická stanoviska a doporučení.

Obrázek 7: Základní informační toky (s možností dalších kombinací výše nezobrazených)

Obrázek 8: Základní finanční toky (další změny a kombinace budou reflektovány)

Subjektem, který odpovídá za nastavení finančních toků na národní úrovni a ve vztahu k EK je MPO ve spolupráci s MF. MPO-DU zabezpečuje přípravu souhrnné žádosti o výplatu finančních prostředků VK si nastavují a realizují vlastní finanční toky. ČR bude při plánování finančních toků využívat systém předfinancování ze státního rozpočtu. MPO-DU se řídí při realizování finančních toků interním manuálem, který bude obsahovat informace související s žádostí o výplatu prostředků a výkonem plateb. Účtování a povinnosti s tím spojené budou popsány v interních postupech MPO Odborem rozpočtu a financování MPO.

Finanční toky budou realizovány mezi EK, MF, MPO a jednotlivými VK. Finanční tok směrem od EK bude probíhat následovně:

EK bude na základě schválené žádosti o výplatu finančních prostředků po částech zasílat nárokové finanční prostředky na předem ustanovený účet cizích prostředků zřízený Odborem rozpočtu a financování MPO. Následně na základě pokynu příkazu operace, kterým je MPO-DU, budou finanční prostředky přerozděleny mezi jednotlivé VK, a to vždy v návaznosti na splnění milníků a cíle.

Nultá platba z EK vůči ČR (předpoklad počátku vyplácení 4Q 2021)

- ve výši cca 13 % finančního příspěvku celkové alokace pro ČR, bude převedena ihned po uzavření dohody mezi ČR a EK, představující individuální právní závazek ve smyslu finančního nařízení bez nutnosti vykazání splnění milníků a cílů
- platba bude zaslána EK na účet cizích prostředků MPO
- převod finančních prostředků z „nulté platby“, proběhne vlastníky komponent až na základě prvního vykazání splnění milníků a cílů. Proplacení proběhne v Kč na základě příkazu MPO-DU.

Další následující platby

Předfinancování ze státního rozpočtu v rámci kapitol jednotlivých VK ve výši 100 %. Vlastník komponenty musí narozpočtovat dostatek finančních prostředků (rozpočtováno souvztažně). Finanční prostředky jsou vedeny v Kč.

Platba od VK ke konečnému příjemci = proplacení aktivity konečnému příjemci z narozpočtovaných prostředků VK (v Kč). Tato platba je realizována na základě předložené žádosti o platbu ze strany konečného příjemce směrem k VK. VK po provedené kontrole finanční prostředky vyplácí. Podmínky výplaty finanční podpory konečnému příjemci jsou dány v uzavíraných smlouvách mezi VK a konečným příjemcem či právním aktu.

V této fázi před proplacením aktivity či její části VK vykonává povinně finanční kontrolu (administrativní kontrola s možností kontroly na místě). Kontrolou se ověří splnění podmínek pro poskytnutí podpory stanovených mezi VK a konečným příjemcem. Tyto podmínky musí respektovat právní předpisy ČR i EU.

Kofinancování EK, bude vypláceno etapizovaně na základě žádosti od vlastníka komponent po splnění cílů a milníků. Po odeslání žádosti bude na základě pokroku, tj. plnění milníků a cílů, odeslána finanční podpora na účet cizích prostředků MPO. Tento účet bude disponovat finančními prostředky v Kč.

Rozdělení finanční podpory, která byla převedena EK na účet cizích prostředků MPO, mezi VK na základě pokynů. Zde se finance stávají příjmem státního rozpočtu příslušné rozpočtové kapitoly VK. Platba probíhá až po splnění milníků a cílů (i v případě první ex-ante platby). Plnění milníků a cílů bude dokládáno VK společně s vyšší nárokové finanční podpory.

Zaplacení dodávky/služby od konečného příjemce k dodavateli, subdodavateli.

3.6 Využití finančních nástrojů

Část prostředků z RRF a fondů Next Generation může být implementována prostřednictvím finančních nástrojů na národní úrovni. V tuto chvíli nemají finanční nástroje v rámci NPO přidělenou fixní alokaci, jejich využití je dobrovolné a je na rozhodnutí jednotlivých VK. Rozdílná implementace finančních nástrojů vychází ze zkušeností strukturálních fondů, a je reflektována v metodických dokumentech. VK má nadále odpovědnost za celkovou realizaci komponenty a provádí reporting směrem k DU.

4 Kontrola a audit

4.1 Kontrolní systém

Kontrola zavedená v prostředí ČR je primárně zakotvena v zákoně o finanční kontrole. Procesní úprava kontrolní činnosti je pak v zákoně č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. (dále jen kontrolní řád). V zvláštních případech se postupuje při kontrole a při celé administraci komponent či aktivit dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o podpoře VaV).

Zákon o finanční kontrole popisuje poměrně rozsáhlý systém finanční kontroly. Zákon vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů.

Zákon o finanční kontrole mimo jiné definuje tyto systémy finanční kontroly:

- systém finanční kontroly vykonávané kontrolními orgány (veřejnosprávní kontrola);
- systém finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv;
- vnitřní kontrolní systém v orgánech veřejné správy;
  - finanční kontrolu zajišťovanou odpovědnými vedoucími zaměstnanci jako součást vnitřního řízení orgánu veřejné správy při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečňovaných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následném prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření (řídící kontrola);
  - organizačně oddělené a funkčně nezávislé přezkoumávání a vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti řídící kontroly, včetně prověřování správnosti vybraných operací, (interní audit).

Hlavními cíli finanční kontroly je:

- dodržování právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy v mezích těchto předpisů při hospodaření s veřejnými prostředky k zajištění stanovených úkolů těmito orgány,
- zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobeným zejména porušením právních předpisů, nevhodným, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností;
- včasné a spolehlivé informování vedoucích orgánů veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích, o jejich průkazném účetním zpracování za účelem účinného usměrňování činnosti orgánů veřejné správy v souladu se stanovenými úkoly;
- hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy.

Veřejnosprávní kontrola upravená v zákoně o finanční kontrole je definována jako kontrola skutečností rozhodných pro hospodaření s veřejnými prostředky. Průběh veřejnosprávní kontroly se řídí kontrolním řádem, tzn. kontrolující je oprávněn vyžadovat od kontrolované osoby součinnost.

Subjekty implementace jsou povinny provádět administrativní ověření na realizovaných aktivitách. Tato forma kontroly probíhá administrativně na pracovišti ověřujícího a je z ní pořízen záznam – kontrolní list. Administrativní ověření slouží k ověření dokumentů předložených žadatelem nebo příjemcem. Průběh administrativního ověření se neřídí kontrolním řádem a není při něm vyžadována součinnost kontrolované osoby dle ustanovení kontrolního řádu. Na základě výsledků z těchto administrativních ověření VK rozhoduje, zda bude vykonána veřejnosprávní kontrola. MPO-DU při neodstranění zjištěných nedostatků při administrativním ověřování informuje ŘV NPO.

Všechny subjekty zapojené do NPO jsou povinny se řídit zákonem o finanční kontrole právě z toho důvodu, že pracují s veřejnými prostředky a jsou orgány veřejné správy. Rozsah kontrol upravený v zákoně o finanční kontrole je aplikovatelný na potřeby kontrolní činnosti při implementaci NPO. Pro kontrolní účely budou využívány kontrolní listy, na nichž musí být uskutečněna tzv. „kontrola čtyř očí“. Tzn., že u jednotlivých částí procesu administrace (kde je potvrzována/verifikována správnost údajů) je zajištěna kontrola druhou zmocněnou osobou. Ověření, zda kontrola

proběhla, je buď v písemné formě (podpis dvou zmocněných osob), nebo v elektronické prostřednictvím systému (přechod stavu kontroly). Kontroly musí být vykonávány nestranně a nezávisle.

Veškeré záznamy budou uchovávány v souladu s čl. 22 odst. 2 písm. f) nařízení o RRF po dobu pěti let od vyplacení zůstatku nebo, pokud k vyplacení nedojde, od uskutečnění transakce.

4.1.1 Kontroly vykonávané VK a MPO-DU

VK i MPO-DU jsou povinni vykonávat finanční kontrolu v souladu se zákonem o finanční kontrole v rozsahu úkolů popsaných v usnesení vlády. Výkonem kontrol se zajistí ověření, zda investice a reformy byly zrealizované milníky a cíle byly správně splněné a byla dodržena veškerá pravidla a prostředky byli použité na stanovený účel. Kontrolní činnost spojená s implementací NPO je primárně v odpovědnosti VK. VK v rámci vlastních činností zajišťují kontroly u příjemců podpory, případně u dalších zapojených subjektů. Tyto kontrolní činnosti jsou zásadním ověřovacím bodem, který VK zajistí svými interními odbornými útvary.

4.1.1.1 Kontrola vykonávaná MPO-DU

Monitoring a reporting cílů a milníků a dohled nad formální úplností podkladů, realizované MPO-DU jsou přizpůsobené roli MPO v systému celé implementace NPO. MPO-DU vykonává kontroly v rozsahu své působnosti zejména z toho důvodu, že přerozděluje VK finanční prostředky a zpracovává souhrnné žádosti o výplatu finančních prostředků. V rámci kontrol MPO-DU budou kontrolovány podklady od VK v definovaném rozsahu v rámci vypracovávané žádosti o výplatu finančních prostředků a v rámci vypracovávaných zpráv o pokroku NPO. Kontrolovány budou souhrnně celé komponenty a plnění jejich cílů a milníků.

Tento postup vychází z toho, že VK:

- Je zodpovědný za implementaci svých komponent;
- Poskytuje finanční prostředky konečnému příjemci a v této souvislosti vykonává kontroly na úrovni své, zprostředkujících subjektů a nad příjemci;
- Disponuje veškerými potřebnými informacemi a dokumentací.

Při kontrole VK se MPO-DU zaměří na to, zda byly doloženy správné a úplné podklady, vč. dodržení případných lhůt, tj. zda dochází k plnění cílů a milníků ve stanoveném harmonogramu.

V případě zjištění nesplnění milníku nebo neplnění cíle bude MPO-DU informovat ŘV NPO. ŘV NPO rozhodne a vydá další pokyny k řešení neplnění milníků či cílů u VK. V krajním případě může dojít (v případě dlouhodobé nezjednaní nápravy, či objektivních důvodů neplnění) k podání požadavku změny NPO na EK.

Činnost MPO-DU je předmětem auditu Auditního orgánu.

4.1.1.2 Kontrola vykonávaná VK

Primární zodpovědnost za výkon kontrol dle zákona o finanční kontrole má VK, který vykonává úkony spojené s poskytováním finančních prostředků příjemcům podpory. V případě zjištění nesrovnalostí je o tomto v rámci nastaveného postupu informován CKB AFCOS.

Kontrolní činnost související s implementací komponent lze taktéž delegovat. VK v případě, že deleguje část svých činností na zprostředkující subjekt, musí se ujistit o řádném vykonávání zprostředkovaných úkonů, a to v rámci kontroly delegovaných pravomocí.

4.1.1.2.1 Předběžná kontrola

Předběžnou kontrolu před vydáním a podpisem dokumentu (rozhodnutí o poskytnutí dotace/právní akt/smlouva), kterým by vznikl nárok na finanční prostředky ze strany žadatele je povinen nastavit VK v závazné metodice. Tato je zásadní, jelikož zde může ovlivnit vznik nároku na finanční prostředky ze strany budoucího konečného příjemce podpory. VK je povinen ověřit:

- Soulad předložené aktivity se stanovenými milníky a cíli v rámci komponenty; ¹⁴
- Soulad procesu předkládání aktivity (vyhlášení výzvy aj.) z pohledu nastavené metodiky, závaznými právními předpisy a principy 3E;
- Přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění provozních, finančních, právních a jiných rizik, které by v rámci projektu mohla vyvstat;
- Přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění rizikových oblastí z pohledu střetu zájmů, dvojího financování a korupce;
- Doložení aktivity správnými a úplnými podklady.

Bude rovněž ověřeno, zda nedošlo ke vzniku nových rizikových oblastí z pohledu podvodu, střetu zájmů, dvojího financování a korupce ¹⁵(blíže popsáno v kapitole o kontrole ochrany finančních zájmů EU). Před podpisem dokumentu (rozhodnutí o poskytnutí dotace/právní akt/smlouva), kterým vzniká nárok na finanční prostředky, VK provede uvedenou finanční kontrolu. Uvedenou kontrolou ověřuje, zda je možné rozhodnutí o poskytnutí dotace/právní akt či smlouvu mezi poskytovatelem dotace a příjemcem uzavřít, a to na základě posouzení, zda jsou splněny veškeré podmínky pro poskytnutí finančních prostředků.

V případě finančních nástrojů provádí kontrolu podmínek výzvy/dohody o financování před podpisem smlouvy s konečným příjemcem FN finanční zprostředkovatel dle své interní metodiky.

.4.1.1.2.2 Průběžná kontrola

Průběžná kontrola probíhá od vydání dokumentu (rozhodnutí o poskytnutí dotace/právní akt/smlouva), kterým vznikl nárok na finanční prostředky do podání dokumentu o proplacení a vyúčtování finančních prostředků (včetně). Průběžná kontrola se vykonává před každým schválením žádosti o platbu, podanou příjemcem podpory. V souvislosti se snížením administrativní zátěže je možné provádět tuto kontrolu na vzorku operací. Detailní kontrolu vůči příjemci vykonává poskytovatel finančních prostředků (VK). Kontrola spočívá v ověření nároku na vyplacení finančních prostředků ve smyslu uzavřené smlouvy, právního aktu či rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků, dodržení všech pravidel vyplývajících z české a evropské legislativy a ověření příslušné dokumentace.

Průběžná kontrola bude prováděna VK a ten je povinen ověřit zejména:

- zda jsou předloženy doklady a procesy v souladu s nastavenou metodikou, právními předpisy ČR a EU a principy 3E;
- zda jsou předloženy doklady v souladu s předpokládanými výsledky;
- zda jsou dodržovány stanovené podmínky a postupy při uskutečňování, vypořádávání a vyúčtování nákladů;
- doložení projektu správnými a úplnými podklady, vč. dodržení případných lhůt;
- plnění milníků a cílů, včetně podkladů, které uchovává příjemce podpory;
- shromažďování a uchovávání kvalitních a reálných údajů o dohodnutých ukazatelích ze strany příjemce podpory.

Bude ověřeno, zda nedošlo ke vzniku nových rizikových oblastí z pohledu podvodu, střetu zájmů, dvojího financování a korupce ¹⁶ (blíže popsáno v kapitole o kontrole ochrany finančních zájmů EU). Ověření vykonává VK zpravidla před nárokováním proplacení cíle/milníku vůči MPO-DU. V případě zjištění nedostatků a jejich neodstranění nesmí být takováto aktivita financována, resp. může být část prostředků krácena. (V rámci zákona o rozpočtových pravidlech lze nevyplatit část prostředků nebo celou podporu, příp. vyzvat k vrácení prostředků, anebo k nápravě.) VK může toto ověřovat finančním administrativním ověřením nebo veřejnosprávní kontrolou.

---

¹⁴ V případě projektů, u kterých byla realizace zahájena ještě před schválením NPO, lze ověření souladu předložených aktivit se stanovenými milníky a cíli v rámci komponenty, provést dodatečně, např. s poslední žádostí o platbu předloženou příjemcem, ale vždy tak, aby v žádosti o platbu (vč. veškeré s tím spojené dokumentace) předkládané MPO-DU, byly zařazeny jen ty projekty, u nichž byl soulad ověřen.

¹⁵ V případě projektů, u kterých byla realizace zahájena ještě před schválením NPO, lze uvedené kontroly provést dodatečně, např. s poslední žádostí o platbu předloženou příjemcem, ale vždy tak, aby v žádosti o platbu (vč. veškeré s tím spojené dokumentace) předkládané MPO-DU, byly zařazeny jen ty projekty, u nichž kontroly proběhly.

¹⁶ V případě projektů, u kterých byla realizace zahájena ještě před schválením NPO, lze uvedené kontroly provést dodatečně, např. s poslední žádostí o platbu předloženou příjemcem, ale vždy tak, aby v žádosti o platbu (vč. veškeré s tím spojené dokumentace) předkládané MPO-DU, byly zařazeny jen ty projekty, u nichž kontroly proběhly.

Kontrolující je oprávněn vyžadovat od kontrolované osoby součinnost, provádět kontrolu v místě realizace aktivity či v prostorách s tím souvisejících. Kontrolu na místě je možné realizovat na vzorku všech aktivit. Základním souborem pro výběr vzorku jsou tedy aktivity, u nichž již bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace/právní akt/smlouva k zajištění financování. Zároveň se musí jednat o tzv. živé aktivity, tj. o ty, kde konečný příjemce od realizace neodstoupil nebo nebyl VK vyzván k ukončení projektu. Při kontrole na místě je ověřován skutečný stav realizace, plnění milníků a cílů, dodržování pravidel publicity atd.

V rámci průběžné kontroly musí být kontrolováno i dodržení postupů souvisejících s výběrem dodavatele. Základním legislativním ukotvením veřejné soutěže je v ZZVZ. Příjemce podpory musí postupovat dle tohoto zákona v případě zadávání veřejných zakázek. Kontrola dodržení postupů a pravidel je spojena také s prověřováním a eliminací případných nesrovnalostí. VK využívá pro ověření všechny dostupné informace a údaje. Konečný příjemce předloží poskytovateli podpory (VK) dokumentaci nejpozději spolu s žádostí o platbu, kde žádá o proplacení těchto výdajů. Konečný příjemce má povinnost informovat VK o všech výběrových řízeních realizovaných v souvislosti s ZZVZ (vč. změn vyplývajících z těchto soutěží). Kontrola této oblasti probíhá na úrovni konečného příjemce, který má potřebné doklady a údaje o zadávání veřejných zakázek. Při kontrole veřejných zakázek je VK oprávněn požadovat součinnost od dalších osob, které mají informace doklady a data, jež jsou potřebná pro výkon této kontroly (zejména od dodavatele, subdodavatele). Tyto osoby jsou povinny součinnost poskytnout.

VK musí být informován konečným příjemcem o stavu realizace aktivity. Z toho důvodu jsou všichni koneční příjemci finanční podpory povinni poskytovat VK v pravidelných intervalech tzv. monitorovací zprávy. Formát těchto zpráv je čistě v kompetencích VK. Monitorovací zprávy však musí poskytovat dostatečné informace o stavu plnění aktivity a pokroku ve sledovaných milnících a cílech. VK veškeré zprávy ověřuje, zda jsou spolehlivé, a to přispívá k monitorování stavu implementace reformy/investice. Při tomto ověřování je možné z důvodů snížení administrativní zátěže uplatnit vzorkování, tj. provádět ověření pouze na určitém % monitorovacích zpráv. Podpůrné dokumenty související s plněním milníků a cílů budou uloženy u vlastníků komponent (v jejich informačních systémech).

V případě finančních nástrojů realizuje kontrolu při proplacení plateb konečným příjemcům FN finanční zprostředkovatel. Ověřuje při ní soulad s podmínkami úvěrové smlouvy (či ekvivalentní).

.4.1.1.2.3 Následná kontrola

Následná kontrola je aplikována po proplacení finančních prostředků konečnému příjemci až do ukončení dané aktivity. Následná kontrola bude prováděna vlastníkem komponent a ten je povinen ověřit zejména:

- zda jsou předložené doklady a procesy v souladu s nastavenou metodikou, závaznými právními předpisy a principy 3E;
- zda jsou předložené výsledky a podmínky faktické realizace v souladu s právním aktem/smlouvou o poskytnutí prostředků, a zda se naplnily cíle aktivit;
- zda jsou plněna stanovená nápravná opatření;
- doložení projektu správnými a úplnými podklady, vč. dodržení případných lhůt;
- plnění milníků a cílů, včetně podkladů, které uchovává příjemce podpory;
- shromažďování a uchovávání kvalitních a reálných údajů o dohodnutých ukazatelích ze strany příjemce podpory.

Bude rovněž ověřeno, zda nedošlo ke vzniku nových rizikových oblastí z pohledu podvodu, střetu zájmů, dvojího financování a korupce (blíže popsáno v kapitole o kontrole ochrany finančních zájmů EU). V případě zjištění nedostatků s finančním dopadem se postupuje v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech. Porušením právních předpisů EU nebo ČR, které by vedlo nebo vede ke snížení/ztrátě finančních prostředků čerpaných nejen ze SR, ale i RRF, se rozumí nesrovnalost.

V případě finančních nástrojů provádí kontrolní činnost u konečného příjemce FN finanční zprostředkovatel. VK provádí kontrolu implementace FN u finančního zprostředkovatele, včetně průběžné kontroly na vzorku složek konečných příjemců tak, aby byla zajištěna dostatečná jistota o správnosti realizace FN a způsobilosti výdajů v průběhu implementace i při jejím uzavření a nárokování proplacení vůči EK.

4.1.1.3 Činnosti subjektů mimo řídicí a kontrolní systém

Kromě finanční kontroly a auditu může být systém a výkony související s NPO nebo jeho částmi ověřován i dalšími subjekty, které nejsou přímo zapojené do systému řízení a kontroly a auditu. Tyto subjekty vykonávají kontrolu ve smyslu národní legislativy. Jde o kontrolu:

- Nejvyšším kontrolním úřadem dle zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu;
- Finanční správa, v souladu s rozpočtovými pravidly a zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů;
- Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže na základě zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek;
- Subjekty chránícími finanční zájmu EU (OLAF).

Nejvyšší kontrolní úřad

Existence nezávislého orgánu, který kontroluje jeho hospodaření. Tuto roli v České republice plní Nejvyšší kontrolní úřad plní v ČR funkci nezávislého orgánu, který kontroluje hospodaření státu. Jeho pojetí vychází z principů platných u obdobných kontrolních institucí v Evropě. Existence NKÚ je zakotvena v Ústavě ČR a jeho činnost a pravomoci upravuje zákon o Nejvyšším kontrolním úřadu. NKÚ plní svou funkci samostatně a je nezávislý jak na moci zákonodárné, tak na moci výkonné i soudní. Nezávislé postavení brání v maximální možné míře tomu, aby činnost NKÚ ovlivňovaly politické vlivy. Nezávislost institucionální doplňuje také přiměřená nezávislost finanční.

Nejvyšší kontrolní úřad prověřuje, jak stát hospodaří se státním majetkem a s prostředky získanými ze zahraničí. Vyjadřuje se ke státnímu závěrečnému účtu a dohlíží také na plnění státního rozpočtu. Do jeho kompetence spadá i prověřování nakládání s evropskými prostředky, tedy i s prostředky z RRF.

Objektivitu a nezávislost v rozhodování o kontrolách a o důležitých otázkách týkajících se Nejvyššího kontrolního úřadu zajišťuje kolegiální charakter jeho vedení. Plán kontrolní činnosti i výsledky kontrol (kontrolní závěry) schvaluje kolektivní orgán – Kolegium a senáty NKÚ. Kolegium se skládá z prezidenta, viceprezidenta a z patnácti členů NKÚ. Senáty tvoří členové NKÚ a jsou minimálně tříčlenné. Prezidenta a viceprezidenta jmenuje prezident republiky na návrh Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, a to na dobu devíti let. Členy NKÚ volí na návrh prezidenta NKÚ Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR a jejich funkční období trvá nepřetržitě do dosažení šedesáti pěti let věku. Institucionální nezávislost NKÚ je ve vztahu k členům Kolegia podtržena zvláštním institutem kárného řízení, které probíhá před Kárnou komorou NKÚ. Členy této komory jsou prezident NKÚ a dva soudci Nejvyššího soudu.

Finanční správa

Základní agendu finanční správy tvoří správa daní, ale zároveň vykonává široké spektrum dalších agend. Finanční správa je zřízena zákonem č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o finanční správě), jakož i její postavení a kompetence. Finanční správa ČR je tvořena soustavou orgánů finanční správy, které jsou podřízené Ministerstvu financí.

Finanční správu ČR tvoří:

- Generální finanční ředitelství;
- Odvolací finanční ředitelství;
- finanční úřady.

Finanční úřad vykonává mimo jiné tyto činnosti dle § 10 zákona o finanční správě:

- vykonává další působnost, stanoví-li jiný právní předpis, že tuto působnost vykonávají orgány finanční správy,
- finanční kontrolu,
- kontrolu dodržování povinností stanovených právními předpisy upravujícími účetnictví a ukládá účetním jednotkám pokuty podle těchto právních předpisů,
- kontrolu výkonu správy poplatků, které jsou příjmem státního rozpočtu, jsou-li k jejich správě věcně příslušné jiné orgány,
- z pověření ministerstva přezkoumává hospodaření krajů, hlavního města Prahy a regionálních rad regionů soudržnosti a vykonává dozor nad přezkoumáváním hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí hlavního města Prahy,
- z pověření ministerstva vykonává působnost kontaktního orgánu při vymáhání některých finančních pohledávek a provádí mezinárodní pomoc při správě daní.

Odvolací finanční ředitelství/Generální finanční ředitelství představují odvolací/nadřazené orgány.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Posláním úřadu je zajistit takové fungování trhů, které bude v souladu s pravidly hospodářské soutěže a bude přinášet prospěch spotřebitelům. Mezi základní poslání a kompetence patří:

- vedení soutěžitelů, aby se chovali v souladu s principy soutěžního práva
- zásah proti praktikám, jež narušují hospodářskou soutěž, jako jsou např. kartelové dohody, zneužití dominantního postavení aj.
- současně však dáváme podnikům možnost, aby své nezákonné jednání, které dosud nemělo závažné dopady na trh, mohly samy napravit
- dohled nad zadáváním veřejných zakázek a koncesí, čímž zajišťují větší transparentnost při vynakládání veřejných prostředků
- přezkum úkony zadavatelů veřejných zakázek
- provádění kontroly u zadavatelů
- spoluúčast na tvorbě a úpravách legislativy týkající se veřejných zakázek a koncesí
- dozor podle zákona o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, v jehož rámci usilujeme mimo jiné o
- nastolení korektních vztahů mezi obchodními řetězci a jejich dodavateli;
- odstranění nekalých obchodních praktik – např. nevyvážených smluvních podmínek či získávání plnění bez (přiměřeného) protiplnění.
- Monitoring a poradenství v otázkách veřejné podpory v České republice, aby její poskytování bylo v souladu s platnými pravidly Evropských společenství
- koordinace a sledování poskytování VP
- spolupráce s poskytovateli na notifikacích národních opatření VP a předkládáme je Evropské komisi k posouzení
- poradenství zejména poskytovatelům VP
- výkon působnosti vyplývající ze zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku.

Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)

Základním posláním OLAF je vyšetřovat podvodnou činnost týkající se rozpočtu EU, případy korupce v orgánech a institucích EU a závažného pochybení ze strany jejich pracovníků. Pro Evropskou komisi OLAF vypracovává politiku týkající se potírání podvodů. OLAF svou úlohu naplňuje tím, že:

- provádí nezávislá vyšetřování podvodů a korupce v souvislosti s finančními prostředky EU, aby se zajistilo, že všechny peníze daňových poplatníků EU budou využity na projekty, které vytvářejí pracovní místa a přispívají k růstu v Evropě
- přispívá k posilování důvěry občanů v orgány EU, neboť vyšetřuje závažná pochybení zaměstnanců EU a členů jejich orgánů
- vypracovává účinnou politiku boje proti podvodům.

OLAF může vyšetřovat záležitosti týkající se podvodů, korupce a jiných trestných činů, které poškozují finanční zájmy EU, v souvislosti:

- s veškerými výdaji EU – hlavními výdajovými kategoriemi jsou strukturální fondy, fondy zemědělské politiky a rozvoje venkova, přímé výdaje a vnější pomoc
- s některými oblastmi příjmů EU, zejména v případě cel
- s podezřeními na závažné pochybení ze strany zaměstnanců EU a členů orgánů EU

OLAF získává informace o možných podvodech a nesrovnalostech z mnoha zdrojů. Na podezření z podvodů a nesrovnalostí zpravidla při kontrolách upozorňují osoby, jež odpovídají za správu finančních prostředků EU v rámci evropských orgánů či členských zemí.

Veškeré případy podezření na podvodnou činnost projdou v úřadu OLAF prvotním posouzením, jehož cílem je určit, zda spadají do jeho pravomoci a zda splňují kritéria k zahájení vyšetřování.

Součástí vyšetřování mohou být rozhovory se zúčastněnými stranami a inspekce prostor. Vyšetřování se dělí na tyto kategorie:

- **Vnitřní vyšetřování** – tím se rozumí správní vyšetřování v orgánech a institucích EU s cílem odhalit podvod, korupci či jinou nezákonnou činnost, která má negativní dopad na finanční zájmy Evropských společenství. Do této kategorie spadají rovněž případy závažného neplnění služebních povinností.
- **Vnější vyšetřování** – to má rovněž správní povahu, ale provádí se mimo orgány a instituce EU. Cílem je odhalit podvod či jinou nesrovnalost, kterých se dopustila fyzická či právnická osoba. Aby případ spadl do této kategorie, musí se na jeho vyšetřování OLAF podílet převážnou měrou.
- **Koordinační činnost** – OLAF se podílí na vyšetřování, která provádějí jiné instituce EU či vnitrostátní úřady tím, že jim usnadňuje sběr a výměnu informací i kontaktů.

Jakmile je vyšetřování uzavřeno, úřad doporučí orgánům EU a vládám příslušných zemí další postup: jedná se obvykle o doporučení zahájit vyšetřování trestného činu, vyžadovat vrácení finančních prostředků nebo přijmout jiná disciplinární opatření. Úřad také monitoruje, jak jsou tato doporučení prováděna.

Na implementaci jsou navázány další specifické formy kontroly při zacházení s veřejnými prostředky, jako je kontrola obchodních společností založených či zřízených státem či územně samosprávním celkem (v rámci soukromoprávních vztahů). Dále veřejná kontrola spočívající v uveřejňování soukromoprávním i veřejnoprávním smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv ve znění pozdějších předpisů (zákon o registru smluv). A v neposlední řadě se jedná o prověřování podezření ze spáchání trestného činu (PČR, státní zastupitelství, soudy).

4.1.1.4 Kontrola ochrany finančních zájmů Unie (významných bodů ve vztahu k implementaci)

Ochrana finančních zájmů Unie je jedním ze základních předpokladů úspěšné implementace NPO a je ukotvena v samotném nařízení 2021/241, zejména v Článku 22. bodech 1. a 2. Ochrana finančních zájmů EU dle nařízení 2017/1371 byla implementována do zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně do § 260 poškození finančních zájmů Evropské unie a do § 127a, kdy se státním zástupcem se rozumí i evropský pověřený žalobce, evropský žalobce a evropský nejvyšší žalobce v rozsahu jejich působnosti stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím řízení Úřadu evropského veřejného žalobce.

Při provádění NPO budou nastavena opatření tak, aby využívání finančních prostředků bylo v souladu s platným unijním a vnitrostátním právem, zejména pokud jde o předcházení podvodům, korupci, střetu zájmů a o jejich odhalování a nápravu. Na jednotlivé implementační subjekty i koordinační subjekt (včetně oblasti hlášení nesrovnalostí) to klade vysoké nároky a z tohoto důvodu budou při monitoringu a implementaci NPO využívány softwarové nástroje pro rozkrývání a sledování majetkových, personálních a obchodních vazeb a také nástroje pokročilé analýzy a monitoringu rizik. (Především Arachne – jako běžný nástroj, ale případně i další podobné nástroje, v závislosti na každém vlastníkově komponenty a jeho osvědčených postupech.) Tyto nástroje zvýší účinnost kontrol a přispějí ke snížení administrativní náročnosti a zátěže.

Členský stát bude každoročně provádět pravidelnou analýzu rizik a bude vypracovávat návrh národní strategie protikorupční politiky v souladu se zásadami ČR a s nastavenými milníky a cíli pro Národní plán obnovy. Touto strategií se budou řídit všechny orgány zapojené do implementace NPO.

Kombinace kontrol na několika úrovních s využitím podpůrných SW nástrojů přispěje k:

- Ověřování koncových majitelů společností – konečných příjemců podpory;
- Sledování a prověřování vazeb odběratel – dodavatel – subdodavatel u zakázek veřejných zadavatelů;
- Předcházení rizika dvojího financování, podvodů, korupce a jiných trestních činností;
- Předcházení rizika střetu zájmů.

Ke kontrole je vhodné využívat zejména nástroje typu Arachne (EK). VK musí svým odborným útvarům a osobám v nich zajistit požadované vzdělávání na téma boje proti podvodům, korupci, střetu zájmů, dvojího financování atd. VK musí dále zajistit všem zaměstnancům, kteří budou tuto kontrolu provádět, zajistit přístup do odpovídajících systémů (zejména do Arachne, event. do dalších systémů v závislosti na systémech používaných vlastníky, event. na jejich dobré praxi).

VK a MPO-DU se doporučuje při nastavení vhodných mechanismů kontroly vycházet z dobré praxe z kohezní politiky. MPO-DU nastaví základní metodický přístup k identifikaci varovných signálů. Za účelem výkonu kontrol a prověřování podnětů musí být ze strany VK zabezpečeno, aby jejich odborné útvary vykonávající kontroly měly dostatečné informace o možných podvodech, korupci a střetu zájmů, aby byly schopné identifikovat varovné signály („red flags“). Tyto varovné signály budou zohledněny i v kontrolních mechanismech (kontrolních listech).

VK budou odpovědní za shromažďování a uchovávání údajů o konečných příjemcích v souladu s požadavky čl. 22 odst. 2 písm. d) nařízení o RRF. Postup popisující způsob shromažďování a uchovávání údajů o konečných příjemcích, dodavatelích, subdodavatelích a skutečných vlastnících vypracuje koordinační orgán a provedou jej vlastníci složek.

Pro účely NPO je definice skutečných majitelů plně vychází z příslušných vnitrostátních právních předpisů a právních předpisů EU v této oblasti, konkrétně ze zákona o evidenci skutečných majitelů (zákon č. 37/2021 Sb.) a z evropské směrnice proti praní špinavých peněz (AML - Anti-Money-Laundering Directive).

.4.1.1.4.1 Kontrola dvojího financování

VK jsou povinni předem informovat konečné příjemce o povinnosti vyloučit možnost dvojího financování, tj. že je zakázána duplicita financování totožného nákladu a jeho dvojího nárokování z několika zdrojů. Jeden projekt nebo aktivita může být financována z více zdrojů, ale vždy musí být zachována přesná evidence na straně konečného příjemce prostředků a rozlišitelnost, jaký náklad je financovaný, z jakého zdroje.

Následně jsou VK povinni využít dostupné prostředky pro kontrolu dvojího financování, vč. akceptace čestného prohlášení příjemců podpory. V případě, že VK akceptuje čestné prohlášení konečného příjemce podpory, je povinen i přes to, z hlediska předcházení rizika dvojího financování z více zdrojů EU, uplatnit princip systematického oddělení zdrojů a podporovaných aktivit tak, aby v maximální míře byly odděleny jednotlivé zdroje EU a nedocházelo k překryvu podpor z několika zdrojů pro totožné aktivity (např. ověřením v Arachne).

Systematické oddělení zdrojů je základním předpokladem pro eliminaci rizika dvojího financování. Součástí předběžného posouzení nastavení celkového systému a připravenosti jednotlivých vlastníků komponent je také posouzení rizika ve vztahu k možnému vzniku dvojího financování.

U komponent, jež svým věcným zaměřením nevytváří duplicitu nebo podobnost s dalšími aktivitami podpořenými systémem veřejné podpory, je riziko vzniku duplicit vyloučeno, protože neexistuje jiná paralelní výzva nebo program, který financoval totožné aktivity. U komponent, jež svým věcným zaměřením kopírují již běžící nebo v budoucnu schválené programy podpory, jsou identifikovány oblasti rizika možné duplicity a v rámci kontrolního systému na úrovni vlastníků komponent jsou nastavena odpovídající pravidla, která zamezují dvojímu financování.

U všech komponent bude důraz při předcházení dvojího financování kladen na vyloučení duplicit ve fázi před vydáním právního aktu, kdy součástí postupu je také ověření, že neexistuje totožná aktivita a příjemce s již platným právním aktem (eliminace duplicit v rámci jedné komponenty). Dále u komponent s identifikovaným rizikem možných duplicit jsou navíc nastaveny kontroly ve fázi před vydáním právního aktu, kdy součástí postupu je také ověření, že neexistuje totožná aktivita a příjemce s již platným právním aktem v jiném programu podpory mimo komponenty NPO (typicky jiné strukturální fondy).

Dvojí financování je možné sledovat na úrovni konkrétního účetního dokladu/výdaje nebo na úrovni aktivity. Pro aktivity realizované v rámci NPO bude platit povinnost označovat veškeré výdaje specifickým identifikátorem, pro jednoznačné odlišení daného výdaje při následné kontrole.

Na úrovni účetního dokladu/výdaje vlastník komponenty dvojímu financování zabráni např. požadavkem, aby byl účetní doklad opatřen identifikací operace – obvykle číslo aktivity/projektu. Doplněním k požadavku na uvedení čísla aktivity na všech účetních dokladech bude čestné prohlášení příjemce ve znění:

“Příjemce prohlašuje, že na stejné způsobilé výdaje Aktivity podpořené z NPO nečerpá jinou veřejnou podporu podle článku 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, podporu z prostředků Unie, které centrálně spravují orgány, agentury, společné podniky a jiné subjekty Unie a která není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států, a ani podporu v režimu de minimis. Příjemce na způsobilé výdaje Aktivity nečerpá podporu z jiného fondu nebo nástroje Unie, případně téhož fondu, ale jiného programu.”

Toto prohlášení bude VK vyžadovat v rámci každé předložené žádosti o platbu ze strany příjemce. V rámci právního aktu uvede VK povinnost ve znění:

“Na stejné způsobilé výdaje Aktivity podpořené z NPO nesmí příjemce čerpat jinou veřejnou podporu podle článku 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, podporu z prostředků Unie, které centrálně spravují orgány, agentury, společné podniky a jiné subjekty Unie a která není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států, a ani podporu v režimu de minimis. Příjemce rovněž nesmí na způsobilé výdaje Aktivity čerpat podporu z jiného fondu nebo nástroje Unie, případně téhož fondu, ale jiného programu.”

U kontroly dvojího financování se bude u VK jednat o vícevrstvé kontroly, kdy VK bude ověřovat zamezení dvojího financování na aktivitách či projektech, které jsou v jeho působnosti.

Úroveň I. - eliminace duplicit v rámci jedné komponenty/aktivity NPO

U všech operací bude před vydáním právního aktu vykonána kontrola totožných identifikátorů s operacemi, které v dané komponentě již mají právní akt vydán. (Jméno žadatele, Jméno majitele, IČO, podporovaná aktivita (dle CZ NACE), název projektu/operace, časový harmonogram, katastrální číslo – u operací vázaných na plochu aj.). Kontrolu provádí odpovědný pracovník, na základě ověření v rámci monitorovacího systému dané komponenty.

Úroveň II. eliminace duplicit v rámci komponenty/aktivity NPO a jiných nástrojů podpory EU (v rámci stejného věcného zaměření aktivit – stejného ministerstva)

Na základě předběžného posouzení a sestavené matice podpor a podporovaných aktivit, která bude zohledňovat veškeré komponenty v rámci NPO, budou identifikovány oblasti možných duplicit podpor mezi jednotlivými komponentami a jinými nástroji veřejné podpory. **U operací s tímto rizikem bude před vydáním právního aktu vykonána kontrola totožných identifikátorů s operacemi, které v rámci jiných nástrojů podpory EU již mají právní akt vydán.** (Jméno žadatele, Jméno majitele, IČO, podporovaná aktivita (dle CZ NACE), název projektu/operace, časový harmonogram, katastrální číslo – u operací vázaných na plochu aj.). Kontrolu provádí odpovědný pracovník, na základě ověření v rámci monitorovacího systému dané komponenty a dalších informačních systémů pro správu jiných podpor EU (pokud se liší).

Úroveň III. – eliminace duplicit v rámci více komponent NPO

Nastavení samotného NPO zohledňuje věcné zaměření jednotlivých aktivit tak, aby neexistovala možnost duplicity podpor z více komponent NPO pro totožné aktivity/operace. I přesto bude na základě předběžného posouzení sestavena matice podpor a podporovaných aktivit, která bude zohledňovat veškeré komponenty v rámci NPO a tato bude v pravidelných intervalech aktualizována a znovu posuzována tak, aby byly po celou dobu implementace NPO vyloučeny duplicity podpor z více komponent NPO pro totožné aktivity/operace.

K prověřování možného překryvu podpor budou využívány informace z dostupných rejstříků typu CEDR, ReD, ZED aj. a dále ze seznamu příjemců v rámci koheze zveřejňovaných Ministerstvem pro místní rozvoj. Všichni pracovníci odpovědní za vydávání právních aktů jednotlivých operací budou procházet v pravidelných intervalech školeními, které je budou seznamovat s praktickými hledisky eliminace duplicit financování a také s využíváním jednotlivých rejstříků a informačních systémů.

V případě identifikace duplicity ve financování je zodpovědný pracovník povinen kontaktovat dotčený subjekt žadatele o podporu, který musí jednoznačně identifikovat a oddělit zkoumanou aktivitu/operaci od ostatních podpor, které již získal.

V případě, že VK dojde k závěru o nepřipustnosti podpory z důvodu duplicity financování totožných výdajů, musí být žádost o podporu vyloučena z dalšího schvalovacího procesu a VK informaci o tomto zjištění neprodleně předává také MPO-DU, event. AO.

Eliminace dvojího financování při implementaci – úroveň výdajů.

Pro investice a výdaje realizované v rámci NPO bude platit povinnost označovat veškeré výdaje specifickým identifikátorem, pro jednoznačné odlišení daného výdaje při následné kontrole. Na úrovni účetního dokladu/výdaje bude platit povinnost příjemců podpory označit veškeré doklady specifickým identifikátorem, který musí být shodný s identifikátorem dané operace. Údaje o veškerých výdajích a dodavatelích budou archivovány na úrovni VK a bude tak zajištěna možnost zpětného ověření a kontroly. U vícenásobných projektů totožného příjemce podpory bude dále ověřováno a kontrolováno ve fázi před vyplacením finančních prostředků, že vykazované výdaje nejsou věcně ani

formálně totožné s výdaji v projektech totožného žadatele proplacených v minulosti. Kontrolu provádí odpovědný pracovník, na základě ověření v rámci monitorovacího systému dané komponenty a dalších informačních systémů pro správu jiných podpor EU (pokud se liší).

V případě, že VK dojde k závěru o nepřípustnosti podpory z důvodu duplicity financování totožných výdajů, musí být takto identifikované výdaje vyloučeny z proplacení v dané operaci a VK informaci o tomto zjištění neprodleně předává také MPO-DU, event. AO.

.4.1.1.4.2   Kontrola střetu zájmů

Členský stát (prostřednictvím koordinačního či řídicího orgánu) vypracuje návrh vnitrostátních kontrolních postupů pro VK. Ty budou rovněž zahrnovat ověření střetu zájmů v souladu s článkem 61 finančního nařízení pro všechny skutečné vlastníky, jak jsou definováni v čl. 3 odst. 6 směrnice o boji proti praní peněz.

Informace o skutečných vlastnících budou shromažďovány a uchovávány v registrech stanovených v člancích 30 a 31 směrnice o boji proti praní peněz všemi subjekty, které využívají prostředky RRF v souladu s definicí obsaženou v tomto plánu. To zahrnuje shromažďování údajů předpokládaných v odstavci 14 směrnice AML, která prokazují aktualizaci informací o skutečném vlastnictví v příslušném rejstříku v souladu se směrnicí AML, které budou poskytovat příslušné subjekty. V souladu s tím musí být aktualizován i manual pro registr skutečných majitelů. Definice skutečných majitelů plně vyplývá z příslušné národní a unijní legislativy v této oblasti, konkrétně ze zákona o evidenci skutečných majitelů (zákon č. 37/2021 Sb.) a ze směrnice proti praní špinavých peněz.

Platby konečným příjemcům, dodavatelům a subdodavatelům v rámci RRF budou podléhat předběžné kontrole střetu zájmů ze strany vlastníků složek až na úroveň skutečných majitelů podle čl. 3 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849.

Kontrola a předcházení střetu zájmů veřejných funkcionářů

Dle nařízení 2021/241 je finanční čerpání z RRF podmíněno nastavením kontroly střetu zájmů v souladu s čl. 61 odst. 2 a 3 finančního nařízení - Nařízení Evropského Parlamentu a Rady 2018/1046. Členské státy dále zajistí, aby použití finančních prostředků v souvislosti s opatřeními podporovanými z nástroje bylo v souladu s platnými právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy, včetně všech příslušných ustanovení zákona o střetu zájmů.

V návaznosti na pokyny koordinačního orgánu týkající se předcházení střetu zájmů a jeho řízení provedou vlastníci složek revizi svých postupů pro kontrolu střetu zájmů. Kontrola střetu zájmů je v kompetenci VK a bude na ni dohlížet koordinační orgán prostřednictvím informací vykazovaných v rámci monitoringu a auditní orgán.

Úroveň I. – eliminace rizika střetu zájmů veřejných funkcionářů u VK

K okamžiku vydání právního aktu (a také při kontrolách veřejných zakázek u veřejných zadavatelů) ověřit, a to s dostatečnou auditní stopou, že u žadatele/příjemce/dodavatele nedochází ke střetu zájmů dle článku 61 finančního nařízení, k čemuž je mu doporučeno využít informace z:

- veřejně dostupných zdrojů a rejstříků (OR)
- Arachne (nástroj EK) či jiné obdobné systémy
- Watch List (seznam veřejných funkcionářů)

dále pak informací z:

- Centrálního registru oznámení - doporučena kontrola všech 3 druhů oznámení veřejných funkcionářů (Vstupního, Průběžného a Výstupního);
- Registru skutečných majitelů;
- Evidence svěřenských fondů – k využití kontroly žadatele, který podíly či akcie vložil do svěřenského fondu ve smyslu § 1448 a následujících zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů (NOZ). Subjekt provádějící implementaci musí od žadatele vyžádat statut svěřenského fondu ve smyslu § 1452 NOZ,

případně další doprovodné informace nezbytné pro posouzení, zda žadatel splňuje omezení stanovená v § 61 finančního nařízení.

MPO-DU, auditní orgán a všichni VK a jejich implementující subjekty budou mít přístup k výše uvedeným registrům nejpozději při vydání právního aktu. Výsledek této kontroly musí být VK zaznamenán, např. v Kontrolním listě a archivován. V případě, že VK dojde k závěru o nepřípustnosti podpory podle článku 61 finančního nařízení, musí být žádost o podporu vyloučena z dalšího schvalovacího procesu.

V rámci kontroly a ověřování rizika střetu zájmů bude kontrolní jednotka VK:

- v případě zjištění pochybení či rizikové oblasti provádět nezávislý audit/kontrolu, a to na základě předložených informací ze strany VK (zejména: čestné prohlášení, výsledky analýzy rizik, výsledky kontrol/auditů);
- provádět průběžnou kontrolu střetu zájmů dle zákona o střetu zájmů, a to vedením separátní databáze subjektů, porovnáváním v informačních systémech jako např. Obchodní rejstřík, Arachne aj.

K prověřování možného střetu zájmů budou využívány informace z dostupných rejstříků typu CEDR, ReD, ZED, EDSSMVS aj. Všichni pracovníci odpovědní za vydávání právních aktů jednotlivých operací budou procházet v pravidelných intervalech školeními, které je budou seznamovat s praktickými hledisky kontroly střetů zájmů a jeho eliminace a také s využíváním jednotlivých rejstříků a informačních systémů a samotného seznamu veřejných funkcionářů.

Kontrola a předcházení střetu zájmů osob zapojených do implementace

Definice střetu zájmů pro nařízení RRF je popsána v článku 61 finančního nařízení. Podle článku 61 finančního nařízení ke střetu zájmů dochází, „je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby“ podílející se na plnění rozpočtu.

Orgány implementace by měly nastavit a uplatňovat ve vztahu k předcházení a kontrolám střetu zájmů při implementaci taková opatření, která budou v souladu se Sdělením Komise (2021/C 121/01) „Pokyny k zabránění střetu zájmů a jeho řešení podle finančního nařízení“ a to především opatření vedoucí ke zvýšení transparentnosti, prevenci vzniku střetu zájmů, případně k jeho odhalování a napravování.

Mezi základní opatření přispívající k transparentnosti a prevenci vzniku střetu zájmů při implementaci patří:

- sestavení a dodržování etického kodexu zaměstnanců
- dodržování zásady oddělení funkcí (implementační, rozhodovací, koordinační, kontrolní)
- povinnost osob v řídicích a rozhodovacích pozicích písemně prohlašovat neexistenci střetu zájmů

Mezi opatření k odhalování a napravování střetu zájmů patří zejména:

- zvyšování povědomí všech zaměstnanců pravidelnými školeními
- důsledné uplatňování povinnosti zaměstnanců oznamovat podezření a povinností orgánů se těmito oznámeními zabývat a případně je předávat k dalšímu prošetření
- důsledný systém archivace veškerých relevantních údajů o příjemcích podpory a jejich dodavatelích
- provádění průběžných kontrol za pomoci nástrojů pro sledování vazeb (např. ARACHNE)

Všichni zaměstnanci zapojení do procesu implementace, koordinace, kontroly a dalších činností souvisejících s NPO jsou povinni dodržovat zákaz střetu zájmů při výkonu svých činností. Eliminace střetu zájmů je dále zajištěna oddělením implementační, rozhodovací a koordinační funkce. Při výkonu svěřených činností budou zpracovány dokumenty zajišťující popis těchto činností. Schvalovací procesy budou podléhat pravidlu tzv. „kontroly čtyř očí“, při které je každý výstup verifikován dvěma zaměstnanci. Vyloučení střetu zájmů na úrovni jednotlivých subjektů je dále ukotveno v interních předpisech všech subjektů implementace (popisy pracovních míst, etické kodexy apod.), kde je ukotvena i povinnost oznamovat střet zájmů. Porušení těchto interních předpisů např. etických kodexů je posuzováno individuálně služebním úřadem (např. disciplinárním řízením). Obecná úprava je také v zákoně č. 234/2014 Sb. o státní službě ve znění pozdějších předpisů (zákon o státní službě). Dle §77 tohoto zákona je státní zaměstnanec povinen zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem služby ve prospěch vlastní nebo jiného, jakož i nezneužívat postavení státního zaměstnance. Samostatně je pak střet zájmů ošetřen v zákoně č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů ve znění pozdějších předpisů (zákon o střetu zájmů).

4.1.1.4.3 *Kontrola předcházení podvodů, korupce a jiných trestných činností*

Podezřením na podvod se rozumí nesrovnalost, která zavdává podnět k zahájení trestního řízení na vnitrostátní úrovni s cílem určit, zda došlo k úmyslnému jednání a zejména zda došlo k podvodu dle nařízení č. 2017/1371. Jde zároveň o nesrovnalost podléhající ohlašovací povinnosti dle právních předpisů ČR, zejména z hlediska povinnosti kontrolních orgánů ohlašovat orgánům činným v trestním řízení podezření z trestné činnosti zjištěné v průběhu kontroly.

Podvodem se dle § 209 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku ve znění pozdějších předpisů rozumí obohacení sebe nebo jiné osoby tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.

Korupcí se rozumí zneužití postavení spojené s porušováním principu nestrannosti při rozhodování, motivované snahou po zisku.

Požadovaná kontrola:

Kontrola žadatele ze strany VK by měla probíhat ve všech fázích aktivity, a to pomocí kontrol průběžných (kontrola podmínek přijatelnosti a formálních náležitostí, ekonomické hodnocení, analýza rizik, kontrola výběrového řízení apod.) i následných.

Demonstrativní výčet doporučených kontrol, nástrojů a prevence k možnému odhalení korupčního jednání, podvodům či jiných trestných činností:

- V rámci kontroly formálních náležitostí ověřit správnost předkládaných údajů v aktivitách a povinných přílohách pomocí ověření informací v nich uvedených;
- Prověření žadatele v registru dlužníků, insolvenčním rejstříku;
- Kontrola skutečné vlastnické struktury uchazečů o veřejné zakázky;
- Zavedení etických kodexů pro administrátory dotací a veřejných zakázek;
- Zavedení standardní / pravidelné kontroly prováděné při kontrole veřejných zakázek s využitím indikátorů střetu zájmů dle zákona o střetu zájmů.

Informace z nástroje typu Arachne pro vytěžování dat a vyhodnocování rizik budou použity k prevenci a odhalování korupce, podvodů nebo jiné trestné činnosti.

Výstupem kontroly předcházení podvodů, korupce a jiných nezákonných činností je Čestné prohlášení VK (ČP), kterým VK svým podpisem (2. stupňová kontrola) stvrzuje, že nic nenasvědčuje tomu, že došlo ke spáchání trestného činu ve smyslu podvodu, korupce či jiné nezákonné činnosti. K ČP musí být doložen Kontrolní list, s uvedením provedených kontrol. VK má povinnost dané výstupy archivovat v použitém systému.

V rámci kontroly bude kontrolní jednotka VK:

- V případě zjištění pochybení či rizikové oblasti provádět audit/kontrolu, a to na základě předložených informací ze strany VK (zejména: ČP, výsledky analýzy rizik, výsledky kontrol/auditů);
- požadovat souhrnné informace v pravidelném intervalu např. ze systému CEDR/ReD agregované informace pro vyloučení dvojího financování (kohezní fondy/RRF) napříč VK.

Všichni pracovníci odpovědní za administraci jednotlivých operací budou procházet v pravidelných intervalech školeními, která je budou seznamovat s praktickými hledisky předcházení podvodů, korupce a jiných trestných činností.

4.1.1.5 **Výsledky kontrol**

Veškeré formální ověřování dat prováděné MPO-DU či kontroly prováděné VK při implementaci a jejich závěry vč. uložených nápravných opatření budou řádně evidovány. MPO-DU i VK budou evidovat i případné výsledky kontrol dalších subjektů mimo řídicí a kontrolní systém (např. UOHS, NKU apod.).

Nedostatky zjištěné v rámci implementace budou VK na příslušných úrovních analyzovány s cílem identifikovat případná rizika v implementaci. Veškeré zjištěné nesrovnalosti a přijatá nápravná opatření budou hlášeny EK spolu s žádostí o

výplatu finančních prostředků. MPO-DU bude tyto nedostatky/nesrovnalosti doplňovat při reportování o souhrnnou zprávu z vykonávaných auditů.

VK budou evidovat a budou informovat MPO-DU o zjištěných nesrovnalostech jako podklad pro vypracování přílohy k žádosti o finanční prostředky. V případě, že nesrovnalost související s implementací dané komponenty odhalí MPO-DU či auditní subjekt, informuje o této nesrovnalosti VK. Za řešení nesrovnalostí na národní úrovni je zodpovědný VK. V případě zjištěných nesrovnalostí bude VK tuto skutečnost v rámci nastaveného postupu také oznamovat CKB AFCOS, který bude zajišťovat evidenci všech nahlášených nesrovnalostí odhalených v rámci čerpání finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, a o nesrovnalostech závažného charakteru (podezření na podvodné či jiné nekalé jednání, s významnou mírou finančního dopadu¹⁷) bude informovat úřad OLAF za účelem jeho vyhodnocení a učinění případných kroků.

Prostředky odpovídající finančním opravám provedeným ze strany EK se budou od relevantních subjektů, které svou činností nesrovnalost způsobily, vymáhat. Ostatní nedostatky budou na národní úrovni řešeny uplatněním stejného sankčního mechanismu, který je zaveden pro prostředky státního rozpočtu (např. odvod, pokuta, penále).¹⁸

Konečný příjemce podpory bude povinen vrátit finanční prostředky, které byly použity v rozporu s podmínkami stanovenými v právním aktu nebo smlouvě. Vrácení finančních prostředků se řídí podle zákona o rozpočtových pravidlech. Pokud se příjemce dopustil porušení zvláštních předpisů, za které hrozí pokuty či sankce, je v dané věci oprávněn konat příslušný dohledový či správní orgán. Doporučeným postupem pro řešení navrácení finančních prostředků jsou níže jmenovaná ustanovení ze zákona o rozpočtových pravidlech.

1. § 14e rozpočtových pravidel, pokud dosud nebyly peněžní prostředky vyplaceny a lze uplatnit postup neproplacení části dotace (obvykle v případě, že VK aktuálně administruje danému příjemci žádost o platbu);
2. § 14f odst. 1 rozpočtových pravidel, pokud je dané porušení dle právního aktu postiženo sníženým odvodem a existuje možnost nápravy ze strany příjemce (nápravu provede příjemce na výzvu od VK nebo jím pověřeného subjektu);
3. § 14f odst. 3 rozpočtových pravidel - výzva k vrácení dotace;
4. § 15 rozpočtových pravidel, pokud jsou naplněny zákonné podmínky – např. uvedení nepravdivých nebo neúplných informací příjemcem už v žádosti podporu, je zřejmé, že projekt nesplní řádně a včas svůj účel;
5. předání věci k vymáhání odvodu za porušení rozpočtové kázně finančnímu úřadu dle § 44 a násl. Rozpočtových pravidel.

Informace o postupu v případě identifikovaného podezření ze spáchání trestného činu jsou blíže popsány v části související s ukončením kontrol a auditů. V takovýchto případech konají orgány činné v trestním řízení a soudy.

4.2 Systém auditu

Audit Nástroje pro oživení a odolnost, resp. implementace Národního plánu obnovy, bude na základě usnesení vlády ČR č. 467 ze dne 17. května 2021 vykonávat Ministerstvo financí. V rámci Ministerstva financí byl k výkonu auditu Nástroje pro oživení a odolnost určen ministryní financí odbor 52 - Auditní orgán (AO).

Ministerstvo financí, odbor Auditní orgán, zajišťuje na základě usnesení vlády ČR č. 448 ze dne 12. června 2013 kontinuálně výkon funkce AO také pro programy spolufinancované z EFRR, FS a ESF v programovém období 2014-2020 a bude zajišťovat funkci AO pro navazující ESI fondy v programovém období 2021 – 2027. Auditní orgán je útvarem, který disponuje osvědčenými postupy a dlouholetými zkušenostmi při auditní činnosti finančních prostředků Evropských strukturálních fondů, a to jak na úrovni auditu fungování řídicích a kontrolních systémů, tak na úrovni jednotlivých operací.

Podle čl. 22 odst. 1 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2021/241 zajistí členský stát za účelem ochrany finančních zájmů Unie efektivní a účinný systém vnitřní kontroly a zpětné získávání neoprávněně vyplacených nebo

---

¹⁷ Při dopadu minimálně ve výši 10 000 EUR

¹⁸ Detailnější popis bude zpracován v dalších metodických dokumentech.

nesprávně použitých částek. Členský stát je přitom zmocněn k využití obvyklého vnitrostátního systému řízení rozpočtu. Na základě tohoto zmocnění bude auditní činnost vykonávána podle ustanovení § 7 odst. 2 a speciálního ustanovení § 13a zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, (zákon o finanční kontrole), a v procesních postupech v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Z výše uvedených právních předpisů vyplývá:

- povinnost zaměstnance kontrolního orgánu, který audit vykonal (dále též „auditor“), vypracovat zprávu o auditu včetně doporučení ke zdokonalení systému finanční kontroly, k předcházení nebo zmírnění rizik a k nápravě nedostatků,
- povinnost auditora seznámit auditovanou osobu se získanými poznatky, navrhovaným obsahem a poskytnout jí písemné vyhotovení návrhu zprávy,
- oprávnění auditované osoby zaujmout k návrhu zprávy písemné stanovisko, které je součástí zprávy o auditu,
- lhůta k zaujetí stanoviska stanovená auditorem nesmí být kratší než 15 dní,
- předání zprávy o auditu osobě, u které byl audit vykonán; auditovaná osoba je povinna informovat o přijetí a plnění opatření k nápravě zjištěných nedostatků,
- audit je ukončen dnem doručení zprávy o auditu příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy, který audit vykonal.

AO při své auditní činnosti přihlíží k mezinárodně uznávaným auditorským standardům specifikovaným veřejnými a odbornými normotvornými subjekty, jde např. o standardy ISA/ISAE vydávané Radou pro mezinárodní auditorské a ověřovací standardy IFAC, mezinárodní standardy nejvyšších auditních institucí ISSAI vydané organizací INTOSAI a Mezinárodní standardy profesní praxe interního auditu ISPPA vydávané Institutem interních auditorů IIA.

4.2.1 Nezávislost Auditního orgánu

Působnost MF jako ústředního orgánu státní správy pro finanční hospodaření, finanční kontrolu a audit vyplývá z ustanovení § 4 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon). Právním základem pro působnost k výkonu auditu podle přímo použitelných aktů práva EU u organizačních složek státu, státních fondů a u ostatních státních organizací a právnických či fyzických osob, které jsou napojeny do systému řízení nebo využívání prostředků EU, je obecné ustanovení § 7 zákona o finanční kontrole.

Právní základ pro organizační oddělení odpovědnosti AO od odpovědnosti MPO-DU a VK, které jsou ministerstvy, vyplývá z kompetenčního zákona. K vymezení MPO-DU a jednotlivých VK na jednotlivých ministerstvech došlo usnesením vlády č. 467ze dne 17. května 2021.

Zajištění organizačního oddělení odpovědností AO od odpovědností MPO-DU a VK a jeho funkční a organizační nezávislosti na veškerých činnostech MPO-DU, VK a ostatních subjektech a osob podílejících se na řízení, kontrole a užití prostředků Nástroje na oživení a obnovu a dodržování zásad integrity, objektivity, důvěrnosti a kompetentnosti v činnosti auditorů AO, je promítnuto ve Statutu Auditního orgánu, který byl vydán ministryní financí.

AO dbá na zachování nezávislosti svých auditorů ve smyslu mezinárodních auditorských standardů a v souladu s Etickým kodexem IIA. Nezávislé postavení AO v rámci struktury MF je upraveno Organizačním řádem MF.

V případě potřeby bude AO pro podporu řádného výkonu auditů a pro specifické úkoly, které vyžadují odborné kapacity, využívat nezávislý externí subjekt, např. zadáním expertních posudků a stanovisek externím expertům v oblastech s vysoce odborným a specifickým zaměřením (ICT, environmentální otázky, technické inovace apod.). Výběr dodavatele proběhne v souladu s pravidly pro zadávání zakázek.

Nápravu nesrovnalostí a připomínek zjištěných auditním orgánem budou subjekty implementace NPO (vč. MPO-DU a VK) odpovídajícím způsobem provádět, sledovat a vymáhat zpět.

4.2.2 Předmět auditu a auditní strategie

Na základě posouzení rizik a s přihlédnutím k popisu systému řízení a kontroly vypracuje AO auditní strategii do 3 měsíců od schválení plánu. Strategie auditu bude každoročně přezkoumávána. Auditní strategie bude zahrnovat také audity nově určených orgánů odpovědných za koordinaci (MPO-DU) a implementaci NPO (VK).

Pro zpracování auditní strategie bude v přiměřené míře vyžity relevantní prvky Přílohy VII prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/207, tj. auditní strategie bude obsahovat metodu posouzení rizik, odkaz na metodické postupy k provádění auditu a zpracování souhrnu auditů, informaci o subjektech, u kterých bude audit proveden, informaci o klíčových požadavcích auditu systému, informaci o způsobu výběru subjektů, u kterých bude audit proveden a způsobu výběru vzorku pro ověření plnění deklarovaných milníků a cílů (tzv. substantive testing). Součástí auditní strategie bude střednědobý plán auditní činnosti, který bude sestaven na základě plánu plnění milníků a cílů v rámci NPO.

Plán auditů bude zpracováván dvakrát za kalendářní rok, vždy ke konci 4. čtvrtletí roku N a 2. čtvrtletí roku N+1. Výkon auditní činnosti bude probíhat v návaznosti na předkládání žádosti o platbu. Zpravidla v prvním a třetím čtvrtletí.

Audit bude vykonán formou auditu systému, který bude doplněn testováním řídicích a kontrolních procesů včetně ověřování plnění milníků a cílů na úrovni operací/projektů.

Audit bude zaměřen zejména na hodnocení a ověřování toho, zda:

- jsou nastavené postupy v rámci systému implementace NPO přiměřené, dostatečné a v souladu s příslušnými předpisy ČR a EU;
- jsou nastavené postupy skutečně uplatňované/využívané;
- zavedený systém implementace poskytuje dostatečné ujištění, že milníky a cíle deklarované Komisi byly skutečně splněny v souladu s NPO a že byly splněny podmínky pro poskytnutí prostředků z Nástroje pro oživení a obnovu;
- jsou nastaveny postupy pro **předcházení podvodům, korupci, konfliktu zájmů a jejich odhalování a nápravu**, postupy k **zamezení dvojího financování** z Nástroje pro oživení a obnovu a jiných fondů EU a dodržení **zásady řádného finančního řízení**.

Na základě vykonané auditní činnosti vypracuje AO **shrnutí provedených auditů**, včetně zjištěných nedostatků a veškerých přijatých opatření k nápravě, podle čl. 22 odst. 2 písm. c) ii) nařízení EP a Rady (EU), kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost. Shrnutí auditů podepíše vedoucí auditního orgánu.

Shrnutí provedených auditů bude zpracovávat AO k 15.3. a k 15.9. roku N, kdy jej bude předávat DU za účelem zpracování žádosti o platbu. Shrnutí provedených auditů u zpracované AO bude obsahovat informaci o výsledku posuzování rizik u relevantních vlastních komponent, na jehož základě byl zpracován plán auditů. Dále popis hlavních zjištění a závěrů vyvozených z auditů systémů, včetně testování věcné správnosti vykazovaných milníků a cílů, informaci o tom, zda byly některé ze zjištěných problémů označeny za systémové, a informaci o přijatých opatřeních. Shrnutí provedených auditů bude obsahovat také informaci o výběru vzorku pro testování věcné správnosti (metodě výběru vzorku, velikosti vzorku a výsledku provedeného testu).

Metoda výběru vzorku k testování bude popsána v auditní strategii. Vzorek pro testování reprezentativní, tj. bude pokrývat dostatečný počet vykázaných milníků a cílů, aby bylo možné získat dostatečné ujištění, že milníky a cíle deklarované v žádosti o platbu byly splněny.

Závěr shrnutí bude obsahovat informaci o celkové míře jistoty ohledně řádného fungování systému řízení a kontroly získané na základě výsledků provedených auditů včetně posouzení vlivu zjištěných nedostatků na splnění deklarovaných milníků a cílů.

4.2.2.1 Audit na úrovni Delivery Unit

Po schválení NPO Komisí vykoná AO na úrovni MPO-DU audit systému.

Cílem prvního auditu u MPO-DU bude komplexní ověření a hodnocení nastavení a funkčnosti řídicího a kontrolního systému (ŘKS) se zaměřením na adekvátní oddělení funkcí, zajištění koordinačních činností, reportingu a dohledu ve vztahu k vlastníkům komponent. Předmětem auditu u DU bude také ověření funkčnosti a spolehlivosti IT systému pro uchování požadovaných údajů a reporting o dosažení milníků a cílů.

Cílem auditu je získat ujištění, že jsou dostatečně nastavena:

- opatření proti podvodům (prevence, odhalování, náprava), korupci a střetu zájmů
- opatření k zamezení dvojího financování z Nástroje pro oživení a obnovu a jiných fondů EU,
- jsou nastaveny zásady finančního řízení podle čl. 33 odst. 1 nařízení EP a Rady (EU) č. 1046/2018 (finanční nařízení).

Audit MPO-DU bude doplněn o testování činností a postupů MPO-DU souvisejících s koordinací VK, monitoringem implementace NPO a reportováním vůči Komisi. Ověření funkčnosti auditovaných opatření bude kontinuálně prováděno v následné auditní činnosti.

V průběhu implementace budou monitorovány změny v nastavení ŘKS. Rozsah a potřeba následných auditů na úrovni MPO-DU bude stanoven na základě vyhodnocení změn v nastavení ŘKS a změn v rizikových oblastech identifikovaných u MPO-DU.

Výsledky auditů, které bude vykonávat AO, budou evidovány v informačním systému AO (APAO). V APAO bude evidovaná kompletní dokumentace k auditu včetně identifikovaných zjištění, navržených opatření k nápravě a nápravy zjištěných nedostatků. Z APAO budou exportována data potřebná pro vypracování souhrnu vykonaných auditů za účelem předložení žádosti o platbu. Na základě žádosti je možné poskytnout přístup ke všem informacím týkajícím se auditu NPO zástupcům EK, EÚS, OLAF, EPPO nebo jiným oprávněným osobám.

4.2.2.2 Audit na úrovni vlastníků komponent

Cílem prvního auditu na úrovni konkrétního vlastníka komponenty bude ověřit a zhodnotit nastavení a funkčnost ŘKS, a to zejména zda:

- nastavené řídicí a kontrolní procesy jsou přiměřené, dostatečné a v souladu s příslušnými předpisy ČR a EU. Ověřovány a hodnoceny budou zejména nastavené postupy pro:
  - vhodný výběr operací k podpoře;
  - adekvátní mechanismy finanční kontroly;
  - zajištění uchování všech dokladů týkajících se výdajů a kontrol pro zajištění adekvátní auditní stopy;
  - spolehlivý systém shromažďování, zaznamenávání a ukládání údajů pro účely monitorování, hodnocení, finančního řízení, ověřování a auditu;
- nastavené řídicí a kontrolní procesy poskytují dostatečné ujištění, že byly splněny podmínky pro poskytnutí podpory příjemci a že v žádosti o platbu na EK budou deklarovány jen milníky a cíle, které byly splněny v souladu s NPO;
- jsou nastaveny a uplatňovány postupy k předcházení podvodům, korupci, konfliktu zájmů, k jejich odhalování a nápravě,
- jsou nastaveny a uplatňovány postupy k zamezení dvojího financování, a zda jsou dodržovány zásady řádného finančního řízení.
- jsou na úrovni vlastníků komponent nastaveny postupy pro ověřování plnění milníků a cílů.

V rámci auditů u VK budou testovány postupy zejména pro:

- ověřování plnění milníků a cílů, které jsou/budou deklarovány Komisi v předkládané/ověřované žádosti o platbu;
- ověřování splnění podmínek poskytnutí podpory ze strany příjemce;
- jiné skutečnosti na základě profesionálního auditorského úsudku.

AO bude vykonávat audit vždy u těch vlastníků komponent, jejichž milníky a cíle, resp. jejich splnění, budou deklarovány v příslušné žádosti o platbu Komisi. V případě, že v jedné žádosti o platbu budou zahrnuty milníky a cíle od více vlastníků komponent, bude na základě odborného a profesionálního úsudku auditora a metodiky pro posouzení rizik, popsané v auditní strategii, proveden výběr vzorku. Přičemž platí, že audit bude u každého vlastníka komponenty vykonán během celého období implementace NPO alespoň jednou.

AO bude také využívat výsledky vlastní auditní činnosti vykonané u subjektů v rámci auditů ESIF (příp. AMIF, ISF nebo EHP/ Norsko), kteří jsou zároveň vlastníky komponent. AO může pro svoji činnost využít též výsledky činnosti NKÚ.

Audit u VK, nebo vybraných VK, jejichž splněné milníky a cíle budou vykázány v první nebo každé další žádosti o platbu, bude proveden vždy před vyhotovením, resp. předložením žádosti o platbu Komisi.

V následujících auditech na úrovni VK, které budou vykonávány v návaznosti na splnění milníků a cílů deklarovaných v dalších žádostech o platbu Komisi, bude rozsah ověřování záviset na provedené analýze rizik a v návaznosti na:

- výsledky předcházejících auditů na úrovni VK;
- vyhodnocení změn v nastavení ŘKS;
- výsledky misí EK, EÚD, OLAF, EPPO a jiných relevantních subjektů;

- medializované kauzy, resp. podněty třetích stran;
- profesionální auditorův úsudek.

Výše uvedené skutečnosti mohou být v průběhu implementace průběžně doplněny.

4.2.2.3 Audit na úrovni příjemce

Audity budou primárně vykonávány na úrovni MPO-DU a jednotlivých VK. V případě potřeby, např. pokud na úrovni VK nebudou k dispozici dostatečné informace potřebné pro ověření naplnění milníků a cílů, může AO vykonat audit operace u příjemce podpory.

4.2.3 Řízení kvality

Cílem AO v oblasti řízení kvality je především zajištění použití příslušných mezinárodně uznávaných auditorův standardů při výkonu auditu a poskytnutí záruky všem oprávněným adresátům služeb, že je dodržována odpovídající kvalita auditu, včetně naplňování klíčových požadavků určených pro AO.

AO nese odpovědnost za vytvoření a dodržování takového systému řízení kvality, který zajistí, že práce prováděné auditory AO jsou:

- v souladu s mezinárodně uznávanými auditorův standardy,
- v souladu s auditní strategií AO,
- v souladu s regulačním rámcem ČR a EU,
- spolehlivé pro účely souhrnu auditů.

4.2.4 Administrativní zabezpečení auditu

4.2.4.1 Plánované lidské zdroje AO

Odbor AO disponuje k 1. lednu 2021 celkem 207 systemizovanými místy pro zaměstnance vykonávající auditní činnost a další podpůrné činnosti. Z toho je pro operační programy spolufinancované z Evropských strukturálních a investičních fondů vyčleněno 199 míst. Od 1. května 2021 byla ředitelem AO určena 5 členná pracovní skupina ze stávajících personálních kapacit, která se zabývá přípravou a nastavením auditních postupů pro NPO.

Tato pracovní skupina bude tvořena seniorními auditory AO s rozsáhlými zkušenostmi napříč všemi relevantními oblastmi z auditu ESIF. Skupina bude tvořit znalostní základ pro auditní činnosti Nástroje pro oživení a odolnost a bude se podílet jak na metodickém nastavení, konzultacích pro DU či VK, tak i na samotné auditní činnosti.

Od 1. ledna 2022 je plánováno zřízení samostatného oddělení s 15 systemizovanými místy v rámci AO, jehož činností bude výkon auditu NPO. Oddělení bude složeno částečně ze stávajících personálních kapacit (viz 5 členná pracovní skupina výše) AO a částečně novými zaměstnanci, o které bude sekce Finanční řízení a audit a příslušný odbor posílen.

V případě specifických nároků na odbornost auditorů, která není dostatečně zabezpečena zaměstnanci AO, či v případě neočekávané kapacitní nedostatečnosti na straně MF, může AO pro posílení vlastních auditních týmů využít rovněž služeb externích auditorů, popřípadě odborných pracovníků jiných útvarů Ministerstva financí.

4.2.4.2 Odborná způsobilost a profesní růst

Auditoři AO musí mít odborné znalosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro plnění jejich povinností a odpovědností. Profesní růst a získávání dalších potřebných odborných znalostí je zajišťováno vytvořeným systémem průběžného vzdělávání, přičemž je kladen důraz na tzv. „školení na míru“ z vlastních zdrojů AO, resp. školení Ministerstva financí v rámci průběžného vzdělávání státních zaměstnanců.

Školení jsou obsahově zaměřena na rozšiřování znalostí zejména v oblasti finanční kontroly a auditu v rámci vnitřního kontrolního systému a dále v oblastech:

- účetnictví a způsobilost výdajů,
- daně,

- veřejné zakázky,
- realizace projektu,
- fondy EU a veřejná podpora,
- relevantní legislativa ČR,
- relevantní legislativa EU,
- informační a komunikační technologie,
- tzv. red flags v oblasti předcházení korupce, předcházení podvodům a zamezení vzniku střetu zájmů.

Podstatou a cílem kontinuálního profesního a osobnostního vzdělávání jsou zejména:

- dosažení co nejvyšší úrovně profesionální objektivitu při shromažďování, hodnocení a podávání informací o prověřovaných činnostech a procesech,
- důvěrnost, která je výrazem respektu k vlastnictví a hodnotě informací, které auditoři získávají při své činnosti,
- kompetentnost, představující jejich vědomosti, dovednosti a zkušenosti uplatňované při výkonu auditu.

4.3 Činnosti související s ukončením kontrol a auditů

Činnosti související s ukončením kontrol a stejně tak související ukončením auditů vykonávající MF jsou vykonávány podle zákona o finanční kontrole. Procesní činnosti nad kontrolou a jejím ukončením jsou pak ukotveny v kontrolním řádu.

V případě, že kontrola či audit zjistí nedostatky, tyto musí být uvedeny v protokolu o kontrole/v návrhu zprávy o auditu. K jednotlivým nedostatkům se v předloženém návrhu vyjadřuje auditovaný či kontrolovaný subjekt prostřednictvím předkládání námitek či stanovisek. Kontrolor či auditor je povinen veškeré námítky ke zprávě vypořádat před ukončením finanční kontroly nebo auditu. Finanční kontrola nebo audit jsou ukončeny zasláním zprávy kontrolovanému či kontrolovanému subjektu.

Zákon o finanční kontrole ve svých ustanoveních upravuje povinnost kontrolovaného či auditovaného subjektu a zároveň i postup, který je třeba učinit po skončení finanční kontroly nebo auditu. Kontrolovaný subjekt je povinen přijmout opatření v návaznosti na doporučení uvedená ve zprávě, přičemž kontrolní či auditní orgán má oprávnění ověřit přijetí či splnění nápravných opatření a doporučení. Vzhledem k výše uvedenému, má kontrolor či auditor oprávnění dohlížet nad odstraňováním zjištěných nedostatků.

První informaci, která může vést k podezření na nesrovnalost, je možné získat z více zdrojů, nejčastěji jde o probíhající kontrolu, ověřování či audit. Podnět k podezření lze získat i na základě dobrovolného oznámení konečného příjemce nebo jiného dalšího oznámení.

4.3.1 Nesrovnalost a hlášení nesrovnalostí

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost neobsahuje definici pojmu nesrovnalost. Ve své preambuli, článku (72) výslovně požaduje, aby v souladu s finančním nařízením, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013(18), nařízeními Rady (ES, Euratom) č. 2988/95(19), (Euratom, ES) č. 2185/96(20) a (EU) 2017/1939(21) byly finanční zájmy Unie chráněny prostřednictvím přiměřených opatření, včetně opatření týkajících se prevence, odhalování, nápravy a vyšetřování nesrovnalostí včetně podvodů, korupce a střetu zájmů a případného ukládání správních sankcí.

Definice pojmu nesrovnalost se liší dle programového období a dle fondu; její vymezení však vždy vychází napříč všemi politikami z čl. 1 odst. 2 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství, kdy:

„Nesrovnalostí se rozumí jakékoli porušení právního předpisu Společenství vyplývající z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu¹⁹, v důsledku kterého je nebo by mohl být poškozen souhrnný rozpočet Společenství nebo

¹⁹ Hospodářským subjektem se rozumí jakákoli fyzická či právnická osoba a ostatní subjekty, které se podílejí na provádění pomoci z fondů EU, s výjimkou členského státu při výkonu veřejných pravomocí.

rozpočty Společenstvím spravované, a to buď snížením nebo ztrátou příjmů z vlastních zdrojů vybíraných přímo ve prospěch Společenství, nebo formou neoprávněného výdaje.“ Evropská komise rovněž ve svých předpisech stanovuje výjimky z hlášení. Definice nesrovnalosti a výjimky z ní jsou přeneseny do implementačního prostředí fondů Evropské unie v České republice v metodikách upravujících použití finančních prostředků z jednotlivých fondů.

Nesrovnalost může být zjištěna na implementační úrovni (VK), koordinační úrovni (DU), auditním či externím kontrolním subjektem. Oznámení o podezření na nesrovnalost nese vždy VK²⁰. Zdrojem zjištění mohou být audity (interní i externí), kontroly (administrativní i kontroly na místě, kontroly externích subjektů – NKÚ, finanční úřad (orgán finanční správy – OFS), EK, Evropský účetní dvůr – EÚD aj.), dobrovolné oznámení pracovníkem vlastníka komponenty nebo příjemce podpory.

Každý nový případ nesrovnalosti je považován nejprve za podezření na nesrovnalost. VK rozhodne o tom, zda je podezření opodstatněné a je nutný další postup. Hlášení nesrovnalosti je třeba zpracovat a předávat od fáze opodstatněné podezření. VK odpovídá za účinné zavedení povinnosti hlásit všechna podezření na nesrovnalost uvnitř implementační struktury dané komponenty. Všechny nesrovnalosti zjištěné Auditním orgánem, NKU a UOHS jsou automaticky považovány za potvrzené nesrovnalosti.

VK předává informace o nesrovnalostech MPO-DU a příslušnému Centrálnímu kontaktnímu bodu AFCOS. Roli CKB AFCOS vykonává příslušné oddělení na MF.²¹ Tato povinnost se týká podezření, které VK vyhodnotil jako opodstatněné a následně potvrzených nesrovnalostí. Hlášení je třeba aktualizovat, pokud došlo k významnému pokroku (především se jedná o postup správních, soudních, trestních řízení, postup ve vymáhání dotčené částky aj.).

Vlastník komponenty odpovídá za evidenci a monitoring nesrovnalostí v elektronické formě, za jejich prošetření a hlášení orgánům na národní úrovni (Ministerstvu průmyslu a obchodu – DU ve formě podkladu pro vypracování přílohy k žádosti o výplatu finančních prostředků) a také Ministerstvu financí - CKB AFCOS (v jednotném formátu, prostřednictvím jeho zabezpečeného úložiště k ochraně finančních zájmů Evropské unie). Vlastník komponenty bude zasílat MF – CKB AFCOS všechny odhalené nesrovnalosti (formou excelu, v jednotném formátu). Za tímto účelem bude **využíváno již existující zabezpečené úložiště pro ochranu finančních zájmů EU** (SharePoint AFCOS, uživatelské jméno, heslo, CKB AFCOS správa uživatelů, přidělování přístupů, přístup musí být schválen mj. nadřízeným daného pracovníka – již používaný jednotný formulář), přičemž každý vlastník komponenty bude mít zřízenou vlastní záložku (uvidí jen to, co zadá sám; CKB AFCOS uvidí vše). **Současně VK pošle průvodní dopis**, kde bude informovat MF – CKB AFCOS o skutečnosti, že do SharePointu AFCOS byly vloženy nesrovnalosti (do dopisu uvede jen jejich seznam).

Frekvence hlášení bude ještě upřesněna po vyjasnění informací se zástupci EU, nicméně u sdíleného řízení je pro vlastníka komponenty nastaven formát Q + 1 měsíc, tj. nahlášení do 1 měsíce po ukončení daného kalendářního čtvrtletí. Jedná se o nahlášení nové nesrovnalosti, i jejích aktualizací.

Rozsah požadovaných informací bude upřesněn poté, co bude poskytnut ze strany EK. Předběžně lze uvažovat o tom, že mezi požadovanými údaji bude identifikace VK, popř. delegovaného subjektu, název a číslo projektu/aktivity/cíle, datum zahájení, datum splnění milníku/cíle, datum provedení kontroly, zjištění (praktika), typ nesrovnalosti (podezření na podvod, bez podezření na podvod, potvrzený podvod), výše alokace na projekt/cíl, výše částky dotčené, následná opatření (předáno např. OČŘ, FÚ, ..., zahájeno vymáhání, možnost pro poznámku; v případě zasílání aktualizací i vývoj ve vymáhání).

MF – CKB AFCOS bude dále vyhodnocovat, které nesrovnalosti bude předávat úřadu OLAF (naplnění podmínky: výše částky dotčené bude rovna nebo větší 10 tis. €, bude se jednat o podezření na podvod, bude spáchána závažná praktika, která bude mít dopad mimo území ČR). CKB AFCOS bude pro odesílání informací úřadu OLAF využívat **zabezpečený systém EK (AFIS mail)**; nesrovnalosti bude úřadu OLAF odesílat **do 2 měsíců po ukončení kalendářního čtvrtletí (Q + 2)**, pokud nebude požadováno jinak. O odeslaných nesrovnalostech úřadu OLAF bude informovat VK.

---

²⁰ činnost a odpovědnost za nesrovnalosti, včetně hlášení, může být delegována VK na implementační subjekt jemu podřízený

²¹ viz blíže na <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/organizacni-struktura/sekce-04/odbor-69-analyza-a-hlaseni-nesrovnalosti/oddeleni-6901-centralni-kontakti-bod-af>.

V případě sdíleného řízení je pro hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF využíván systém IMS. Nicméně pro účel RRF nebude tento systém dle informací OLAF využíván (jedná se o přímé řízení EK). Z tohoto důvodu musí být nastaven jiný postup tak, aby byla zajištěna bezpečnost přenášených informací a k úřadu OLAF se dostaly potřebné údaje, aby mohl dané analyzovat a případně zahájit kontrolu na místě.

4.4 Odborné vzdělávání osob vykonávajících kontrolu v NPO

Odborné vzdělávání zaměstnanců, kteří se budou podílet na přípravě, implementaci, kontrole a auditu bude v odpovědnosti jejich zaměstnavatelů, příslušných služebních úřadů. Odborné vzdělávání jak na úrovni MPO-DU, tak na úrovni VK se řídí zákonem o státní službě (§ 107 a další). Podle tohoto zákona má každý služební úřad poskytnout nebo zabezpečit státním zaměstnancům odpovídající vzdělání na dosažení takové úrovně odborných znalostí, která umožní kvalitní výkon státní služby. Vzdělávání se člení z pohledu zákona o státní službě na:

- Prohlubování vzdělávání (vstupní, průběžné, ...)
- Zvyšování vzdělávání (kvalifikace).

Prohlubování vzdělání je vstupní vzdělávání, průběžné vzdělávání, vzdělávání představených a jazykové vzdělávání. Prohlubování vzdělání státního zaměstnance se zaměřuje na jeho další odborný růst v jím vykonávaném oboru služby včetně zdokonalování nebo získávání jazykových znalostí. Prohlubování vzdělání státního zaměstnance se považuje za výkon služby, za který přísluší státnímu zaměstnanci plat. Rozsah prohlubování vzdělání státního zaměstnance určuje služební orgán, přitom vychází zejména z výsledku služebního hodnocení státního zaměstnance a z návrhů jeho představeného. Náklady vynaložené na prohlubování vzdělání nese služební úřad.

Ke zvýšení vzdělání státního zaměstnance na náklady služebního úřadu včetně služebního volna k tomuto vzdělání je třeba povolení služebního orgánu. Toto zvyšování kvalifikace se řídí §109 zákona o státní službě. Zvýšením vzdělání se rozumí též jeho rozšíření. Zaměstnanec pro toto vzdělávání musí splnit specifické podmínky ve shodě se služebním úřadem.

Koordinační útvar MPO-DU bude nad úrovní vlastníků komponent zajišťovat on-line školení nad problematikou společnou pro všechny VK. Tato školení mohou být ze strany MPO-DU outsourcována. MPO-DU zváží další možnost zabezpečení vzdělávání, např. organizovaná setkávání a výměnu zkušeností s experty z jiných členských zemí EU. Tato výměna znalostí a zkušeností s jinými členskými státy bude záviset také na finančních možnostech koordinačního útvaru, případně na realizaci TSI projektu.

5 Informační systém (IS)

Základní implementace komponent bude probíhat v systémech jednotlivých VK. Tyto systémy nejsou vzhledem k velké rozmanitosti komponent jednotné. Mnozí VK budou využívat své stávající systémy i z toho důvodu, že VK jsou již v systémech zvyklí pracovat a mají potřebnou kvalifikaci pro práci v systému (vč. školení). VK, jež pro administraci žádný systém nevyužívají, mohou využít stávající nastavené postupy, za předpokladu, že tyto splní nároky a požadavky vyplývající z nařízení 2021/241 a z požadavků na sběr dat a přenos informací vyžadovaných MPO-DU. V případě, že VK nebude informačním systémem disponovat a bude chtít nově informační systém pro administraci využívat, bude nutné ze strany VK dojednat zapojení do stávajícího systému jiného VK, event. využití jednotných dotačních portálů. Nepředpokládá se zavádění zcela nových IS. VK musí zajistit legislativní ukotvení svých systémů (v případě, že ještě není zabezpečeno). V případě, že toto nezajistí, bude se komunikace mezi VK a konečnými příjemci řídit zákonem č. 500/2004 Sb. správní řád ve znění pozdějších předpisů (správní řád). VK si v rámci svých komponent musí sám určit používaný IS. Různí vlastníci komponent budou používat různé systémy monitorování/implementace v závislosti na svých nejlepších zkušenostech. Tyto systémy se používají pro monitorování/implementaci fondů soudržnosti nebo jiné státní podpory, proto jsou již auditovány. Některé složky nevyžadují vlastní IT systém, protože celá složka by se skládala z několika projektů. Složky bez vlastního IS systému by monitorovaly/implementovaly/ukládaly v excelu. Všechny systémy/složky budou auditovány. Všechny systémy/složky budou splňovat kritéria stanovená v nařízení.

Nad informačním systémem VK bude k dispozici informační systém spravovaný MPO-DU. Tento informační systém bude sloužit ke sběru dat, agregaci údajů a k přípravě souhrnných žádostí o výplatu finančních prostředků a k přípravě zpráv o pokroku NPO. Tento systém bude zahrnovat standardizované údaje potřebné pro efektivní finanční řízení a kontrolu

plnění milníků a cílů. V současné době probíhají jednání o podobě nového systému, který bude realizován jako nadstavba pro potřeby MPO-DU nad stávajícím Agendovým informačním systémem. Zástupci VK budou mít přístup do tohoto IS a budou předávat předem stanovené údaje v jednotném formátu v časových intervalech určených MPO-DU. Agendový informační systém umožňuje import údajů v různých formátech, jejich přesná specifikace bude dořešena při nastavování systému.

Do doby, než bude zaveden plnohodnotný IT systém pro MPO-DU, zajistí MPO-DU úložiště pro monitorování provádění NPO tak, aby:

(a) shromažďoval údaje a sledoval plnění milníků a cílů;

(b) shromažďoval, uchovával a zajistil přístup k základním údajům požadovaným v čl. 22 odst. 2 písm. d) bodech i) až iii) nařízení o RRF. Detailní informace budou agregovány na úrovni systémů VK.

VK i MPO-DU jsou povinni zajistit přístup k relevantním údajům ve svých IS pro účely kontroly a auditu ze strany EK, OLAF, ECA, EPPO aj. Na vyžádání musí VK i MPO-DU poskytnout přístup do systému pro členy ŘV NPO. VK musí zajistit, aby uvedené subjekty měly minimálně náhledové role do systému (role čtenáře). Zaměstnanci VK pracující v IS musí mít při implementaci oddělené role minimálně v rozsahu (čtenář, editor, správce IS) dle kompetencí přiřazených k jednotlivým služebním pozicím.

MPO-DU a VK budou v průběhu implementace srovnávat data z IS v obdobných databázích příjemců podpory ze strukturálních fondů či v CEDR²² (zamezení rizika dvojího financování) a v seznamu veřejných funkcionářů dle § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů a v případě nutnosti také se sankčními seznamy EU či dalšími pro zajištění souladu s pravidly proti praní špinavých peněz, financování drog a terorismu Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/843. VK a MPO-DU budou pro účely kontrol využívat i další nástroje na sledování vazeb a nástroje na vyhodnocování rizik (např. ARACHNE).

Pro účtování bude využíván samostatný informační systém, zejména pro účely účtování finančních toků (přijímání a vykonávání plateb).

6 Komunikace

Národní komunikační strategie (NKS) Nástroje pro oživení a odolnost představuje rámcovou komunikační strategii pro všechny vlastníky komponent a MPO-DU v souladu s nařízením 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, a definuje hlavní cíle informování, publicity, cílové skupiny, komunikační nástroje, pravidla pro monitoring a reportování v plnění stanovených milníků a cílů. Hlavním cílem NKS je nastavení a zajištění zvýšení povědomí, pochopení finančních příspěvků z RRF a také zajištění efektivní komunikace přínosů široké veřejnosti a dalším cílovým skupinám. NKS má zviditelnit financování jednotlivých reformních a investičních priorit ze strany EU a nastavit efektivní způsob komunikace při informování jednotlivých cílových skupin. NKS si klade za cíl zvyšovat povědomí a informovat o jednotlivých aktivitách, jejich výsledcích a celkovém přínosu. Komunikační strategie je tzv. živým dokumentem, který bude každoročně aktualizován a zpřesňován detailními plány, v návaznosti na aktuální stav plnění milníků a cílů napříč všemi aktivitami. Roční komunikační plány pomohou naplňovat Národní komunikační strategii, obsahující konkrétní informace o plánovaných informačních a propagačních aktivitách, a to včetně monitorování pokroku v daném roce, termínů realizací a alokací na dané aktivity či projekty. Roční komunikační plán bude sestavován vždy na následující kalendářní rok.

Základní zásady uplatňované pro NKS, VK i MPO-DU v oblasti publicity jsou:

- Transparentnost a otevřenost;
- „Easy to read“ (srozumitelnost, jasnost, stručnost);
- Účelnost, účinnost, úspornost;
- Neutralita a zamezení politických vlivů;
- Spolupráce napříč celou implementační strukturou RRF;

---

²² Od 1.7.2021 bude nahrazeno systémem ReD.

- Odpovědnost, poctivost.

Každý jednotlivý příjemce podpory, vlastník komponenty i účastník implementační struktury musí dodržovat pravidla jednotné publicity stanovené EK pro práci s prostředky z RRF, dle čl. 34 nařízení 2021/241 a v závislosti na charakteru aktivit, tj. umožnit viditelné označení spolufinancování prostředků z EU, tzv. Financování v rámci NEXT GENERATION EU²³.

Obrázek 9: Jazyková mutace loga používaného pro financování z NextGeneration EU.

6.1 Cíle komunikace

Základními cíli komunikace v oblasti RRF je informovanost široké a odborné veřejnosti o NPO, jeho cílech, východiscích, alokacích, megatrendech a jejich implementaci do českého prostředí prostřednictvím 6 pilířů a seznámení s časovým harmonogramem NPO prostřednictvím komunikačních nástrojů, kterými s ohledem na provedenou mediální analýzu jsou:

- Vytvoření jednotného webového prostředí k prezentaci RRF, jeho průběžné rozšiřování a aktualizace.
- Zajištění online propagace formou cílené reklamy vč. sociálních sítí (facebook, twitter) jednotlivých vlastníků komponent
- Informování o úspěšných aktivitách či projektech VK
- Vytvoření tištěných materiálů o NPO s obsahem nabízených podpor programů (na úrovni VK)
- Uspořádání regionálních a online setkání
- Vytvoření organického obsahu formou rozhovorů napříč zpravodajskými médii (tisk + rozhlas)
- Vytvoření sady propagačních a prezentačních videí

6.2 Popis implementační struktury v oblasti publicity

Koordinační funkci nad komunikací RRF zastává Ministerstvo průmyslu a obchodu. MPO zodpovídá za celkovou koordinaci a spolupráci s vlastníky komponent při realizaci komunikačních aktivit. Stěžejní osobou, komunikačním úředníkem, pro koordinaci informační a komunikační činnosti týkající se RRF, VK, MPO-DU a plnění pokroku, je jmenován/a odpovědný pracovník MPO.

Hlavní platformou pro spolupráci mezi jednotlivými VK a MPO-DU v oblasti komunikace bude pracovní skupina pro komunikaci NPO. Informace o naplňování komunikační strategie jsou předávány ŘV NPO.

Za provádění komunikačních aktivit v rámci komponent jsou zodpovědní VK. VK budou na své vlastní úrovni vytvářet komunikační strategie a plány, které musí být v souladu s celkovou komunikační strategií. Každý VK je povinen určit osobu odpovědnou za komunikační aktivitu. Tato osoba bude základním komunikačním uzlem pro spolupráci mezi vlastníky komponent a MPO.

---

²³ Pokyny pro uvedení jednotných log jsou uvedeny na https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/

Komunikace NPO se sestává z 3 základních stádií:

- Úvodní komunikace – komunikace realizovaná v průběhu schvalování NPO s cílem informovat o celkovém NPO, o jeho jednotlivých aktivitách, příspěvku pro českou společnost, podnikatele, obce atd.;
- Komunikace aktivit v implementační fázi – komunikace o úspěšně realizovaných aktivitách (investicích, reformách), o posunu v realizaci NPO, o připravovaných aktivitách;
- Závěrečná komunikace – komunikace v roce 2026 se zhodnocením celkového příspěvku, s cílem informovat o realizovaných investicích a reformách, výsledcích a přínosech NPO.

6.3 Webové prezentace NPO

Stěžejním webem prezentujícím NPO je www.PlanobnovyCR.cz. Dále jsou registrované domény (planobnovy.org; planobnovy.net; planobnovy.eu; planobnovy.com; ceskyplanobnovy.cz; ceskyplanobnovy.org; ceskyplanobnovy.net; ceskyplanobnovy.eu; ceskyplanobnovy.com).

Na tomto webu bude komunikováno široké veřejnosti zejména:

- Základní účel NPO, vč. plného textu NPO, popisu jednotlivých komponent
- Aktuální vývoj NPO, plánované aktivity související s NPO
- Alokace
- Upozornění na předfinancování ze strany EU
- Seznam úspěšných/vzorových aktivit
- Odkaz na konkrétní weby jednotlivých vlastníků komponent
- Spolupráce s asociacemi, svazy, komorami a spolky

Za správu webů je odpovědné Ministerstvo průmyslu a obchodu.

6.4 Cílová skupina komunikace NPO

Hlavní cílovou skupinou, i z hlediska komunikace, je široká a odborná veřejnost v rámci celé ČR, přičemž jednotliví vlastníci komponent musí v rámci vlastních komunikačních kanálů zajistit cílenou propagaci směrem k potenciálním žadatelům a účastníkům čerpání podpory z RRF. U široké veřejnosti bude komunikován zejména širší smysl Národního plánu obnovy, jednoduchost a zřetelnost obsahu. U odborné veřejnosti budou komunikovány zejména detailnější informace. Každý vlastník komponenty je povinen na svém webu (či na nově zřízeném webu) propagovat Národní plán obnovy (vč. loga EU a jednotného textu o financování z RRF). Vlastníci komponent jsou povinni na svém webu uveřejňovat přehled výzev (aktivních i ukončených), které jsou financovány z RRF a jsou součástí NPO.

6.5 Komunikační kanály

Základní komunikační kanály, které budou na centralizované úrovni v rámci propagace Národního plánu obnovy využívány, jsou:

- Web, online, sociální sítě
  - Web – pravidelná aktualizace a rozvoj
  - Online
    - Etarget (cílená internetová reklama), předpokládaný zásah 1.200.000 unikátních uživatelů s periodicitou ¼ roku.
  - Sociální sítě – Facebook
    - Placená reklama, předpokládaný zásah 165.000 unikátních uživatelů s periodicitou ¼ roku.
    - Organický dosah, příspěvky na profilu MPO, využívající hashtag #NPO, #PlanObnovyCR, #NextGenerationEU označování partnerů
- Rozhovory v tištěných a rozhlasových médiích, online publikacích

- Hospodářské noviny
- Deník Právo
- Lidové noviny
- Businessinfo.cz
- cnn.iprima.cz/
- Český rozhlas
- + průběžné doplňování médií
- Semináře pro veřejnost/webináře představující NPO
  - prezentace NPO ve vybraném regionu, kde by kromě zástupce MPO vystoupili také zástupci podnikatelského svazu, odborů a vybraného resortu podle segmentu NPO
- Mediální kampaň k NPO
  - strategie
  - klíčový vizuál
    - dva motivy
    - tisk
    - venkovní reklama
    - Online display
    - sociální sítě (FB post)
    - TV spot
    - Pre roll video, youtube video, video post na sociální sítě
    - motion design pro video display formáty
    - radio spot
- Tiskové zprávy

ČÁST IV. CELKOVÝ DOPAD

1 Makroekonomické dopady

1.1 Makroekonomický scénář

Základní makroekonomický scénář vychází z dubnové predikce Ministerstva financí (MF ČR, 2021b), která je také základem letošního Konvergenčního programu České republiky (MF ČR, 2021a). Konvergenční program obsahuje predikci a výhled základních makroekonomických a fiskálních veličin do roku 2024. Jeho prognóza pak byla v souladu se zákonem o pravidlech rozpočtové odpovědnosti posouzena dne 20. dubna 2021 Výborem pro rozpočtové prognózy, který ji z hlediska pravděpodobnosti naplnění označil za realistickou. V horizontu delším, než je scénář Konvergenčního programu, bylo nutné přijmout předpoklad o vývoji ekonomiky, cen a zaměstnanosti. Vzhledem k obvyklé absenci cyklických výkyvů u projekce za střednědobým výhledem bylo pro roky 2025 a 2026 zvoleno konstantní tempo růstu.

Tabulka 1: Základní makroekonomický scénář

		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
				Predikce	Predikce	Výhled	Výhled	Předpoklad	Předpoklad
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč</i>	5 749	5 652	5 932	6 257	6 506	6 769	7 039	7 321
	<i>růst v %</i>	6,3	-1,7	4,9	5,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč 2015</i>	5 267	4 971	5 125	5 316	5 419	5 530	5 640	5 753
	<i>růst v %</i>	2,3	-5,6	3,1	3,7	1,9	2,1	2,0	2,0
Deflátor HDP	<i>průměr 2015=100</i>	109,2	113,7	115,7	117,7	120,1	122,4	124,8	127,2
	<i>růst v %</i>	3,9	4,2	1,8	1,7	2,0	1,9	2,0	2,0
Zaměstnanost	<i>tis. osob</i>	5 431	5 351	5 293	5 299	5 315	5 323	5 323	5 323
	<i>růst v %</i>	0,3	-1,5	-1,1	0,1	0,3	0,1	0,0	0,0

Poznámka: Pro všechny další roky 20letého horizontu simulací se předpokládá konstantní tempo růstu uvedených veličin na úrovni roku 2026.
Zdroj: MF ČR (2021a, 2021b). Předpoklady MF ČR.

Očekávaný výkon české ekonomiky přes 3 % v letošním roce by měl být tažen investicemi do fixního kapitálu, obnovením zásob a spotřebou sektoru vládních institucí. Díky oživení v zahraničí by mělo pozitivně působit i saldo zahraničního obchodu. Naopak spotřeba domácností by měla víceméně stagnovat. Hospodářský růst v roce 2022 by mohl již v důsledku oživení soukromé spotřeby zrychlit na 3,7 %. V dalších letech odhadujeme růst reálného HDP okolo 2 %, což odpovídá odhadům dynamiky potenciálního produktu.

Růst deflátoru HDP by se v letech 2021–2024 mohl pohybovat kolem 1,9 % ročně. Směnné relace by měly růst deflátoru HDP v tomto a v příštím roce nepatrně brzdit, v dalších letech by tomu mělo být naopak. Příspěvek deflátoru hrubých domácích výdajů by měl pozvolna klesat.

Vývoj na trhu práce je do značné míry ovlivněn fiskálními stimulačními opatřeními. Zaměstnanost se tak i přes určitý pokles snížila podstatně méně, než by odpovídalo cyklické pozici české ekonomiky. V důsledku zpožděných efektů hospodářského propadu by zaměstnanost letos mohla klesnout o 1,1 %. V roce 2022 odhadujeme, že zaměstnanost bude prakticky stagnovat. Na jedné straně ji sice bude stimulovat ekonomické oživení, na straně druhé nebude udržována vládními opatřeními, u nichž předpokládáme ukončení se závěrem letošního roku. V horizontu výhledu by se pak zaměstnanost měla nepatrně zvyšovat.

1.2 Metodika

Pro modelování makroekonomických dopadů Národního plánu obnovy byl využit upravený model Evropské komise QUEST. Tento model je jedním ze zásadních nástrojů Evropské komise pro kvantifikaci možných makroekonomických dopadů hospodářských politik. Prvotní verze byla vyvinuta Generálním ředitelstvím pro hospodářské a finanční záležitosti Evropské komise na přelomu 80. let minulého století.²⁴ Ucelená verze z roku 1991 sloužila k analýze ekonomik zemí Evropské unie a interakcí s vnějším prostředím, zejména s ekonomikami USA a Japonska. Už v této verzi byly zkoumány dopady fiskálních opatření a jejich možné vlivy na jiné ekonomiky, stejně jako model umožňoval tvorbu predikcí. Druhá verze QUEST II z roku 1997 rozpracovala teoretickou strukturu modelu, jeho dynamiku a optimalizaci chování subjektů s ohledem na jejich očekávání. Detailněji propracovala také oblast mezinárodního obchodu a finančních vazeb mezi jednotlivými ekonomikami. Nástupce QUEST III byl primárně sestaven pro analýzy zemí eurozóny. Předchozí generace

²⁴ Prvotní model QUEST však vznikl v rámci DG ECFIN již během roku 1988 a prezentován byl v březnu 1989.

modelu vylepšuje o zahrnutí stochastického trendu, další kanály zahraničního obchodu a měnového kurzu, neboť na ekonomiku eurozóny nahlíží jako na otevřenou. Dále model obsahuje rigidity finančního trhu, trhu zboží či trhu práce a konečně nově pracuje se sektorem vládních institucí, jakožto se stabilizačním prvkem poptávkové strany ekonomiky.

Současné generace modelů QUEST jsou více specificky zaměřené. Rozpracovávají oblasti, které mají výrazný společensko-ekonomický přesah, jako je problematika trhu bydlení, stability bankovního sektoru, nebo například sektoru energetiky. Pro účely Národního plánu obnovy ČR je nejdůležitějším rozšířením modelu QUEST III o sektor výzkumu a vývoje (dále QUEST III R&D), který umožňuje analyzovat dopady strukturálních reforem a kohezní politiky, kalibrováný na data roku 2018. Velkou výhodou je skutečnost, že Evropská komise tuto verzi rozpracovala již pro všechny členské země EU. Ve stejné struktuře je proto i pro ČR k dispozici model obsahující oblasti domácí ekonomiky, ekonomiky eurozóny a zbytku světa.

Použitý model má základy v nové keynesovské ekonomii doplněné o mikroekonomické aspekty. Coby makro-ekonomický dynamický model všeobecné rovnováhy se skládá z několika vzájemně interagujících bloků, které aproximují chování ekonomických subjektů. Zatímco sektor domácností spotřebovává zboží a služby na trhu produktů, na trhu práce tvoří nabídku pracovní síly, domácnosti realizují investice, odvádí daně a jsou příjemci sociálních transferů. Firmy si najímají výrobní faktory v podobě práce a kapitálu a produkují statky mezispotřeby a finální spotřeby. Do veřejných rozpočtů odvádí daně a mohou být příjemci dotací. Fiskální autorita pomocí prostředků získaných z daňových výnosů anebo emise dluhopisů plní redistribuční, alokační a stabilizační roli, načež měnová autorita zodpovídá za cenovou stabilitu prostřednictvím nastavení úrokových sazeb. Uvedená struktura je pak shodná pro všechny tři geografické oblasti.

Jelikož podstatná část Národního plánu obnovy přispívá v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 2021/241 k evropské strategii udržitelného růstu a k boji proti změně klimatu, byl model QUEST III R&D rozšířen o oblasti zaměřující se na udržitelnost životního prostředí. Úpravy inspirované studií Zarnic et al. (2010) přidávají navíc tyto tři skupiny odvětví: „green sector“, „dirty sector“ a „ostatní“, kde jsou agregována zbylá odvětví. Rozčlenění respektuje českou klasifikaci produkce (CZ-CPA) Českého statistického úřadu (ČSÚ, 2017), využívanou např. u input-output tabulek. Skupina „green sector“ zahrnuje odvětví s obnovitelnými zdroji energie, což dle input-output tabulek reprezentuje produkci cca 12 % komodit v uskupení „Elektrina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch“ (CZ-CPA 35). Oblast „dirty sector“ zahrnuje produkci elektrické energie z jaderných elektráren, výrobu energie na bázi fosilních paliv a energeticky náročnou produkci. Dle platné klasifikace produkce zahrnuje tato skupina těžbu a dobývání (CZ-CPA 05–09), ze zpracovatelského průmyslu papír a výrobky z papíru, tiskařské a nahrávací služby, koks a rafinované ropné produkty, chemické látky a chemické přípravky, základní farmaceutické výrobky a přípravky, pryžové a plastové výrobky, ostatní nekovové minerální výrobky, základní kovy a kovodělné výrobky (CZ-CPA 17–25) a z 88 % i produkci elektřiny, plynu páry či klimatizovaného vzduchu (CZ-CPA 35).

Dané rozčlenění vyžaduje podrobné rozpracování sektoru firem, kde je zvláště navržena produkční funkce pro každou skupinu odvětví. Model dále respektuje rozdílnou poptávku po statcích z energetického odvětví a z ostatních odvětví. Energetické odvětví se přitom skládá z produkce obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie. Firmy produkující neobnovitelné zdroje energie čelí v modelu dodatečnému omezení v podobě emisních povolenek, které získávají od vlády, a které mohou mezi sebou obchodovat. Tato restrikce pak ovlivňuje ziskovou funkci sektoru. Kapitál a následně investice jsou poslední proměnné, které zohledňují rozdíly ve sledovaných odvětvích.

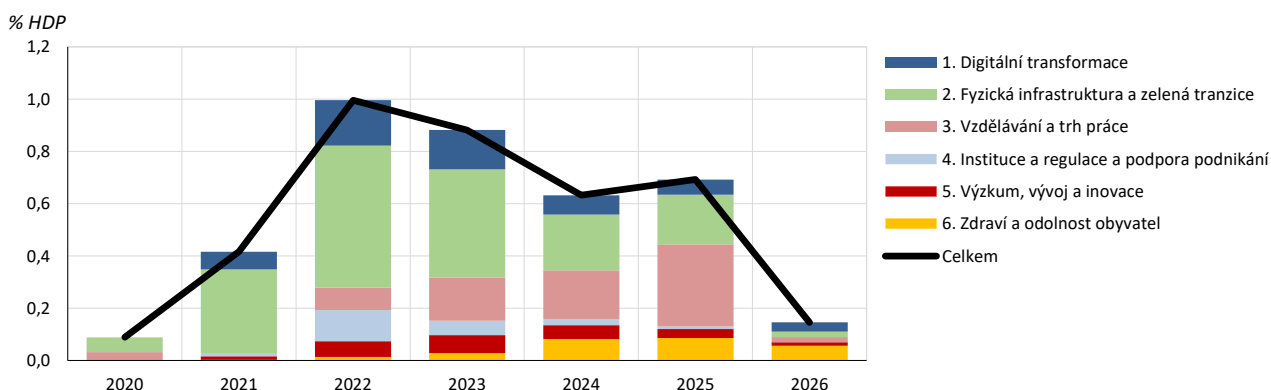
Rozšířený model odráží vztahy mezi jednotlivými odvětvími hlavně přes nákup a prodej statků mezispotřeby, tj. statků, které jsou produkcí jedné firmy a zároveň vstupem do produkčního procesu jiné firmy. Obchod se statky mezispotřeby tak multiplikuje dopad z jednoho odvětví na ostatní.

Pro analýzu makroekonomických dopadů byla využita data z alokací prostředků do jednotlivých komponent Národního plánu obnovy, a to vč. DPH – tedy na úrovni předpokládaných výdajů státního rozpočtu na investice Národního plánu obnovy. Údaje o celkových výdajích komponent byly dále dekomponovány za účelem detailnějšího rozčlenění a kvantifikace příslušných šoků v jednotlivých letech podle struktury modelu.

1.3 Makroekonomické dopady Národního plánu obnovy

Pro účely posouzení celkového dopadu Národního plánu obnovy a efektivity vynaložených prostředků vycházíme z předpokládaného objemu plánovaných investic. Největší část (zhruba 45 %, Graf 1) z plánovaných výdajů zaujmají investice do fyzické infrastruktury a zelené transformace ekonomiky, následované investicemi do vzdělávání a trhu práce (zhruba 21 %). Dalších 14 % představují projekty digitální transformace a ostatní pilíře by si pak v souhrnu za celé období rozdělily po 6–8 % z celkové částky.

Graf 1: Rozdělení realizace investic Národního plánu obnovy v čase

Zdroj: NPO.

Odhadujeme, že zatímco v krátkém, dvouletém horizontu (2020–2021) by díky investicím realizovaným prostřednictvím Národního plánu obnovy mohlo být vytvořeno dodatečných 0,2 % reálného HDP, ve středně dlouhém období 5 let (2020–2024) celkem 1,3 % HDP a v dlouhodobém horizontu (2020–2040) kumulativně 11,2 % (Tabulka 2).²⁵ Příspěvky jednotlivých pilířů k efektu na HDP odráží nejenom objem investovaných prostředků, ale také jejich multiplikační efekty a dopady na potenciální růst české ekonomiky. Při detailnějším pohledu na časový profil přínosu jednotlivých pilířů (Graf 2) je zřejmé, že zatímco např. fyzická infrastruktura, část projektů „zelené tranzice“²⁶, podpora trhu práce či podnikání se projeví již relativně brzy, digitální transformace nebo podpora výzkumu a vývoje mají pozitivní dopad až spíše v delším horizontu.

Tabulka 2a: Dopady na HDP a zaměstnanost

% HDP, % zaměstnanosti

	HDP			Zaměstnanost		
	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)
CELKEM	0,12	0,45	0,63	0,22	0,39	0,34
1. Digitální transformace	-0,01	0,01	0,14	0,08	0,13	0,11
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	0,14	0,31	0,19	0,08	0,05	0,03
3. Vzdělávání a trh práce	0,01	0,09	0,14	0,01	0,11	0,13
4. Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19	-0,01	0,01	0,03	0,00	0,01	0,00
5. Výzkum, vývoj a inovace	-0,01	0,00	0,09	0,05	0,08	0,06
6. Zdraví a odolnost obyvatel	0,00	0,03	0,03	0,00	0,02	0,00

Pozn.: Údaje u HDP vyjadřují dodatečně vytvořenou přidanou hodnotu v uvedených letech vlivem Národního plánu obnovy v podílu na HDP ve výchozím roce 2019. V případě zaměstnanosti jde o dodatečně vytvořenou poptávku na trhu práce v uvedených letech v podílu na objemu zaměstnanosti ve výchozím roce 2019.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

Efekt zaměstnanosti není příliš dynamický. Ačkoli šoky v digitální transformaci a výzkumu a vývoji ovlivňují zejména snižování nákladů firem a jejich produktivitu, pozitivní dopad na zaměstnanost pramení z vyššího hospodářského růstu. Další pracovní místa v těchto pilířích jsou vytvořena poměrně brzy po začátku programu a rozdíl úrovní ve srovnání se základní úrovní zůstává relativně stabilní, jak lze usuzovat z níže uvedené tabulky. Znamená to pouze, že vytvořená pracovní místa jsou většinou zachována (ne všechna) pro budoucnost, a nikoli že se růst zaměstnanosti neustále zvyšuje.

²⁵ Výsledky simulací dopadů plánu obnovy jsou ve všech dalších grafech a tabulkách vyjádřeny v procentech reálného HDP daného roku, resp. v procentech zaměstnanosti ze základního scénáře.

²⁶ Relativně brzy se projeví efekty investic např. u projektů na renovaci budov (nová zelená úsporám) a dále podpora firem v této oblasti.

Tabulka 3b: Dopady na zaměstnanost

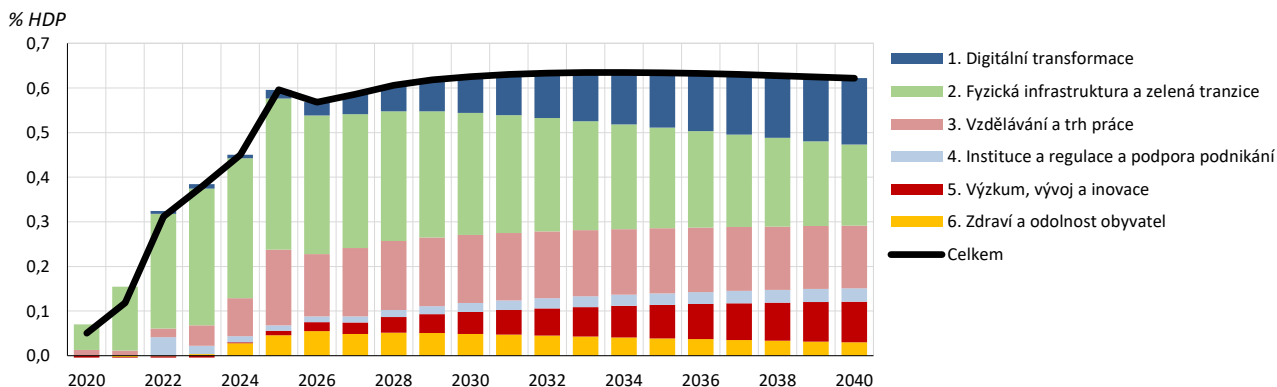
nová pracovní místa

Pilíř	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	...
1. Digitální transformace	2 052	4 248	5 929	6 874	6 878	6 981	6 877	6 835	6 743	6 604	...
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	1 758	4 482	6 069	4 720	2 675	2 420	1 301	1 430	1 536	1 627	...
3. Vzdělávání a trh práce	798	712	1 445	3 173	5 677	9 063	6 836	6 782	6 989	7 081	...
4. Instituce a regulace a podpora podnikání	-125	132	1 850	1 081	591	376	391	396	379	351	...
5. Výzkum, vývoj a inovace	1 337	2 443	3 319	3 860	4 107	4 182	4 157	4 002	3 924	3 836	...
6. Zdraví a odolnost obyvatel	-27	-149	-138	48	804	953	577	-130	-59	62	...
Celkem	5 792	11 868	18 473	19 756	20 732	23 975	20 139	19 314	19 512	19 562	...
Pilíř	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
1. Digitální transformace	6 465	6 337	6 216	6 112	6 024	5 952	5 894	5 847	5 810	5 781	5 759
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	1 669	1 681	1 694	1 697	1 686	1 663	1 632	1 596	1 556	1 515	1 473
3. Vzdělávání a trh práce	7 116	7 130	7 138	7 145	7 152	7 158	7 165	7 172	7 178	7 185	7 191
4. Instituce a regulace a podpora podnikání	324	301	281	266	255	247	242	238	236	235	235
5. Výzkum, vývoj a inovace	3 751	3 672	3 598	3 535	3 483	3 442	3 409	3 384	3 366	3 352	3 342
6. Zdraví a odolnost obyvatel	121	149	166	175	179	179	176	170	163	155	146
Celkem	19 446	19 270	19 095	18 930	18 779	18 641	18 518	18 407	18 309	18 223	18 147

Pozn.: Tabulka ukazuje další pracovní místa ve srovnání se základní úrovní, nikoli meziroční růst zaměstnanosti.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

Graf 2: Dodatečně vytvořené reálné HDP Národním plánem obnovy v jednotlivých letech

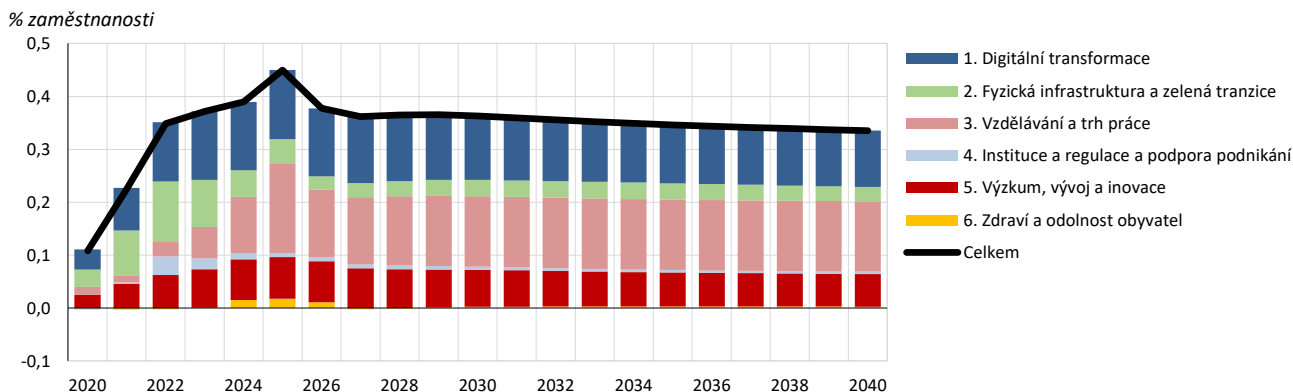

Zdroj: Výpočty MF ČR.

Kromě dopadu na HDP byly modelovány i efekty na trh práce. Celkový dlouhodobý efekt na zaměstnanost (Tabulka 2) odhadujeme na téměř 7,2 %, tedy okolo 385 tisíc potenciálně dodatečně zaměstnaných osob. Nicméně zde je třeba poznamenat, že jde o hypotetický dopad do zaměstnanosti tvořený zvýšenou poptávkou po práci, který by se rovněž mohl projevit, nebude-li dostatečně saturovaný nabídkou práce, v tlaku na růst průměrné mzdy.

Z časového hlediska je tlak na zaměstnanost zřejmý převážně v průběhu investičního horizontu, tedy do roku 2026, nicméně i přesto by měl pozitivní efekt na zaměstnanost přetrvávat (Graf 3).

Graf 3: Dodatečná poptávka po práci vytvořená Národním plánem obnovy v jednotlivých letech

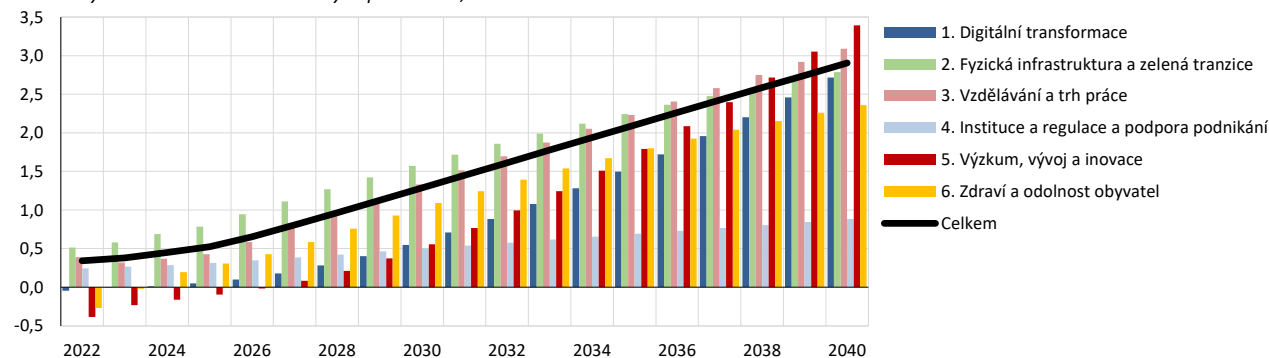
Zdroj: Výpočty MF ČR.

Kumulativní zvýšení HDP (Graf 4) porovnává dodatečné zvýšení HDP v poměru k vynaloženým prostředkům, tedy kolik dodatečných korun HDP se kumulativně získá z jedné investované koruny. V souhrnu za celý Národní plán obnovy modelové propočty naznačují, že dojde k překročení jednotkové hranice v roce 2028. I v případě téměř všech pilířů převyšuje dlouhodobý dopad objem původní investice. Největšího efektu pak dosahují investice do vzdělávání, výzkumu, vývoje, či zelené tranzice.

Graf 4: Kumulativní „multiplikátor“ HDP Národního plánu obnovy

dodatečný HDP na korunu investovaných prostředků, v Kč

Zdroj: Výpočty MF ČR.

Výdaje na vzdělávání zahrnují především investice do školního a dalšího profesního vzdělávání či do rekvalifikace. Efekt investic do dovedností a znalostí má zpočátku pomalý náběh s ohledem na nezbytnou dobu pro získání konkrétní kvalifikace, avšak v dlouhém období zvýšená produktivita práce výrazně přispívá k růstu HDP.

Druhý nejvýraznější kumulativní efekt mají investice do výzkumu a vývoje. Jejich průběh je obdobný jako u vzdělávání, přestože v prvních letech by mohl dokonce mírně zpomalovat růst HDP, a to vlivem přesunu zaměstnanců z jiných oblastí ekonomiky do výzkumu a vývoje. Časem by však nové inovace a následný nárůst produktivity měly převážet a významně přispívat k růstu i dlouho po skončení realizovaných záměrů Národního plánu obnovy.

Programy z oblasti fyzické infrastruktury a zelené tranzice stimulují inovace s ohledem na životní prostředí, jako např. cirkulární řešení v podnicích nebo nové technologie na řízení železniční infrastruktury. Významně také podporují české podnikatele ve stavebnictví s programy jako je nová zelená úsporám, výstavba nových fotovoltaických zdrojů nebo modernizace distribuce tepla. A v neposlední řadě samotná „zelená infrastruktura“ směřuje k posílení udržitelnosti životního prostředí. Tento pilíř Národního plánu obnovy má jednu z nejrychlejších návratností vynaložených prostředků.

Pilíř digitální transformace se skládá z různých produktivních investic zaměřených na výzkum a vývoj, podporu podnikání či školení, nebo na investice posilující digitalizaci veřejné správy. Dopady programu podpory investic do lidského kapitálu stojí za počátečním negativním dopadem na HDP, nicméně doplněná o podporu inovací nakonec dlouhodobě pozitivně ovlivní ekonomickou aktivitu.

1.4 Dekompozice dopadů do dílčích komponent

Následující část se zaměřuje především na popis modelového způsobu zachycení jednotlivých projektů, tedy definici primárního impulzu (šoku) a jeho následného průběhu ekonomikou. Při stanovení velikosti šoku se vychází z objemu alokovaných prostředků v podílu na HDP v základním roce 2019. Relativní velikost impulzu plynoucí z té které komponenty je patrný vždy z uvedené tabulky, graficky je pak ilustrován odhadovaný dopad na HDP a zaměstnanost.

1. pilíř: Digitální transformace

Investice v rámci komponenty 1.1 Digitální služby občanům a firmám směřují především do rozvoje digitálních služeb a poskytování otevřených dat pro koncové uživatele spolu s rozvojem datového fondu. Zjednodušení podávání formulářů pro státní správu sníží náklady firmám a snadný přístup k datům podpoří ekonomickou konkurenci firem. Dále otevřená data nejen na úrovni ústředních orgánů státní správy stimulují další výzkum. Tento scénář je tak modelován jako pokles fixních nákladů firem, jež pozitivně působí na růst konkurence a výzkumných aktivit v ekonomice. Podkategorie této komponenty v oblasti eHealth je modelována jako zvýšení vládních výdajů.

Komponenta 1.2 je zaměřena na digitalizaci státní správy. Konkrétně zahrnuje vytvoření datového fondu eGovernment Service Bus k snadné a bezpečné výměně dat v rámci státní správy a elektronizaci zdravotnictví, což představuje přímé vládní výdaje do ekonomiky.

Budování vysokorychlostních sítí v rámci komponenty 1.3 znamená úsporu firmám, resp. jejich jednodušší vstup do odvětví. Digitalizace tak napomůže růstu konkurence a celkově zvýší ekonomickou produktivitu.

Podpora digitální ekonomiky a společnosti komponenty 1.4 v sobě zahrnuje více typů investic, přičemž zhruba tři čtvrtiny směřují do podpory výzkumu, inovativních činností a podpory digitální transformace, tedy do budoucích nižších nákladů pro firmy. Růst zisků bude motivovat vstup nových firem do těchto odvětví, a dále tím stimulovat růst inovací. Část programu směřuje na dotace do strategických odvětví, např. leteckého průmyslu, jež sníží kapitálové náklady v odvětví. Zbylou část tvoří administrativní náklady představující běžné vládní výdaje do ekonomiky, a také náklady na školení a rekvalifikaci zaměstnanců, které se pozitivně projeví na produktivitě pracovní síly.

Zbylé komponenty 1.5 a 1.6 směřují k podpoře digitální transformace podniků a digitalizaci stavebního řízení, což se v obou případech projeví v podobě nižších nákladů firem, ale také v růstu inovací a podpoře konkurenceschopnosti podniků.

Tabulka 4: Stanovené impulzy v rámci 1. pilíře – digitální transformace

mil. Kč

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Celkem
1. DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE	0	3 474	9 212	8 161	4 079	3 300	2 022	30 248
1.1 Digitální služby občanům a firmám	0	512	1 213	1 168	459	104	0	3 456
1.2 Digitální systémy veřejné správy	0	1 543	3 217	2 626	871	281	0	8 537
1.3 Digitální vysokokapacitní sítě	0	0	346	507	471	2 449	2 022	5 795
1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie	0	1 418	1 827	1 554	485	426	0	5 710
1.5 Digitální transformace podniků	0	2	1 615	1 628	1 753	2	0	5 000
1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	0	0	995	678	40	38	0	1 750

Zdroj: NPO.

Dopady jak na HDP, tak i zaměstnanost, jsou patrné teprve až z dlouhodobého hlediska. Optikou těchto kritérií má nejzřetelnější efekt rozvoj digitální ekonomiky, digitalizace podniků a budování vysokorychlostních sítí.

Tabulka 5: Makroekonomické dopady 1. pilíře – digitální transformace

% HDP, % zaměstnanosti

	HDP			Zaměstnanost		
	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)
1. DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE	-0,01	0,01	0,14	0,08	0,13	0,11
1.1 Digitální služby občanům a firmám	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
1.2 Digitální systémy veřejné správy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3 Digitální vysokokapacitní sítě	-0,01	0,00	0,05	0,02	0,03	0,03
1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie	0,01	0,01	0,03	0,02	0,03	0,02
1.5 Digitální transformace podniků	-0,01	0,00	0,04	0,02	0,04	0,03
1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	0,00	0,00	0,01	0,02	0,02	0,02

Pozn.: Údaje u HDP vyjadřují dodatečně vytvořenou přidanou hodnotu v uvedených letech vlivem Národního plánu obnovy v podílu na HDP ve výchozím roce 2019. V případě zaměstnanosti jde o dodatečně vytvořenou poptávku na trhu práce v uvedených letech v podílu na objemu zaměstnanosti ve výchozím roce 2019.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

2. pilíř: Fyzická infrastruktura a zelená tranzice

V rámci projektů fyzické infrastruktury a zelené tranzice dominují projekty směřující k udržitelné a bezpečné dopravě, renovaci budov a ochraně přírody a ovzduší.

Udržitelná doprava (2.1) v sobě zahrnuje převážně investice směřující do staveb budov, železničních tratí, jejich další elektrifikaci a zabezpečení. Představuje tak zvýšení veřejných investic. Poměrně menší část, asi 4 % z objemu komponenty, pak představuje podporu inovací a rozvoje nových technologií.

Komponenta 2.2 se zaměřuje na realizaci energetických úspor při rekonstrukcích budov a veřejných osvětlení. Jde tedy primárně o dodatečné zelené investice v duchu environmentálního rozšíření modelu, o kterém bylo pojednáno výše. Obdobně je chápána i podpora čisté mobility (2.4) jako přímá podpora zelené infrastruktury či oblast 2.6, podpora ochrany přírody a adaptace na klimatickou změnu.

V případě přechodu na čistší zdroje energie (komponenta 2.3) představuje modernizace distribuce tepla přechod k obnovitelným zdrojům energie. To se projeví v růstu produkce v sektoru s obnovitelnými zdroji energie a současně v poklesu produkce v sektoru s neobnovitelnými zdroji energie. Zároveň je vybudování soustav zásobování tepelnou energií chápáno jako pokles fixních nákladů, což přímo ovlivňuje produktivitu soukromých firem. Dotace na nákup fotovoltaiky jsou potom modelově zachyceny jako pokles ceny obnovitelných zdrojů plynoucích do ostatních hospodářských odvětví, což podpoří poptávku po fotovoltaických zdrojích.

Renovace budov a ochrana ovzduší (2.5) obsahuje tzv. kotlíkové dotace. Ty sníží náklady spojené s nákupem nového ekologicky šetrnějšího vytápění. Další významnou složkou této komponenty je program Nová zelená úsporám, dotující rekonstrukce domů nebo stavby nízkoenergetických či pasivních domů, čímž přináší ekonomický stimul firmám ve stavebnictví. Pro získání dotace je nutná minimální úspora spotřeby energie, jež je v modelu zachycena jako pokles poptávky po neobnovitelných zdrojích energie.

Cirkulární ekonomika a recyklace (2.7) představuje podporu nových přístupů firem k využívání druhotných surovin. Dochází tak k poklesu nákladů firem, podpoře konkurenčního prostředí a konečně i růstu sektoru výzkumu a vývoje. Částečně také dochází k nárůstu investic do infrastruktury ekologicky šetrných odvětví.

Tabulka 6: Stanovené impulzy v rámci 2. pilíře – fyzická infrastruktura

mil. Kč

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Celkem
2. FYZICKÁ INFRASTRUKTURA A ZELENÁ TRANZICE	2 829	16 466	28 927	22 476	11 817	10 698	1 189	94 402
2.1 Udržitelná doprava	2 829	8 369	9 271	3 679	0	0	0	24 148
2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru	0	0	4 967	2 980	1 111	944	0	10 002
2.3 Přechod na čistší zdroje energie	0	0	1 181	1 690	1 690	1 690	832	7 083
2.4 Rozvoj čisté mobility	0	0	1 009	1 573	1 522	1 509	357	5 970
2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší	0	2 150	4 100	4 400	4 400	3 950	0	19 000
2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu	0	5 747	5 903	5 076	130	0	0	16 857
2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda	0	0	200	950	1 450	1 800	0	4 400
2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží	0	100	725	950	1 100	457	0	3 332
2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem	0	100	1 571	1 178	413	347	0	3 610

Zdroj: NPO.

U budování fyzické infrastruktury se v dopadech odráží objem investovaných prostředků do jednotlivých komponent. Dominují tedy pozitivní efekty z investic do rozvoje železniční a jiné veřejné infrastruktury, modernizace tratí a dalších ekologických investic jako např. program Zelená úsporám.

Tabulka 7: Makroekonomické dopady 2. pilíře – fyzická infrastruktura

% HDP, % zaměstnanosti

	HDP			Zaměstnanost		
	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)
2. FYZICKÁ INFRASTRUKTURA A ZELENÁ TRANZICE	0,14	0,31	0,19	0,08	0,05	0,03
2.1 Udržitelná doprava	0,05	0,08	0,05	0,04	0,00	0,01
2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru	0,00	0,03	0,02	0,00	0,01	0,00
2.3 Přechod na čistší zdroje energie	0,01	0,03	0,01	0,01	0,00	0,00
2.4 Rozvoj čisté mobility	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší	0,06	0,08	0,04	0,02	0,02	0,00
2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu	0,03	0,05	0,03	0,02	0,00	0,00
2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda	0,00	0,01	0,02	0,00	0,01	0,01
2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00

Pozn.: Údaje u HDP vyjadřují dodatečně vytvořenou přidanou hodnotu v uvedených letech vlivem Národního plánu obnovy v podílu na HDP ve výchozím roce 2019. V případě zaměstnanosti jde o dodatečně vytvořenou poptávku na trhu práce v uvedených letech v podílu na objemu zaměstnanosti ve výchozím roce 2019.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

3. pilíř: Vzdělávání a trh práce

Oblast vzdělávání a trhu práce ve všech svých komponentách představuje zvyšování efektivity práce nejen v podobě podpory vzdělávání, ale také zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků. Část komponenty 3.3 zahrnuje také výstavbu budov, tedy nárůst výdajů vládního sektoru.

Tabulka 8: Stanovené impulzy v rámci 3. pilíře – vzdělávání a trh práce

mil. Kč

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Celkem
3. VZDĚLÁVÁNÍ A TRH PRÁCE	1 573	36	4 586	8 926	10 348	17 747	1 157	44 373
3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace	1 573	36	1 623	1 598	785	143	0	5 759
3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů	0	0	2 563	4 615	3 404	3 882	1 157	15 621
3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce	0	0	400	2 713	6 158	13 722	0	22 993

Zdroj: NPO.

Oblast vzdělávání je další, u níž se dopady projeví spíše v delším horizontu. Dřívější dopady do HDP nastávají zejména v souvislosti s nákupy digitální techniky pro vzdělávání a investicemi do staveb a renovací.

Tabulka 9: Makroekonomické dopady 3. pilíře – vzdělávání a trh práce

% HDP, % zaměstnanosti

	HDP			Zaměstnanost		
	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)
3. VZDĚLÁVÁNÍ A TRH PRÁCE	0,01	0,09	0,14	0,01	0,11	0,13
3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace	0,01	0,02	0,03	0,01	0,03	0,03
3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,02
3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce	0,00	0,05	0,10	0,00	0,06	0,08

Pozn.: Údaje u HDP vyjadřují dodatečně vytvořenou přidanou hodnotu v uvedených letech vlivem Národního plánu obnovy v podílu na HDP ve výchozím roce 2019. V případě zaměstnanosti jde o dodatečně vytvořenou poptávku na trhu práce v uvedených letech v podílu na objemu zaměstnanosti ve výchozím roce 2019.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

4. pilíř: instituce a regulace a podpora podnikání

V rámci podpory veřejných investic (4.1) budou vynakládány prostředky na pomoc při přípravě projektů, tedy facilitátorem veřejných investic. Podpora směřující k investicím na podporu podnikání (4.2), představuje uvolnění

finančních prostředků podnikatelům, čímž by měla pozitivně působit na produkci prostřednictvím nižších kapitálových nákladů v odvětví.

Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy (4.4) je impulzem k vyšší produktivitě veřejné správy. Rozvoj kulturního a kreativního sektoru v komponentě 4.5 představuje jednorázové výdaje bez výrazného dopadu na ekonomickou aktivitu. V rámci této komponenty jsou také investice do výzkumu, které zpočátku znamenají pokles pracovní síly ve výrobních odvětvích a jejich nárůst v odvětví výzkumu a vývoje, což může vést ke krátkodobému poklesu produkce. Avšak postupný růst inovací těchto vysoce kvalifikovaných zaměstnanců nakonec vede k dlouhodobému ekonomickému růstu.

Tabulka 10: Stanovené impulzy v rámci 4. pilíře – instituce a regulace a podpora podnikání

mil. Kč

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Celkem
4. INSTITUCE A REGULACE A PODPORA PODNIKÁNÍ V REAKCI NA COVID-19	0	526	6 319	3 032	1 292	566	6	11 741
4.1 Systémová podpora veřejných investic	0	421	1 104	925	15	19	6	2 490
4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky	0	30	235	245	245	245	0	1 000
4.3 Protikorupční reformy	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	0	0	0	7	22	22	0	51
4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru	0	75	4 980	1 855	1 010	280	0	8 200

Zdroj: NPO.

S ohledem na dodatečnou tvorbu HDP a z velké části dodatečnou zaměstnanost je významná podpora investic v průmyslu a podnikání. S ohledem na zaměstnanost má patrné dopady i rozvoj kulturních programů. Další komponenty se zaměřují spíše na kvalitativní reformy, které tak nemají přímý návazný dopad na makroekonomické ukazatele.

Tabulka 11: Makroekonomické dopady 4. pilíře – instituce a regulace a podpora podnikání

% HDP, % zaměstnanosti

	HDP			Zaměstnanost		
	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)
4. INSTITUCE A REGULACE A PODPORA PODNIKÁNÍ V REAKCI NA COVID-19	-0,01	0,01	0,03	0,00	0,01	0,00
4.1 Systémová podpora veřejných investic	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
4.3 Protikorupční reformy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	-0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru	0,00	0,00	0,02	0,00	0,01	0,00

Pozn.: Údaje u HDP vyjadřují dodatečně vytvořenou přidanou hodnotu v uvedených letech vlivem Národního plánu obnovy v podílu na HDP ve výchozím roce 2019. V případě zaměstnanosti jde o dodatečně vytvořenou poptávku na trhu práce v uvedených letech v podílu na objemu zaměstnanosti ve výchozím roce 2019.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

5. pilíř: výzkum, vývoj a inovace

Podpora výzkumu ve zdravotnictví v progresivních vědních oborech, zavádění poznatků do podnikové praxe a navázání vztahů mezi podniky a výzkumnými institucemi podpoří realokaci vysoce kvalifikovaných pracovníků do odvětví výzkumu. Tento přesun na trhu práce zpočátku snižuje finální produkci, a negativně tak ovlivňuje růst, nicméně časem růst produktivity pozitivně ovlivní ekonomický růst a také podpoří fyzické investice. Ačkoliv pozitivní dopad dotací do výzkumu a inovací není okamžitý, ekonomický přínos je významný a pokračuje ještě dlouho po skončení programu.

Tabulka 12: Stanovené impulzy v rámci 5. pilíře – výzkum, vývoj a inovace

mld. Kč

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Celkem
5. VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE	0	710	3 203	3 668	2 924	1 945	750	13 200
5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví	0	0	1 000	1 250	1 100	900	750	5 000
5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe	0	710	2 203	2 418	1 824	1 045	0	8 200

Zdroj: NPO.

Investice do výzkumu a vývoje představují především dlouhodobý impulz, kdy s ohledem na ekonomický výkon má převažující význam podpora inovací ve firmách. Ty se v budoucnu projeví větším zapojením nových technologií a efektivnějším provozem.

Tabulka 13: Makroekonomické dopady 5. pilíře – výzkum, vývoj a inovace

% HDP, % zaměstnanosti

	HDP			Zaměstnanost		
	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)
5. VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE	-0,01	0,00	0,09	0,05	0,08	0,06
5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví	0,00	0,00	0,02	0,01	0,02	0,01
5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe	-0,01	0,00	0,07	0,04	0,06	0,05

Pozn.: Údaje u HDP vyjadřují dodatečně vytvořenou přidanou hodnotu v uvedených letech vlivem Národního plánu obnovy v podílu na HDP ve výchozím roce 2019. V případě zaměstnanosti jde o dodatečně vytvořenou poptávku na trhu práce v uvedených letech v podílu na objemu zaměstnanosti ve výchozím roce 2019.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

6. pilíř: zdraví a odolnost obyvatel

V rámci podpory zdraví a odolnosti obyvatel směřují prostředky do budování a modernizace specializovaných zdravotnických center. Z pohledu ekonomických dopadů se jedná o dodatečné investiční výdaje sektoru vládních institucí.

Tabulka 14: Stanovené impulzy v rámci 6. pilíře – zdraví a odolnost obyvatel

mil. Kč

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Celkem
6. ZDRAVÍ A ODOLNOST OBYVATEL	0	115	710	1 550	4 511	4 805	3 259	14 950
6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče	0	90	260	610	1 460	1 620	660	4 700
6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče	0	25	450	940	3 051	3 185	2 599	10 250

Zdroj: NPO.

Tabulka 15: Makroekonomické dopady 6. pilíře – zdraví a odolnost obyvatel

% HDP, % zaměstnanosti

	HDP			Zaměstnanost		
	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)	2021 (t+2)	2024 (t+5)	2039 (t+20)
6. ZDRAVÍ A ODOLNOST OBYVATEL	0,00	0,03	0,03	0,00	0,02	0,00
6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče	0,00	0,02	0,02	0,00	0,01	0,00

Pozn.: Údaje u HDP vyjadřují dodatečně vytvořenou přidanou hodnotu v uvedených letech vlivem Národního plánu obnovy v podílu na HDP ve výchozím roce 2019. V případě zaměstnanosti jde o dodatečně vytvořenou poptávku na trhu práce v uvedených letech v podílu na objemu zaměstnanosti ve výchozím roce 2019.

Zdroj: Výpočty MF ČR.

2 Porovnání s investiční bází

Národní plán obnovy by měl mít aditivní charakter ke stávajícím investičním prorůstovým výdajům. Porovnání s investiční základnou bylo provedeno v souladu s klasifikací COFOG.

COFOG (Classification of the Functions of Government) je mezinárodní klasifikační standard funkcí, resp. výdajů sektoru vládních institucí, který je nedílnou součástí systému národních účtů. Příslušné časové řady publikuje v ČR dle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, Český statistický úřad. Poslední dostupná data jsou vždy k roku (t-2) ve vztahu k roku (t), ve kterém jsou údaje publikovány, tj. v současnosti jsou k dispozici data o skutečnosti do roku 2019. Na základě historických dat lze pozorovat, že v letech 2009–2017, s výjimkou roku 2012, klesala celková výše výdajů sektoru vládních institucí v relaci k HDP v průměru o 0,7 p. b. ročně. Obrat klesajícího trendu nastal v roce 2018 a růst relativní výše celkových výdajů k HDP pokračoval i v roce 2019, kdy došlo k jejich meziročnímu růstu o 0,8 p. b. I přes klesající tendenci relativní výše celkových výdajů má dlouhodobě největší příspěvek k růstu výdajů sektoru vládních institucí v absolutním vyjádření oddíl Sociální věci a Zdraví. Z hlediska transakcí tvořila v letech 2009–2019 tvorba hrubého kapitálu 10,4% podíl na celkových výdajů sektoru vládních institucí. Největší podíl investičních výdajů dlouhodobě vykazuje oddíl Ekonomické záležitosti (v průměru cca 39 % celkových investičních výdajů sektoru vládních institucí), především pak investice ve skupině Doprava. Výrazný nárůst investičních výdajů v průměru o cca 17 % ročně vykazoval v tomto období také oddíl Všeobecné veřejné služby, a to zejména výdaje ve skupině Základní výzkum. Významně se na růstu investic v tomto období podílel také oddíl Vzdělávání (v průměru cca 15 % investičních výdajů sektoru vládních institucí), kdy největší příspěvek k tomuto růstu vykazovala skupina Sekundární vzdělávání.

V NPO vychází predikce a výhled funkčního členění celkových výdajů sektoru vládních institucí (metodika Evropského systému národních a regionálních účtů 2010) v horizontu do roku 2024 z Konvergenčního programu ČR (duben 2021), která byla upravena o změny v celkových výdajích NPO s alokací 180 mld. Kč na finální verzi s celkovou výší výdajů 209 mld. Kč (vč. DPH). Predikce vychází jednak z plánů a záměrů vlády promítajících se do funkčního členění státního rozpočtu a účelovosti státních fondů, jako i z druhového přiřazení výdajů sektoru vládních institucí funkční klasifikaci. U některých druhových členění, které je z velké míry realizováno subsektorem místních vládních institucí, je rozdělení podle COFOG činěno na základě známých vztahů z minulosti, respektujících případné diskreční změny. Ve scénáři Konvergenčního programu již bylo pracováno s výdaji financovanými nejenom z Nástroje pro oživení a odolnost, ale i s výdaji z Fondu pro spravedlivou transformaci, nebo REACT-EU. Seznam diskrečních opatření vlády, včetně jejich vyčíslení, je obsažen v Konvergenčním programu ČR a identický seznam má k dispozici také Country Desk Evropské komise pro ČR. Pro predikci výdajů sektoru vládních institucí ve funkčním členění pro roky 2025 a 2026 jsou použity extrapolací metody trendů poměru výdajů na HDP, které vykazují, dle vývoje v minulosti bez zahrnutí diskrečních změn, relativní stabilitu. K celkové hodnotě výdajů jsou pak přičteny diskreční změny, které jsou pro daný časový horizont a kategorii COFOG známy. Hodnoty v tabulce jsou uvedeny v eurech, kdy pro přepočtení korun do eur byl použit kurz uvedený v konvergenčním programu, pro roky 2025 a 2026 bylo zachováno meziroční tempo posilování kurzu koruny vůči euru, jako je projektováno mezi rokem 2023 a 2024.

Na základě tohoto přístupu je pro roky 2020 a 2021 odhadován silný růst výdajů způsobený zejména fiskálními opatřeními vlády na podporu domácností a firem v souvislosti s dopadem epidemie COVID-19. V letech 2022–2024 pak celkové výdaje v relaci k HDP klesají, v roce 2022 dokonce i v absolutním vyjádření jako korekce jednorázových a přechodných výdajů roku 2021 související se stimulací ekonomiky a řešením sociálních dopadů restrikce ekonomické aktivity. V porovnání s rokem 2019 by však v závěru horizontu Konvergenčního programu, tj. v roce 2024, měly být celkové výdaje sektoru vládních institucí v relaci k HDP vyšší o 2,3 p. b. U investičních výdajů lze v letech 2022–2024 očekávat v jednotlivých oddílech relativně stejné proporce investic na celkových kapitálových výdajích sektoru vládních institucí jako v předchozích letech. V letech projekce po roce 2024 jsou pak výdaje vůči HDP relativně stabilní.

Přehledné porovnání je součástí excelové přílohy plánu.

3 Udržitelnost

Při přípravě jednotlivých komponent bylo provedeno kvalitativní zhodnocení opatření s ohledem na jejich požadovanou dlouhodobou životaschopnost. Udržitelnost byla zhodnocena z pohledu očekávaných dopadů opatření jednotlivých komponent – hodnoceny byly následující oblasti:

- Dotčená Specifická doporučení Rady EU
- Potenciál růstu a tvorby pracovních míst
- Ekonomická, institucionální a sociální odolnost
- Implementace Evropského Pilíře sociálních práv

- Zmírňování ekonomických a sociálních dopadů krize Sociální a teritoriální soudržnost a konvergence
- Dlouhodobý účinek a dlouhodobá udržitelnost z pohledu veřejných rozpočtů

Zhodnocení je k dispozici v příložené v excelové příloze v části Kvalitativní zhodnocení.

4 Sociální a teritoriální soudržnost

Sociální scoreboard (srovnávací přehled ukazatelů zaměstnanosti a sociálního začleňování) přehledně hodnotí celkový pokrok EU a jednotlivých členských států na trhu práce a v sociální oblasti pomocí dohodnuté sady 14 klíčových ukazatelů. Účelem scoreboardu je rovněž sledovat naplňování zásad evropského pilíře sociálních práv.

Evropský pilíř sociálních práv by měl sloužit jako vodítko pro obnovený proces vzestupné konvergence v zájmu zlepšení pracovních a životních podmínek v EU. Stanoví dvacet klíčových zásad a práv v oblasti rovných příležitostí a přístupu na trh práce, spravedlivých pracovních podmínek a sociální ochrany a začleňování. V březnu 2021 byl Evropskou komisí vydán Akční plán k naplňování zásad pilíře, který stanovuje mimo jiné 3 dlouhodobé cíle do roku 2030 a ukazuje směr unijních iniciativ pro příštích několik let. Akční plán byl na sociálním summitu v Portu 7.- 8. 5. 2021 přijat na nejvyšší úrovni všemi členskými státy.

Česká republika patří v současné době v rámci hodnocení sociálního scoreboardu k nejlépe hodnoceným zemím. Společně s Nizozemskem je mezi nejlepšími u 9 klíčových ukazatelů (ukazatele trhu práce, zdravotní péče, vzdělávání, příjmové rovnosti). Míra zaměstnanosti je mezi nejvyššími a míra nezaměstnanosti mezi nejnižšími v EU. V několika aspektech však existuje prostor pro zlepšení situace v ČR, zejména u zvýšení zaměstnanosti zranitelných skupin (např. osob se zdravotním postižením, osob s nižším vzděláním, starších osob) a žen (zejména žen s malými dětmi). Počet předčasně odcházejících ze vzdělávání mírně klesl a zůstává pod průměrem EU, nicméně zde existují regionální rozdíly. ČR si také oproti roku 2019 polepšila v oblasti růstu HDDD na obyvatele, z průměru se dostala na lepší průměr.

Opakovaně kriticky je však u České republiky hodnocena situace v oblasti nabídky služeb péče o děti do 3 let, což je spojeno s vysokými rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů, kde ČR vykazuje podprůměrné výsledky – míra zaměstnanosti žen je o 15,2 % nižší než u mužů, přičemž průměr EU je 11,5 %. K tomuto tématu ČR v posledních letech obdržela specifická doporučení Rady v rámci evropského semestru. Je tedy žádoucí dosáhnout většího pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů, podpory opatření ke sladování pracovního a rodinného života spolu se zajištěním vyšší nabídky kvalitní a dostupné péče o děti.

Podprůměrné výsledky vykazuje ČR i v ukazatelích čistých příjmů samostatně žijícího pracovníka na plný úvazek a v oblasti dopadů sociálních transferů na snížení chudoby. Stále tedy existuje prostor pro posílení mechanismů sociální ochrany a začleňování. Podíl osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením je sice poměrně nízký (12,2 % oproti průměru EU 21,9 %), ale chudoba se stále koncentruje v některých lokalitách a u některých zranitelných skupin (např. osamělí rodiče, starší osoby, osoby se zdravotním postižením, nezaměstnaní a Romové). To může být částečně způsobeno tím, že sociální transfery (s výjimkou důchodů) nejsou dosud plně účinné při vyvedení lidí z chudoby, včetně energetické chudoby. V oblasti efektivnosti sociálních transferů došlo u ČR ke zhoršení situace oproti roku 2019, kdy patřila k lepším než průměr EU. V roce 2020 však byla situace zhodnocena jako nutná ke sledování. ČR čelí také problémům v oblasti nárůstu počtu osob bez domova a těch, kteří jsou ohroženi ztrátou střechy nad hlavou, což je způsobeno mimo jiné nedostatkem dostupného a sociálního bydlení, a dále vysokou zadlužeností některých osob.

K dalšímu zhoršení došlo v oblasti úrovně digitálních dovedností jednotlivců, kdy ČR klesla z lepšího průměru v roce 2019 na průměr v roce 2020. Úroveň pokročilých digitálních dovedností je pod průměrem EU. Zatímco v podílu obyvatel s alespoň základními digitálními dovednostmi je země nad průměrem EU (62 % oproti průměru EU 58 %), pouze 26 % lidí dosahuje vyšších než základních digitálních dovedností (průměr EU je 33 %). Prostor ke zlepšení je také v oblasti dalšího vzdělávání a vývoje digitálních dovedností učitelů.

Sociální scoreboard ze Zprávy o České republice za rok 2020

Sociální scoreboard pro ČR – 2020		
Rovné příležitosti a přístup na trh práce	Předčasné odchody ze vzdělávání (% populace ve věku 18 – 24 let)	Lepší než průměr
	Míra NEET mladých (celkové % populace ve věku 15-24 let)	Nejlepší výsledky
	Rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů	Nutno sledovat
	Koeficient příjmové nerovnosti (kvintily S80/S20)	Nejlepší výsledky
	Riziko chudoby nebo sociálního vyloučení (v %)	Nejlepší výsledky
Dynamický trh práce a spravedlivé pracovní podmínky	Míra zaměstnanosti (% obyvatelstva ve věku 20 – 64 let)	Nejlepší výsledky
	Míra nezaměstnanosti (% obyvatelstva ve věku 15-74 let)	Nejlepší výsledky
	Dlouhodobá nezaměstnanost (% aktivní populace 15-74 let)	Lepší než průměr
	Růst HDDD na obyvatele	Lepší než průměr
	Čisté příjmy svobodného pracovníka na plný úvazek, který pobírá průměrnou mzdu	Nutno sledovat
Sociální ochrana a začleňování	Vliv sociálních transferů (kromě důchodů) na snižování chudoby	Nutno sledovat
	Děti do 3 let věku ve formální péči	Kritická situace
	Subjektivně neuspokojená potřeba zdravotní péče	Lepší než průměr
	Úroveň digitálních dovedností jednotlivců	Průměr

Další velkou výzvou, která souvisí se stárnutím společnosti, je sílící tlak na poskytování služeb dlouhodobé péče, kterému čelí většina členských států. Výzvami jsou především dostupnost, přístupnost, fragmentace služeb dlouhodobé péče (poskytování zdravotních a sociálních služeb) a nedostatek pracovníků ve formálních sociálních službách. Mimo jiné z důvodu nedostatku sociálních služeb, včetně těch na podporu domácí, komunitní péče a setrvání v domácím prostředí, je zde velká závislost na neformální péči poskytované většinou rodinnými příslušníky (z většiny ženami), což má negativní vliv na participaci těchto osob na trhu práce.

K řadě těchto výzev a nedostatků se věnují komponenty Národního plánu obnovy, které tak budou napomáhat k implementaci zásad evropského pilíře sociálních práv a jeho akčního plánu, zejména č. 1, 2, 4, 9, 11, 16.

Evropská komise v letošním roce vydala Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv“, ve kterém navrhuje tři hlavní cíle EU, kterých má být dosaženo do konce tohoto desetiletí v oblasti zaměstnanosti, dovedností a sociální ochrany. Konkrétně se jedná o následující cíle:

1. Nejméně 78 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být do roku 2030 zaměstnáno:

- ve srovnání s rokem 2019 snížit rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů alespoň na polovinu. To bude rozhodující pro pokrok v oblasti rovnosti žen a mužů a dosažení cíle zaměstnanosti pro celou populaci v produktivním věku,

- zvýšit poskytování formálního předškolního vzdělávání a péče, což přispěje k lepšímu sladění pracovního a soukromého života a podpoří větší účast žen na trhu práce,

- snížit míru mladých lidí ve věku 15–29 let, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), z 12,6 % (2019) na 9 %, a to zlepšením jejich vyhlídek na zaměstnání.

2. Minimálně 60 % všech dospělých osob by se mělo každý rok účastnit odborné přípravy:

- alespoň 80 % osob ve věku 16–74 let by mělo mít základní digitální dovednosti, což je podmínkou pro začlenění a účast na trhu práce a ve společnosti v digitálně transformované Evropě,

- měly by se dále omezit předčasné odchody ze vzdělávání a měla by se zvýšit účast na vyšším sekundárním vzdělávání.

3. Počet osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením by se měl do roku 2030 snížit nejméně o 15 milionů.

Hlavním cílem komponenty 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce v rámci Národního plánu obnovy je nejen snaha reagovat na příležitosti a výzvy spjaté s globálními trendy (4. průmyslová revoluce, demografické změny a výzvy spjaté s klimatickými změnami a zelenou tranzicí) a minimalizovat možné negativní dopady pandemie koronaviru, ale též v souladu s Akčním plánem pro evropský pilíř sociálních práv přispět k rozvoji těchto tří výše uvedených oblastí a podpořit naplňování výše uvedených cílů Evropské komise i cílů uvedených v rámci Evropské agendy dovedností.

Proto aby bylo možné na systémové úrovni zabezpečit co nejvyšší kvalitu služeb poskytovaných v rámci rezortu práce a sociálních věcí, je v souladu s doporučeními a cíli Evropské komise nutné realizovat taková opatření a podniknout takové kroky, které zefektivní zajištění fungování těchto služeb a zaměří se na odstraňování stávajících nerovností na trhu práce. MPSV a další instituce, které realizují politiku zaměstnanosti a sociální politiku, se již v současné době aktivně podílejí na realizaci opatření implementovaných s cílem rozvíjet sociální oblast a oblast trhu práce, např. se záměrem minimalizovat dopady pandemie koronaviru v těchto oblastech. Nicméně pro zajištění vyšší efektivity poskytovaných služeb těchto institucí, je nutné rozšířit možnosti podpory a zajistit investice do oblasti systémového rozvoje politiky zaměstnanosti a sociální politiky.

V rámci komponenty 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce proto budou podpořeny následující oblasti:

V souladu s výše uvedeným bude v rámci komponenty podpořen rozvoj dovedností v celoživotní perspektivě, a to zejména v oblasti rozvoje digitálních dovedností a dovedností potřebných z hlediska potřeb a dopadů 4. průmyslové revoluce. V rámci této reformy bude dále v souladu s doporučeními EU uvedenými v rámci Evropské agendy dovedností:

- ve spolupráci s MŠMT vytvořen koordinační mechanismus na tripartitní bázi pro oblast dalšího vzdělávání;
- vytvořena přehledná databáze nabídky rekvalifikací a dalšího vzdělávání, jež by umožňovala efektivní párování nabídky a poptávky v oblasti rekvalifikací a dalšího vzdělávání;
- posílena poptávka po dalším vzdělávání (rozšířeny cílové skupiny, které se mohou účastnit rekvalifikací);
- rozšířena nabídka možností vzdělávání z obsahového hlediska a více podpořen re/upskilling;
- podpořen vznik a rozvoj sítě moderních vzdělávacích center, která by svým materiálně technickým vybavením odpovídala technologickým výzvám spojeným s procesy digitalizace a potřebami průmyslu 4.0.

Záměrem komponenty je rovněž odstraňovat přetrvávající genderové nerovnosti na trhu práce a vytvořit nové kapacity pro zajištění péče o děti v jeslích, kde jsou cílovou skupinou rodiče (zejména matky) dětí do 3 let, kterým bude tímto opatřením umožněna vazba na trh práce. V této části komponenta reaguje též na doporučení Rady EU pro ČR „Podporovat zaměstnávání žen s malými dětmi, mimo jiné zlepšením přístupu k cenově dostupné péči o děti, a zaměstnávání znevýhodněných skupin.

Třetím významným cílem komponenty bude nejen modernizace současných sociálních služeb, zajištění provozních dispozic současných objektů, snížení koncentrace klientů v jednom zařízení, ale i podpora asistivních a asistenčních technologií či podpora terénních a ambulantních sociálních služeb, které udržují klienta co nejdéle v běžném přirozeném prostředí. Důvodem pro podporu tohoto cíle jsou nejen negativními dopady epidemie koronaviru do segmentu sociálních služeb napříč všemi druhy a cílovými skupinami, ale též např. nízká kapacita většiny sociálních služeb (pobytová zařízení, denní péče, domácí péče atd.), což vede k vyšší míře hospitalizací a ničivému tlaku na sektor nemocniční péče.

K plnění Evropského Pilíře sociálních práv se vztahují opatření dalších komponent, zejména pak komponent 3.1 a 3.2, týkajících se vzdělávání. Přehled plnění Evropského pilíře sociálních práv je součástí excelové přílohy v části Kvalitativní zhodnocení.

5 Konzultace se stakeholdery

5.1 Inkluzivní příprava NPO

V rámci přípravy NPO ČR usilovala o zapojení nevládních aktérů, tedy zástupců Parlamentu, samospráv, hospodářských a sociálních partnerů a neziskových organizací. Vzhledem k probíhající pandemii onemocnění COVID-19 měla participace často formu videokonferencí, popřípadě písemného připomínkování.

V rámci přípravy NPO uspořádalo MPO v listopadu a prosinci 2020 sadu kulatých stolů formou videokonference, které se konaly vždy ve čtvrtek dopoledne k jednotlivým pilířům NPO. Vedle zástupců státní správy se videokonferencí zúčastnili také např. zástupci samospráv, hospodářských a sociálních partnerů, neziskových organizací atd.

NPO byl projednáván za účasti zástupců neziskových organizací a akademické sféry také (formou videokonferencí) např. na zasedání Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR) dne 13. 10. 2020 a na zasedání Výboru pro socio-ekonomický rozvoj RVUR dne 10. 12. 2020.

RVUR k NPO připravila diskusní kulatý stůl dne 20. 1. 2021 s částí obecně k NPO a se specifickým zaměřením na dva pilíře NPO: Fyzická infrastruktura a zelená tranzice a Vzdělávání a trh práce. Pozváni byli členky a členové RVUR a výborů RVUR.

Debata k NPO probíhala také na zasedáních Rady hospodářské a sociální dohody (RHSD). Příprava NPO byla také projednána na zasedání pracovního týmu RHSD pro EU dne 15. 1. 2021, 18. 3. 2021 a 13. 5. 2021.

Mezirezortním připomínkovým řízením prošel NPO ve dnech 9. – 23. 4. 2021, tedy paralelně s mezirezortním připomínkovým řízením k Národnímu programu reforem ČR 2021 (NPR). K NPO bylo zasláno přes 1500 připomínek (z toho 900 zásadních) z přibližně 70 připomínkových míst. Následně byly oba tyto dokumenty společně předloženy a schváleny na jednání vlády dne 17. 5. 2021.

Připomínky na úpravu NPO

Stakeholdři uplatňovali připomínky k NPO v celém průběhu jejího přípravy. Časté požadavky směřovali na navýšení alokace na digitalizaci, zejména v podnikatelském sektoru. Tomu bylo vyhověno navýšením alokace pro investici 1.5.1.3 Programy přímé podpory digitální transformace podniků z původní 1 mld. Kč nejprve na 3 mld. a následně na konečných 4,625 mld. Kč.

K relativně vysoké alokaci pro rozvoj kulturního a kreativního sektoru (až 3 % z alokace z NOO) přispěly se svými žádostmi také kulturní střediska. Komponenta zahrnující kulturu měla původně navrženou alokaci 1 mld. Kč, což bylo ještě na podzim minulého roku navýšeno na 2,5 mld. a v konečné verzi plánu na 7,39 mld. Kč (z toho 5,45 mld. Kč z NOO).

Další žádosti, a to zejména od samospráv a jejich svazů, směřovali na zachování brownfieldů v NPO. Ty byly v rámci Východisek NPO, které ČR zaslala EK v polovině října 2020, pouze součástí přílohy 2, která uváděla nadpožadavky bez dodatečných informací. Následně byly do NPO zapracovány včetně všech potřebných náležitostí. Při snižování alokace na dostupných 179,1 mld. Kč byla Revitalizace území se starou stavební zátěží dočasně vyjmuta, nicméně na žádost svazů se tyto aktivity vrátily do finální verze NPO (a budou financovány z NOO).

Žádosti přicházeli také například na investice do cyklistické infrastruktury (jsou součástí NPO, ale ne v celkovém požadovaném rozsahu) nebo ve prospěch ochrany klimatu (řadu navrhovaných podnětů je součástí NPO)

Z důvodu omezené alokace a velkého množství žádostí se v průběhu přípravy samozřejmě nedalo vyhovět všem. Stalo se tak například u lázeňství, které nebude financováno z NPO ale převážně z IROPu nebo u podpory sportovních aktivit, které během trvající pandemie čerpaly finance z dotačního programu COVID – Sport. Žádosti, kterým se nedalo úplně vyhovět, byly také na navýšení alokace pro digitalizaci, na zelené projekty nebo na vzdělávání a VaVal.

V rámci mezirezortního připomínkového řízení se například přistoupilo na začlenění Prahy do širšího okruhu komponent, upravila se horní hranice pro podporu v rámci komponenty 4.2 na 500 zaměstnanců nebo došlo k přesunu alokace z komponenty 2.4 do 2.1. Opětovně ovšem musely být zamítnuty žádosti o zařazení podpory lázeňství, cestovního ruchu nebo restaurací do NPO. Z důvodu dodržení principu významně neškodit životnímu prostředí a dosažení požadovaného podílu zelených investic se nevyhovělo také žádosti o zařazení podpory aut s plynovým pohonem.

5.2 Inkluzivní příprava NPR 2021

Jak již bylo zmíněno výše, v souladu s pokyny EK byl NPO předložen vládě společně s NPR 2021. **Oba dokumenty jsou vzájemně komplementární** a jejich příprava byla úzce koordinována. Stejně jako při přípravě NPO bylo i u NPR 2021 (již tradičně) usilováno o její co možná nejinkluzivnější charakter. Proces tvorby NPR 2021 byl s hospodářskými a sociálními partnery (stejně jako v případě NPO) pravidelně konzultován v rámci **PT RHSD pro EU**, konkrétně na jeho jednáních ve dnech 6. 11. 2020, 4. 12. 2020, 15. 1. 2021, 18. 3. 2021 a 13. 5. 2021.

Dne 15. 12. 2020 se uskutečnil online **kulatý stůl**, kde příslušná ministerstva představila jednotlivé kapitoly NPR ve své gesci. Pozváni byli zástupci hospodářských a sociálních partnerů, krajských a obecních samospráv, Parlamentu ČR i dalších zainteresovaných subjektů (např. ČNB nebo Národní rozpočtové rady). Byli také pozváni všichni aktuální zástupci ve skupině III. delegace ČR v Evropském hospodářském a sociálním výboru, tedy zástupci občanské společnosti. V diskusi účastníci vznášeli své dotazy a připomínky k předložené pracovní verzi NPR 2021 a státní správa mohla bezprostředně reagovat.

6 Literatura

- ČSÚ (2017): Klasifikace produkce (CZ-CPA) platná od 1. 1. 2015. Prague, Český statistický úřad, 7. prosince 2017 [cit. 10. 2. 2021], <<https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-produkce-cz-cpa-platna-od-1-1-2015->>.
- D'Auria, F., Pagano, A., Ratto, M., & Varga, J. (2009). A comparison of structural reform scenarios across the EU member states—Simulation-based analysis using the QUEST model with endogenous growth. In *European Economy—Economic Papers 2008—2015* (No. 392; *European Economy - Economic Papers 2008 - 2015*). Directorate General Economic and Financial Affairs (DG ECFIN), European Commission. [cit. 15. 2. 2021] <[https://ideas.repec.org/p/euf/ecopap/0392.html](https://ideas.repec.org/p/euf/ecopap/0392.html>)>.
- EC (1991): Quest. A Macroeconomic Model for the Countries of the European Community as part of the world economy. No 47, March 1991. [EU Commission - Working Document]
- Gawthrop, K. (2021): Green Quest for the Czech Economy. Praha, Ministerstvo financí ČR, 2021. [Interní studie dopadů].
- MF ČR (2021a): Konvergenční program ČR (duben 2021). Praha, Ministerstvo financí ČR, duben 2021, ISSN 1804-798X (on-line). [cit. 12. 5. 2021], <[https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Konvergence-k-EU_2021_Konvergenčni-program-CR-duben-2021.pdf](https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Konvergence-k-EU_2021_Konvergenčni-program-CR-duben-2021.pdf>)>.
- MF ČR (2021b): Makroekonomická predikce ČR (duben 2021). Praha, Ministerstvo financí ČR, duben 2021, ISSN 1804-7971 (on-line). [cit. 12. 5. 2021], <[http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Makro-ekonomicka-predikce_2021-Q2_Makroekonomicka-predikce-duben-2021_v01.pdf](http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Makro-ekonomicka-predikce_2021-Q2_Makroekonomicka-predikce-duben-2021_v01.pdf>)>.
- Ratto, M., Roeger, W., & In 't Veld, J. (2009). QUEST III: An Estimated DSGE Model of the Euro Area with Fiscal and Monetary Policy. *Economic Modelling*, Vol. 26(1) pp. 222-233.
- Röger, W. & In 't Veld, J. (1997). QUEST II. A Multi-Country Business Cycle and Growth Model. *European Economy. Economic Papers* 123. October 1997. Brussels. 74pp.
- Varga, J. & In 't Veld, J. (2009). A model-based analysis of the impact of Cohesion Policy expenditure 2000-06: simulations with the QUEST III endogenous R&D model. *European Economy - Economic Papers 2008 - 2015* 387, Directorate General Economic and Financial Affairs (DG ECFIN), European Commission.
- Zarnic, Z., Varga, J., Labat, A., & Conte, A. (2010). What is the Growth Potential of Green Innovation? An Assessment of EU Climate Policy Options. SSRN Scholarly Paper ID 1728703. Social Science Research Network. [cit. 15. 2. 2021], <<https://doi.org/10.2139/ssrn.1728703>>.